

Uchwała nr 3/VI/2025
Senatu
Państwowej Akademii Nauk Stosowanych
im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu
z dnia 17 czerwca 2025 r.

w sprawie ustalenia programu studiów dla kierunku ratownictwo medyczne studia pierwszego stopnia, stacjonarne o profilu praktycznym

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt. 11 w związku z art. 67 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r., poz.1571 z późn. zm.) Senat uchwala, co następuje:

§1.

1. Senat PANS w Jarosławiu ustala program studiów dla kierunku ratownictwo medyczne studia pierwszego stopnia, stacjonarne o profilu praktycznym, który stanowi załącznik do Uchwały.
2. Program studiów, o którym mowa w ust. 1 obowiązuje od cyklu kształcenia rozpoczynającego się w roku akademickim 2025/2026.
3. Dziekan Wydziału Ochrony Zdrowia dostosuje organizację procesu kształcenia do wymagań określonych w programie studiów, o którym mowa w ust. 1.

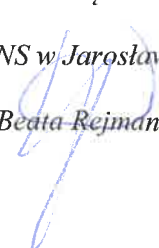
§2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 października 2025 roku.

Przewodnicząca Senatu

PANS w Jarosławiu

dr Beata Rejman

**Państwowa Akademia Nauk Stosowanych
im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu**

PROGRAM STUDIÓW

Wydział Ochrony Zdrowia

Kierunek studiów: ratownictwo medyczne

Poziom: studia pierwszego stopnia

Rok akademicki: 2025/2026

1. Charakterystyka kierunku

1.1. Informacje podstawowe

Nazwa kierunku studiów	ratownictwo medyczne
Poziom	studia pierwszego stopnia
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarne
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat

1.2. Przyporządkowanie kierunku studiów do dziedzin oraz dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty uczenia się

Dziedzina nauki	Dyscyplina naukowa	Procentowy udział efektów uczenia się
Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu	nauki medyczne	80%
	nauki o zdrowiu	20%

Dyscyplina wiodąca: **nauki medyczne**

1.3. Ogólne informacje związane z programem studiów

Charakterystyka kierunku studiów

Kierunek ratownictwo medyczne studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym jest prowadzony w Wydziale Ochrony Zdrowia (WOZ) od roku akademickiego 2023/2024. Kształcenie na kierunku ratownictwo medyczne jest prowadzone w trybie stacjonarnym. Studia trwają sześć semestrów i kończą się uzyskaniem tytułu licencjata. Łączna liczba godzin dydaktycznych wynosi 3765 godzin, którym przypisano 193 punktów ECTS.

Kierunek został przyporządkowany do dziedziny nauk medycznych i nauk o zdrowiu w następujących dyscyplinach naukowych:

- nauki medyczne - dyscyplina wiodąca,
- nauki o zdrowiu.

Wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne nabywane przez studentów kierunku ratownictwo medyczne studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym są zgodne z Polską Ramą Kwalifikacji oraz standardem kształcenia określonym w Rozporządzeniu Ministra Nauki z dnia 10 października 2024 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego.

Kierunek ten oferuje praktyczny profil kształcenia, mający na celu wykształcenie wykwalifikowanej kadry zdolnej do skutecznego działania w sytuacjach nagłych i kryzysowych. Program kształcenia został opracowany z myślą o zapewnieniu nie tylko gruntownej wiedzy teoretycznej, ale także umiejętności praktycznych, które są niezbędne w realizacji działań ratunkowych na miejscu zdarzenia, zarówno w warunkach terenowych, jak i w placówkach medycznych.

Uruchomienie w PANS w Jarosławiu tego kierunku studiów jest odpowiedzią na rosnące potrzeby społeczne związane z zapewnieniem wysokiej jakości usług ratunkowych. W koncepcji kształcenia podkreśla się konieczność wykształcenia specjalistów zdolnych do natychmiastowego i skutecznego reagowania w stanach nagłych, w tym wypadkach, urazach, zagrożeniach zdrowotnych i innych sytuacjach kryzysowych. Program studiów integruje aspekty kliniczne, techniczne oraz organizacyjne działań ratunkowych, co pozwala na kompleksowe przygotowanie absolwentów do pełnienia funkcji ratowników medycznych.

Ze względu na specyfikę działań ratunkowych, które często są prowadzone w ograniczonych warunkach diagnostycznych i terapeutycznych, a także pod presją czasu i w trudnych

warunkach terenowych, kluczowe jest połączenie elementów klinicznych z umiejętnościami organizacyjnymi i zarządczymi. Prawidłowe połączenie tych elementów stanowi podstawę skuteczności działań ratunkowych i zapewnia kontynuację opieki medycznej na kolejnych etapach leczenia, od wstępnej interwencji na miejscu zdarzenia, aż po dalszą opiekę w szpitalu. Profesjonalna kadra ratowników medycznych odgrywa kluczową rolę w zachowaniu ciągłości procesu diagnostyczno-terapeutycznego, współpracując w zespołach multidyscyplinarnych, co jest fundamentem skutecznej opieki nad pacjentem.

Absolwenci kierunku ratownictwo medyczne w PANS w Jarosławiu studiów osiągną, określone w programie studiów efekty uczenia się, obejmujące wiedzę, umiejętności praktyczne oraz kompetencje społeczne. Wiedza obejmuje zarówno zagadnienia ogólne z zakresu nauk medycznych i nauk o zdrowiu, jak i szczegółowe zagadnienia dotyczące postępowania w stanach zagrożenia życia. Umiejętności praktyczne obejmują wykonywanie procedur ratunkowych w sposób prawidłowy, zarówno pod względem klinicznym, jak i organizacyjnym, z zachowaniem priorytetów postępowania i zasad bezpieczeństwa. Kompetencje społeczne odnoszą się m.in. do umiejętności pracy w zespole, komunikacji z pacjentem i jego rodziną, a także do zachowania etyki zawodowej.

Absolwenci kierunku ratownictwo medyczne studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym, będą przygotowani do wykonywania zawodu ratownika medycznego zgodnie z Ustawą z dnia 01 grudnia 2022 roku o zawodzie ratownika medycznego oraz samorządzie ratowników medycznych. Absolwenci będą przygotowani do pracy m.in. w jednostkach systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (PRM) - Zespołach Ratownictwa Medycznego (ZRM), Lotniczych Zespołach Ratownictwa Medycznego (LZRM) oraz w Szpitalnych Oddziałach Ratunkowych (SOR), a także w Centrach Urazowych dla Dorosłych i Centrach Urazowych dla Dzieci oraz jednostkach współpracujących z systemem PRM, tj.: WOPR, TOPR, GOPR, Policja, Straż Pożarna i wojsko. Absolwenci kierunku ratownictwo medyczne mogą również znaleźć zatrudnienie w placówkach opieki długoterminowej, domach opieki społecznej, ośrodkach rehabilitacyjnych, centrach pomocy społecznej, ośrodkach zdrowia, prywatnych klinikach i gabinetach medycznych, a także w organizacjach pozarządowych zajmujących się działaniami ratowniczymi i edukacją zdrowotną.

Program studiów na ww. kierunku prowadzonym w PANS w Jarosławiu stanowi więc kompleksową ofertę edukacyjną, przygotowującą do pełnienia kluczowych funkcji w systemie ratownictwa medycznego oraz w szeroko rozumianym sektorze ochrony zdrowia.

Koncepcja kształcenia

Koncepcja kształcenia na kierunku ratownictwo medyczne studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym jest zgodna z założeniami ujętymi w Misji i Strategii Uczelni oraz z wiodącą dyscypliną naukową. Program studiów na tym kierunku umożliwia nabycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych w pracy ratownika medycznego.

Program kształcenia został szczególnie ukierunkowany na połączenie wiedzy teoretycznej z praktycznymi umiejętnościami, co jest kluczowe dla skutecznego działania ratownika medycznego. W tym celu realizowane są różnorodne formy zajęć praktycznych, takie jak laboratoria oraz laboratoria w Centrum Symulacji Medycznej. Dodatkowo, studenci mają możliwość odbywania zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w placówkach ochrony zdrowia, szpitalach, pogotowiu ratunkowym oraz innych służbach ratunkowych, co pozwala na zdobycie bezpośredniego doświadczenia i sprawdzenie nabytej wiedzy w warunkach zbliżonych do rzeczywistych.

W procesie opracowywania i udoskonalania programu studiów biorą udział zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni. Udział ten polega na wyrażaniu przez nauczycieli akademickich, pracowników administracyjnych Uczelni, studentów i absolwentów oraz przyszłych pracodawców, uwag i sugestii dotyczących kształcenia na kierunku ratownictwo medyczne studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym, podczas spotkań komisji działających w Wydziale, paneli dyskusyjnych, konferencji, warsztatów, sympozjów oraz spotkań z pracodawcami.

Analiza zgodności zakładanych efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy oparta jest o informacje pozyskiwane przez Centrum Praktyk Studenckich z Biurem Karier PANS w Jarosławiu, opinie członków Rady Pracodawców Kierunku Studiów Ratownictwo Medyczne oraz personalne kontakty nauczycieli akademickich. Cennym źródłem informacji o potrzebach rynku pracy są przedstawiciele pracodawców przyjmujących studentów na praktyki zawodowe.

Cele kształcenia

Nadrzędnym celem kształcenia na kierunku ratownictwo medyczne studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym w PANS w Jarosławiu jest wykształcenie wysoko wykwalifikowanych ratowników medycznych poprzez kompleksowe przygotowanie absolwentów do skutecznego, odpowiedzialnego i etycznego wykonywania zawodu ratownika medycznego odgrywającego kluczową rolę w systemie opieki zdrowotnej.

Cele szczegółowe kształcenia na kierunku ratownictwo medyczne koncentrują się na przygotowaniu absolwenta do:

- udzielania świadczeń zdrowotnych, w tym medycznych czynności ratunkowych wykonywanych w warunkach pozaszpitalnych, w celu ratowania osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego, udzielanych samodzielnie lub na zlecenie lekarza,
- zabezpieczania osób znajdujących się w miejscu zdarzenia oraz podejmowania działań zapobiegających zwiększeniu się liczby osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego,
- transportowania osób w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego,
- udzielania wsparcia psychicznego w sytuacji powodującej stan nagłego zagrożenia zdrowotnego,
- stwierdzania zgonu, do którego doszło podczas akcji medycznej,
- nauczania zawodu ratownika medycznego oraz wykonywania pracy na rzecz doskonalenia zawodowego ratowników medycznych i dyspozytorów medycznych,
- organizowania i prowadzenia zajęć z zakresu pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz medycznych czynności ratunkowych,
- kierowania ratownikami medycznymi oraz dyspozytorami medycznymi,
- prowadzenia badań naukowych lub prac rozwojowych w zakresie ratownictwa medycznego.

W ramach realizacji założonych celów kształcenia szczególny nacisk kładziony jest na praktyczne umiejętności wykonywania podstawowych zabiegów medycznych, technik zabiegów medycznych, medycznych czynności ratunkowych, procedur ratunkowych przedszpitalnych oraz wewnątrzszpitalnych. Absolwenci uczą się wykonywać te procedury w sposób prawidłowy i zgodny z obowiązującymi standardami, z zachowaniem priorytetów klinicznych i organizacyjnych, co oznacza, że potrafią prawidłowo ocenić stan pacjenta, ustalić priorytety działań, a także działać efektywnie w warunkach ograniczonej dostępności zasobów. Kluczowym elementem jest także zapewnienie bezpieczeństwa własnego i bezpieczeństwa pacjenta podczas działań ratowniczych, co wymaga odpowiedniego przygotowania psychologicznego i fizycznego.

Program studiów kładzie również duży nacisk na rozwijanie kompetencji decyzyjnych i umiejętności pracy w zespole. Absolwenci będą zdolni do samodzielnego podejmowania decyzji w sytuacjach kryzysowych, często pod presją czasu, korzystając z posiadanej wiedzy i doświadczenia.

Ważnym elementem kształcenia jest także przygotowanie do pracy w zintegrowanych zespołach interprofesjonalnych, obejmujących lekarzy, pielęgniarki, techników medycznych, oraz inne służby ratownicze, co ma na celu zapewnienie skutecznej i skoordynowanej reakcji w sytuacjach trudnych. Absolwenci kierunku ratownictwo medyczne będą odpowiedzialnymi członkami szeroko pojętego systemu opieki medycznej, gotowymi do działania w każdych warunkach, z poszanowaniem praw pacjenta i obowiązujących standardów etycznych.

2. Efekty uczenia się

Lp.	Symbol efektu uczenia się	Treść efektu uczenia się	Kod składnika opisu - uniwersalne charakterystyki poziomów w PRK	Kategoria opisowa - aspekty o podstawowym znaczeniu	Kod składnika opisu charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji (I część)	Dyscyplina naukowa/dyscypliny naukowe do której/których przyporządkowano efekt uczenia się
Wiedza absolwent zna i rozumie:						
1.	K_W01	medyczne czynności ratunkowe i świadczenia zdrowotne inne niż medyczne czynności ratunkowe, które mogą być udzielane przez ratownika medycznego;	P6U_W	Zakres i głębia – kompletność perspektywy poznawczej i zależności	P6S_WG	n. med.
2.	K_W02	problematykę z zakresu dyscyplin naukowych – nauki medyczne i nauki o zdrowiu – w stopniu podstawowym;	P6U_W	Zakres i głębia – kompletność perspektywy poznawczej i zależności	P6S_WG	n. med. n. o zdr.
3.	K_W03	systemy ratownictwa medycznego w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej;	P6U_W	Kontekst – uwarunkowania, skutki	P6S_WK	n. med.
4.	K_W04	etyczne, społeczne i prawne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego;	P6U_W	Kontekst – uwarunkowania, skutki	P6S_WK	n. med.
5.	K_W05	potrzeby pacjentów niepełnosprawnych.	P6U_W	Kontekst – uwarunkowania, skutki	P6S_WK	n. med. n. o zdr.
Umiejętności absolwent potrafi:						
1.	K_U01	rozpoznawać stany nagłego zagrożenia zdrowotnego;	P6U_U	Wykorzystanie wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania	P6S_UW	n. med.
2.	K_U02	przewodzić medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe udzielane przez ratownika medycznego;	P6U_U	Wykorzystanie wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania	P6S_UW	n. med.
3.	K_U03	podejmować działania w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób;	P6U_U	Komunikowanie się – odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym	P6S_UK	n. med. n. o zdr.

4.	K_U04	współdziałać z pracownikami jednostek systemu ratownictwa medycznego i innych podmiotów w zdarzeniach jednostkowych, mnogich, masowych i katastrofach;	P6U_U	Wykorzystanie wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania	P6S_UW	n. med. n. o zdr.
				Organizacja pracy – planowanie i praca zespołowa	P6S_UO	
5.	K_U05	inicjować, wspierać i organizować działania społeczności lokalnej na rzecz upowszechniania zasad udzielania pierwszej pomocy;	P6U_U	Komunikowanie się – odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym	P6S_UK	n. med. n. o zdr.
				Organizacja pracy – planowanie i praca zespołowa	P6S_UO	
6.	K_U06	promować znajomość zasad udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy i medycznych czynności ratunkowych;	P6U_U	Wykorzystanie wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania	P6S_UW	n. med. n. o zdr.
				Komunikowanie się – odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym	P6S_UK	
7.	K_U07	planować własną aktywność edukacyjną i stale podnosić swoje kwalifikacje w celu aktualizacji wiedzy;	P6U_U	Uczenie się – planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób	P6S_UU	n. med. n. o zdr.
8.	K_U08	przeprowadzać badania kwalifikacyjne do szczepień ochronnych i wykonywać szczepienia ochronne określone w przepisach prawa, realizować obowiązujące procedury w przypadku wystąpienia niepożądanego odczynu poszczepiennego (NOP) oraz prowadzić sprawozdawczość w zakresie szczepień ochronnych;	P6U_U	Wykorzystanie wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania	P6S_UW	n. med.
9.	K_U09	współpracować z rodziną lub opiekunem pacjenta w zakresie wykonywanych zadań zawodowych oraz prowadzonych działań edukacyjnych;	P6U_U	Komunikowanie się – odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym	P6S_UK	n. med. n. o zdr.
10.	K_U10	komunikować się z pacjentem oraz z jego rodziną lub opiekunem, z uwzględnieniem przypadku zgonu pacjenta, a także z osobami wykonującymi inne zawody medyczne, wykorzystując różne metody i techniki komunikacji oraz przeprowadzać negocjacje w celu rozwiązywania problemów i konfliktów w zespole;	P6U_U	Komunikowanie się – odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym	P6S_UK	n. med. n. o zdr.
11.	K_U11	podawać pacjentowi produkty lecznicze różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi ratownika medycznego lub	P6U_U	Wykorzystanie wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania	P6S_UW	n. med.

		pisemnym zleceniem lekarskim w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie;				
12.	K_U12	dokonywać analizy jakości świadczeń zdrowotnych udzielanych w ramach wykonywania zawodu ratownika medycznego i podejmować działania na rzecz jej poprawy;	P6U_U	Wykorzystanie wiedzy – rozwiązywane problemy i wykonywane zadania	P6S_UW	n. med.
13.	K_U13	organizować pracę własną oraz współpracować w zespole.	P6U_U	Organizacja pracy – planowanie i praca zespołowa	P6S_UO	n. med. n. o zdr.
Kompetencje społeczne absolwent jest gotów do:						
1.	K_K01	aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem;	P6U_K	Oceny – krytyczne podejście	P6S_KK	n. med.
				Odpowiedzialność – wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego	P6S_KO	
2.	K_K02	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	P6U_K	Oceny – krytyczne podejście	P6S_KK	n. med.
3.	K_K03	wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb;	P6U_K	Rola zawodowa – niezależność i rozwój etosu	P6S_KR	n. med.
4.	K_K04	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole, w tym z osobami wykonującymi inne zawody medyczne, oraz w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;	P6U_K	Odpowiedzialność – wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego	P6S_KO	n. med.
5.	K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	P6U_K	Oceny – krytyczne podejście	P6S_KK	n. med.
6.	K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	P6U_K	Oceny – krytyczne podejście	P6S_KK	n. med.
7.	K_K07	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu.	P6U_K	Rola zawodowa – niezależność i rozwój etosu	P6S_KR	n. med.

3. Matryca pokrycia efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów

[illegible]

[illegible]

22

RATOWNICTWO MEDYCZNE

Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim **2025/2026**

WYB wpisujemy * dla wybranego przedmiotu wybieralnego
PPZ wpisujemy & dla przedmiotu praktycznego przygotowania zawodowego
** zajęcia prowadzone częściowo w języku angielskim

5. Sumaryczne wskaźniki charakteryzujące program studiów

1.	Łączna liczba godzin zajęć konieczna do ukończenia studiów	3765	
2.	Liczba semestrów konieczna do ukończenia studiów	6	
3.	Liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów	193	
4.	Łączna liczba punktów ECTS jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	124	
5.	Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów	131 (67,9%)	
6.	Łączna liczba punktów ECTS jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych nie mniejsza niż 5 punktów ECTS (w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne)	39	
7.	Liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom lub grupom zajęć do wyboru.	14	
8.	Liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego (<i>dotyczy studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich</i>)	60	
9.	Procentowy udział liczby punktów ECTS w liczbie punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów na kierunku w przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż jednej dyscypliny. Procentowy udział określa się dla każdej z tych dyscyplin ze wskazaniem dyscypliny wiodącej.	Nazwa dyscypliny	Procentowy udział punktów ECTS
		1. Dyscyplina wiodąca - nauki medyczne 2. nauki o zdrowiu	80% 20%

A. Nauki przedkliniczne	
Liczba godzin kontaktowych	250
Liczba punktów ECTS	17

B. Nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym	
Liczba godzin kontaktowych	475
Liczba punktów ECTS	32

C. Nauki kliniczne	
Liczba godzin kontaktowych	1900
Liczba punktów ECTS	95

D. Praktyki zawodowe	
Liczba godzin łącznie	960
Liczba punktów ECTS	36

E. Zajęcia ogólnouczeniowe	
Liczba godzin kontaktowych	150
Liczba punktów ECTS	8

F. Zajęcia dyplomujące	
Liczba godzin kontaktowych	30
Liczba punktów ECTS	5

Struktura form zajęć

Nazwa formy zajęć	Liczba godzin kontaktowych	Procentowy udział w ogólnej liczbie godzin dydaktycznych
wykład	670	18 %
ćwiczenia	490	13 %
laboratorium	560	15 %
zajęcia praktyczne	380	10 %
laboratorium w CSM	555	15 %
praktyki zawodowe	960	25 %
lektorat	120	3 %
Inne (warsztaty przygotowujące do egzaminu dyplomowego)	30	1 %
Razem	3765	100

6. Praktyki zawodowe

Kształcenie praktyczne zajmuje bardzo istotne miejsce w programie studiów kierunku ratownictwo medyczne studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym i odbywa się w formie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych realizowanych w warunkach rzeczywistych, które poprzedzone są zajęciami laboratoryjnymi realizowanymi w warunkach symulowanych.

Ogólna liczba godzin kształcenia praktycznego realizowanego w warunkach rzeczywistych wynosi 1340 godzin, w tym 380 godzin zajęć praktycznych i 960 godzin praktyk zawodowych.

Rodzaj praktyk zawodowych	Zakres praktyk zawodowych	Liczba godzin	Liczba punktów ECTS
Praktyki wakacyjne	Zespół ratownictwa medycznego	156	6
	Szpitalny oddział ratunkowy (SOR)	156	6
	Oddział anestezjologii i intensywnej terapii	96	4
	Blok operacyjny	96	4
	Oddział psychiatrii lub izba przyjęć szpitala	30	1
Praktyki śródroczne	Oddział chirurgii ogólnej	30	1
	Oddział ortopedyczno-urazowy	30	1
	Oddział chorób wewnętrznych	30	1
	SOR	90	3
	Oddział neurologii z pododdziałem	30	1
	Oddział kardiologii	30	1
	Oddział pediatrii	30	1
	Zespół ratownictwa medycznego	96	4
	Dyspozytornia medyczna lub podmiot obsługujący Wojewódzkiego Koordynatora Ratownictwa Medycznego	30	1
	Oddział ginekologii i położnictwa	30	1
Razem		960	36

Zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe na kierunku ratownictwo medyczne studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym odbywają się w oparciu o infrastrukturę podmiotów wykonujących działalność leczniczą, z którymi uczelnia zawarła porozumienia w tym zakresie, tj. w Szpitalnych Oddziałach Ratunkowych (SOR), Zespołach Ratownictwa Medycznego (ZRM) oraz w wybranych oddziałach szpitalnych.

Zgodnie ze standardem kształcenia, zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe zorganizowane są tak, aby zdobywanie umiejętności praktycznych w warunkach rzeczywistych było poprzedzone zdobywaniem tych umiejętności w warunkach symulowanych w formie laboratoriów realizowanych w Centrum Symulacji Medycznej w wymiarze 570 godzin.

Zasady i forma realizacji kształcenia praktycznego oraz sposób weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się zostały określone w Regulaminie kształcenia praktycznego dla kierunku ratownictwo medyczne studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu.

Baza kształcenia praktycznego odpowiada warunkom określonym w standardach kształcenia dla kierunku ratownictwo medyczne. Liczba placówek kształcenia praktycznego odpowiada liczbie studentów. Placówki te spełniają określone kryteria w zakresie BHP, ergonomii, wyposażenia stanowiska pracy w niezbędny sprzęt do realizacji celów kształcenia praktycznego i osiągnięcia wskazanych efektów uczenia się, kwalifikacji kadry uczestniczącej w kształceniu oraz rodzaju wykonywanych świadczeń zdrowotnych, tak, aby zapewnić studentom kompetencje niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku ratownictwo medyczne.

Doboru podmiotów leczniczych, w których odbywa się kształcenie praktyczne dokonuje koordynator kształcenia praktycznego. W doborze miejsc kształcenia praktycznego brane są pod uwagę następujące kryteria:

- wcześniejsze wybieranie placówki, jako miejsca odbywania praktyk studenckich,
- wykształcenie personelu,
- średni staż pracy personelu,
- doświadczenie personelu w pracy ze studentami,
- charakter i zakres świadczonej opieki zdrowotnej, umożliwiający realizację efektów zawartych w programie praktyk,
- wyposażenie jednostki/zakładu w nowoczesną aparaturę, umożliwiającą zdobycie umiejętności przewidzianych w programie praktyk,
- realizowanie świadczeń zdrowotnych zgodnie z obowiązującymi standardami i procedurami,
- posiadanie przez jednostkę/zakład szatni dla studentów,
- dostęp dla studentów do pomieszczenia, w którym mogliby m.in. sporządzać notatki, wypełniać dokumentację medyczną itp.,
- możliwość spożycia przez studentów posiłku na terenie jednostki/zakładu,

- odbywanie się w jednostce/zakładzie wewnętrznych szkoleń, wykładów itp., w których mogliby brać udział studenci.

Poza oceną podmiotów leczniczych dokonywaną przez koordynatora kształcenia praktycznego, bieżącej oceny podmiotów, w których odbywają się zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe dokonują koordynatorzy zajęć, będący nauczycielami akademickimi oraz studenci odbywający kształcenie praktyczne w danym podmiocie leczniczym. Koordynator kształcenia praktycznego wraz z koordynatorami zajęć prowadzi również bieżącą wizytację poszczególnych placówek, w których realizowane jest kształcenie praktyczne, a także dokonuje hospitacji zajęć oraz opracowuje sprawozdania z przebiegu zajęć praktycznych i praktyk zawodowych.

Zajęcia praktyczne prowadzone są w grupach od 3-4 do 7-8 osobowych. Praktyki zawodowe odbywają się w grupach (od 3-4 do 7-8 osób) lub indywidualnie w miejscu zamieszkania studenta.

Zakres, charakter i zasady współpracy dotyczącej kształcenia praktycznego określają umowy w sprawie organizacji kształcenia praktycznego zawierane osobno z każdym podmiotem leczniczym.

Studenci odbywają zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe na podstawie sporządzanych harmonogramów zajęć.

W przypadku odbywania przez studenta praktyk zawodowych poza miejscem studiowania konieczna jest zgoda uczelni oraz podpisanie umowy ze wskazanym przez studenta podmiotem wykonującym działalność leczniczą i wydanie stosownego skierowania.

Przed rozpoczęciem kształcenia praktycznego studenci zobowiązani są posiadać:

- aktualną książeczkę zdrowia dla celów sanitarno-epidemiologicznych,
- orzeczenie lekarskie do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- informacje o szczepieniu przeciw WZW typu B,
- ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej (OC) z tytułu uczestniczenia w procesie udzielenia świadczeń zdrowotnych,
- ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW), w tym na wypadek postępowania po ekspozycji na materiał biologiczny potencjalnie zakaźny oraz wystąpienia zakażenia wirusowego po ekspozycji,
- ochronne ubranie medyczne i obuwie medyczne, spełniające wymogi BHP,
- identyfikator.

Dzięki podpisanym umowom oraz systematycznej współpracy między Wydziałem Ochrony Zdrowia a placówkami kształcenia praktycznego, studenci mają zapewnione odpowiednie warunki do realizacji kształcenia praktycznego.

Zgodnie ze standardem kształcenia dla kierunku ratownictwo medyczne, kształcenie służące osiągnięciu efektów uczenia się w grupie zajęć C prowadzone jest przez nauczycieli akademickich posiadających kompetencje zawodowe lub naukowe i trzyletnie doświadczenie w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć oraz prawo wykonywania zawodu lekarza, pielęgniarki, położnej lub kwalifikacje do wykonywania zawodu ratownika medycznego lub przez inne osoby posiadające takie kompetencje i doświadczenie oraz prawo wykonywania zawodu lekarza, pielęgniarki, położnej lub kwalifikacje do wykonywania zawodu ratownika medycznego.

Praktyki zawodowe są realizowane pod kierunkiem osoby posiadającej:

1. kwalifikacje do wykonywania zawodu ratownika medycznego, lub
 2. prawo wykonywania zawodu lekarza i tytuł specjalisty w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć, lub
 3. prawo wykonywania zawodu pielęgniarki lub położnej i tytuł specjalisty w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć
- zatrudnionych w podmiocie wykonującym działalność leczniczą, w którym odbywa się praktyka, na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej.

Praktyki zawodowe w dyspozytorni medycznej są realizowane pod kierunkiem kierownika dyspozytorni medycznej lub dyspozytora medycznego wyznaczonego przez tego kierownika.

Nadzór nad realizacją praktyk zawodowych sprawuje opiekun praktyk z uczelni.

W doborze osób prowadzących praktyki zawodowe brane są pod uwagę następujące kryteria:

- wykształcenie,
- staż pracy w zakresie nauczanego przedmiotu,
- szkolenie podyplomowe,
- doświadczenie w prowadzeniu zajęć ze studentami.

Pod względem merytorycznym nadzór nad kształceniem praktycznym sprawuje koordynator kształcenia praktycznego oraz koordynatorzy poszczególnych zajęć, będący pracownikami uczelni. Przy powierzaniu koordynowania poszczególnych zajęć nauczycielom akademickim pod uwagę brane są ich kwalifikacje, uzyskane specjalizacje, doświadczenie zawodowe oraz dorobek naukowy w zakresie koordynowanych zajęć.

Obowiązkiem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia praktyczne oraz opiekuna praktyk zawodowych jest prowadzenie zajęć praktycznych i praktyk zawodowych według karty opisu zajęć/sylabusu, w której zawarte są treści programowe dla danych zajęć. Nauczyciel akademicki lub inna osoba prowadząca zajęcia praktyczne oraz opiekun praktyk zawodowych realizują określone w karcie opisu zajęć efekty uczenia się i treści programowe oraz dokonują oceny stopnia osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się. Wyniki oceny nauczyciel akademicki lub inna osoba prowadząca zajęcia praktyczne oraz opiekun praktyk zawodowych zapisują w obowiązującej dokumentacji, którą jest zobowiązany złożyć w określonym terminie u koordynatora kształcenia praktycznego. Zaliczenia zajęć praktycznych i praktyk zawodowych w systemie USOS dokonuje koordynator zajęć będący pracownikiem Uczelni.

7. Ocena i doskonalenie programu studiów

Jednym z najważniejszych zadań w zakresie zapewnienia jakości kształcenia jest systematyczne monitorowanie, ocena i doskonalenie realizacji procesu kształcenia, w szczególności okresowy przegląd programów studiów, którego celem jest ich doskonalenie. Warunki tworzenia programów studiów dla studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich szczegółowo reguluje odpowiednia Uchwała Senatu PANS w Jarosławiu.

W procesie oceny i doskonalenia programu studiów biorą udział zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i zewnętrzni. Udział ten polega na wyrażaniu przez nauczycieli akademickich, pracowników administracyjnych uczelni, studentów, absolwentów oraz pracodawców uwag i sugestii dotyczących programu studiów dla kierunku ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym. Odbywa się to poprzez hospitację zajęć, ankietyzację studentów, absolwentów, nauczycieli, spotkania Rady Programowej Kierunku Studiów z nauczycielami akademickimi, spotkania ze studentami oraz spotkania z Radą Pracodawców. Weryfikacja zakładanych efektów uczenia się następuje również poprzez angażowanie praktyków do prowadzenia zajęć na studiach, czyli osób, które na co dzień w swoich instytucjach wykorzystują wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne, które powinien posiadać absolwent kierunku ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym.

Procedura weryfikacji programu studiów dla kierunku ratownictwo medyczne jest procesem wieloetapowym i służy doskonaleniu programu. Analiza programu studiów dokonywana jest każdorazowo przed rozpoczęciem nowego cyklu kształcenia. Miejscem dyskusji, konsultacji, wymiany doświadczeń w zakresie udoskonalenia programu studiów są systematycznie odbywające się zebrania kadry dydaktycznej kierunku ratownictwo medyczne oraz spotkania Rady Pracodawców. Ważną rolę w procesie oceny i doskonalenia programu studiów stanowią zebrania ze studentami kierunku ratownictwo medyczne, które odbywają się przynajmniej raz w roku. Podczas tych spotkań studenci mogą m.in. zgłaszać swoje propozycje dotyczące zmian w programie studiów.

Narzędziami umożliwiającymi zebranie i analizę danych są: arkusze hospitacji zajęć, ankiety oceny nauczycieli, ankiety oceny jakości kształcenia wypełniane przez nauczycieli i studentów, sprawozdania z przebiegu praktyk, z monitorowania losów absolwentów oraz wnioski nauczycieli akademickich, studentów, interesariuszy zewnętrznych dotyczące zmian w programie studiów. Przygotowane przez nauczycieli, studentów, pracowników

administracyjnych, pracodawców propozycje zmian w programie studiów, są następnie dyskutowane i opiniowane na posiedzeniach Rady Programowej Kierunku Studiów oraz Wydziałowego Zespołu do Spraw Zapewnienia i Oceny Jakości Kształcenia. Program studiów na nowy cykl kształcenia opiniowany jest przed dalszym procedowaniem przez Uczelniany Samorząd Studencki. Po akceptacji Uczelnianego Samorządu Studenckiego program studiów przedkładany jest Uczelnianej Radzie ds. Kształcenia. Po pozytywnej opinii Uczelnianej Rady ds. Kształcenia program studiów jest przedkładany Senatowi Uczelni.

Zmiany, jakie są dokonywane w programie studiów wynikają najczęściej z:

- analizy sytuacji zdrowotnej, epidemiologicznej oraz demograficznej społeczeństwa polskiego,
- raportów/zaleceń Ministerstwa Zdrowia,
- oczekiwań studentów,
- postulatów interesariuszy zewnętrznych współpracujących z Wydziałem,
- zmiany standardów kształcenia,
- wniosków wynikających z oceny programu studiów dokonywanej przez interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych,
- wymagań i zaleceń Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Ocena programów studiów jest również podstawą aktualizacji kart opisu zajęć (sylabusów). Koordynatorzy zajęć opracowują i weryfikują karty opisu zajęć (sylabusy) w odniesieniu do efektów uczenia się, treści programowych zajęć, zalecanej literatury oraz metod kształcenia i sposobów weryfikacji efektów uczenia się. Dodatkowo sylabusy weryfikowane są przez Kierownika Zakładu Ratownictwa Medycznego oraz Radę Programową Kierunku Studiów Ratownictwo Medyczne.

Przy powierzaniu koordynowania poszczególnych zajęć nauczycielom akademickim brane są pod uwagę ich kwalifikacje, uzyskane specjalizacje w określonych dziedzinach wiedzy, doświadczenie zawodowe oraz dorobek naukowy zgodny z koordynowanymi zajęciami.

Zmiany w programie studiów na cykl kształcenia rozpoczynający się od roku akademickiego 2025/2026 uwzględniają uwagi i sugestie nauczycieli akademickich, pracodawców oraz studentów zgłaszane podczas odbytych spotkań i przeprowadzonych badań ankietowych, jednakże w większości wynikają ze zmiany standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu ratownika medycznego, co zostało wprowadzone Rozporządzeniem Ministra Nauki z dnia 10 października 2024 r.

W celu poznania uwag i sugestii studentów dotyczących zmian w programie studiów dla kierunku ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym na cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026 zostało przeprowadzone spotkanie opiekunów roku (nauczycieli akademickich) ze studentami. Studenci kierunku ratownictwo medyczne studia pierwszego stopnia nie zgłosili propozycji zmian w programie studiów na cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026.

O podanie propozycji zmian do programu studiów na cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026 zostali poproszeni również nauczyciele akademicy. Nauczyciele akademicy zgłosili propozycje następujących zmian:

- Procedury ratunkowe wewnątrzszpitalne - zmniejszenie liczby godzin zajęć praktycznych (było 120 godzin – jest 90 godzin) i godzin laboratorium w Centrum Symulacji Medycznej (było 180 godzin – jest 135 godzin),
- Medyczne czynności ratunkowe - zwiększenie liczby godzin (było 150 godzin – jest 200 godzin) przy jednoczesnej zmianie formy prowadzenia zajęć z laboratorium na laboratorium w Centrum Symulacji Medycznej przy jednoczesnym zmniejszeniu liczby punktów ECTS,

Obie ww. zmiany zostały uznane przez Radę Programową Kierunku Studiów Ratownictwo Medyczne za zasadne i wprowadzone do programu studiów na cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026.

Podczas spotkania z Radą Pracodawców, interesariusze zewnętrzni po dokonaniu analizy dotychczasowego programu studiów nie zgłosili propozycji zmian do programu studiów na cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026 na kierunku ratownictwo medyczne studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym. Jednocześnie, po zapoznaniu się z nowymi rekomendacjami Ministerstwa Nauki, dotyczącymi standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu ratownika medycznego, podkreślili zasadność ich uwzględnienia w programie studiów obowiązującym w przyszłym cyklu kształcenia, podkreślając, że wpisują się one w potrzeby kształcenia praktycznego.

Rada Programowa Kierunku Studiów Ratownictwo Medyczne, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym, po szczegółowej analizie harmonogramu realizacji programu studiów, uwzględniając wymogi Standardu Kształcenia dla kierunku ratownictwo medyczne, zawartego w Rozporządzeniu Ministra Nauki z dnia 10 października 2024 r. oraz zapisy Uchwały Senatu PANS w Jarosławiu z dnia 18 grudnia 2024 r. w sprawie wytycznych w zakresie tworzenia programów studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława

Markiewicza w Jarosławiu, a także biorąc pod uwagę rozwój infrastruktury dedykowanej ww. kierunkowi studiów dokonała następujących zmian w programie studiów:

- wprowadzono wszystkie wymagane zmiany do grupy zajęć bloku E o nazwie „zajęcia kształcenia ogólnego”;
- uszeregowano poszczególne zajęcia zgodnie z sekwencją ich następowania;
- zmieniono formę zajęć z zajęć praktyczne w Centrum Symulacji Medycznej na laboratorium w Centrum Symulacji Medycznej (Lab w CSM);
- wprowadzono nowe zajęcia w grupie zajęć B „Nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym”, tj. Współpraca i komunikacja w zespole oraz Język migowy;
- wprowadzono nowe zajęcia w grupie zajęć C „Nauki kliniczne”, tj. Toksykologia kliniczna oraz Zagrożenia epidemiologiczne i szczepienia ochronne;
- rozszerzono zakres praktyk zawodowych w grupie zajęć D „Praktyki zawodowe” o Blok operacyjny – praktyka wakacyjna, Oddział psychiatrii lub izba przyjęć szpitala psychiatrycznego – praktyka wakacyjna, Dyspozytornia medyczna lub podmiot obsługujący Wojewódzkiego Koordynatora Ratownictwa Medycznego – praktyka śródroczna, Oddział ginekologii i położnictwa – praktyka śródroczna;
- rozszerzono ogólne i szczegółowe efekty uczenia się;
- rozszerzono sposoby weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się o nowe formy, tj. *Multiple choice questions (MCQ)*, *Multiple response questions (MRQ)*, eseje, raporty;
- zmieniono formę ukończenia studiów wprowadzając egzamin dyplomowy składający się z części teoretycznej i praktycznej, obejmującej obiektywny standaryzowany egzamin kliniczny (*Objective Structured Clinical Examination, OSCE*);
- doprecyzowano niezbędne kompetencje osób prowadzących kształcenie praktyczne w grupie zajęć C i D.

W związku z wprowadzonymi zmianami sumaryczna liczba godzin w harmonogramie realizacji programu studiów została zmniejszona z 3885 godzin do 3765 godzin, a sumaryczna liczba punktów ECTS została zmniejszona z 214 punktów ECTS do 193 punktów ECTS.

8. Potrzeby społeczno-gospodarcze oraz zgodność zakładanych efektów uczenia się z tymi potrzebami

Kształcenie studentów na kierunku ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym jest ściśle związane z potrzebami społeczno-gospodarczymi w skali zarówno ogólnopolskiej, jak i regionalnej. Barometr zawodów - prognoza na rok 2025 - wskazuje, że zawód ratownika medycznego jest zawodem deficytowym, gdyż zapotrzebowanie pracodawców jest większe niż podaż pracowników mających odpowiednie kwalifikacje (www.barometrzwodow.pl). To zjawisko jest szczególnie widoczne w województwie podkarpackim, w powiatach jarosławskim i w sąsiednich powiatach tj.: przemyskim, lubaczowskim i łańcuckim. Dlatego też wychodząc naprzeciw potrzebom rynku pracy Wydział Ochrony Zdrowia PANS w Jarosławiu realizuje kształcenie na ww. kierunku studiów dostosowując efekty uczenia się do potrzeb społeczno-gospodarczych oraz aktywnie współpracując z podmiotami realizującymi działalność leczniczą z terenu miasta Jarosławia oraz całego regionu, a także służbami ratowniczymi i innymi instytucjami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo.

Przedstawiciele tych instytucji biorą udział w procesie tworzenia i doskonalenia programu studiów realizowanego na kierunku ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym. Jako grupa interesariuszy zewnętrznych przedstawiciele tych instytucji konsultują i opiniują konstruowane oraz aktualizowane programy studiów i osiągnięte efekty uczenia się, zwłaszcza w ich praktycznym wymiarze. Wydział Ochrony Zdrowia współpracuje z następującymi instytucjami, ważnymi z punktu widzenia specyfiki kierunku ratownictwo medyczne:

- Bieszczadzkie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe w Krośnie,
- Centrum Opieki Medycznej w Jarosławiu,
- Centrum Medyczne Spółka z o.o. w Łąncucie,
- Centrum Ratownictwa Medycznego w Jarosławiu,
- Grupa Bieszczadzka Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego w Sanoku,
- Powiatowa Komenda Państwowej Straży Pożarnej w Jarosławiu,
- Powiatowa Komenda Policji w Jarosławiu,
- Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej im. prof. Antoniego Kępińskiego w Jarosławiu,
- Starostwo Powiatowe w Jarosławiu,

- Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Przeworsku,
- Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Lubaczowie,
- Urząd Miasta Jarosławia,
- Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Przemyśle,
- Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Rzeszowie,
- Wojewódzki Szpital im. Świętego Ojca Pio w Przemyśle,
- Wojewódzki Podkarpacki Szpital Psychiatryczny w Żurawicy.

Sugestie przedstawicieli rynku pracy wpływają na modyfikację programów studiów, w tym na sposób realizacji efektów uczenia się, treści programowe oraz metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się. Przedstawiciele tych instytucji podkreślają, jak ważne są następujące cechy absolwenta: umiejętność pracy zespołowej, znajomość metodyki pracy, umiejętność logicznego myślenia, umiejętność skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem, świadomość konieczności permanentnego, ustawicznego kształcenia się. Zwracają uwagę na wysokie oczekiwania i wymagania stawiane absolwentom ubiegającym się o pracę na stanowisku ratownika medycznego w instytucjach realizujących zadania z zakresu ochrony zdrowia. Wskazują również, że oczekiwane kwalifikacje zawodowe związane są ze zmianami społeczno-demograficznymi i zwiększającymi się zadaniami z zakresu ratownictwa medycznego. Sugestie i uwagi przedstawicieli rynku pracy są uwzględniane w opracowywanych programach studiów oraz harmonogramach realizacji programu studiów dla kierunku ratownictwo medyczne, prowadzonego w PANS w Jarosławiu.

W ramach współpracy z podmiotami prowadzącymi działalność leczniczą Wydział Ochrony Zdrowia współorganizuje także konferencje i sympozja naukowe np. „Współczesne wyzwania ratownictwa medycznego”, wykłady otwarte, wspólne akcje promujące zdrowie np. „Podkarpacki Lawendowy Tydzień. Zbudujmy Świadomość o Padaczce” oraz akcje charytatywne i działalność w ramach wolontariatu.

Pracownicy podmiotów realizujących działalność leczniczą, z którymi współpracuje Wydział Ochrony Zdrowia, prowadzą zajęcia dydaktyczne na kierunku ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym. Wśród nich znajdują się ratownicy medyczni, pielęgniarki, położne, lekarze oraz osoby zajmujące stanowiska kierownicze w tych podmiotach. Dzięki współpracy z pracownikami ww. instytucji studenci zdobywają więcej umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych.

Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi przyczynia się także do wzbogacania form i metod kształcenia na profilu praktycznym, formułowania celów dla kształcenia praktycznego, szczególnie praktyk zawodowych oraz sposobów weryfikacji zakładanych efektów uczenia się.

Zasięganie opinii praktyków i pracodawców na temat oczekiwanych kompetencji absolwentów na rynku pracy odbywa się także poprzez udział przedstawicieli Wydziału/kierunku w targach pracy i monitorowaniu ofert pracy dla absolwentów kierunku ratownictwo medyczne. Studenci kierunku ratownictwo medyczne mogą uczestniczyć ponadto w organizowanych corocznie targach pracy oraz licznych wydarzeniach koordynowanych przez Centrum Praktyk Studenckich z Biurem Karier, gdzie mają możliwość bezpośredniego spotkania z pracodawcami i uzyskania informacji na temat ofert zatrudnienia. Ważnym elementem procesu kształcenia zapewniającym studentom kierunku ratownictwo medyczne kontakt ze specjalistami są praktyki zawodowe.

9. Karty opisu zajęć (sylabusy)

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: A01 Anatomia		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski/angielski		Rodzaj zajęć: nauki przedkliniczne	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 4		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	45	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:	30	Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	75	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: student ma podstawową wiedzę z biologii, chemii, fizyki na poziomie szkoły ponadgimnazjalnej.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: opanowanie podstawowej wiedzy z zakresu anatomii, budowy organizmu ludzkiego i wykorzystanie jej w procesie kształcenia oraz w zawodzie ratownika medycznego.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)		
Wiedzy - zna i rozumie				
A.W1.	mianownictwo anatomiczne	K_W02		
A.W2.	budowę ciała ludzkiego w ujęciu topograficznym oraz czynnościowym <i>the structure of the human body in topographical and functional terms</i>	K_W02		
A.W3.	anatomiczne podstawy badania fizykalnego	K_W01		
Umiejętności - potrafi				
A.U1.	lokalizować poszczególne okolice ciała ludzkiego i znajdujące się w nich narządy oraz ustalać położenie narządów względem siebie	K_U07		
A.U2.	wykazywać różnice w budowie ciała ludzkiego oraz w czynnościach narządów u dorosłego i dziecka	K_U07		
A.U3.	oceniać czynności narządów i układów organizmu człowieka	K_U01		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Podstawowe wiadomości o anatomii. Budowa ciała człowieka. Budowa i funkcja komórki. Rodzaje tkanek i ich rola w organizmie człowieka – przykłady. <i>Basic knowledge of anatomy. Structure of the human body. Structure and function of the cell. Types of tissues and their role in the human body - examples.</i>	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny	Egzamin pisemny

TP-02	Osteologia. Budowa i czynności kości. Szkielet człowieka. <i>Osteology. Structure and function of bones. The human skeleton.</i>	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny	Egzamin pisemny
TP-03	Artrologia i syndesmologia. Połączenia kości. Stawy. Rodzaje stawów. Przykłady występowania w organizmie człowieka.	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny	Egzamin pisemny
TP-04	Miologia. Budowa i mechanika mięśni. Mięśnie głowy, szyi, klatki piersiowej, tułowia, kończyny górnej i dolnej.	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny	Egzamin pisemny
TP-05	Układ oddechowy. Podział dróg oddechowych. Opłucna i jej rola w organizmie człowieka. Budowa i funkcja płuc.	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny	Egzamin pisemny
TP-06	Układ krwionośny: serce. Budowa i funkcja serca.	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny	Egzamin pisemny
TP-07	Układ krwionośny: krążenie małe i duże. Budowa i funkcja.	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny	Egzamin pisemny
TP-08	Układ krwionośny: tętnice, żyły. Krążenie płodowe.	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny	Egzamin pisemny
TP-09	Układ trawienny, otrzewna. Budowa i rola układu pokarmowego.	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny	Egzamin pisemny
TP-10	Budowa i funkcja wielkich gruczołów układu pokarmowego – wątroby i trzustki.	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny	Egzamin pisemny

TP-11	Układ nerwowy człowieka – podział układu nerwowego. Budowa i podział ośrodkowego układu nerwowego. Drogi nerwowe.	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny	Egzamin pisemny
TP-12	Układ nerwowy obwodowy. Sploty nerwowe i nerwy obwodowe.	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny	Egzamin pisemny
TP-13	Nerwy czaszkowe i nerwy rdzeniowe. Budowa i funkcja.	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny	Egzamin pisemny
TP-14	Układ nerwowy autonomiczny. Podział, budowa i rola układu autonomicznego.	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny	Egzamin pisemny
TP-15	Narządy zmysłów. Narząd wzroku, narząd słuchu; budowa i funkcja.	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny	Egzamin pisemny
TP-16	Układ moczowy. Podział dróg moczowych w organizmie człowieka.	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny	Egzamin pisemny
TP-17	Układ płciowy męski i żeński.	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny	Egzamin pisemny
TP-18	Układ wewnętrzwydzielniczy. Budowa i rola.	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny	Egzamin pisemny
TP-19	Układ chłonny.	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny	Egzamin pisemny
TP-20	Budowa i funkcja skóry.	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny	Egzamin pisemny
		Laboratorium		

TP-01	Podstawowe wiadomości o anatomii. Budowa ciała człowieka. Budowa i funkcja komórki. Rodzaje tkanek i ich rola w organizmie człowieka – przykłady.	Laboratorium	Pokaz z wykorzystaniem stołu multimedialnego do nauki anatomii, fantomów, modeli oraz plansz anatomicznych, praca z wykorzystaniem atlasu anatomicznego	Zaliczenie w formie pisemnej
TP-02	Osteologia. Budowa i czynności kości. Szkielet człowieka.	Laboratorium	Pokaz z wykorzystaniem stołu multimedialnego do nauki anatomii, fantomów, modeli oraz plansz anatomicznych, praca z wykorzystaniem atlasu anatomicznego	Zaliczenie w formie pisemnej
TP-03	Artrologia i syndesmologia. Połączenia kości. Stawy. Rodzaje stawów. Przykłady występowania w organizmie człowieka.	Laboratorium	Pokaz z wykorzystaniem stołu multimedialnego do nauki anatomii, fantomów, modeli oraz plansz anatomicznych, praca z wykorzystaniem atlasu anatomicznego	Zaliczenie w formie pisemnej
TP-04	Miologia. Budowa i mechanika mięśni. Mięśnie głowy, szyi, klatki piersiowej, tułowia, kończyny górnej i dolnej.	Laboratorium	Pokaz z wykorzystaniem stołu multimedialnego do nauki anatomii, fantomów, modeli oraz plansz anatomicznych, praca z wykorzystaniem atlasu anatomicznego	Zaliczenie w formie pisemnej

TP-05	Układ oddechowy. Podział dróg oddechowych. Opłucna i jej rola w organizmie człowieka. Budowa i funkcja płuc.	Laboratorium	Pokaz z wykorzystaniem stołu multimedialnego do nauki anatomii, fantomów, modeli oraz plansz anatomicznych, praca z wykorzystaniem atlasu anatomicznego	Zaliczenie w formie pisemnej
TP-06	Układ krwionośny: serce. Budowa i funkcja serca.	Laboratorium	Pokaz z wykorzystaniem stołu multimedialnego do nauki anatomii, fantomów, modeli oraz plansz anatomicznych, praca z wykorzystaniem atlasu anatomicznego	Zaliczenie w formie pisemnej
TP-07	Układ krwionośny: Krążenie małe i duże. Budowa i funkcja.	Laboratorium	Pokaz z wykorzystaniem stołu multimedialnego do nauki anatomii, fantomów, modeli oraz plansz anatomicznych, praca z wykorzystaniem atlasu anatomicznego	Zaliczenie w formie pisemnej
TP-08	Układ krwionośny: tętnice, żyły. Krążenie płodowe.	Laboratorium	Pokaz z wykorzystaniem stołu multimedialnego do nauki anatomii, fantomów, modeli oraz plansz anatomicznych, praca z wykorzystaniem atlasu anatomicznego	Zaliczenie w formie pisemnej

TP-09	Układ trawienny, otrzewna. Budowa i rola układu pokarmowego.	Laboratorium	Pokaz z wykorzystaniem stołu multimedialnego do nauki anatomii, fantomów, modeli oraz plansz anatomicznych, praca z wykorzystaniem atlasu anatomicznego	Zaliczenie w formie pisemnej
TP-10	Budowa i funkcja wielkich gruczołów układu pokarmowego – wątroby i trzustki.	Laboratorium	Pokaz z wykorzystaniem stołu multimedialnego do nauki anatomii, fantomów, modeli oraz plansz anatomicznych, praca z wykorzystaniem atlasu anatomicznego	Zaliczenie w formie pisemnej
TP-11	Układ nerwowy człowieka – podział układu nerwowego. Budowa i podział ośrodkowego układu nerwowego. Drogi nerwowe.	Laboratorium	Pokaz z wykorzystaniem stołu multimedialnego do nauki anatomii, fantomów, modeli oraz plansz anatomicznych, praca z wykorzystaniem atlasu anatomicznego	Zaliczenie w formie pisemnej
TP-12	Układ nerwowy obwodowy. Sploty nerwowe i nerwy obwodowe.	Laboratorium	Pokaz z wykorzystaniem stołu multimedialnego do nauki anatomii, fantomów, modeli oraz plansz anatomicznych, praca z wykorzystaniem atlasu anatomicznego	Zaliczenie w formie pisemnej

TP-13	Nerwy czaszkowe i nerwy rdzeniowe. Budowa i funkcja.	Laboratorium	Pokaz z wykorzystaniem stołu multimedialnego do nauki anatomii, fantomów, modeli oraz plansz anatomicznych, praca z wykorzystaniem atlasu anatomicznego	Zaliczenie w formie pisemnej
TP-14	Układ nerwowy autonomiczny. Podział, budowa i rola układu autonomicznego.	Laboratorium	Pokaz z wykorzystaniem stołu multimedialnego do nauki anatomii, fantomów, modeli oraz plansz anatomicznych, praca z wykorzystaniem atlasu anatomicznego	Zaliczenie w formie pisemnej
TP-15	Narządy zmysłów. Narząd wzroku, narząd słuchu; budowa i funkcja.	Laboratorium	Pokaz z wykorzystaniem stołu multimedialnego do nauki anatomii, fantomów, modeli oraz plansz anatomicznych, praca z wykorzystaniem atlasu anatomicznego	Zaliczenie w formie pisemnej
TP-16	Układ moczowy. Podział dróg moczowych w organizmie człowieka.	Laboratorium	Pokaz z wykorzystaniem stołu multimedialnego do nauki anatomii, fantomów, modeli oraz plansz anatomicznych, praca z wykorzystaniem atlasu anatomicznego	Zaliczenie w formie pisemnej

TP-17	Układ płciowy męski i żeński.	Laboratorium	Pokaz z wykorzystaniem stołu multimedialnego do nauki anatomii, fantomów, modeli oraz plansz anatomicznych, praca z wykorzystaniem atlasu anatomicznego	Zaliczenie w formie pisemnej
TP-18	Układ wewnętrzwydzielniczy. Budowa i rola.	Laboratorium	Pokaz z wykorzystaniem stołu multimedialnego do nauki anatomii, fantomów, modeli oraz plansz anatomicznych, praca z wykorzystaniem atlasu anatomicznego	Zaliczenie w formie pisemnej
TP-19	Układ chłonny.	Laboratorium	Pokaz z wykorzystaniem stołu multimedialnego do nauki anatomii, fantomów, modeli oraz plansz anatomicznych, praca z wykorzystaniem atlasu anatomicznego	Zaliczenie w formie pisemnej
TP-20	Budowa i funkcja skóry.	Laboratorium	Pokaz z wykorzystaniem stołu multimedialnego do nauki anatomii, fantomów, modeli oraz plansz anatomicznych, praca z wykorzystaniem atlasu anatomicznego	Zaliczenie w formie pisemnej
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):			
1. Aleksandrowicz R., Ciszek B.: Mały atlas anatomiczny. PZWL, Warszawa 2020.			
2. Michajlik A., Ramotowski A.: Anatomia i fizjologia człowieka. PZWL, Warszawa 2016.			
3. Drake R.L., Vogl A.W., Mitchell A.W.M Gray's Anatomy for Students, Elsevier LTD, 2023			
Literatura uzupełniająca:			
1. Aleksandrowicz R., Ciszek B., Krasucki K., (red.), Anatomia człowieka: repetytorium na podstawie Anatomii człowieka A. Bochenka, M. Reichera, PZWL, Warszawa 2023.			
2. Netter F. H.: Atlas anatomii człowieka : polskie mianownictwo anatomiczne. Urban & Partner, Wrocław 2020.			
3. Sokołowska – Pituchowa J.: Anatomia Człowieka. Podręcznik dla studentów medycyny. PZWL, Warszawa 2006.			
4. Paulsen F., Wasche J.: Sobotta atlas anatomii człowieka: angielskie mianownictwo anatomiczne, Wydawnictwo Edra Urban & Partner, Wrocław 2019.			
5. Paulsen F., Wasche J.: Sobotta atlas anatomii człowieka: łacińskie mianownictwo anatomiczne, Wrocław 2019.			
6. Schunke M., Schulte E., Schumacher U.: Prometeusz – Atlas anatomii człowieka, Tom1-3, Wrocław 2020.			
7. Sobotta atlas anatomii człowieka : angielskie mianownictwo anatomiczne. [T.1, 2, 3], Narządy wewnętrzne / redakcja Friedrich Paulsen, Jens Waschke; redakcja wydania polskiego Kazimierz S. Jędrzejewski, Michał Polgaj; [tłumaczenie z języka niemieckiego: prof. dr hab. n. med. Kazimierz S. Jędrzejewski]. - Wrocław: Edra Urban & Partner, 2019.			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		75	
Praca własna studenta		45	
SUMA GODZIN:		120	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 4	2,5
	Praca własna studenta		1,5
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			

Praca własna studenta				
Lp.	Forma zajęć	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia	A.W1, A.W2, A.W3	Egzamin pisemny na ocenę
2	Laboratorium	Czytanie wskazanej literatury, zapoznanie z tablicami i atlasem anatomicznym.	A.U1, A.U2, A.U3, K_K5	1. Wskazywanie i określanie struktur anatomicznych oraz roli wskazanej struktury dla organizmu żywego. 2. Zaliczenie: forma pisemna / prezentacja.
KRYTERIA OCENIANIA				
Ocena kształtująca: <u>laboratorium</u> - zaliczenia dotyczące działów anatomii realizowanych w programie laboratorium w formie pisemnej lub prezentacji. <u>wykład</u> – brak. Ocena podsumowująca: <u>laboratorium</u> - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych Zakres weryfikowanych efektów: A.U1, A.U2, A.U3, K_K05. <u>wykład</u> – Egzamin pisemny Uzyskanie z egzaminu pisemnego oceny pozytywnej – co najmniej dostatecznej; (min. 51% punktów poprawnych odpowiedzi). Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach egzaminu Do 50% - ocena 2,0 > 51% – 60% - ocena 3.0 > 61% – 70% ocena 3.5 > 71% – 80% ocena 4.0 > 81% – 90% ocena 4.5 powyżej 91% – ocena 5.0 Zakres weryfikowanych efektów: A.W1, A.W2, A.W3				
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ				
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość				

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: A02 Fizjologia z elementami fizjologii klinicznej		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki przedkliniczne	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:	30	Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	45	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Podstawowa wiedza z zakresu anatomii człowieka.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Poznanie zasad funkcjonowania narządów i układów oraz metabolizmu człowieka.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
A.W4.	podstawowe struktury komórkowe i ich specjalizacje funkcjonalne	K_W02
A.W5.	fizjologię narządów i układów organizmu człowieka	K_W02
A.W6.	mechanizmy regulacji narządów i układów organizmu człowieka oraz zależności istniejące między nimi	K_W02
A.W7.	funkcje życiowe dorosłego i dziecka	K_W02
A.W8.	proces oddychania i krążenia oraz procesy neurofizjologiczne	K_W02
A.W9.	neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie człowieka	K_W02
A.W10.	mechanizm działania hormonów i konsekwencje zaburzeń regulacji hormonalnej	K_W02
A.W11.	zmiany w funkcjonowaniu organizmu człowieka jako całości w przypadku zaburzenia jego homeostazy oraz specyfikację i znaczenie gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej w utrzymaniu homeostazy organizmu	K_W02
A.W12.	rolę nerek w utrzymaniu homeostazy organizmu człowieka	K_W02
A.W13.	budowę i funkcje układu pokarmowego, enzymy biorące udział w trawieniu i podstawowe zaburzenia działania enzymów trawiennych oraz skutki tych zaburzeń	K_W02
A.W14.	fizykochemiczne podstawy działania narządów zmysłów	K_W02
A.W15.	składniki krwi, preparaty krwi i preparaty krwiozastępcze oraz produkty krwiopochodne	K_W02
A.W16.	uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh	K_W02
Umiejętności - potrafi		
A.U2.	wykazywać różnice w budowie ciała ludzkiego oraz w czynnościach narządów u dorosłego i dziecka	K_U07
A.U3.	oceniać czynności narządów i układów organizmu człowieka	K_U01
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA		

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Fizjologia układu nerwowego autonomicznego (współczulny i przywspółczulny) i somatycznego układu nerwowego.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
TP-02	Układ hormonalny – funkcje, konsekwencje zaburzeń regulacji hormonalnej.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
TP-03	Neurohormonalna regulacja procesów fizjologicznych.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
TP-04	Fizjologia układu pokarmowego. Motoryka przewodu pokarmowego i dróg żółciowych.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
TP-05	Fizjologia układu krążenia. Hemodynamika. Regulacja układu krążenia.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
TP-06	Fizjologia układu oddechowego i mechanika oddychania.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
TP-07	Fizjologia nerek i układu moczowego.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
TP-08	Homeostaza. Gospodarka wodno-elektrolitowa i kwasowo-zasadowa.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny

TP-09	Fizjologia mięśni gładkich i mięśni poprzecznie prążkowanych.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
TP-10	Fizjologia rozrodu. Hormony płciowe.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
		Laboratorium		
TP-01	Narządy zmysłów: czucie i percepcja.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja,	zaliczenie pisemne
TP-02	Odruchy. Kontrola postawy i ruchów ciała.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja,	zaliczenie pisemne
TP-03	Neurofizjologia. Komórka nerwowa. Przewodnictwo synaptyczne.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja,	zaliczenie pisemne
TP-04	Układ bodźco-przewodzący serca. Układ krążenia i serce. Bioelektryczne potencjały czynnościowe serca.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja,	zaliczenie pisemne
TP-05	Badanie czynności mięśnia sercowego. EKG.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja,	zaliczenie pisemne
TP-06	Trawienie i wchłanianie.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja,	zaliczenie pisemne
TP-07	Układ naczyniowy. Tony serca, osłuchiwanie, różnicowanie tonów serca. Metody pomiaru tętna. Zasady pomiaru ciśnienia tętniczego krwi.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja,	zaliczenie pisemne
TP-08	Krew. Oznaczanie grup krwi układu AB0. Znaczenie diagnostyczne i oznaczanie czasu krwawienia i krzepnięcia krwi, hematokrytu, OB.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja,	zaliczenie pisemne

TP-09	Układ oddechowy. Badanie spirometryczne płuc – wyznaczanie statycznych i dynamicznych objętości i pojemności płuc.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja,	zaliczenie pisemne
TP-10	Nerki. Równowaga wodno-elektrolitowa i kwasowo-zasadowa.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja,	zaliczenie pisemne
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Traczyk W.: Fizjologia człowieka w zarysie. PZWL, Warszawa 2017.				
2. Krauss H., Gibas – Dorna M.: Fizjologia człowieka: podstawy. PZWL, Warszawa 2021.				
3. Traczyk W., Trzebski A.: Fizjologia człowieka z elementami fizjologii stosowanej i klinicznej. Wyd. 3 zmienione. PZWL, Warszawa 2004.				
4. Brzozowski I., Konturek S.: Fizjologia człowieka. Urban & Partner, Wrocław 2019.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Michajlik A., Ramotowski W.: Anatomia i fizjologia człowieka. PZWL, Warszawa 2016.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			45	
Praca własna studenta			45	
SUMA GODZIN:			90	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	1,5	
	Praca własna studenta		1,5	
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				
Praca własna studenta				
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się		Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć,	A.U2., A.U3, K_K05		Zaliczenie pisemne
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	A.U2., A.U3, K_K05		Zaliczenie pisemne
3	Przygotowanie do egzaminu	A.W4., A.W5., A.W6., A.W7., A.W8., A.W9., A.W10., A.W11., A.W12., A.W13., A.W14., A.W15., A.W16.		Egzamin pisemny

KRYTERIA OCENIANIA	
Ocena kształtująca: <u>laboratorium</u> - zaliczenia częściowe <u>wykład</u> - brak	
Ocena podsumowująca: <u>laboratorium</u> - średnia ocen z zaliczeń częściowych <u>wykład</u> – egzamin pisemny Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach egzaminu Do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0	
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ	
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: A03 Biologia i mikrobiologia		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki przedkliniczne	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:	10	Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	25	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Znajomość biologii na poziomie szkoły średniej			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Przedstawienie informacji dotyczących: charakterystyki różnych grup drobnoustrojów, epidemiologii zarażeń drobnoustrojami chorobotwórczymi i pasożytami, dróg ich transmisji oraz zasad postępowania przeciwepidemicznego. Zapoznanie z zasadami diagnostyki mikrobiologicznej oraz prawidłowej interpretacji wyników badań mikrobiologicznych. Przedstawienie roli i mechanizmów funkcjonowania układu odpornościowego. Zapoznanie z zasadami dezynfekcji, sterylizacji i prawidłowego postępowania aseptycznego i antyseptycznego.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
A.W17.	podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii	K_W02
A.W18.	budowę materiału genetycznego	K_W02
A.W19.	epidemiologię zakażeń wywołanych przez wirusy, bakterie i grzyby oraz zarażeń pasożytami	K_W02
A.W20.	zasady postępowania przeciwepidemicznego	K_W01
A.W21.	genetyczne mechanizmy nabywania lekooporności przez drobnoustroje i komórki nowotworowe	K_W02
A.W22.	inwazyjne formy lub stadia rozwojowe wybranych pasożytniczych grzybów, pierwotniaków, helmintów i stawonogów	K_W02
A.W23.	zasady funkcjonowania układu pasożyt-żywiciel i podstawowe objawy chorobowe wywoływane przez pasożyty	K_W02
A.W24.	objawy zakażeń jatrogennych, drogi ich rozprzestrzeniania się i patogeny wywołujące zmiany w poszczególnych narządach	K_W02
A.W25.	zasady dezynfekcji, sterylizacji i postępowania antyseptycznego	K_W01
A.W26.	podstawy diagnostyki mikrobiologicznej i parazytologicznej	K_W02
A.W27.	podstawy rozwoju oraz mechanizmy działania układu odpornościowego, w tym swoiste i nieswoiste mechanizmy odporności humoralnej i komórkowej	K_W02
A.W53.	podstawowe zasady postępowania ratunkowego i logistykę w zdarzeniach o charakterze CBRNE (chemiczne, biologiczne, radiacyjne, nuklearne oraz związane z eksplozją)	K_W01
A.W54.	podstawowe zasady postępowania ratunkowego w zdarzeniach o charakterze środowiska taktycznego	K_W01
Umiejętności - potrafi		
A.U7.	rozpoznawać zakażenia wywołane przez wirusy, bakterie i grzyby oraz zarażenia pasożytami, z uwzględnieniem geograficznego zasięgu ich występowania	K_U07
A.U12.	posługiwać się wybranymi podstawowymi technikami laboratoryjnymi	K_U02
A.U14.	stosować odpowiednie do sytuacji postępowanie epidemiologiczne	K_U04
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA		

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Wprowadzenie do mikrobiologii. Podstawy i zarys historii mikrobiologii.	Wykład	wykład podający	zaliczenie – test jedno/wielokrotnego wyboru
TP-02	Charakterystyka drobnoustrojów - wirusów, bakterii i grzybów - budowa, fizjologia, występowanie, klasyfikacja.	Wykład	wykład podający	zaliczenie – test jedno/wielokrotnego wyboru
TP-03	Wprowadzenie do epidemiologii chorób zakaźnych. Drobnoustroje chorobotwórcze dla człowieka.	Wykład	wykład podający	zaliczenie – test jedno/wielokrotnego wyboru
TP-04	Mikrobiom człowieka i jego biologiczne znaczenie.	Wykład	wykład podający	zaliczenie – test jedno/wielokrotnego wyboru
TP-05	Zakażenia związane z opieką medyczną - źródła i drogi ich rozprzestrzeniania się, patogeny wywołujące zmiany w poszczególnych narządach.	wykład	wykład podający	zaliczenie – test jedno/wielokrotnego wyboru
TP-06	Rola i mechanizmy funkcjonowania układu odpornościowego, Mechanizmy odporności. Immunoprofilaktyka.	Wykład	wykład podający	zaliczenie – test jedno/wielokrotnego wyboru
TP-07	Podstawowe pojęcia parazytologiczne: klasyfikacja pasożytów i żywicieli, typy cykli życiowych. źródła zarażeń i drogi wnikania pasożytów do organizmu. Pierwotniaki, stawonogi, nicienie, płazińce - znaczenie medyczne i epidemiologiczne.	Wykład	wykład podający	zaliczenie – test jedno/wielokrotnego wyboru
TP-08	Bezpieczeństwo mikrobiologiczne w jednostkach opieki zdrowotnej. Sterylizacja i dezynfekcja, aseptyka, antyseptyka, higiena rąk, środki ochrony.	Wykład	wykład podający	zaliczenie – test jedno/wielokrotnego wyboru

		Laboratorium		
TP-01	Bezpieczeństwo i higiena pracy obowiązujące w laboratorium mikrobiologicznym. Podstawowe metody i zasady dezynfekcji, sterylizacji i ich zastosowanie w laboratorium mikrobiologicznym oraz jednostkach opieki zdrowotnej.	Laboratorium	Zajęcia laboratoryjne oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	pisemne kolokwium, obserwacja pracy studenta
TP-02	Metody hodowli drobnoustrojów, podział podłoży mikrobiologicznych, czynniki wpływające na ich wzrost. Metody izolacji drobnoustrojów. Określanie skuteczności działania środka antyseptycznego. Ocena czystości mikrobiologicznej powierzchni roboczej i rąk.	Laboratorium	Zajęcia laboratoryjne oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	pisemne kolokwium, obserwacja pracy studenta
TP-03	Podstawy diagnostyki mikrobiologicznej. Opis morfologii kolonii bakterii. Techniki posiewów na podłożach płynnych i stałych. Metody oznaczania wrażliwości bakterii na chemioterapeutyki – antybiogram i jego interpretacja.	Laboratorium	Zajęcia laboratoryjne oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	pisemne kolokwium, obserwacja pracy studenta
TP-04	Teoretyczne podstawy barwienia. Morfologia bakterii. Technika sporządzania preparatów bakteriologicznych. Barwienie bakterii metodą prostą. Budowa mikroskopu i technika mikroskopowania - posługiwanie się mikroskopem immersyjnym. Oglądanie preparatów mikrobiologicznych.	Laboratorium	Zajęcia laboratoryjne oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	pisemne kolokwium, obserwacja pracy studenta
TP-05	Barwienie złożone metodą Grama. Probiotyki.	Laboratorium	Zajęcia laboratoryjne oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	pisemne kolokwium, obserwacja pracy studenta
TP-06	Grzyby. Podstawy diagnostyki mykologicznej. Technika sporządzania preparatów przyżyciowych. Oglądanie preparatów mykologicznych.	Laboratorium	Zajęcia laboratoryjne oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	pisemne kolokwium, obserwacja pracy studenta

TP-07	Ocena czystości mikrobiologicznej powietrza.	Laboratorium	Zajęcia laboratoryjne oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	pisemne kolokwium, obserwacja pracy studenta
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Mikrobiologia lekarska / red. nauk. Piotr B. Heczko, Marta Wróblewska, Agata Pietrzyk. Wyd. 1, - Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2015.				
2. Mikrobiologia : podręcznik dla pielęgniarek, położnych i ratowników medycznych / Red. Piotr Bogumił Heczko ; Aut. Maria Basta [et al.]. Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2006.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Mikrobiologia / Simon Baker, Jane Nicklin, Caroline Griffiths. Wydanie 4. - Warszawa : PWN, 2021.				
2. Mikrobiologia ogólna / Hans G. Schlegel ; red. tł. Zdzisława Markiewicz. Wyd. 2, Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2005.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			25	
Praca własna studenta			35	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ		Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	0,8
		Praca własna studenta		1,2
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				
Praca własna studenta				
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:	
1	Przygotowanie do zajęć,	A.U7., A.U12., A.U14.	Pisemne kolokwium, obserwacja pracy studenta	
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	A.W17.–A.W27., A.W53., A.W54.,	Test jedno/wielokrotnego wyboru	
3	Przygotowanie do zaliczenia	A.W17.–A.W27., A.W53., A.W54.,	Test jedno/wielokrotnego wyboru	
KRYTERIA OCENIANIA				
Ocena kształtująca:				
laboratorium – kolokwia pisemne				
wykład - brak				

Ocena podsumowująca:

laboratorium – średnia arytmetyczna z kolokwii pisemnych

wykład – zaliczenie pisemne - test

Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia

Do 50% - ocena 2,0

> 50% – 60% - ocena 3.0

> 60% – 70% ocena 3.5

> 70% – 80% ocena 4.0

> 80% – 90% ocena 4.5

powyżej 90% – ocena 5.0

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: A04 Biofizyka		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki przedkliniczne	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	10	Wykład:	
Ćwiczenia:	5	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Student posiada podstawową wiedzę z biologii, chemii i fizyki.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Student posiada wiedzę dotyczącą procesów biochemicznych i biofizycznych zachodzących w organizmie człowieka.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)		
Wiedzy - zna i rozumie				
A.W28.	naturalne i sztuczne źródła promieniowania jonizującego oraz jego oddziaływanie z materią	K_W02		
A.W29.	prawa fizyki wpływające na przepływ cieczy i czynniki oddziałujące na opór naczyniowy przepływu krwi	K_W02		
A.W53.	podstawowe zasady postępowania ratunkowego i logistykę w zdarzeniach o charakterze CBRNE (chemiczne, biologiczne, radiacyjne, nuklearne oraz związane z eksplozją)	K_W01		
A.W54.	podstawowe zasady postępowania ratunkowego w zdarzeniach o charakterze środowiska taktycznego	K_W01		
Umiejętności - potrafi				
A.U8.	wykorzystywać znajomość praw fizyki do wyjaśnienia wpływu czynników zewnętrznych takich jak temperatura, przyspieszenie, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące na organizm człowieka	K_U03		
A.U9.	stosować zasady ochrony radiologicznej	K_U02		
A.U12.	posługiwać się wybranymi podstawowymi technikami laboratoryjnymi	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Wpływ czynników mechanicznych na organizm - ultradźwięków i infradźwięków, wibracji; przyspieszeń, zmian ciśnienia	Wykład	wykład podający	zaliczenie pisemne test jedno/wielokrotnego wyboru
TP-02	Sposoby wymiany ciepła pomiędzy organizmem a otoczeniem. Wpływ temperatury na organizm człowieka. Termoregulacja	Wykład	wykład podający	zaliczenie pisemne test jedno/wielokrotnego wyboru

TP-03	Wpływ czynników fizycznych na organizm człowieka. Ocena zagrożeń ze strony czynników fizycznych	Wykład	wykład podający	zaliczenie pisemne test jedno/wielokrotnego wyboru
TP-04	Podstawy fizyczne i techniczne rentgenodiagnostyki	Wykład	wykład podający	zaliczenie pisemne test jedno/wielokrotnego wyboru
TP-05	Właściwości fal elektromagnetycznych. Zasady ochrony przed polem elektromagnetycznym	Wykład	wykład podający	zaliczenie pisemne test jedno/wielokrotnego wyboru
		Ćwiczenia		
TP-06	Zastosowanie promieniowania jonizującego w medycynie	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	przygotowanie prezentacji multimedialnej
TP-07	Metody obrazowania z użyciem promieniowania jonizującego	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	przygotowanie prezentacji multimedialnej
TP-08	Podstawy fizyczne funkcjonowania układu oddechowego i układu krążenia. Właściwości biofizyczne naczyń krwionośnych i krwi	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	przygotowanie prezentacji multimedialnej
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece): 1. Jaroszyk F. i inni, 2014, Biofizyka, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2. Józwiak Z., Bartosz G., 2007, Biofizyka – Wybrane zagadnienia wraz z ćwiczeniami, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa				
Literatura uzupełniająca: 1. Dołowy K., 2005, Biofizyka, Wydawnictwo SGGW, Warszawa				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			15	
Praca własna studenta			15	
SUMA GODZIN:			30	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 1	0,5
	Praca własna studenta			0,5
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				
Praca własna studenta				
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:	
1	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	A.W28, A.W29, A.W53., A.W54., A.U8, A.U9, A.U12	Test jedno/wielokrotnego wyboru Prezentacja multimedialna	
2	Przygotowanie do zaliczenia	A.W28, A.W29, A.W53., A.W54.	Test jedno/wielokrotnego wyboru	
KRYTERIA OCENIANIA				
Ocena kształtująca:				
ćwiczenia – obserwacja studenta w czasie zajęć				
wykład - brak				
Ocena podsumowująca:				
ćwiczenia – przygotowanie prezentacji multimedialnej				
Punktacja i kryteria oceny z opracowania prezentacji:				
1-3 pkt. – zgodność prezentacji z tematem;				
1-3 pkt – poprawność merytoryczna;				
1-3 pkt – aktualność zagadnień;				
1-3 pkt – atrakcyjność przedstawionej prezentacji;				
1-3 pkt – atrakcyjność przekazu.				
Skala ocen w odniesieniu do ilości uzyskanych punktów z opracowania prezentacji:				
5,0 – bardzo dobry (14-15 pkt)				
4,5 – plus dobry (13 pkt)				
4,0 – dobry (11-12 pkt)				
3,5 – plus dostateczny (10 pkt)				
3,0 – dostateczny (8-9 pkt)				
2,0 - niedostateczny (poniżej 8 pkt).				
wykład – zaliczenie pisemne - test jedno/wielo-krotnego wyboru				
Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia:				
do 50% - ocena 2,0				
> 50% – 60% - ocena 3.0				
> 60% – 70% ocena 3.5				
> 70% – 80% ocena 4.0				
> 80% – 90% ocena 4.5				
powyżej 90% – ocena 5.0				
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ				
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.				

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: A05 Biochemia z elementami chemii		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski/angielski		Rodzaj zajęć: nauki przedkliniczne	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:	10	Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	25	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Student posiada podstawową wiedzę z biologii, chemii i fizyki.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Student posiada wiedzę dotyczącą procesów biochemicznych i biofizycznych zachodzących w organizmie człowieka.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)		
Wiedzy - zna i rozumie				
A.W30.	budowę organizmu pod względem biochemicznym i podstawowe przemiany w nim zachodzące w stanie zdrowia i choroby	K_W02		
A.W31.	budowę, funkcje i mechanizmy syntezy białek, lipidów i polisacharydów oraz interakcje makrocząsteczek w strukturach komórkowych i pozakomórkowych <i>the structure, function and mechanisms of protein, lipid and polysaccharide synthesis, as well as the interactions of macromolecules in cellular and extracellular structures</i>	K_W02		
A.W32.	równowagę kwasowo-zasadową oraz mechanizm działania buforów i ich znaczenie w homeostazie organizmu człowieka	K_W02		
A.W33.	podstawowe szlaki kataboliczne i anaboliczne oraz sposoby ich regulacji	K_W02		
A.W53.	podstawowe zasady postępowania ratunkowego i logistykę w zdarzeniach o charakterze CBRNE (chemiczne, biologiczne, radiacyjne, nuklearne oraz związane z eksplozją)	K_W01		
A.W54.	podstawowe zasady postępowania ratunkowego w zdarzeniach o charakterze środowiska taktycznego	K_W01		
Umiejętności - potrafi				
A.U10.	obliczać stężenia molowe i procentowe związków oraz stężenia substancji w roztworach izoosmotycznych jedno- i wieloskładnikowych	K_U02		
A.U11.	przewidywać kierunek procesów biochemicznych w zależności od stanu energetycznego komórek	K_U07		
A.U12.	posługiwać się wybranymi podstawowymi technikami laboratoryjnymi	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		

TP-01	Aminokwasy, peptydy i białka. Enzymy. <i>Amino acids, peptides and proteins. Enzymes.</i>	Wykład	Wykład podający	Zaliczenie pismene test jedno/wielo- krotnego wyboru
TP-02	Węglowodany budowa, trawienie, wchłanianie, metabolizm. <i>Carbohydrate: structure, digestion, absorption, metabolism.</i>	Wykład	Wykład podający	Zaliczenie pismene test jedno/wielo- krotnego wyboru
TP-03	Lipidy: budowa, trawienie, wchłanianie, metabolizm. <i>Lipids: structure, digestion, absorption, metabolism.</i>	Wykład	Wykład podający	Zaliczenie pismene test jedno/wielo- krotnego wyboru
TP-04	Specyfika metaboliczna tkanek i narządów. Homeostaza. Mechanizm działania buforów i ich znaczenie w homeostazie ustrojowej.	Wykład	Wykład podający	Zaliczenie pismene test jedno/wielo- krotnego wyboru
TP-05	Utlenianie biologiczne. Cykl Krebsa. Hormony i witaminy.	Wykład	Wykład podający	Zaliczenie pismene test jedno/wielo- krotnego wyboru
		Laboratorium		
TP-01	Białka, peptydy, aminokwasy.	Laboratorium	ćwiczenia praktyczne	kolokwium, sprawozdanie z wykonanych doświadczeń
TP-02	Enzymy – budowa, rola i funkcja enzymów w organizmie; aktywność enzymów i wpływ na nią czynników zewnętrznych; aktywatory i inhibitory; klasyfikacja enzymów oraz najważniejsze reakcje enzymatyczne.	Laboratorium	ćwiczenia praktyczne	kolokwium, sprawozdanie z wykonanych doświadczeń

TP-03	Węglowodany - podział i rola w organizmie; budowa monosacharydów – struktura i konfiguracje, aktywność optyczna cukrów, reakcje chemiczne monosacharydów; najważniejsze dwucukrowce – budowa i zastosowania; cukry złożone: struktura i właściwości wiązań glikozydowych, reakcje polisacharydów.	Laboratorium	ćwiczenia praktyczne	kolokwium, sprawozdanie z wykonanych doświadczeń
TP-04	Tłuszcze – budowa, reakcje i zastosowania, hydroliza i utwardzanie tłuszczów; nasycone i nienasycone tłuszcze roślinne i zwierzęce - metody ich otrzymywania.	Laboratorium	ćwiczenia praktyczne	kolokwium, sprawozdanie z wykonanych doświadczeń
TP-05	Krew, metabolizm hemu. Rola nerki, skład moczu, gospodarka wodno-elektrolitowa, równowaga kwasowo-zasadowa organizmu.	Laboratorium	ćwiczenia praktyczne	kolokwium, sprawozdanie z wykonanych doświadczeń
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Hames D. B., Hooper N. M., 2006, Biochemia. Krótkie wykłady. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.				
2. Tymoczko J.L., Berg J.M., Stryer L. Gatto G.: Biochemistry: A Short Course, Wydawnictwo Macmillan Learning, 2019.				
3. Kłyszajko-Stefanowicz L., (Red.), 2011, Ćwiczenia z Biochemii. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Alberts B. i wsp., 2021, Podstawy biologii komórki. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.				
2. Berg J. M., Tymoczka J. L., Stryer L., 2021, Biochemia. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			25	
Praca własna studenta			35	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	0,8	

	Praca własna studenta		1,2
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć	A.U10.-A.U12.	Kolokwia zaliczeniowe
2	Opracowanie wyników w formie sprawozdania/raportu z wykonanych doświadczeń	A.U10.-A.U12.	Sprawozdanie z wykonanych doświadczeń
3	Przygotowanie do zaliczenia	A.W30.-A.W33., A.W53., A.W54.	Zaliczenie pisemne - test jedno/wielokrotnego wyboru
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
<u>laboratorium</u> - zaliczenia cząstkowe			
<u>wykład</u> - brak			
Ocena podsumowująca:			
<u>laboratorium</u> - średnia arytmetyczna ocen z zaliczeń cząstkowych			
<u>wykład</u> – zaliczenie pisemne			
Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia:			
do 50% - ocena 2,0			
> 50% – 60% - ocena 3.0			
> 60% – 70% ocena 3.5			
> 70% – 80% ocena 4.0			
> 80% – 90% ocena 4.5			
powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: A06 Farmakologia z toksykologią		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski/angielski		Rodzaj zajęć: nauki przedkliniczne	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	10	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	25	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Brak wymagań wstępnych i wymagań dodatkowych			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: zapoznanie studenta z podstawowymi mechanizmami działania leków stosowanych w ZRM, ich właściwościami farmakologicznymi oraz zastosowaniem; student pozna działania niepożądane leków oraz interakcje zachodzące między lekami i związane z tym zasady stosowania leków			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
A.W34.	podstawowe zasady farmakoterapii	K_W02
A.W35.	pochodzenie, rodzaje i drogi podawania produktów leczniczych, mechanizm i efekty ich działania oraz procesy, jakim podlegają produkty lecznicze w organizmie, a także ich interakcje	K_W02
A.W36.	problematykę z zakresu farmakokinetyki i farmakodynamiki wybranych produktów leczniczych stosowanych w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	K_W02
A.W37.	poszczególne grupy produktów leczniczych, główne mechanizmy ich działania w organizmie i działania niepożądane	K_W02
A.W38.	wpływ leczenia farmakologicznego na fizjologiczne i biochemiczne procesy zachodzące w poszczególnych narządach	K_W02
A.W39.	rodzaje produktów leczniczych, które mogą być samodzielnie podawane przez ratownika medycznego, i ich szczegółową charakterystykę farmakologiczną	K_W02
A.W40.	podstawy farmakoterapii u kobiet ciężarnych i osób starszych w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego	K_W02
A.W41.	różnice w farmakoterapii dorosłych i dzieci w zakresie objętym zakresem uprawnień zawodowych ratownika medycznego	K_W02
A.W42.	wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację produktów leczniczych <i>the impact of disease processes on the metabolism and elimination of drug products</i>	K_W02
A.W43.	problematykę z zakresu toksykologii, działań niepożądanych produktów leczniczych, zatruc produktami leczniczymi oraz substancjami chemicznymi - w podstawowym zakresie <i>the problems of toxicology, adverse reactions to medicinal products, poisoning by medicinal products and chemical substances - to a basic extent</i>	K_W02
A.W44.	objawy najczęściej występujących ostrych zatruc, w tym alkoholami, narkotykami i innymi substancjami psychoaktywnymi, metalami ciężkimi, substancjami chemicznymi oraz wybranymi grupami produktów leczniczych	K_W02
A.W45.	podstawowe zasady postępowania diagnostycznego w zatruciach	K_W01
Umiejętności – potrafi		
A.U13.	oceniać podstawowe procesy farmakokinetyczne i farmakodynamiczne	K_U02
A.U15.	dobierać produkty lecznicze w odpowiednich dawkach w celu korygowania zjawisk patologicznych w organizmie człowieka i poszczególnych narządach	K_U02
A.U16.	posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych	K_U02

Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
Wykład				
TP-01	Podstawowe zagadnienia farmakologii ogólnej (pochodzenie i nazewnictwo leków, czynne metabolity leków i pro-leki, rodzaje reakcji organizmu na lek, działania niepożądane i toksyczne leków, czynniki wpływające na działanie leku (wiek, płeć, stany chorobowe, czynniki genetyczne, ciąża). Drogi podawania i wydalania leków.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	Egzamin pisemny
TP-02	Podstawowe zagadnienia farmakologii ogólnej (mechanizmy działania leków – receptory i ich klasyfikacja, kanały jonowe i ich klasyfikacja, neuroprzekaźniki i neuromodulatory, przekaźniki II rzędu, zmiany wrażliwości receptorów; dawkowanie leków, losy leku w ustroju, lek innowacyjny vs. lek generyczny).	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	Egzamin pisemny
TP-03	Rodzaje leków, które mogą być samodzielnie podawane przez ratownika medycznego (charakterystyka, drogi podawania i wydalania leków).	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	Egzamin pisemny
TP-04	Charakterystyka wybranych leków stosowanych w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	Egzamin pisemny
TP-05	Wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków. <i>Effects of disease processes on drug metabolism and elimination.</i>	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	Egzamin pisemny

TP-06	Toksykologia ogólna – podstawy toksykodynamiki i toksykometrii. <i>General toxicology - basics of toxicodynamics and toxicometry.</i>	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	Egzamin pisemny
TP-07	Leki a toksyny. Toksyczność leków, Najczęstsze zatrucia – objawy, postępowanie diagnostyczne.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	Egzamin pisemny
Ćwiczenia				
TP-01	Informatory farmaceutyczne i bazy danych o produktach leczniczych.	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda trybunału	Kolokwium pisemne
TP-02	Podstawy farmakokinetyki, farmakodynamiki. Źródła informacji o lekach. Pochodzenie leków, nazewnictwo, postacie leków. Rodzaje dawek, obliczanie dawek dla dzieci.	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda trybunału	Kolokwium pisemne
TP-03	Podstawy farmakokinetyki, farmakodynamiki. Czynniki wpływające na działanie leków (wiek, płeć, stany chorobowe, czynniki genetyczne, ciąża). Drogi podawania i wydalania leków.	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda trybunału	Kolokwium pisemne
TP-04	Leki ratujące życie stosowane w ZRM (działanie i zastosowanie).	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda trybunału	Kolokwium pisemne
TP-05	Powikłania polekowe: wstrząs anafilaktyczny, polekowe zaburzenia psychiczne i neurologiczne, powikłania hematologiczne, reakcje skórne, uszkodzenie przewodu pokarmowego (krwotoki).	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda trybunału	Kolokwium pisemne
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece): 1. Farmakologia i farmakoterapia dla ratowników medycznych / redakcja naukowa Katarzyna A. Mitreğa, Tadeusz F. Krzeński. 2. Farmakologia / red. nauk. Grażyna Rajtar-Cynke ; [aut. Stanisław Czuczwar et al.]. 3. Armstrong J., Pascu O., Toxicology Handbook, Wydawnictwo Elsevier Australia, 2022				

Literatura uzupełniająca:			
1. Farmakologia: podręcznik dla studentów i absolwentów wydziałów pielęgniarstwa i nauk o zdrowiu akademii medycznych / red. Grażyna Rajtar-Cynke.			
2. Farmakologia: podstawy farmakoterapii : podręcznik dla studentów medycyny i lekarzy. 1; 2 / pod redakcją Wojciecha Kostowskiego i Zbigniewa S. Hermana.			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		25	
Praca własna studenta		35	
SUMA GODZIN:		60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	0,8
	Praca własna studenta		1,2
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć	A.U13., A.U15., A.U16.	ćwiczenia – kolokwium pisemne
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	A.W34. – A.W45.	ćwiczenia – kolokwium pisemne wykład – egzamin pisemny
3	Przygotowanie do egzaminu	A.W34. – A.W45.	egzamin pisemny
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
<u>ćwiczenia</u> – oceniany jest udział w dyskusjach			
5.0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne			
4.5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne			
4.0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne			
3.5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami			
3.0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami			
2.0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne.			
<u>wykład</u> - brak			

Ocena podsumowująca: <u>ćwiczenia</u> – kolokwium pisemne ocena: < 51% - ocena 2,0 51% – 60% - ocena 3.0 61% – 70% ocena 3.5 71% – 80% ocena 4.0 81% – 90% ocena 4.5 90% < – ocena 5.0 <u>wykład</u> – egzamin pisemny, test jedno/wielokrotnego wyboru ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach egzaminu < 51% - ocena 2,0 51% – 60% - ocena 3.0 61% – 70% ocena 3.5 71% – 80% ocena 4.0 81% – 90% ocena 4.5 90% < – ocena 5.0
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: A07 Informatyka i biostatystyka		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki przedkliniczne	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:	15	Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Wiedza i umiejętności praktyczne w zakresie matematyki i informatyki na poziomie szkoły ponadpodstawowej.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Zapoznanie studenta z podstawami biostatystyki w badaniach medycznych oraz narzędziami informatycznymi wspierającymi proces pobierania, analizy i prezentacji danych.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
A.W50.	podstawowe narzędzia informatyczne i metody biostatystyczne wykorzystywane w medycynie, w tym medyczne bazy danych i arkusze kalkulacyjne	K_W02
A.W51.	podstawowe metody analizy statystycznej wykorzystywane w badaniach populacyjnych i diagnostycznych	K_W02
A.W52.	możliwości współczesnej telemedycyny jako narzędzia wspomagania pracy ratownika medycznego	K_W03
Umiejętności - potrafi		
A.U19.	dobierać odpowiedni test statystyczny, przeprowadzać podstawowe analizy statystyczne i posługiwać się odpowiednimi metodami przedstawiania wyników	K_U07
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Laboratorium		
TP-01	Pozyskiwanie, kodowanie i klasyfikacja danych medycznych. Internetowe bazy danych.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie ćwiczenia praktycznego
TP-02	Statystyki opisowe. Analiza struktury zbiorowości. Szeregi statystyczne. Miary średnie i miary rozproszenia.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie ćwiczenia praktycznego
TP-03	Obliczanie wskaźników struktury, miar średnich i miar rozproszenia w zastosowaniach medycznych z wykorzystaniem arkusza kalkulacyjnego i programu Statistica.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie ćwiczenia praktycznego

TP-04	Metody przedstawiania wyników badań z wykorzystaniem programów komputerowych.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie ćwiczenia praktycznego
TP-05	Wykorzystywanie testów i analiz statystycznych w badaniach naukowych.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie ćwiczenia praktycznego
TP-06	Technologie informacyjne w medycynie. Podstawy telemedycyny.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie ćwiczenia praktycznego
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Zalewska MJ, Niemiro W. Biostatystyka. Od podstaw do zaawansowanych metod. PZWL, Warszawa 2022				
2. Rabiej M. Analizy statystyczne z programami Statistica i Excel. Helion, Gliwice 2018				
Literatura uzupełniająca:				
1. Aviva P, Sabin C. Statystyka medyczna w zarysie; tł. Jerzy Moczko. PZWL, Warszawa 2006				
2. /Roterman-Konieczna I. Statystyka na receptę: wprowadzenie do statystyki medycznej. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2010				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			15	
Praca własna studenta			15	
SUMA GODZIN:			30	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 1	0,5
	Praca własna studenta			0,5
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				

Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć,	A.W50. A.W51. A.W52. A.U19	Sprawdzenie wiedzy na początku zajęć laboratoryjnych
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	A.W50. A.W51. A.W52. A.U19.	Sprawdzenie wiedzy na początku zajęć laboratoryjnych
3	Przygotowanie do zaliczenia	A.W50. A.W51. A.W52. A.U19.	Prezentacja i omówienie wyników ćwiczeń praktycznych
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>laboratorium</u> - zaliczenia częściowe z wykonanych ćwiczeń praktycznych			
Ocena podsumowująca: <u>laboratorium</u> - średnia ocen z zaliczeń częściowych			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: A08 Patologia		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki przedkliniczne	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	10	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	25	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Znajomość anatomii.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Poznanie nieprawidłowości anatomicznych i histopatologicznych leżących u podstaw chorób występujących u człowieka.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
A.W46.	patofizjologię narządów i układów organizmu człowieka		K_W02	
A.W47.	szczegółowe zasady rozpoznawania i leczenia wstrząsu oraz jego rodzaje		K_W01	
A.W48.	podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej dotyczące zmian wstecznych i postępowych oraz zapaleń		K_W01	
A.W49.	wybrane zagadnienia z zakresu patologii narządowej układu nerwowego, pokarmowego i moczowo-płciowego		K_W02	
Umiejętności - potrafi				
A.U4.	rozpoznawać patofizjologiczne podstawy niewydolności układu krążenia		K_U01	
A.U5.	rozpoznawać zaburzenia trawienia, z uwzględnieniem roli enzymów, w tym podstawowe zaburzenia działania enzymów trawiennych oraz określać skutki tych zaburzeń		K_U01	
A.U6.	rozpoznawać zaburzenia czynności nerek i ich wpływ na homeostazę organizmu człowieka		K_U01	
A.U17.	wiązać zmiany patologiczne stwierdzane w badaniu fizykalnym ze zmianami zachodzącymi na poziomie komórkowym		K_U02	
A.U18.	rozpoznawać zaburzenia oddychania, krążenia oraz czynności innych układów organizmu człowieka i poszczególnych narządów		K_U01	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych		K_K05	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Podstawowe pojęcia w patologii.	Wykład	Wykład podający	Zaliczenie pisemne

TP-02	Zaburzenia homeostazy. Zapalenia ostre i przewlekłe.	Wykład	Wykład podający	Zaliczenie pisemne
TP-03	Zaburzenia homeostazy wynikające z zaburzeń niewydolności wchłaniania.	Wykład	Wykład podający	Zaliczenie pisemne
TP-04	Miażdżyca i jej następstwa.	Wykład	Wykład podający	Zaliczenie pisemne
TP-05	Wstrząs – rodzaje, rozpoznanie, leczenie.	Wykład	Wykład podający	Zaliczenie pisemne
		Ćwiczenia		
TP-01	Wybrane zagadnienia patologii układu krążenia	Ćwiczenia	Ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy, dyskusja	Zaliczenie pisemne
TP-02	Wybrane zagadnienia patologii układu oddechowego	Ćwiczenia	Ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy, dyskusja	Zaliczenie pisemne
TP-03	Wybrane zagadnienia patologii układu pokarmowego.	Ćwiczenia	Ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy, dyskusja	Zaliczenie pisemne
TP-04	Patologia nerek.	Ćwiczenia	Ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy, dyskusja	Zaliczenie pisemne
TP-05	Wybrane zagadnienia patologii układu nerwowego i układu dokrewnego.	Ćwiczenia	Ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy, dyskusja	Zaliczenie pisemne
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece): 1. Guzek J.: Patofizjologia człowieka w zarysie Wyd. I. PZWL, Warszawa 2015. 2. Domagała W., Chosia M., Urańska E.: Podstawy patologii. PZWL, Warszawa 2017. 3. Zahorska –Markiewicz B. (red.), Małecka –Tendera E. (red.), Duława J.(aut. et al.): Patofizjologia kliniczna: podręcznik dla studentów. Elsevier Urban & Partner dodruk do wyd. z 2009 r., Wrocław 2011.				

Literatura uzupełniająca:			
1. Purchała M.: Zarys patofizjologii człowieka. Cz. I. Edicon, 2023.			
2. Kanikowska D., Witowski J.: Patofizjologia. PZWL, Warszawa 2018.			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		25	
Praca własna studenta		35	
SUMA GODZIN:		60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	0,8
	Praca własna studenta		1,2
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć	A.U4., A.U5., A.U6., A.U17., A.U18.	Zaliczenie pisemne
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	A.W46., A.W47., A.W48., A.W49.	Zaliczenie pisemne
3	Przygotowanie do zaliczenia	A.W46., A.W47., A.W48., A.W49., A.U4., A.U5., A.U6., A.U17., A.U18.	Zaliczenie pisemne
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
<u>ćwiczenia</u> - zaliczenia częściowe			
<u>wykład</u> - brak			

Ocena podsumowująca:

ćwiczenia – średnia arytmetyczna z zaliczeń częściowych

wykład – zaliczenie pisemne

Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia

Do 50% - ocena 2,0

> 50% – 60% - ocena 3.0

> 60% – 70% ocena 3.5

> 70% – 80% ocena 4.0

> 80% – 90% ocena 4.5

powyżej 90% – ocena 5.0

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: B09 Socjologia medycyny		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: brak			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem nauczania jest zdobycie wiedzy dotyczącej podstawowych pojęć i kategorii socjologii zdrowia i choroby, oraz socjologii medycyny; zapoznanie się z socjologicznymi teoriami zdrowia i choroby, w tym z teorią wieloprzyczynowości choroby oraz akceptacji pojęcia choroby funkcjonalnej, tzn. choroby bez uchwytneho tła organicznego. Celem jest ponadto poznanie zachowań związanych ze zdrowiem i chorobą jako ważnego elementu wiedzy o społeczeństwie. Celem jest kształtowanie świadomości studentów w zakresie humanizacji medycyny, świadomości o wieloprzyczynowości choroby i konieczności holistycznego podejścia do pacjenta i jego problemów zdrowotnych.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)		
Wiedzy - zna i rozumie				
B.W1.	wybrane teorie i metody modelowania rzeczywistości z perspektywy socjologii mające zastosowanie w ratownictwie medycznym	K_W02		
B.W8.	psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji i choroby przewlekłej	K_W02 K_W05		
B.W10.	społeczną rolę ratownika medycznego	K_W04		
B.W11.	podstawowe psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie	K_W02		
B.W12.	pojęcia oraz zasady funkcjonowania rodziny, grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu oraz pojęcie humanizmu w opiece zdrowotnej	K_W02		
B.W15.	problematykę relacji człowiek - środowisko społeczne, zachowania adaptacyjne i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych	K_W02 K_W05		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Socjologia jako nauka o zachowaniu. Geneza, specyfika, funkcje. Zawód ratownika medycznego – analiza socjologiczna.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja	zaliczenie pisemne – test
TP-02	Społeczno-kulturowe uwarunkowania zdrowia, choroby i zachowań zdrowotnych. Wpływ nierówności społecznych (wiek, płeć, wykształcenie, status socjoekonomiczny) na stan zdrowia.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja	zaliczenie pisemne – test
TP-03	Psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji, choroby przewlekłej i niepełnosprawności.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja	zaliczenie pisemne – test

TP-04	Zbiorowości i grupy społeczne. Rodzina jako grupa i instytucja społeczna. Rodzina a problemy zdrowia i choroby.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja	zaliczenie pisemne – test
TP-05	Śmierć jako zjawisko społeczne.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja	zaliczenie pisemne – test
TP-06	Człowiek w społeczeństwie. Wpływ środowiska społecznego na kształtowanie osobowości, postaw i potrzeb człowieka.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja	zaliczenie pisemne – test
TP-07	Socjologia ciała. Ciało i medycyna. Ciało w kulturze konsumpcyjnej.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja	zaliczenie pisemne – test
TP-08	Stres a zdrowie. Stres makro i mikrospołeczny. Zdrowotne konsekwencje stresu. Radzenie sobie. Stres w pracy ratownika medycznego.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja	zaliczenie pisemne – test
TP-09	Socjologiczne aspekty starości, umierania i śmierci.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja	zaliczenie pisemne – test
TP-10	Relacje personel medyczny - pacjent. Proces komunikacji i interakcji.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy, dyskusja	zaliczenie pisemne – test
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece): 1. A. Giddens: Socjologia. PWN, Warszawa 2017. 2. Red. W. Piątkowski, W. A. Brodniak Zdrowie i choroba : perspektywa socjologiczna, Tyczyn : Wyższa Szkoła Społeczno-Gospodarcza w Tyczynie, 2005				

Literatura uzupełniająca:

1. Majchrowska A.(red.): Wybrane elementy socjologii. Wyd. Czelej, Lublin 2003.
2. Marody M. (red): Wymiary życia społecznego. PWN Warszawa 2004.
3. Synowiec-Piłat M., Łaska-Formejster (red.), Społeczne konteksty chorób przewlekłych. Wybrane zagadnienia, Łódź: Wyd. Uniwersytetu Łódzkiego, 2013; ss. 223.
3. Tobiasz-Adamaczyk B.: (2000), Wybrane elementy socjologii zdrowia. Wyd. UJ, Kraków.
4. Ostrowska A. Socjologia medycyny (2009). Podejmowane problemy, kategorie analizy, Wyd. IFiS PAN, Warszawa.
5. Ostrowska A., Skrzypek M. (red.), (2015), Socjologia medycyny w Polsce z perspektywy półwiecza: nurty badawcze, najważniejsze osiągnięcia, perspektywy rozwoju. Wydawnictwo IFiS PAN, Warszawa 2015, ss. 422
4. Piątkowski W. (red.). Zdrowie i choroba w badaniach socjologicznych prowadzonych na Uniwersytecie Medycznym w Lublinie 1995-2013. Lublin: Uniwersytet Medyczny w Lublinie, 2013; ss. 214.

III. INFORMACJE DODATKOWE**BILANS PUNKTÓW ECTS****OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)**

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	15
Praca własna studenta	15
SUMA GODZIN:	30

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	0,5
	Praca własna studenta		0,5

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć	B.W1. B.W8. B.W10. B.W11. B.W12. B.W15.	zaliczenie pisemne – test
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	B.W1. B.W8. B.W10. B.W11. B.W12. B.W15.	zaliczenie pisemne – test
3	Przygotowanie do zaliczenia	B.W1. B.W8. B.W10. B.W11. B.W12. B.W15.	zaliczenie pisemne – test

KRYTERIA OCENIANIA**Ocena kształtująca:**

wykład - brak

Ocena podsumowująca:

1. Uzyskanie z zaliczenia pisemnego oceny pozytywnej – co najmniej dostatecznej.
2. Zaliczenie – test jednokrotnego wyboru Za każdą poprawną odpowiedź student uzyska 1 punkty, a za niepoprawną odpowiedź 0 punktów.

Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia

Do 50% - ocena 2,0

> 50% – 60% - ocena 3.0

> 60% – 70% ocena 3.5

> 70% – 80% ocena 4.0

> 80% – 90% ocena 4.5

powyżej 90% – ocena 5.0

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: B10 Psychologia		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna:			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	45	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: brak			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Student posiada wiedzę na temat: psychologii jako dyscypliny naukowej i odróżnienia jej od dociekań pseudonaukowych i potocznych, podstawowych psychologicznych terminów i odniesienia ich do konkretnych zjawisk życia indywidualnego i społecznego, zwrócenie uwagi na wielość i złożoność uwarunkowań ludzkiego zachowania, problematyki psychologii zdrowia i choroby.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
B.W4.	rolę stresu społecznego w zachowaniach zdrowotnych i autodestrukcyjnych	K_W02
B.W5.	formy przemocy, modele wyjaśniające przemoc domową i w wybranych podmiotach oraz społeczne uwarunkowania różnych form przemocy	K_W04
B.W7.	znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentem oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem	K_W02
B.W8.	psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji i choroby przewlekłej	K_W02
B.W9.	psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, zachowania prawidłowe i zaburzenia zachowania	K_W04
B.W11.	podstawowe psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie	K_W02
B.W13.	rolę stresu w etiopatogenezie i przebiegu chorób oraz mechanizmy radzenia sobie ze stresem	K_W02
B.W14.	teorie stresu psychologicznego, zależności między stresem a stanem zdrowia oraz inne psychologiczne determinanty zdrowia	K_W02
B.W16.	zasady motywowania pacjenta do prozdrowotnych zachowań i informowania o niepomysłnym rokowaniu	K_W01
B.W29.	zasady nawiązywania kontaktu z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem i budowania relacji	K_W04
B.W30.	metody usprawniające komunikację z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem i zasady przekazywania informacji pacjentowi lub osobie upoważnionej	K_W04
B.W31.	zasady komunikacji z pacjentem odmiennym kulturowo, o odmiennej orientacji seksualnej oraz pacjentem niedowidzącym i niewidzącym oraz niedosłyszącym i niesłyszącym	K_W04 K_W05
B.W32.	metody okazywania empatii pacjentowi, jego rodzinie lub opiekunowi	K_W04
B.W34.	zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego	K_W01
B.W35.	pojęcia emocji, motywacji i osobowości, zaburzenia osobowości, istotę i strukturę zjawisk zachodzących w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele i style komunikacji interpersonalnej	K_W02
B.W36.	zagadnienia dotyczące zespołu stresu pourazowego, reakcji fizjologicznych i emocjonalnych, procesów poznawczych i interpersonalnych oraz mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych	K_W02
B.W37.	techniki redukowania lęku i sposoby relaksacji, mechanizmy powstawania i objawy zespołu wypalenia zawodowego oraz metody zapobiegania powstaniu tego zespołu	K_W02
B.W51.	problematykę postępowania w sytuacjach interwencji kryzysowych oraz zasady i metody radzenia sobie ze stresem przy wykonywaniu zawodu ratownika medycznego	K_W04

Umiejętności - potrafi				
B.U4.	udzielać informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta oraz informacji na temat jego stanu zdrowia	K_U10		
B.U10.	stosować - w podstawowym zakresie - psychologiczne interwencje motywujące i wspierające	K_U02		
B.U11.	komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia	K_U04		
B.U13.	zapobiegać zespołowi stresu pourazowego po traumatycznych wydarzeniach, w tym przeprowadzić podsumowanie zdarzenia traumatycznego (debriefing) w zespole	K_U02 K_U04		
B.U14.	radzić sobie ze stresem podczas czynności związanych z wykonywaniem zawodu ratownika medycznego	K_U07		
B.U15.	ocenić funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych (stres, konflikt, frustracja)	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K07	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	K_K07		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się *	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć #
Wykład				
TP-00	Psychologia jako nauka – rys historyczny, przedmiot, zadania, działy psychologii. Podstawowe psychologiczne mechanizmy funkcjonowania człowieka w zdrowiu i w chorobie.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	Egzamin pisemny
TP-01	Główne teorie psychologiczne (psychodynamiczne, behawioralne, poznawcze) wyjaśniające zachowania człowieka w szczególności zaburzenia funkcjonowania. Zaburzenia zagrażające życiu, uzależnienia, współuzależnienia – rozpoznawanie, profilaktyka.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	Egzamin pisemny
TP-02	Podstawy komunikacji interpersonalnej. Zasady komunikacji i bariery komunikacyjne.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	Egzamin pisemny
TP-03	Problemy psychosomatyczne i somatopsychiczne. Psychospołeczne konsekwencje hospitalizacji i choroby przewlekłej. Rola rodziny w procesie leczenia.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	Egzamin pisemny

TP-04	Osobowość jako system regulacji i samoregulacji zachowań człowieka. Struktura i składniki osobowości. Wybrane koncepcje osobowości. Zaburzenia osobowości. Procesy poznawcze – percepcja, uwaga, pamięć, uczenie się, myślenie, język i mowa.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	Egzamin pisemny
TP-05	Reakcje emocjonalne na sytuację trudną. Stres, PTSD, sposoby radzenia sobie ze stresem. Zespół wypalenia zawodowego.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	Egzamin pisemny
Ćwiczenia				
TP-01	Stres, konflikt, kryzys, psychologiczne aspekty zaburzeń nerwicowych i afektywnych oraz zaburzeń osobowości. Psychologiczne następstwa stresu traumatycznego.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, studium przypadku, dyskusja seminaryjna, pokaz z instruktażem, ćwiczenia w warunkach symulowanych, film	zaliczenie ustne, praca w grupach w różnych rolach i komunikacji w grupie, rozwiązywanie problemów, ocena zachowań i zaangażowanie studenta w czasie zajęć
TP-02	Psychologia komunikacji – werbalne i niewerbalne sposoby porozumiewania się. Modele komunikacji interpersonalnej. Pacjent w kryzysie. Zasady komunikacji w ramach interwencji kryzysowej.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, studium przypadku, dyskusja seminaryjna, pokaz z instruktażem, ćwiczenia w warunkach symulowanych, film	zaliczenie ustne, praca w grupach w różnych rolach i komunikacji w grupie, rozwiązywanie problemów, ocena zachowań i zaangażowanie studenta w czasie zajęć

TP-03	Fizjologiczne i psychologiczne mechanizmy reakcji stresowej. Sytuacje trudne, sposoby radzenia sobie z sytuacjami trudnymi i ich wpływ na życie i funkcjonowanie człowieka.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, studium przypadku, dyskusja seminaryjna, pokaz z instruktażem, ćwiczenia w warunkach symulowanych, film	zaliczenie ustne, praca w grupach w różnych rolach i komunikacji w grupie, rozwiązywanie problemów, ocena zachowań i zaangażowanie studenta w czasie zajęć
TP-04	Trening umiejętności emocjonalno-społecznych w obliczu wystąpienia objawów PTSD.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, studium przypadku, dyskusja seminaryjna, pokaz z instruktażem, ćwiczenia w warunkach symulowanych, film	zaliczenie ustne, praca w grupach w różnych rolach i komunikacji w grupie, rozwiązywanie problemów, ocena zachowań i zaangażowanie studenta w czasie zajęć
TP-05	Podstawy psychologicznych interwencji motywujących i wspierających.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, studium przypadku, dyskusja seminaryjna, pokaz z instruktażem, ćwiczenia w warunkach symulowanych, film	zaliczenie ustne, praca w grupach w różnych rolach i komunikacji w grupie, rozwiązywanie problemów, ocena zachowań i zaangażowanie studenta w czasie zajęć
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece): 1. Cierpiałkowska, L., Sęk, H.: Psychologia kliniczna. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa 2020. 2. GerrigR., Zimbardo P.G.: Psychologia i życie. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa 2021. 3. Strelau J. (red.): Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom 1: Podstawy psychologii. GWP. Gdańsk 2006. 4. Strelau J. (red.): Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom 2: Psychologia ogólna. GWP. Gdańsk 2006 5. Strelau J. (red.): Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom 3: Jednostka w społeczeństwie i elementy psychologii stosowanej. GWP. Gdańsk 2007.				

Literatura uzupełniająca:			
1. Wojciszke, B.: Psychologia społeczna. Wydawnictwo Naukowe Scholar. Warszawa 2019.			
2. Boyd D., Bee H.: Psychologia rozwoju człowieka. Zysk i S-ka. Poznań 2000.			
3. Heszen, I.: Psychologia stresu: korzystne i niekorzystne skutki stresu życiowego. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa2016.			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		45	
Praca własna studenta		45	
SUMA GODZIN:		90	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	1,5
	Praca własna studenta		1,5
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
Wykład	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do egzaminu	B.W4., B.W5., B.W7., B.W8., B.W9., B.W11., B.W13., B.W14., B.W16., B.W29., B.W30., B.W31., B.W32., B.W34., B.W35., B.W36., B.W37., B.W51.	egzamin pisemny – test
Ćwiczenia	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zajęć studium przypadku, dyskusje, inscenizacje	B.U4., B.U10., B.U11., B.U13., B.U14., B.U15.	zaliczenie ustne, praca w grupach w różnych rolach i komunikacji w grupie, rozwiązywanie problemów, ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
1. Forma i warunki zaliczenia <u>wykładów</u> :			
1) Aktywny udział, zadawanie pytań, dyskusja.			
2. Forma i warunki zaliczenia <u>ćwiczeń</u> :			
1) Zaliczenie na ocenę - zaliczenie ustne.			
2) Zaliczenie na ocenę pozytywną, co najmniej dostateczną treści programowych realizowanych podczas ćwiczeń			

Ocena podsumowująca:**1) Forma i warunki zaliczenia wykładów:**

Uzyskanie z egzaminu pisemnego oceny pozytywnej co najmniej dostatecznej.

Zaliczenie – test jednokrotnego wyboru - za każdą poprawną odpowiedź student uzyska 1 punkty, a za nieprawidłową odpowiedź 0 punktów.

Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia

Do 50% - ocena 2,0

> 50% – 60% - ocena 3.0

> 60% – 70% ocena 3.5

> 70% – 80% ocena 4.0

> 80% – 90% ocena 4.5

powyżej 90% – ocena 5.0

2) Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:

Student w czasie ćwiczeń wykonuje pod opieką nauczyciela zadania praktyczne, powiązane z treściami programowymi, mające na celu kształtowanie umiejętności praktycznych, polegające w szczególności na: rozpoznawaniu potrzeb, rozpoznawaniu problemów, planowaniu działań w celu rozwiązywania problemów.

Nauczyciel prowadzący zajęcia sprawdza efekty uczenia się obserwując studenta demonstrującego umiejętność i ocenia poziom osiągnięcia efektu uczenia się

Ocena końcowa jest średnią ocen z wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: B11 Dydaktyka medyczna		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	10	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:	10	Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	20	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: wiedza i umiejętności z zakresu podstawowych zabiegów medycznych oraz procedur ratunkowych przedszpitalnych			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:				
1. Opanowanie wiedzy i umiejętności pozwalających studentowi na posługiwanie się w działalności dydaktycznej podstawowymi pojęciami dydaktyki.				
2. Dostarczenie wiedzy i umiejętności w zakresie opracowania konspektu, wykorzystania sprzętu podstawowego i specjalistycznego do nauki medycznych czynności ratunkowych.				
3. Dostarczenie wiedzy i umiejętności w zakresie stosowania się do zasad prowadzenia procesu dydaktycznego, kształtowania otwartej, aktywnej i samodzielnej postawy studenta oraz przygotowanie do wypełniania roli i zadań nauczyciela w ratownictwie medycznym.				
4. Kształtowanie kompetencji pedagogicznych niezbędnych w przyszłej pracy zawodowej.				
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW				
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:			Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie				
B.W10.	społeczną rolę ratownika medycznego			K_W04
B.W58.	podstawowe pojęcia z zakresu dydaktyki medycznej i zasady przygotowania do działalności dydaktycznej			K_W04
Umiejętności - potrafi				
B.U12.	podnosić swoje kwalifikacje i przekazywać wiedzę innym			K_U05 K_U07
B.U21.	stosować podstawowe metody dydaktyczne			K_U06 K_U07
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych			K_K05
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
Wykład				
TP-01	Dydaktyka medyczna - zakres zainteresowań, podstawowe pojęcia. Nauczanie-uczenie się. Style uczenia się. Zakres zastosowania dydaktyki w ratownictwie medycznym.	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test jednokrotnego wyboru

TP-02	Efekty, cele i treści kształcenia. Metody nauczania.	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test jednokrotnego wyboru
TP-03	Środki dydaktyczne – rodzaje, podział, zastosowanie.	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test jednokrotnego wyboru
TP-04	Edukacja zdrowotna. Programy edukacyjno-zdrowotne.	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test jednokrotnego wyboru
TP-05	Kształcenie ustawiczne. Samokształcenie.	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test jednokrotnego wyboru
Zajęcia praktyczne				
TP-01	Planowanie pracy dydaktyczno- wychowawczej i przygotowanie się do prowadzenia zajęć.	Zajęcia praktyczne	zajęcia praktyczne oparte na wykorzystaniu wiedzy	Obserwacja podczas zajęć, zaliczenie pisemne
TP-02	Opracowanie konspektu zajęć dydaktycznych.	Zajęcia praktyczne	zajęcia praktyczne oparte na wykorzystaniu wiedzy	Obserwacja podczas zajęć, zaliczenie pisemne
TP-03	Projektowanie środków dydaktycznych do różnych typów zajęć.	Zajęcia praktyczne	zajęcia praktyczne oparte na wykorzystaniu wiedzy	Obserwacja podczas zajęć, zaliczenie pisemne
TP-04	Metody aktywizujące wykorzystywane w ratownictwie medycznym i edukacji zdrowotnej.	Zajęcia praktyczne	zajęcia praktyczne oparte na wykorzystaniu wiedzy	Obserwacja podczas zajęć, zaliczenie pisemne
TP-05	Projektowanie narzędzi do kontroli i oceny efektów uczenia się.	Zajęcia praktyczne	zajęcia praktyczne oparte na wykorzystaniu wiedzy	Obserwacja podczas zajęć, zaliczenie pisemne
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):			
1. Herda-Płonka K., Krzemień G.: Dydaktyka szkoły wyższej o profilu medycznym. PZWL 2022.			
2. Kupisiewicz Cz., Dydaktyka.: Podręcznik akademicki. Impuls 2012.			
3. Kruszewski K.: Sztuka nauczania. Czynności nauczyciela: podręcznik akademicki. PWN 2008.			
Literatura uzupełniająca:			
1. Okoń W.: Wprowadzenie do dydaktyki ogólnej. Żak, Warszawa 2003.			
2. M. Silberman: Metody aktywizujące w szkoleniach. Wolters Kluwers Polska, Warszawa 2016.			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		20	
Praca własna studenta		10	
SUMA GODZIN:		30	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	0,7
	Praca własna studenta		0,3
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
forma zajęć	forma aktywności studenta	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	Przygotowanie do zaliczenia	B.W10., B.W58.	Test jednokrotnego wyboru
Zajęcia praktyczne	Przygotowanie do zajęć, Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	B.U12., B.U21.	Obserwacja w trakcie zajęć, Zaliczenie pisemne.
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
1. Forma i warunki zaliczenia wykładów:			
Aktywny udział, zadawanie pytań, dyskusja.			
2. Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych:			
Obserwacja studenta w czasie zajęć			

Ocena podsumowująca:**I. Forma i warunki zaliczenia wykładów:**

Zaliczenie – test jednokrotnego wyboru - za każdą poprawną odpowiedź student uzyska 1 punkty, a za nieprawidłową odpowiedź 0 punktów.

Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia

Do 50% - ocena 2,0

> 50% – 60% - ocena 3.0

> 60% – 70% ocena 3.5

> 70% – 80% ocena 4.0

> 80% – 90% ocena 4.5

powyżej 90% – ocena 5.0

II. Forma i warunki zaliczenia zajęć praktycznych:

praca zaliczeniowa lub test jednokrotnego wyboru składający się z pytań obejmujący treści programowe z zakresu zajęć praktycznych.

Uzyskanie z zaliczenia pisemnego oceny pozytywnej, co najmniej dostatecznej (min. 50% poprawnych odpowiedzi).

Do 50% - ocena 2,0

> 50% – 60% - ocena 3.0

> 60% – 70% ocena 3.5

> 70% – 80% ocena 4.0

> 80% – 90% ocena 4.5

powyżej 90% – ocena 5.0

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: B12 Etyka zawodowa ratownika medycznego		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	10	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	25	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: 1) wiedza – zna podstawową terminologię z zakresu podstaw ratownictwa medycznego i psychologii. 2) umiejętności – potrafi w podstawowym stopniu wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: 1. Celem zajęć jest zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu etyki zawodu ratownika medycznego oraz doskonalenie umiejętności rozwiązywania dylematów etycznych.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
B.W17.	podstawowe pojęcia, teorie i zasady etyczne służące jako ogólne ramy właściwego interpretowania i analizowania zagadnień moralno-medycznych	K_W04
B.W20.	prawne, organizacyjne i etyczne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego, z uwzględnieniem miejsca zatrudnienia i pełnionej funkcji	K_W04
B.W21.	przedmiot etyki ogólnej i zawodowej	K_W04
B.W22.	istotę podejmowania decyzji etycznych i zasady rozwiązywania dylematów moralnych w pracy ratownika medycznego	K_W04
B.W33.	podstawowe pojęcia z zakresu teorii poznania i logiki	K_W02
B.W38.	aspekty prawne, organizacyjne, etyczne i społeczne przeszczepiania tkanek, komórek i narządów	K_W04
Umiejętności - potrafi		
B.U2.	rozpoznawać sytuacje, które wymagają konsultacji z osobą wykonującą inny zawód medyczny lub koordynatorem medycznym	K_U04
B.U3.	dbać o bezpieczeństwo własne, pacjentów, otoczenia i środowiska, a także przestrzegać zasad bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów i zasad regulujących postępowanie w przypadku różnych rodzajów zagrożeń	K_U04
B.U4.	udzielać informacji o podstawowych zabiegach i czynnościach dotyczących pacjenta oraz informacji na temat jego stanu zdrowia	K_U10
B.U5.	przestrzegać zasad etyki podczas wykonywania czynności zawodowych	K_U12
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K03	wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb	K_K03
K_K05	dostarczania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05
K_K07	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	K_K07
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA		

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
Wykład				
TP-01	Etyka - Podstawowe pojęcia, definicje i działy etyki. Sposoby etycznej oceny czynu ludzkiego.	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test jednokrotnego wyboru
TP-02	Etyczne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego. Deontologia i funkcje kodeksów etycznych. Kodeks Etyki Zawodowej Ratownika Medycznego.	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test jednokrotnego wyboru
TP-03	Etyczne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego. Sprzeciw sumienia, przymus w medycynie. Problem zgody pacjenta.	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test jednokrotnego wyboru
TP-04	Podstawowe pojęcia z zakresu teorii poznania i logiki	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test jednokrotnego wyboru
TP-05	Bioetyczne aspekty transplantacji tkanek, komórek i narządów.	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test jednokrotnego wyboru
Ćwiczenia				
TP-01	Etyczne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego. Dylematy etyczne związane z resuscytacją. Uporczywa terapia. DNAR.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu wiedzy studium indywidualnego przypadku	Obserwacja podczas zajęć, zaliczenie pisemne
TP-02	Etyczne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego. Bioetyczne aspekty medycznych czynności ratunkowych u noworodków i osób starszych.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu wiedzy studium indywidualnego przypadku	Obserwacja podczas zajęć, zaliczenie pisemne

TP-03	Etyczne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego. Bioetyczne aspekty telemedycyny i aplikacji zdrowotnych.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu wiedzy studium indywidualnego przypadku	Obserwacja podczas zajęć, zaliczenie pisemne
TP-04	Etyczne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego. Bioetyczne aspekty biobankowania.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu wiedzy studium indywidualnego przypadku	Obserwacja podczas zajęć, zaliczenie pisemne
TP-05	Etyczne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego. Bioetyczne aspekty szczepień, homeopatii.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu wiedzy studium indywidualnego przypadku	Obserwacja podczas zajęć, zaliczenie pisemne
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Brzeziński T.: Etyka lekarska. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2002.				
2. Kodeks Etyki Zawodowej Ratownika Medycznego (https://silo.tips/download/kodeks-etyki-zawodowej-ratownika-medycznego-przyjty-na-i-ogolnopolskim-kongresie)				
3. Łuków P., Pasierski T.: Etyka medyczna z elementami filozofii. Wydawnictwo lekarskie PZWL, Warszawa, 2014.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Różyńska J., Chańska W. (red.): Bioetyka, LEX, Warszawa, 2013.				
2. Zdrzenicka K. Etyka w medycynie: ujęcie interdyscyplinarne. MediPage, Warszawa, 2012.				
3. Różyńska J., Chańska W. (red.) Bioetyka. Wolters Kluwer Polska SA, Warszawa 2013.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			25	
Praca własna studenta			35	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 2	0,8

	Praca własna studenta		1,2
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
forma zajęć	forma aktywności studenta	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	Przygotowanie do zaliczenia	B.W17.; B.W20.; B.W21.; B.W22.; B.W33.; B.W38.	Zaliczenie pisemne - test jednokrotnego wyboru
ćwiczenia	Przygotowanie do zajęć, Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	B.U2.; B.U3.; B.U4.; B.U5.	Obserwacja w trakcie zajęć Zaliczenie pisemne
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: - Forma i warunki zaliczenia wykładów: Aktywny udział, zadawanie pytań, dyskusja. - Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: Obserwacja studenta w czasie zajęć. Ocena podsumowująca: I. Forma i warunki zaliczenia wykładów: Zaliczenie – test jednokrotnego wyboru - za każdą poprawną odpowiedź student uzyska 1 punkty, a za nieprawidłową odpowiedź 0 punktów. Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia Do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0 II. Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: praca zaliczeniowa lub test jednokrotnego wyboru składający się z pytań obejmujący treści programowe z zakresu zajęć praktycznych. Uzyskanie z zaliczenia pisemnego oceny pozytywnej, co najmniej dostatecznej (min. 50% poprawnych odpowiedzi). Do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: B13 Prawo medyczne		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Wiedza o społeczeństwie i prawie - zakres wiedzy – szkoła średnia. Znajomość ogólna prawa medycznego			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem zajęć jest zapoznanie studentów z podstawową problematyką dotyczącą prawa medycznego, a w szczególności z organizacją systemu ochrony zdrowia w Polsce, z zasadami wykonywania zawodu ratownika medycznego jak również z problematyką praw pacjenta			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)		
Wiedzy - zna i rozumie				
B.W20.	prawne, organizacyjne i etyczne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego, z uwzględnieniem miejsca zatrudnienia i pełnionej funkcji	K_W04		
B.W38.	aspekty prawne, organizacyjne, etyczne i społeczne przeszczepiania tkanek, komórek i narządów	K_W04		
B.W39.	przepisy prawa dotyczące ratownictwa medycznego, w tym zasady odpowiedzialności pracowniczey, zawodowej, cywilnej i karnej związanej z wykonywaniem zawodu ratownika medycznego, z uwzględnieniem zdarzenia niepożądanego, przewinienia zawodowego i błędu medycznego	K_W03 K_W04		
Umiejętności - potrafi				
B.U6.	przestrzegać praw pacjenta	K_U02		
B.U9.	identyfikować czynniki ryzyka wystąpienia przemocy oraz rozpoznawać przemoc i odpowiednio na nią reagować	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K07	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	K_K07		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Pojęcie prawa medycznego – prawo medyczne i inne terminy pokrewne, źródła prawa medycznego w prawie krajowym i międzynarodowym, Konwencja Biomedyczna, orzecznictwo ETPC dotyczące ochrony zdrowia.	Wykład	Wykład problemowy, podający	zaliczenie pisemne

TP-02	Prawne podstawy odpowiedzialności cywilnej, karnej i pracowniczej ratowników medycznych	Wykład	Wykład problemowy, podający	zaliczenie pisemne
TP-03	Prawne aspekty transplantacji organów, tkanek i komórek w Polsce	Wykład	Wykład problemowy, podający	zaliczenie pisemne
TP-04	Pojęcie państwa, jego forma, funkcje i zadania. System organów państwowych i ich rola w stanowieniu prawa w Polsce.	Wykład	Wykład problemowy, podający	zaliczenie pisemne
TP-05	Pojęcie prawa i normy prawnej. Ewolucja państwa i prawa. Źródła, funkcje i zadania prawa.	Wykład	Wykład problemowy, podający	zaliczenie pisemne
		Ćwiczenia		
TP-01	Prawa człowieka oraz prawa pacjenta w kontekście obowiązujących regulacji prawnych	Ćwiczenia	Ćwiczenia z wykorzystaniem różnych źródeł wiedzy	Rozwiązywanie przypadków praktycznych, opracowywanie referatów, dyskusja
TP-02	Przestrzeganie, a stosowanie prawa. Status jednostki w państwie.	Ćwiczenia	Ćwiczenia z wykorzystaniem różnych źródeł wiedzy	Rozwiązywanie przypadków praktycznych, opracowywanie referatów, dyskusja
TP-03	Obowiązek ratowania życia. Obowiązek współpracy z wymiarem sprawiedliwości.	Ćwiczenia	Ćwiczenia z wykorzystaniem różnych źródeł wiedzy	Rozwiązywanie przypadków praktycznych, opracowywanie referatów, dyskusja
TP-04	Współczesne oblicza przemocy.	Ćwiczenia	Ćwiczenia z wykorzystaniem różnych źródeł wiedzy	Rozwiązywanie przypadków praktycznych, opracowywanie referatów, dyskusja

TP-05	Stosowanie przymusu bezpośredniego w praktyce zespołów ratownictwa medycznego	Ćwiczenia	Ćwiczenia z wykorzystaniem różnych źródeł wiedzy	Rozwiązywanie przypadków praktycznych, opracowywanie referatów, dyskusja
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. M. Nestorowicz, Prawo medyczne, Toruń 2022,				
2. M. Paszkowska, Prawo dla ratowników medycznych, Warszawa 2019				
3. D. Karkowska, Prawa pacjenta, Warszawa 2004,				
Literatura uzupełniająca:				
1. M. Paszkowska, System ubezpieczenia zdrowotnego w Polsce, Difin 2015,				
2. G. Moroz, Z. Orzeł (red.) Prowadzenie działalności leczniczej, Warszawa 2012				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			30	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta			1
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				
Praca własna studenta				
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:	
1	Przygotowanie do zajęć	B.U6., B.U9.	Dyskusja, referaty, aktywność na zajęciach	
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	B.U6., B.U9.	Rozwiązywanie przypadków praktycznych, wyciąganie wniosków	
3	Przygotowanie do zaliczenia	B.W20., B.W38., B.W39.	Zaliczenie pismene	
KRYTERIA OCENIANIA				

Ocena kształtująca:

- 1) Student rozwiązuje poprawnie problemy prawne. Radzi sobie nawet ze skomplikowanymi przypadkami praktycznymi.
- 2) Student sporadycznie popełnia błędy przy rozwiązywaniu przypadków praktycznych ale potrafi je samodzielnie skorygować
- 3) Student często popełnia błędy przy rozwiązywaniu przypadków praktycznych i nie zawsze potrafi skorygować własne rozwiązania
- 4) Student nie radzi sobie z rozwiązywaniem przypadków praktycznych. Nie rozumie istoty rozwiązywania kazusów. Jego rozwiązania są na ogół błędne.

Ocena kształtująca = ocena cząstkowa

Kryteria oceny:

Ocena niedostateczna - nieosiągnięcie założonych efektów kształcenia

Ocena dostateczna, ocena dobra, ocena bardzo dobra - osiągnięcie efektów kształcenia na określonym poziomie

Mierniki ilościowe oceny kształtującej;

Oceny z zaliczeń

Współczynnik zaliczeń poszczególnych zajęć w pierwszym terminie

Ocena aktywności studentów na zajęciach

wykład - brak

Ocena podsumowująca:

Na ocenę dostateczną student posiada przeciętną wiedzę na temat z zakresu prawa medycznego.

Na ocenę dobrą student ma wysoką wiedzę w zakresie prawa medycznego i potrafi sam rozwiązywać przypadki praktyczne.

Na ocenę bardzo dobrą student ma wysoką wiedzę w zakresie prawa medycznego, potrafi samodzielnie rozwiązywać przypadki praktyczne i wyciągać logiczne wnioski

Ocena podsumowująca:

Zaliczenie pisemne

Kryteria oceny;

Ocena niedostateczna - nieosiągnięcie założonych efektów uczenia się

Ocena dostateczna, dobra i ocena bardzo dobra - osiągnięcie efektów uczenia się na określonym poziomie

Mierniki jakościowe oceny podsumowującej

Zgodność pytań egzaminacyjnych z efektami uczenia się

Mierniki ilościowe;

Ocena z zaliczenia

Współczynnik zaliczeń poszczególnych zajęć w pierwszym terminie

Nakład pracy przeciętnego studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów uczenia się.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: B14 Zdrowie publiczne		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Student posiada wiedzę o budowie i czynnościach poszczególnych narządów i układów organizmu człowieka z zakresu biologii oraz wiedzę na temat zapobiegania zakażeniom.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: 1. Student posiada wiedzę na temat organizacji, struktury i finansowania systemu opieki zdrowotnej w Polsce. 2. Student posiada wiedzę o chorobach cywilizacyjnych i zawodowych oraz potrafi identyfikować czynniki ryzyka. 3. Student zna społeczny wymiar zdrowia i choroby. 4. Student zna zachowania zdrowotne związane z odżywianiem. Zasady zdrowego żywienia dzieci i dorosłych. 5. Student zna zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób. 6. Student potrafi wdrażać właściwe do sytuacji procedury postępowania epidemiologicznego.			

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
B.W2.	zagadnienia związane z funkcjonowaniem podmiotów systemu ochrony zdrowia oraz z problemami ewaluacji i kontroli w ochronie zdrowia	K_W04
B.W3.	społeczny wymiar zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) oraz różnic społeczno-kulturowych na stan zdrowia człowieka	K_W02
B.W5.	formy przemocy, modele wyjaśniające przemoc domową i w wybranych podmiotach oraz społeczne uwarunkowania różnych form przemocy	K_W02
B.W6.	postawy społeczne wobec znaczenia zdrowia, choroby, niepełnosprawności i starości, konsekwencje społeczne choroby i niepełnosprawności oraz bariery społeczno-kulturowe, a także koncepcję jakości życia uwarunkowanej stanem zdrowia	K_W02
B.W18.	podstawowe zagadnienia dotyczące światowych problemów zdrowotnych	K_W02
B.W41.	pojęcie zdrowia i jego determinanty oraz choroby cywilizacyjne i zawodowe	K_W02
B.W42.	skutki zdrowotne wywołane działaniem szkodliwych czynników fizycznych, chemicznych i biologicznych na organizm człowieka oraz zasady zapewniania własnego bezpieczeństwa	K_W02
B.W44.	zasady i metody promocji zdrowia i profilaktyki chorób, z uwzględnieniem edukacji zdrowotnej	K_W02
B.W45.	problematykę z zakresu żywności i żywienia, higieny środowiska i higieny pracy oraz regulacje prawne w tym zakresie	K_W02
B.W46.	problematykę higieny dzieci i młodzieży	K_W02
B.W47.	epidemiologię chorób zakaźnych i regulacje prawne w tym zakresie	K_W02
B.W48.	podstawowe pojęcia epidemiologiczne i podstawowe metody badań epidemiologicznych	K_W02
B.W49.	podstawowe zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy	K_W02
B.W50.	podstawy ekologii i ochrony środowiska, rodzaje zanieczyszczeń i sposoby ochrony środowiska	K_W02
B.W52.	profilaktykę zachowań antyzdrowotnych, w tym używania środków odurzających lub substancji psychoaktywnych, spożywania alkoholu i palenia tytoniu oraz profilaktykę chorób cywilizacyjnych i psychicznych	K_W02

B.W53.	politykę zdrowotną państwa, programy zdrowotne i programy zwalczania zagrożeń dla zdrowia oraz wpływ czynników środowiskowych na zdrowie człowieka, przy uwzględnieniu zmiennych takich jak wiek, miejsce zamieszkania, nauki lub pracy	K_W02		
B.W54	zadania nadzoru sanitarno-epidemiologicznego i Państwowej Inspekcji Sanitarnej	K_W02		
Umiejętności - potrafi				
B.U1.	wdrażać odpowiednie do sytuacji procedury postępowania epidemiologicznego	K_U02		
B.U7.	uwzględniać podczas medycznych czynności ratunkowych uwarunkowania kulturowe, religijne i społeczne w odniesieniu do potrzeb pacjenta	K_U02		
B.U8.	stosować się do zasad bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych	K_U03		
B.U18.	ocenić narażenie na substancje szkodliwe w środowisku człowieka i stosować zasady pomiaru stężeń tych substancji	K_U05		
B.U19.	wykonywać czynności zawodowe z poszanowaniem zasad ochrony środowiska	K_U03		
B.U20.	określać wzajemne relacje między człowiekiem a środowiskiem	K_U03		
B.U22.	identyfikować obszary zdrowia publicznego szczególnie związane z funkcjonowaniem systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne	K_U12		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	System opieki zdrowotnej w Polsce – organizacja, struktura, finansowanie. Ewaluacja i kontrola w ochronie zdrowia.	Wykład	wykład podający, prezentacja multimedialna	egzamin pisemny– test jednokrotnego wyboru

TP-02	Pojęcia i definicje związane ze zdrowiem i chorobą. Choroby cywilizacyjne i zawodowe - identyfikacja czynników ryzyka.	Wykład	wykład podający, prezentacja multimedialna	egzamin pisemny– test jednokrotnego wyboru
TP-03	Czynniki warunkujące zdrowie jednostki i populacji. Społeczny wymiar zdrowia i choroby.	Wykład	wykład podający, prezentacja multimedialna	egzamin pisemny– test jednokrotnego wyboru
TP-04	Podstawowe pojęcia epidemiologiczne. Epidemiologia chorób zakaźnych. Nadzór sanitarno-epidemiologiczny. Państwowa Inspekcja Sanitarna.	Wykład	wykład podający, prezentacja multimedialna	egzamin pisemny– test jednokrotnego wyboru
TP-05	Globalne zagrożenia zdrowia - zadania polityki zdrowotnej. Zagrożenia zdrowia ludności w Polsce.	Wykład	wykład podający, prezentacja multimedialna	egzamin pisemny– test jednokrotnego wyboru
TP-06	Główne problemy zdrowotne dzieci, młodzieży, dorosłych i ludzi starszych.	Wykład	wykład podający, prezentacja multimedialna	egzamin pisemny– test jednokrotnego wyboru
TP-07	Promocja zdrowia i profilaktyka chorób. Programy profilaktyczne. Aktywność fizyczna a zdrowie.	Wykład	wykład podający, prezentacja multimedialna	egzamin pisemny– test jednokrotnego wyboru
TP-08	Zachowania zdrowotne związane z odżywianiem. Zasady zdrowego żywienia dzieci i dorosłych. Nadwaga i otyłość jako problem zdrowia publicznego.	Wykład	wykład podający, prezentacja multimedialna	egzamin pisemny– test jednokrotnego wyboru
TP-09	Podstawy ekologii i ochrony środowiska.	Wykład	wykład podający, prezentacja multimedialna	egzamin pisemny– test jednokrotnego wyboru
TP-10	Ochrona zdrowia pracujących. Podstawy medycyna pracy.	Wykład	wykład podający, prezentacja multimedialna	egzamin pisemny– test jednokrotnego wyboru
		Ćwiczenia		

TP-01	Czynniki determinujące zdrowie człowieka. Relacje między człowiekiem a środowiskiem.	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, burza mózgów,	kolokwium – zaliczenia częściowe,
TP-02	Choroby cywilizacyjne - czynniki ryzyka, profilaktyka.	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, burza mózgów,	kolokwium – zaliczenia częściowe,
TP-03	Palenie tytoniu jako problem zdrowia publicznego	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, burza mózgów,	kolokwium – zaliczenia częściowe,
TP-04	Alkohol jako problem zdrowia publicznego	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, burza mózgów,	kolokwium – zaliczenia częściowe,
TP-05	Narkotyki jako problem zdrowia publicznego	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, burza mózgów,	kolokwium – zaliczenia częściowe,
TP-06	Choroby układu krążenia jako problem zdrowia publicznego	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, burza mózgów,	kolokwium – zaliczenia częściowe,
TP-07	Choroby nowotworowe jako problem zdrowia publicznego	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, burza mózgów,	kolokwium – zaliczenia częściowe,
TP-08	Problemy demograficzne ludności świata.	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, burza mózgów,	kolokwium – zaliczenia częściowe,
TP-09	Społeczno-kulturowy i psychofizyczny wymiar zdrowia i choroby.	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, burza mózgów,	kolokwium – zaliczenia częściowe,

TP-10	Zdrowie dzieci i młodzieży jako problem zdrowia publicznego	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, burza mózgów,	kolokwium – zaliczenia częściowe,
TP-11	Czynniki psychospołeczne a zdrowie. Zaburzenia psychiczne jako problem zdrowia publicznego.	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, burza mózgów,	kolokwium – zaliczenia częściowe,
TP-12	Środowiskowe zagrożenia zdrowia. Globalne i lokalne działania na rzecz ochrony środowiska.	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, burza mózgów,	kolokwium – zaliczenia częściowe,
TP-13	Choroby zakaźne - bezpieczeństwo zdrowia publicznego.	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, burza mózgów,	kolokwium – zaliczenia częściowe,
TP-14	Problemy zdrowotne i społeczne osób w wieku podeszłym.	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, burza mózgów,	kolokwium – zaliczenia częściowe,
TP-15	Zasady bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego.	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, burza mózgów,	kolokwium – zaliczenia częściowe,
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece): 1. Kulig T., Pacian A. (red.): Zdrowie publiczne. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2015. 2. Bzdęga J., Gębska-Kuczerowska A. (red): Epidemiologia w zdrowiu publicznym. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010. 3. Dyaman-Sroka A., Piotrowski T.(red): Programy zdrowotne: skuteczna profilaktyka zachorowań: przykłady dobrych praktyk. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2019.				
Literatura uzupełniająca: 1. Woynarowska B.: Edukacja zdrowotna : podstawy teoretyczne, metodyka, praktyka . Wydawnictwo Naukowe PWN Lekarskie PZWL, Warszawa 2022. 2. Michalik-Marcinkowska U., Lejman P., Kulik H. (red):. Aktualne problemy gerontologii wyzwaniem dla zdrowia publicznego : wymiar społeczny. Akapit Wydawnictwo Edukacyjne Toruń ; Wydawnictwo Wyższej Szkoły Technicznej, Katowice 2021.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				

Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30	
Praca własna studenta		30	
SUMA GODZIN:		60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta		1
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć,	B.U1., B.U7., B.U8., B.U19., B.U20., B.U22.	kolokwium – zaliczenia cząstkowe,
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	B.U1., B.U7., B.U8., B.U19., B.U20., B.U22.	kolokwium – zaliczenia cząstkowe,
3	Przygotowanie do egzaminu	B.W2., B.W3., B.W5., B.W6., B.W18., B.W41., B.W42., B.W44., B.W45., B.W46., B.W47., B.W48., B.W49., B.W50., B.W52., B.W53., B.W54.	egzamin pisemny– test jednokrotnego wyboru
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
1. <u>ćwiczenia</u> - kolokwia cząstkowe			
2. <u>wykład</u> - aktywny udział, zadawanie pytań, dyskusja.			

Ocena podsumowująca:

ćwiczenia - zaliczenie na ocenę co najmniej dostateczną wszystkich zaliczeń. Oceną końcową jest średnia arytmetyczna ocen z wszystkich zaliczeń cząstkowych.

wykład – warunkiem przystąpienia do egzaminu jest zaliczenie na ocenę pozytywną co najmniej dostateczną ćwiczeń.

Egzamin pisemny – test jednokrotnego wyboru.

Warunkiem otrzymania oceny pozytywnej – co najmniej dostatecznej (powyżej 50% punktów – poprawnych odpowiedzi) z egzaminu:

Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach egzaminu

Do 50% - ocena 2,0

> 50% – 60% - ocena 3.0

> 60% – 70% ocena 3.5

> 70% – 80% ocena 4.0

> 80% – 90% ocena 4.5

powyżej 90% – ocena 5.0

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: B15 Ekonomia i zarządzanie w ochronie zdrowia		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
1) wiedza – zna podstawową terminologię z zakresu zarządzania w ochronie zdrowia i ekonomii.			
2) umiejętności – potrafi w podstawowym stopniu wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł.			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:				
1. Przekazanie wiedzy o gospodarce rynkowej, mechanizmie rynkowym, optymalizacji decyzji gospodarczych.				
2. Przekazanie wiedzy dotyczącej popytu i podaży w ochronie zdrowia oraz makroekonomicznych uwarunkowań wydatków publicznych.				
3. Zapoznanie słuchaczy z mechanizmami finansowania wybranych elementów systemu ochrony zdrowia.				
4. Dostarczenie wiedzy na temat procesu zarządzania.				
5. Przedstawienie charakterystyki menadżera w kontekście zarządzania zasobami ludzkimi.				
6. Zapoznanie słuchaczy z podstawowymi formami analizy strategicznej przedsiębiorstwa.				
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW				
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)		
Wiedzy - zna i rozumie				
B.W19.	zasady zarządzania podmiotami systemu ochrony zdrowia	K_W02		
B.W40.	strukturę i organizację systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne	K_W03		
B.W43.	podstawowe zagadnienia dotyczące ekonomiki zdrowia i zarządzania finansami w systemie ochrony zdrowia	K_W02		
B.W49.	podstawowe zagadnienia z zakresu ergonomii, w tym zasady ergonomicznej organizacji pracy	K_W02		
B.W55.	podstawowe regulacje prawne dotyczące powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego oraz organizacji i finansowania systemu ochrony zdrowia	K_W02		
B.W56.	zasady zarządzania jakością świadczeń zdrowotnych oraz metody jej zapewnienia	K_W02		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
Wykład				
TP-01	Organizacja, funkcjonowanie i finansowanie systemu ochrony zdrowia w Polsce oraz systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne.	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test
TP-02	Podstawowe zagadnienia dotyczące ekonomiki zdrowia i zarządzania finansami w systemie ochrony zdrowia.	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test

TP-03	Kontraktowanie usług zdrowotnych w Polsce. Koszyk świadczeń gwarantowanych	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test
TP-04	Jakość i zarządzanie jakością w ochronie zdrowia. Akredytacja w ochronie zdrowia.	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test
TP-05	Zasady ergonomicznej organizacji pracy.	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test
TP-06	Modele i źródła finansowania opieki zdrowotnej w Polsce.	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test
TP-07	Projektowanie ergonomicznego stanowiska pracy.	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test
TP-08	Narodowy Fundusz Zdrowia – rola i funkcje na rynku usług medycznych.	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test
TP-09	Sposoby monitorowania i oceny jakości opieki zdrowotnej. Badanie satysfakcji pacjentów.	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test
TP-10	Podstawy zarządzania zakładem opieki zdrowotnej oraz zasobami ludzkimi w organizacji.	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Begg D., Fischer S., Dornbusch R.: Mikroekonomia, PWE, Warszawa, 2014.
2. Dobska M.: Zarządzanie podmiotem leczniczym, PZWL, Warszawa 2018 (IBUK Libra).

Literatura uzupełniająca:

1. Mankiw N. G, Taylor M. P: Mikroekonomia, PWE, Warszawa, 2022.
2. Varian H.R.: Mikroekonomia. Kurs średni. Ujęcie nowoczesne, PWN, Warszawa 1999.
3. Griffin R. W.: Podstawy zarządzania organizacjami, PWN, Warszawa 2017.
4. Stoner J. A. F., Wankel C. H.: Kierowanie, PWE, Warszawa 2001.
5. Robbins S. P., DeCenzo D. A.: Podstawy zarządzania, PWE, Warszawa 2002.
6. Wieczorek S.: Ergonomia, Tarbunus, Kraków 2014.
7. P. Lenio,: Publicznoprawne źródła finansowania ochrony zdrowia, Wolters Kluwer, Warszawa 2018

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		15	
Praca własna studenta		15	
SUMA GODZIN:		30	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	0,5
	Praca własna studenta		0,5
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	B.W19., B.W40., B.W43., B.W49., B.W55., B.W56.	zaliczenie pisemne na ocenę – test
2	Przygotowanie do zaliczenia	B.W19., B.W40., B.W43., B.W49., B.W55., B.W56.	zaliczenie pisemne na ocenę – test
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
1. Forma i warunki zaliczenia wykładów: Aktywny udział, zadawanie pytań, dyskusja.			
Ocena podsumowująca:			
I. Forma i warunki zaliczenia wykładów:			
1) Zaliczenie pisemne na ocenę – test.			
2) Uzyskanie z zaliczenia pisemnego oceny pozytywnej, co najmniej dostatecznej (powyżej 50% poprawnych odpowiedzi).			
Skala ocen:			
Do 50% - ocena 2,0			
> 50% – 60% - ocena 3.0			
> 60% – 70% ocena 3.5			
> 70% – 80% ocena 4.0			
> 80% – 90% ocena 4.5			
powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: B16 Badania naukowe w ratownictwie medycznym		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym	
Rok studiów: II		Semestr: 4	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: psychologia, prawo medyczne, technologia informacyjna, etyka zawodu ratownika medycznego.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć:			
1. Przygotowanie studenta do prowadzenia badań naukowych w ratownictwie medycznym oraz wykorzystania badań naukowych w praktyce.			
2. Kształtowanie postawy odpowiedzialnego i rzetelnego postępowania badawczego.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
B.W17.	prawne, organizacyjne i etyczne uwarunkowania wykonywania zawodu ratownika medycznego, z uwzględnieniem miejsca zatrudnienia i pełnionej funkcji		K_W04	
Umiejętności - potrafi				
B.U12.	podnosić swoje kwalifikacje i przekazywać wiedzę innym		K_U05 K_U07	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych		K_K05	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Metodologia badań naukowych.	Wykład	wykład podający, wykład konwersatoryjny	zaliczenie pisemne – test
TP-02	Publikacja naukowa i jej rodzaje. Źródła informacji naukowej. Charakterystyka punktacji czasopism naukowych.	Wykład	wykład podający, wykład konwersatoryjny	zaliczenie pisemne – test
TP-03	Etapy postępowania badawczego.	Wykład	wykład podający, wykład konwersatoryjny	zaliczenie pisemne – test
TP-04	Etyka w badaniach naukowych. Rola i znaczenie Komisji Etycznych.	Wykład	wykład podający, wykład konwersatoryjny	zaliczenie pisemne – test

TP-05	Ochrona własności intelektualnej.	Wykład	wykład podający, wykład konwersatoryjny	zaliczenie pisemne – test
		Ćwiczenia		
TP-01	Projektowanie badania naukowego. Formułowanie przedmiotu, celu badań, hipotez i problemów badawczych.	Ćwiczenia	wyjaśnienie, dyskusja dydaktyczna, instruktaż, opis, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, praca w grupach, prezentacja projektu	zaliczenie pisemne – opracowanie projektu badawczego
TP-02	Metody i techniki badań. Zasady konstruowania narzędzi badawczych.	Ćwiczenia	wyjaśnienie, dyskusja dydaktyczna, instruktaż, opis, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, praca w grupach, prezentacja projektu	zaliczenie pisemne – opracowanie projektu badawczego
TP-03	Interpretowanie danych empirycznych i wnioskowanie.	Ćwiczenia	wyjaśnienie, dyskusja dydaktyczna, instruktaż, opis, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, praca w grupach, prezentacja projektu	zaliczenie pisemne – opracowanie projektu badawczego
TP-04	Sporządzanie przypisów i piśmiennictwa do publikacji naukowej.	Ćwiczenia	wyjaśnienie, wyjaśnienie, dyskusja dydaktyczna, instruktaż, opis, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, praca w grupach, prezentacja projektu	zaliczenie pisemne – opracowanie projektu badawczego

TP-05	Sposoby prezentacji uzyskanych wyników badań. Elementy języka naukowego i konstrukcja wypowiedzi.	Ćwiczenia	wyjaśnienie, dyskusja dydaktyczna, instruktaż, opis, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, praca w grupach, prezentacja projektu	zaliczenie pisemne – opracowanie projektu badawczego
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Lenartowicz H., Kózka M.: Metodologia badań w pielęgniarstwie. Wyd. WZWL, Warszawa, 2011.				
2. Lesińska-Sawicka M. (red.): Metoda case study w pielęgniarstwie. Wyd. Borgis, Warszawa 2009.				
3. Pilch T., Bauman T.: Zasady badań pedagogicznych: strategie ilościowe i jakościowe. Wyd. „Żak”, Warszawa, 2001.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Brzeziński J.: Metodologia badań psychologicznych. Wyd. PWN, Warszawa 2004.				
2. Jędrzychowski W.: Zasady planowania i prowadzenia badań naukowych w medycynie. Wyd. UJ, Kraków 2004.				
3. Serafin L. (red.): Badania naukowe w pielęgniarstwie. Wyd. Edra, Wrocław 2022.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			30	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta			1
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				

Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć	B.U12.	zaliczenie pisemne – zaliczenie projektu badawczego
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	B.U12.	zaliczenie pisemne – zaliczenie projektu badawczego
3	Przygotowanie do zaliczenia	B.W17.	zaliczenie pisemne – test
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>ćwiczenia</u> - zaliczenia cząstkowe <u>wykład</u> - brak			
Ocena podsumowująca: <u>ćwiczenia</u> – zaliczenie pisemne projektu badawczego <u>wykład</u> – zaliczenie pisemne – test Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia Do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: B17 Współpraca i komunikacja w zespole		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	5	Wykład:	
Ćwiczenia:	20	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	25	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: podstawowe wiadomości z zakresu psychologii			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Zapoznanie studenta: - z czynnikami wpływającymi na efektywność pracy zespołu, - ze znaczeniem motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy, - z rolą przywództwa i stylami zarządzania w pracy zespołowej, - z procesem podejmowania decyzji w zespole, - z metodami samooceny pracy zespołu, - z czynnikami zakłócającymi pracę zespołową i metodami rozwiązywania konfliktów w zespole, - z radzeniem sobie w przypadku mobbingu, dyskryminacji i innych zachowań patologicznych w środowisku pracy. - z efektywną komunikacją w zespole oraz z pacjentem jego rodziną lub opiekunem, - motywowaniem pacjenta do przestrzegania zaleceń i prozdrowotnego stylu życia.		
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
B.W7.	znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentem oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem	K_W04
B.W23.	priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu	K_W04
B.W24.	znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy zespołu	K_W04
B.W25.	proces podejmowania decyzji w zespole	K_W04
B.W26.	metody samooceny pracy zespołu	K_W04
B.W27.	czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole	K_W04
B.W28.	zasady efektywnego komunikowania się w zespole	K_W04
B.W34.	zasady komunikacji w sytuacjach typowych dla wykonywania zawodu ratownika medycznego	K_W04
Umiejętności - potrafi		
B.U11.	komunikować się ze współpracownikami w ramach zespołu, udzielając im informacji zwrotnej i wsparcia	K_U04 K_U13
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K01	aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem	K_K01
K_K04	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole, w tym z osobami wykonującymi inne zawody medyczne oraz w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	K_K04
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA		

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Pojęcie zespołu i budowanie zespołów – podstawowe typologie zespołów oraz role w zespole.	ćwiczenia	wykład podający	zaliczenie pisemne
TP-02	Organizowanie pracy zespołu – determinanty i modele efektywności zespołu.	ćwiczenia	wykład podający	zaliczenie pisemne
TP-03	Przywództwo, style zarządzania zespołem, podejmowanie decyzji w zespole.	ćwiczenia	wykład podający	zaliczenie pisemne
		Ćwiczenia		
TP-04	Dysfunkcje w pracy zespołowej – konflikty w zespole i metody ich rozwiązywania.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy, praca w grupach, dyskusja	zaliczenie pisemne
TP-05	Efektywna komunikacja w zespołach interprofesjonalnych.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy, praca w grupach, dyskusja	zaliczenie pisemne
TP-06	Zaangażowanie w pracę zespołową – klasyczne modele motywacji oraz metody samooceny pracy zespołu.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy, praca w grupach, dyskusja	zaliczenie pisemne
TP-07	Charakterystyka mobbingu, dyskryminacji i innych zjawisk patologicznych w miejscu pracy oraz sposoby przeciwdziałania tym zjawiskom.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy, praca w grupach, dyskusja	zaliczenie pisemne
TP-08	Nawiązanie i podtrzymanie efektywnej komunikacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem – Komunikacja bez przemocy (NVC).	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy, praca w grupach, dyskusja	zaliczenie pisemne
TP-09	Empatia w medycynie i pielęgniarstwie – metody okazywania empatii pacjentowi i jego rodzinie lub opiekunowi.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy, praca w grupach, dyskusja	zaliczenie pisemne

TP-10	Komunikowanie się z pacjentem odmiennym kulturowo i o odmiennej orientacji seksualnej, z pacjentem niedowidzącym i niewidzącym oraz niedosłyszącym i niesłyszącym.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy, praca w grupach, dyskusja	zaliczenie pisemne
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Biesok G., Wyród-Wróbel J. (red.): Człowiek w organizacji. Zaufanie, przywództwo, zaangażowanie, satysfakcja. Wyd. CeDeWu, Warszawa 2018.				
2. Ostrowska A. (red. nauk.): Jak rozmawiać z pacjentem? Anatomia komunikacji w praktyce lekarskiej (wyd. II rozszerzone). Wydawnictwo Instytutu Filozofii i Socjologii PAN, Warszawa 2020.				
3. Wrześniewska-Wal I., Cianciara D., Augustynowicz A. (red. nauk.): Praca w zespołach diagnostyczno-terapeutycznych Teraźniejszość a przyszłość. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2020.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Lesińska-Sawicka M., Marczak Ł., Maxwell J.: Komunikacja międzykulturowa w pracy pielęgniarskiej, Wyd. Medyczne „Alfa-Medica Press”, Bielsko-Biała 2023.				
2. Makara-Studzińska M. (red. nauk.): Komunikacja w opiece medycznej. Wyd. Medical Education, Warszawa 2018.				
3. Wallner R., Szcześniak D., Misiak B.: Dialog w praktyce klinicznej. Wydawnictwo Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu, Wrocław 2024.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			25	
Praca własna studenta			35	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 2	0,8
	Praca własna studenta			1,2
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				

Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć	B.W7., B.W23., B.W24., B.W25., B.W26., B.W27., B.W28., B.W34., B.U11.	zaliczenie pisemne
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	B.W7., B.W23., B.W24., B.W25., B.W26., B.W27., B.W28., B.W34., B.U11.	zaliczenie pisemne
3	Przygotowanie do zaliczenia	B.W7., B.W23., B.W24., B.W25., B.W26., B.W27., B.W28., B.W34., B.U11.	zaliczenie pisemne
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>ćwiczenia</u> - zaliczenia cząstkowe			
Ocena podsumowująca: <u>wykład – zaliczenie pisemne</u> Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia Do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0 <u>ćwiczenia</u> – zaliczenie pisemne Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia Do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: B18 Język obcy (język angielski)		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: Język angielski		Rodzaj zajęć: nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:	30	Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: znajomość języka docelowego na poziomie B1 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: 1. Opanowanie przez studentów języka angielskiego w stopniu umożliwiającym sprawną komunikację w różnych sytuacjach życia codziennego i zawodowego na poziomie B2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. 2. Wspieranie umiejętności samokształcenia (rozwijanie strategii uczenia się).			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
B.W59.	terminologię w zakresie zagadnień związanych z ochroną zdrowia i terminologię specjalistyczną z zakresu ratownictwa medycznego - w języku obcym		K_W02	
Umiejętności - potrafi				
B.U16.	porozumiewać się z pacjentem w jednym z języków obcych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego		K_U07	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych		K_K05	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
TP-01	Charakterystyka zawodu ratownika medycznego	lektorat	pogadanka, analiza, dyskusja, praca z tekstem, praca z nagraniami audio i wideo, praca z wykorzystaniem różnych źródeł	kolokwium, ocena krótszej lub dłuższej wypowiedzi pisemnej i ustnej, obserwacja
TP-02	Ciało człowieka – części ciała, organy wewnętrzne i zewnętrzne			
TP-03	Układ mięśniowo-szkieletowy			
TP-04	Układ powłokowy			
TP-05	Układ oddechowy			
TP-06	Układ krążenia			
TP-07	Krew – grupy krwi, morfologia, choroby i zaburzenia			
TP-08	Układ pokarmowy			

TP-09	Pomiar podstawowych parametrów życiowych organizmu człowieka			
TP-10	Czasy <i>Present Simple</i> i <i>Present Continuous</i> . Czasowniki statyczne i dynamiczne	lektorat	pogadanka, analiza, praca z tekstem, praca z nagraniami audio, dyskusja, praca z wykorzystaniem różnych źródeł	kolokwium, ocena krótszej lub dłuższej wypowiedzi pisemnej i ustnej, obserwacja
TP-11	Czasy <i>Past Simple</i> i <i>Past Continuous</i>			
TP-12	Stopień wyższy i najwyższy przymiotnika			
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa:				
1. Dooley, Jenny and Clark, Alisha. Career Paths. Paramedics. Express Publishing, 2019.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Evans, Viginia and Salcido, Kori. Career Paths. Nursing. Express Publishing, 2019.				
2. Glendinning, Eric H. and Howard, Ron. Professional English in Use. Medicine. Cambridge University Press, 2021. , Ron. Professional English in Use. Medicine. Cambridge University Press, 2021.				
3. Gordon, Jacek. Słownik dla pielęgniarek i personelu medycznego. Level Trading, 2020.				
4. Grice, Tony. Nursing 1. Student’s Book. Oxford University Press, 2020.				
5. Kierczak, Anna W. Angielski w praktyce ratownika medycznego. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2011.				
6. Matasek, Maciej. Język angielski: ćwiczenia oraz repetytorium gramatyczne. Handybooks, 2017.				
7. Murphy, Raymond. English Grammar in Use. Fifth Edition. Cambridge University Press, 2019.				
8. Nowicka, Monika. Język angielski dla zawodów medycznych. Edicon, 2019.				
9. Patoka, Zofia i Okulicz, Iwona. English for Paramedics. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2012.				
10. Słownik medyczny angielsko-polski polsko-angielski. Edgard, 2017.				
11. Wright, Ross and Symonds Spada, Maria. English for Nursing 2. Pearson Education, 2019.				
12. Materiały opracowane przez lektora oraz źródła internetowe.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			30	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta			1

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA / SAMOKSZTAŁCENIA:
1. Przygotowanie do kolokwium. Symbol efektu uczenia się: B.W59., B.U16. Metoda weryfikacji: kolokwium. 2. Czytanie wskazanej literatury. Symbol efektu kształcenia: B.W59., B.U16. Metoda weryfikacji: kolokwium, obserwacja. 3. Wykonywanie dodatkowych ćwiczeń. Symbol efektu kształcenia: B.W59., B.U16, K5. Metoda weryfikacji: kolokwium. 4. Przygotowanie do wypowiedzi ustnej i pisemnej. Symbol efektu uczenia się: B.W59., B.U16, K_K05. Metoda weryfikacji: ocena krótszej i dłuższej wypowiedzi ustnej i pisemnej.
KRYTERIA OCENIANIA
<u>Ocena kształtująca:</u> - kolokwia - wypowiedzi ustne <u>Skala ocen otrzymanych z kolokwiów i wypowiedzi ustnej:</u> poniżej 50% - ocena niedostateczna (2.0) 50% - 60% - ocena dostateczna (3.0) 61% - 70 % - ocena dostateczna plus (3.5) 71% - 80% - ocena dobra (4.0) 81% - 90% - ocena dobra plus (4.5) 91% - 100% - ocena bardzo dobra (5.0)
<u>Ocena podsumowująca:</u> Ocena końcowa jest średnią otrzymanych ocen cząstkowych.
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: B18 Język obcy (język angielski)		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: Język angielski		Rodzaj zajęć: nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:	30	Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: znajomość języka docelowego na poziomie B1 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: 1. Opanowanie przez studentów języka angielskiego w stopniu umożliwiającym sprawną komunikację w różnych sytuacjach życia codziennego i zawodowego na poziomie B2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego 2. Wspieranie umiejętności samokształcenia (rozwijanie strategii uczenia się).			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)		
Wiedzy - zna i rozumie				
B.W59.	terminologię w zakresie zagadnień związanych z ochroną zdrowia i terminologię specjalistyczną z zakresu ratownictwa medycznego - w języku obcym;	K_W02		
Umiejętności - potrafi				
B.U16.	porozumiewać się z pacjentem w jednym z języków obcych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;	K_U07		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
TP-01	Sprzęt i wyposażenie medyczne	lektorat	pogadanka, analiza, dyskusja, praca z tekstem, praca z nagraniami audio i wideo, praca z wykorzystaniem różnych źródeł	kolokwium, ocena krótszej lub dłuższej wypowiedzi pisemnej i ustnej, obserwacja
TP-02	Najczęstsze interwencje zespołów ratownictwa medycznego			
TP-03	Elementy karetki			
TP-04	Zasady pracy zespołu ratownictwa medycznego			
TP-05	Ocena sytuacji i segregacja medyczna (Triage)			
TP-06	Reanimacja i resuscytacja			
TP-07	Wstrząs			
TP-08	Urazy mięśniowo-szkieletowe – złamania i zwichnięcia			

TP-09	Opisywanie przyszłości - <i>Future Simple, be going to, Present Continuous</i>	lektorat	pogadanka, analiza, praca z tekstem, praca z nagraniami audio, dyskusja, praca z wykorzystaniem różnych źródeł	kolokwium, ocena krótszej lub dłuższej wypowiedzi pisemnej i ustnej, obserwacja
TP-10	Pierwszy i drugi tryb warunkowy			
TP-11	Czasy <i>Present Perfect</i> i <i>Past Simple</i>			
TP-12	Czasowniki modalne nakazu – <i>must, mustn't, have to, should</i>			
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa:				
1. Dooley, Jenny and Clark, Alisha. Career Paths. Paramedics. Express Publishing, 2019.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Evans, Viginia and Salcido, Kori. Career Paths. Nursing. Express Publishing, 2019.				
2. Glendinning, Eric H. and Howard, Ron. Professional English in Use. Medicine. Cambridge University Press, 2021.				
3. Gordon, Jacek. Słownik dla pielęgniarek i personelu medycznego. Level Trading, 2020.				
4. Grice, Tony. Nursing 1. Student's Book. Oxford University Press, 2020.				
5. Kierczak, Anna W. Angielski w praktyce ratownika medycznego. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2011.				
6. Matasek, Maciej. Język angielski: ćwiczenia oraz repetytorium gramatyczne. Handybooks, 2017.				
7. Murphy, Raymond. English Grammar in Use. Fifth Edition. Cambridge University Press, 2019.				
8. Nowicka, Monika. Język angielski dla zawodów medycznych. Edicon, 2019.				
9. Patoka, Zofia i Okulicz, Iwona. English for Paramedics. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2012.				
10. Słownik medyczny angielsko-polski polsko-angielski. Edgard, 2017.				
11. Wright, Ross and Symonds Spada, Maria. English for Nursing 2. Pearson Education, 2019.				
12. Materiały opracowane przez lektora oraz źródła internetowe.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			30	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta			1
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA / SAMOKSZTAŁCENIE:				

1. Przygotowanie do kolokwium. Symbol efektu uczenia się: B.W59., B.U16. Metoda weryfikacji: kolokwium. 2. Czytanie wskazanej literatury. Symbol efektu kształcenia: B.W59., B.U16. Metoda weryfikacji: kolokwium, obserwacja. 3. Wykonywanie dodatkowych ćwiczeń. Symbol efektu kształcenia: B.W59., B.U16, K5. Metoda weryfikacji: kolokwium. 4. Przygotowanie do wypowiedzi ustnej i pisemnej. Symbol efektu uczenia się: B.W59., B.U16, K_K05. Metoda weryfikacji: ocena krótszej i dłuższej wypowiedzi ustnej i pisemnej.
KRYTERIA OCENIANIA
<u>Ocena kształtująca:</u> - kolokwia - wypowiedzi ustne <u>Skala ocen otrzymanych z kolokwiów i wypowiedzi ustnej:</u> poniżej 50% - ocena niedostateczna (2.0) 50% - 60% - ocena dostateczna (3.0) 61% - 70 % - ocena dostateczna plus (3.5) 71% - 80% - ocena dobra (4.0) 81% - 90% - ocena dobra plus (4.5) 91% - 100% - ocena bardzo dobra (5.0)
<u>Ocena podsumowująca:</u> Ocena końcowa jest średnią otrzymanych ocen cząstkowych.
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: B18 Język obcy (język angielski)		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: Język angielski		Rodzaj zajęć: nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:	30	Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: znajomość języka docelowego na poziomie B1 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: 1. Opanowanie przez studentów języka angielskiego w stopniu umożliwiającym sprawną komunikację w różnych sytuacjach życia codziennego i zawodowego na poziomie B2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. 2. Wspieranie umiejętności samokształcenia (rozwijanie strategii uczenia się).			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
B.W59.	terminologię w zakresie zagadnień związanych z ochroną zdrowia i terminologię specjalistyczną z zakresu ratownictwa medycznego - w języku obcym;		K_W02	
Umiejętności - potrafi				
B.U16.	porozumiewać się z pacjentem w jednym z języków obcych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;		K_U07	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych		K_K05	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Treści programowe (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć, tj. wykład, ćwiczenia, laboratoria, projekty, seminaria i inne):				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
TP-01	Urazy kręgosłupa	lektorat	pogadanka, analiza, dyskusja, praca z tekstem, praca z nagraniami audio i wideo, praca z wykorzystaniem różnych źródeł	kolokwium, ocena krótszej lub dłuższej wypowiedzi pisemnej i ustnej, obserwacja
TP-02	Urazy tkanki miękkiej			
TP-03	Urazy klatki piersiowej i jamy brzusznej			
TP-04	Urazy głowy			
TP-05	Nagłe wypadki (zawał mięśnia sercowego, udar mózgu, itp.)			
TP-06	Karta medycznych czynności ratunkowych			
TP-07	Warunki niebezpieczne dla ratowników			
TP-08	Choroby zakaźne i ich kontrola			
TP-09	Przedimki a/an i the	lektorat	pogadanka, analiza, praca z tekstem, praca z nagraniami	kolokwium, ocena krótszej lub dłuższej wypowiedzi pisemnej i ustnej,
TP-10	Czasowniki modalne umiejętności – can, could, be able to			

TP-11	Bezokolicznik i forma gerundialna po czasowniku		audio, dyskusja, praca z wykorzystaniem różnych źródeł	obserwacja
TP-12	Wyrażenia ilościowe.			
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa:				
1. Dooley, Jenny and Clark, Alisha. Career Paths. Paramedics. Express Publishing, 2019.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Evans, Viginia and Salcido, Kori. Career Paths. Nursing. Express Publishing, 2019.				
2. Glendinning, Eric H. and Howard, Ron. Professional English in Use. Medicine. Cambridge University Press, 2021.				
3. Gordon, Jacek. Słownik dla pielęgniarek i personelu medycznego. Level Trading, 2020.				
4. Grice, Tony. Nursing 1. Student’s Book. Oxford University Press, 2020.				
5. Kierczak, Anna W. Angielski w praktyce ratownika medycznego. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2011.				
6. Matasek, Maciej. Język angielski: ćwiczenia oraz repetytorium gramatyczne. Handybooks, 2017.				
7. Murphy, Raymond. English Grammar in Use. Fifth Edition. Cambridge University Press, 2019.				
8. Nowicka, Monika. Język angielski dla zawodów medycznych. Edicon, 2019.				
9. Patoka, Zofia i Okulicz, Iwona. English for Paramedics. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2012.				
10. Słownik medyczny angielsko-polski polsko-angielski. Edgard, 2017.				
11. Wright, Ross and Symonds Spada, Maria. English for Nursing 2. Pearson Education, 2019.				
12. Materiały opracowane przez lektora oraz źródła internetowe.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności		Liczba godzin		
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30		
Praca własna studenta		30		
SUMA GODZIN:		60		
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
		Liczba punktów ECTS		
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1	
	Praca własna studenta		1	
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA / SAMOKSZTAŁCENIE:				
1. Przygotowanie do kolokwium. Symbol efektu uczenia się: B.W59., B.U16. Metoda weryfikacji: kolokwium.				
2. Czytanie wskazanej literatury. Symbol efektu kształcenia: B.W59., B.U16. Metoda weryfikacji: kolokwium, obserwacja.				
3. Wykonywanie dodatkowych ćwiczeń. Symbol efektu kształcenia: B.W59., B.U16, K5. Metoda weryfikacji: kolokwium.				
4. Przygotowanie do wypowiedzi ustnej i pisemnej. Symbol efektu uczenia się: B.W59., B.U16, K_K05. Metoda weryfikacji: ocena krótszej i dłuższej wypowiedzi ustnej i pisemnej.				
KRYTERIA OCENIANIA				

Ocena kształtująca:

- kolokwia
- wypowiedzi ustne

Skala ocen otrzymanych z kolokwiów i wypowiedzi ustnej:

poniżej 50% - ocena niedostateczna (2.0)
50% - 60% - ocena dostateczna (3.0)
61% - 70 % - ocena dostateczna plus (3.5)
71% - 80% - ocena dobra (4.0)
81% - 90% - ocena dobra plus (4.5)
91% - 100% - ocena bardzo dobra (5.0)

Ocena podsumowująca:

Ocena końcowa jest średnią otrzymanych ocen cząstkowych.

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: B18 Język obcy (język angielski)		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: Język angielski		Rodzaj zajęć: nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym	
Rok studiów: II		Semestr: 4	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:	30	Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: znajomość języka docelowego na poziomie B1 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: 1. Opanowanie przez studentów języka angielskiego w stopniu umożliwiającym sprawną komunikację w różnych sytuacjach życia codziennego i zawodowego na poziomie B2 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. 2. Wspieranie umiejętności samokształcenia (rozwijanie strategii uczenia się).			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
B.W59.	terminologię w zakresie zagadnień związanych z ochroną zdrowia i terminologię specjalistyczną z zakresu ratownictwa medycznego - w języku obcym;		K_W02	
Umiejętności - potrafi				
B.U16.	porozumiewać się z pacjentem w jednym z języków obcych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;		K_U07	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych		K_K05	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
TP-01	Postępowanie na miejscu przestępstwa	lektorat	pogadanka, analiza, dyskusja, praca z tekstem, praca z nagraniami audio i wideo, praca z wykorzystaniem różnych źródeł	kolokwium, ocena krótszej lub dłuższej wypowiedzi pisemnej i ustnej, obserwacja
TP-02	Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne			
TP-03	Ewakuacja medyczna drogą powietrzną			
TP-04	Farmakologia w ratownictwie medycznym			
TP-05	Zdrowie fizyczne i psychiczne ratownika medycznego			
TP-06	Stres w pracy ratownika medycznego			
TP-07	Radzenie sobie ze śmiercią pacjenta			
TP-08	Etyka w medycynie			

TP-09	Czasowniki modalne dedukcji – <i>may/might, must, can't</i>	lektorat	pogadanka, analiza, praca z tekstem, praca z nagraniami audio, dyskusja, praca z wykorzystaniem różnych źródeł	kolokwium, ocena krótszej lub dłuższej wypowiedzi pisemnej i ustnej, obserwacja
TP-10	Zdania względne			
TP-11	Strona bierna			
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa:				
1. Dooley, Jenny and Clark, Alisha. Career Paths. Paramedics. Express Publishing, 2019.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Evans, Viginia and Salcido, Kori. Career Paths. Nursing. Express Publishing, 2019.				
2. Glendinning, Eric H. and Howard, Ron. Professional English in Use. Medicine. Cambridge University Press, 2021.				
3. Gordon, Jacek. Słownik dla pielęgniarek i personelu medycznego. Level Trading, 2020.				
4. Grice, Tony. Nursing 1. Student's Book. Oxford University Press, 2020.				
5. Kierczak, Anna W. Angielski w praktyce ratownika medycznego. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2011.				
6. Matasek, Maciej. Język angielski: ćwiczenia oraz repetytorium gramatyczne. Handybooks, 2017.				
7. Murphy, Raymond. English Grammar in Use. Fifth Edition. Cambridge University Press, 2019.				
8. Nowicka, Monika. Język angielski dla zawodów medycznych. Edicon, 2019.				
9. Patoka, Zofia i Okulicz, Iwona. English for Paramedics. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2012.				
10. Słownik medyczny angielsko-polski polsko-angielski. Edgard, 2017.				
11. Wright, Ross and Symonds Spada, Maria. English for Nursing 2. Pearson Education, 2019.				
12. Materiały opracowane przez lektora oraz źródła internetowe.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			30	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta			1
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA / SAMOKSZTAŁCENIE:				
1. Przygotowanie do kolokwium. Symbol efektu uczenia się: B.W59., B.U16. Metoda weryfikacji: kolokwium.				
2. Czytanie wskazanej literatury. Symbol efektu kształcenia: B.W59., B.U16. Metoda weryfikacji: kolokwium, obserwacja.				
3. Wykonywanie dodatkowych ćwiczeń. Symbol efektu kształcenia: B.W59., B.U16, K5. Metoda weryfikacji: kolokwium.				
4. Przygotowanie do wypowiedzi ustnej i pisemnej. Symbol efektu uczenia się: B.W59., B.U16, K_K05. Metoda weryfikacji: ocena krótszej i dłuższej wypowiedzi ustnej i pisemnej.				

KRYTERIA OCENIANIA	
<u>Ocena kształtująca:</u> - kolokwia - wypowiedzi ustne <u>Skala ocen otrzymanych z kolokwiów i wypowiedzi ustnej:</u> poniżej 50% - ocena niedostateczna (2.0) 50% - 60% - ocena dostateczna (3.0) 61% - 70 % - ocena dostateczna plus (3.5) 71% - 80% - ocena dobra (4.0) 81% - 90% - ocena dobra plus (4.5) 91% - 100% - ocena bardzo dobra (5.0)	
<u>Ocena podsumowująca:</u> Ocena końcowa jest średnią otrzymanych ocen cząstkowych.	
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ	
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość	

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: B18 Język obcy (język niemiecki)		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: Język niemiecki/polski		Rodzaj zajęć: nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:	30	Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: znajomość języka docelowego na poziomie B1 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: 1. Opanowanie przez studentów języka niemieckiego w stopniu umożliwiającym sprawną komunikację w różnych sytuacjach życia codziennego i zawodowego na poziomie B2 Według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego 2. Wspieranie umiejętności samokształcenia (rozwijanie strategii uczenia się).			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)		
Wiedzy - zna i rozumie				
B.W59.	terminologię w zakresie zagadnień związanych z ochroną zdrowia i terminologię specjalistyczną z zakresu ratownictwa medycznego - w języku obcym	K_W02		
Umiejętności - potrafi				
B.U16.	porozumiewać się z pacjentem w jednym z języków obcych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	K_U07		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Lektorat		
TP-01	Wywiad anamnestyczny.	Lektorat	pogadanka, analiza, symulacja, dyskusja, praca z tekstem, praca z nagraniami audio i wideo, burza mózgów	kolokwium, ocena krótszej lub dłuższej wypowiedzi pisemnej i ustnej, ocena ciągła, obserwacja
TP-02	Postępowanie i procedury przyjęcia pacjenta.			
TP-03	Komunikacja medyczna przez telefon oraz email.			
TP-04	Wywiad wstępny z pacjentem.			
TP-05	Przyjęcie pacjenta w nagłych wypadkach.			
TP-06	Dzielenie się informacjami o pacjencie z pozostałym personelem medycznym.			
TP-07	Rejestracja nagłego wypadku.			
TP-08	Rozmowa na izbie przyjęć z krewnymi pacjenta.			
TP-09	Ból, przebieg badania.			
TP-10	Zebranie wywiadu społecznego.			
TP-11	Ratownik medyczny – zakres obowiązków.			
TP-12	Badanie fizykalne, przekazywanie instrukcji pacjentom.			

TP-13	Raport z badania fizykalnego.			
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Menschen im Beruf – Medizin, praca zbiorowa, Hueber Verlag 2017, München				
2. Im Beruf Neu. Fachwortschatztrainer Pflege, A. Schnack, V.Hagner , Hueber Verlag 2018, München				
Literatura uzupełniająca:				
1. Im Beruf Neu. Deutsch als Fremd-und Zweitsprache. Kursbuch B1+/B2, A. Müller, S. Schlüter, Hueber Verlag 2019, München				
2. Im Beruf Neu. Deutsch als Fremd-und Zweitsprache. Arbeitsbuch, B1+/B2, A. Müller, S. Schlüter, Hueber Verlag 2019, München				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności		Liczba godzin		
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30		
Praca własna studenta		30		
SUMA GODZIN:		60		
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
		Liczba punktów ECTS		
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	1		
	Praca własna studenta	1		
	Ogółem:	2		
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				
1. Przygotowanie do kolokwium. Symbol efektu uczenia się: B.W59., B.U16. Metoda weryfikacji: kolokwium.				
2. Czytanie wskazanej literatury. Symbol efektu kształcenia: B.W59., B.U16. Metoda weryfikacji: kolokwium, obserwacja.				
3. Wykonywanie dodatkowych ćwiczeń. Symbol efektu kształcenia: B.W59., B.U16, K5. Metoda weryfikacji: kolokwium.				
4. Przygotowanie do wypowiedzi ustnej i pisemnej. Symbol efektu uczenia się: B.W59., B.U16, K_K05. Metoda weryfikacji: ocena krótszej i dłuższej wypowiedzi ustnej i pisemnej.				
KRYTERIA OCENIANIA				

Ocena kształtująca:

- Kolokwium – test pisemny wielokrotny wybór, wybór jednej lub kilku odpowiedzi; wybór brakującego wyrazu, uzupełnianie luk, odpowiedzi na pytanie otwarte lub zamknięte (prawda/fałsz), ustalanie kolejności lub tytułów akapitów, wskazanie błędnych wyrazów
- Odpowiedź ustna - Odpowiedź ustna na losowo wybrane pytanie (pytania otwarte lub zamknięte), opis obrazka, relacjonowanie/streszczenie wysłuchanego lub przeczytanego tekstu
- symulacja, polegająca na odgrywaniu sytuacji, odzwierciedlających problemy i zjawiska zachodzące w realnym świecie
- pracę i zaangażowanie studenta

Skala ocen dla kolokwium/testu:

poniżej 50% - ocena niedostateczna (2.0)

50% - 60% - ocena dostateczna (3.0)

61% - 70 % - ocena dostateczna plus (3.5)

71% - 80% - ocena dobra (4.0)

81% - 90% - ocena dobra plus (4.5)

91% - 100% - ocena bardzo dobra (5.0)

Student uzyskuje ocenę (odpowiedź ustna):

bardzo dobrą – gdy posiada wyczerpującą wiedzę z zakresu problematyki omawianej w trakcie zajęć i bezbłędnie odpowiada na pytania (bezbłędnie definiuje pojęcia i dokonuje ich pogłębionej charakterystyki) oraz potrafi dokonać analizy i oceny konkretnych zagadnień problemowych i potrafi proponować różnorodne rozwiązania konkretnych przypadków praktycznych)

dobłą – gdy posiada rzetelną wiedzę z przedmiotowego zakresu, odpowiada bez poważnych błędów merytorycznych i formalno-językowych (poprawnie definiuje pojęcia i poprawnie charakteryzuje poszczególne zagadnienia oraz potrafi dokonać analizy i oceny konkretnych zagadnień problemowych)

dostateczną – gdy posiada podstawową wiedzę z zakresu problematyki omawianej w trakcie zajęć (definiuje podstawowe pojęcia i dokonuje ich ogólnej charakterystyki)

niedostateczną – gdy nie posiada podstawowej wiedzy z zakresu problematyki omawianej w trakcie zajęć (nie potrafi zdefiniować podstawowych pojęć i dokonać ich ogólnej charakterystyki).

Ocena podsumowująca:

Ocena końcowa jest średnią otrzymanych ocen cząstkowych.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: B18 Język obcy (język niemiecki)		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: Język niemiecki/polski		Rodzaj zajęć: nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:	30	Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: znajomość języka docelowego na poziomie B1 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: 1. Opanowanie przez studentów języka niemieckiego w stopniu umożliwiającym sprawną komunikację w różnych sytuacjach życia codziennego i zawodowego na poziomie B2 Według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego 2. Wspieranie umiejętności samokształcenia (rozwijanie strategii uczenia się).			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
B.W59.	terminologię w zakresie zagadnień związanych z ochroną zdrowia i terminologię specjalistyczną z zakresu ratownictwa medycznego - w języku obcym		K_W02	
Umiejętności - potrafi				
B.U16.	porozumiewać się z pacjentem w jednym z języków obcych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego		K_U07	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych		K_K05	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Lektorat		
TP-01	Organizacja kliniki, przyjmowanie skarg i zażaleń.	Lektorat	pogadanka, analiza, symulacja, dyskusja, praca z tekstem, praca z nagraniami audio i wideo, burza mózgów	kolokwium, ocena krótszej lub dłuższej wypowiedzi pisemnej i ustnej, ocena ciągła, obserwacja
TP-02	Problemy zdrowotne.			
TP-03	Rozmowa z pacjentem, udzielanie porad, wyjaśnianie przebiegu badania.			
TP-04	Procedury diagnostyczne.			
TP-05	Pomiar parametrów życiowych.			
TP-06	Zdrowe odżywianie.			
TP-07	Przygotowanie łóżka pacjenta.			
TP-08	Podawanie leków pacjentom.			
TP-09	Urządzenia diagnostyczne w szpitalu.			
TP-10	Przygotowanie pacjenta z ograniczoną zdolnością do współpracy.			
TP-11	Pielęgnacja i higiena pacjenta.			
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Menschen im Beruf – Medizin, praca zbiorowa, Hueber Verlag 2017, München				
2. Im Beruf Neu. Fachwortschatztrainer Pflege, A. Schnack, V.Hagner , Hueber Verlag 2018, München				

Literatura uzupełniająca:		
1. <i>Im Beruf Neu. Deutsch als Fremd-und Zweitsprache. Kursbuch B1+/B2</i> , A. Müller, S. Schlüter , Hueber Verlag 2019, München		
2. <i>Im Beruf Neu. Deutsch als Fremd-und Zweitsprache. Arbeitsbuch, B1+/B2</i> , A. Müller, S. Schlüter, Hueber Verlag 2019, München		
III. INFORMACJE DODATKOWE		
BILANS PUNKTÓW ECTS		
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)		
Forma aktywności		Liczba godzin
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30
Praca własna studenta		30
SUMA GODZIN:		60
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)		
		Liczba punktów ECTS
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	1
	Praca własna studenta	1
	Ogółem:	2
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;		
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:		
1. Przygotowanie do kolokwium. Symbol efektu uczenia się: B.W59., B.U16. Metoda weryfikacji: kolokwium.		
2. Czytanie wskazanej literatury. Symbol efektu kształcenia: B.W59., B.U16. Metoda weryfikacji: kolokwium, obserwacja.		
3. Wykonywanie dodatkowych ćwiczeń. Symbol efektu kształcenia: B.W59., B.U16, K5. Metoda weryfikacji: kolokwium.		
4. Przygotowanie do wypowiedzi ustnej i pisemnej. Symbol efektu uczenia się: B.W59., B.U16, K_K05. Metoda weryfikacji: ocena krótszej i dłuższej wypowiedzi ustnej i pisemnej.		
KRYTERIA OCENIANIA		

Ocena kształtująca:

- Kolokwium – test pisemny wielokrotny wybór, wybór jednej lub kilku odpowiedzi; wybór brakującego wyrazu, uzupełnianie luk, odpowiedzi na pytanie otwarte lub zamknięte (prawda/fałsz), ustalanie kolejności lub tytułów akapitów, wskazanie błędnych wyrazów
- Odpowiedź ustna - Odpowiedź ustna na losowo wybrane pytanie (pytania otwarte lub zamknięte), opis obrazka, relacjonowanie/streszczenie wysłuchanego lub przeczytanego tekstu
- symulacja, polegająca na odgrywaniu sytuacji, odzwierciedlających problemy i zjawiska zachodzące w realnym świecie
- pracę i zaangażowanie studenta

Skala ocen dla kolokwium/testu:

poniżej 50% - ocena niedostateczna (2.0)

50% - 60% - ocena dostateczna (3.0)

61% - 70 % - ocena dostateczna plus (3.5)

71% - 80% - ocena dobra (4.0)

81% - 90% - ocena dobra plus (4.5)

91% - 100% - ocena bardzo dobra (5.0)

Student uzyskuje ocenę (odpowiedź ustna):

bardzo dobrą – gdy posiada wyczerpującą wiedzę z zakresu problematyki omawianej w trakcie zajęć i bezbłędnie odpowiada na pytania (bezbłędnie definiuje pojęcia i dokonuje ich pogłębionej charakterystyki) oraz potrafi dokonać analizy i oceny konkretnych zagadnień problemowych i potrafi proponować różnorodne rozwiązania konkretnych przypadków praktycznych)

dobłą – gdy posiada rzetelną wiedzę z przedmiotowego zakresu, odpowiada bez poważnych błędów merytorycznych i formalno-językowych (poprawnie definiuje pojęcia i poprawnie charakteryzuje poszczególne zagadnienia oraz potrafi dokonać analizy i oceny konkretnych zagadnień problemowych)

dostateczną – gdy posiada podstawową wiedzę z zakresu problematyki omawianej w trakcie zajęć (definiuje podstawowe pojęcia i dokonuje ich ogólnej charakterystyki)

niedostateczną – gdy nie posiada podstawowej wiedzy z zakresu problematyki omawianej w trakcie zajęć (nie potrafi zdefiniować podstawowych pojęć i dokonać ich ogólnej charakterystyki).

Ocena podsumowująca:

Ocena końcowa jest średnią otrzymanych ocen cząstkowych.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: B18 Język obcy (język niemiecki)		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: Język niemiecki/polski		Rodzaj zajęć: nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:	30	Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: znajomość języka docelowego na poziomie B1 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: 1. Opanowanie przez studentów języka niemieckiego w stopniu umożliwiającym sprawną komunikację w różnych sytuacjach życia codziennego i zawodowego na poziomie B2 Według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego 2. Wspieranie umiejętności samokształcenia (rozwijanie strategii uczenia się).			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
B.W59.	terminologię w zakresie zagadnień związanych z ochroną zdrowia i terminologię specjalistyczną z zakresu ratownictwa medycznego - w języku obcym		K_W02	
Umiejętności - potrafi				
B.U16.	porozumiewać się z pacjentem w języku niemieckim na poziomie B1+/B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego		K_U07	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych		K_K05	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Lektorat		
TP-01	Zdrowie pacjenta – prognoza.	Lektorat	pogadanka, analiza, symulacja, dyskusja, praca z tekstem, praca z nagraniami audio i wideo, burza mózgów	kolokwium, ocena krótszej lub dłuższej wypowiedzi pisemnej i ustnej, ocena ciągła, obserwacja
TP-02	Organy wydalnicze.			
TP-03	Badanie kału i moczu.			
TP-04	Pobieranie krwi.			
TP-05	Omdlenie.			
TP-06	Problemy z krążkiem międzykręgowym.			
TP-07	Zakrzepica.			
TP-08	Pomoce medyczne.			
TP-09	Demencja.			
TP-10	Bóle przewlekłe.			
TP-11	Odleżyny.			
TP-12	Zrozumienie technicznego opisu procedur badania pacjenta.			
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Menschen im Beruf – Medizin, praca zbiorowa, Hueber Verlag 2017, München				
2. Im Beruf Neu. Fachwortschatztrainer Pflege, A. Schnack, V.Hagner , Hueber Verlag 2018, München				

Literatura uzupełniająca:		
1. <i>Im Beruf Neu. Deutsch als Fremd-und Zweitsprache. Kursbuch B1+/B2</i> , A. Müller, S. Schlüter, Hueber Verlag 2019, München		
2. <i>Im Beruf Neu. Deutsch als Fremd-und Zweitsprache. Arbeitsbuch, B1+/B2</i> , A. Müller, S. Schlüter, Hueber Verlag 2019, München		
III. INFORMACJE DODATKOWE		
BILANS PUNKTÓW ECTS		
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)		
Forma aktywności		Liczba godzin
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30
Praca własna studenta		30
SUMA GODZIN:		60
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)		
		Liczba punktów ECTS
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	1
	Praca własna studenta	1
	Ogółem:	2
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:		
1. Przygotowanie do kolokwium. Symbol efektu uczenia się: B.W59., B.U16. Metoda weryfikacji: kolokwium.		
2. Czytanie wskazanej literatury. Symbol efektu kształcenia: B.W59., B.U16. Metoda weryfikacji: kolokwium, obserwacja.		
3. Wykonywanie dodatkowych ćwiczeń. Symbol efektu kształcenia: B.W59., B.U16, K5. Metoda weryfikacji: kolokwium.		
4. Przygotowanie do wypowiedzi ustnej i pisemnej. Symbol efektu uczenia się: B.W59., B.U16, K_K05. Metoda weryfikacji: ocena krótszej i dłuższej wypowiedzi ustnej i pisemnej.		
KRYTERIA OCENIANIA		

Ocena kształtująca:

- Kolokwium – test pisemny wielokrotny wybór, wybór jednej lub kilku odpowiedzi; wybór brakującego wyrazu, uzupełnianie luk, odpowiedzi na pytanie otwarte lub zamknięte (prawda/fałsz), ustalanie kolejności lub tytułów akapitów, wskazanie błędnych wyrazów
- Odpowiedź ustna - Odpowiedź ustna na losowo wybrane pytanie (pytania otwarte lub zamknięte), opis obrazka, relacjonowanie/streszczenie wysłuchanego lub przeczytanego tekstu
- symulacja, polegająca na odgrywaniu sytuacji, odzwierciedlających problemy i zjawiska zachodzące w realnym świecie
- pracę i zaangażowanie studenta

Skala ocen dla kolokwium/testu:

poniżej 50% - ocena niedostateczna (2.0)

50% - 60% - ocena dostateczna (3.0)

61% - 70 % - ocena dostateczna plus (3.5)

71% - 80% - ocena dobra (4.0)

81% - 90% - ocena dobra plus (4.5)

91% - 100% - ocena bardzo dobra (5.0)

Student uzyskuje ocenę (odpowiedź ustna):

bardzo dobrą – gdy posiada wyczerpującą wiedzę z zakresu problematyki omawianej w trakcie zajęć i bezbłędnie odpowiada na pytania (bezbłędnie definiuje pojęcia i dokonuje ich pogłębionej charakterystyki) oraz potrafi dokonać analizy i oceny konkretnych zagadnień problemowych i potrafi proponować różnorodne rozwiązania konkretnych przypadków praktycznych)

dobłą – gdy posiada rzetelną wiedzę z przedmiotowego zakresu, odpowiada bez poważnych błędów merytorycznych i formalno-językowych (poprawnie definiuje pojęcia i poprawnie charakteryzuje poszczególne zagadnienia oraz potrafi dokonać analizy i oceny konkretnych zagadnień problemowych)

dostateczną – gdy posiada podstawową wiedzę z zakresu problematyki omawianej w trakcie zajęć (definiuje podstawowe pojęcia i dokonuje ich ogólnej charakterystyki)

niedostateczną – gdy nie posiada podstawowej wiedzy z zakresu problematyki omawianej w trakcie zajęć (nie potrafi zdefiniować podstawowych pojęć i dokonać ich ogólnej charakterystyki).

Ocena podsumowująca:

Ocena końcowa jest średnią otrzymanych ocen cząstkowych.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: B18 Język obcy (język niemiecki)		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: Język niemiecki/polski		Rodzaj zajęć: nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym	
Rok studiów: II		Semestr: 4	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:	30	Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: znajomość języka docelowego na poziomie B1 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: 1. Opanowanie przez studentów języka niemieckiego w stopniu umożliwiającym sprawną komunikację w różnych sytuacjach życia codziennego i zawodowego na poziomie B2 Według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego 2. Wspieranie umiejętności samokształcenia (rozwijanie strategii uczenia się).			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
B.W59.	terminologię w zakresie zagadnień związanych z ochroną zdrowia i terminologię specjalistyczną z zakresu ratownictwa medycznego - w języku obcym		K_W02	
Umiejętności - potrafi				
B.U16.	porozumiewać się z pacjentem w jednym z języków obcych na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego		K_U07	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych		K_K05	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Lektorat		
TP-01	Serce: anatomia i diagnozy.	Lektorat	pogadanka, analiza, symulacja, dyskusja, praca z tekstem, praca z nagraniami audio i wideo, burza mózgów	kolokwium, ocena krótszej lub dłuższej wypowiedzi pisemnej i ustnej, ocena ciągła, obserwacja
TP-02	Zatrzymanie układu krążenia.			
TP-03	Operacje serca.			
TP-04	Zmiana opatrunków.			
TP-05	Zgon pacjenta – dokumentacja.			
TP-06	MRSA – gronkowiec złocisty.			
TP-07	Badanie pediatryczne.			
TP-08	Choroby wieku dziecięcego.			
TP-09	Wywiad z „małym” pacjentem.			
TP-10	Przyjęcie zgłoszenia z wypadku z udziałem nieletnich i jego dokumentacja.			
TP-11	Przekazywanie informacji o pacjencie nieletnim pozostałemu personelowi medycznemu.			
TP-12	Układ mięśniowy człowieka.			
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):		
1. <i>Menschen im Beruf – Medizin</i> , praca zbiorowa, Hueber Verlag 2017, München		
2. <i>Im Beruf Neu. Fachwortschatztrainer Pflege</i> , A. Schnack, V.Hagner, Hueber Verlag 2018, München		
Literatura uzupełniająca:		
1. <i>Im Beruf Neu. Deutsch als Fremd-und Zweitsprache. Kursbuch B1+/B2</i> , A. Müller, S. Schlüter, Hueber Verlag 2019, München		
2. <i>Im Beruf Neu. Deutsch als Fremd-und Zweitsprache. Arbeitsbuch, B1+/B2</i> , A. Müller, S. Schlüter, Hueber Verlag 2019, München		
III. INFORMACJE DODATKOWE		
BILANS PUNKTÓW ECTS		
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)		
Forma aktywności		Liczba godzin
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30
Praca własna studenta		30
SUMA GODZIN:		60
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)		
		Liczba punktów ECTS
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	1
	Praca własna studenta	1
	Ogółem:	2
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:		
1. Przygotowanie do kolokwium. Symbol efektu uczenia się: B.W59., B.U16. Metoda weryfikacji: kolokwium.		
2. Czytanie wskazanej literatury. Symbol efektu kształcenia: B.W59., B.U16. Metoda weryfikacji: kolokwium, obserwacja.		
3. Wykonywanie dodatkowych ćwiczeń. Symbol efektu kształcenia: B.W59., B.U16, K5. Metoda weryfikacji: kolokwium.		
4. Przygotowanie do wypowiedzi ustnej i pisemnej. Symbol efektu uczenia się: B.W59., B.U16, K_K05. Metoda weryfikacji: ocena krótszej i dłuższej wypowiedzi ustnej i pisemnej.		
KRYTERIA OCENIANIA		

Ocena kształtująca:

- Kolokwium – test pisemny wielokrotny wybór, wybór jednej lub kilku odpowiedzi; wybór brakującego wyrazu, uzupełnianie luk, odpowiedzi na pytanie otwarte lub zamknięte (prawda/fałsz), ustalanie kolejności lub tytułów akapitów, wskazanie błędnych wyrazów
- Odpowiedź ustna - Odpowiedź ustna na losowo wybrane pytanie (pytania otwarte lub zamknięte), opis obrazka, relacjonowanie/streszczenie wysłuchanego lub przeczytanego tekstu
- symulacja, polegająca na odgrywaniu sytuacji, odzwierciedlających problemy i zjawiska zachodzące w realnym świecie
- pracę i zaangażowanie studenta

Skala ocen dla kolokwium/testu:

poniżej 50% - ocena niedostateczna (2.0)

50% - 60% - ocena dostateczna (3.0)

61% - 70 % - ocena dostateczna plus (3.5)

71% - 80% - ocena dobra (4.0)

81% - 90% - ocena dobra plus (4.5)

91% - 100% - ocena bardzo dobra (5.0)

Student uzyskuje ocenę (odpowiedź ustna):

bardzo dobrą – gdy posiada wyczerpującą wiedzę z zakresu problematyki omawianej w trakcie zajęć i bezbłędnie odpowiada na pytania (bezbłędnie definiuje pojęcia i dokonuje ich pogłębionej charakterystyki) oraz potrafi dokonać analizy i oceny konkretnych zagadnień problemowych i potrafi proponować różnorodne rozwiązania konkretnych przypadków praktycznych)

dobłą – gdy posiada rzetelną wiedzę z przedmiotowego zakresu, odpowiada bez poważnych błędów merytorycznych i formalno-językowych (poprawnie definiuje pojęcia i poprawnie charakteryzuje poszczególne zagadnienia oraz potrafi dokonać analizy i oceny konkretnych zagadnień problemowych)

dostateczną – gdy posiada podstawową wiedzę z zakresu problematyki omawianej w trakcie zajęć (definiuje podstawowe pojęcia i dokonuje ich ogólnej charakterystyki)

niedostateczną – gdy nie posiada podstawowej wiedzy z zakresu problematyki omawianej w trakcie zajęć (nie potrafi zdefiniować podstawowych pojęć i dokonać ich ogólnej charakterystyki).

Ocena podsumowująca:

Ocena końcowa jest średnią otrzymanych ocen cząstkowych.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: B19 Zajęcia sprawnościowe z elementami ratownictwa specjalistycznego		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:	30	Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Brak przeciwwskazań zdrowotnych do udziału w zajęciach w środowisku wodnym			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Doskonalenie umiejętności pływania Doskonalenie umiejętności działań ratowniczych w środowisku wodnym			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)		
Wiedzy - zna i rozumie				
B.W57.	sposoby zwiększania swojej sprawności fizycznej	K_W02		
B.W61.	techniki stosowane przez specjalistyczne jednostki ratownicze	K_W02		
Umiejętności - potrafi				
B.U23.	ocenić poziom swojej sprawności fizycznej i dobrać właściwą formę aktywności do potrzeb swojego organizmu i warunków pracy	K_U03		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K04	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole, w tym z osobami wykonującymi inne zawody medyczne oraz w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	K_K04		
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
Zajęcia praktyczne				
TP-01	Zajęcia organizacyjne. Zasady BHP obowiązujące na pływalni. Zasady higieny osobistej obowiązujące na pływalni.	zajęcia praktyczne	ćwiczenia sprawnościowe	bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-02	Nauka i doskonalenie pływania stylem grzbietowym, dowolnym, klasycznym, delfinem.	zajęcia praktyczne	ćwiczenia sprawnościowe	bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-03	Nauka i doskonalenie nawrotów i skoków startowych do poznanych stylów pływackich.	zajęcia praktyczne	ćwiczenia sprawnościowe	bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych

TP-04	Pływanie sposobami ratowniczymi – nauka i doskonalenie techniki.	zajęcia praktyczne	ćwiczenia sprawnościowe	bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-05	Sposoby holowania poszkodowanego - holowanie osoby zagrożonej, - holowanie osoby nieprzytomnej i agresywnej	zajęcia praktyczne	ćwiczenia sprawnościowe	bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-06	Skoki ratownicze – nauka i doskonalenie techniki.	Zajęcia praktyczne	ćwiczenia sprawnościowe	bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-07	Pływanie pod wodą – nauka i doskonalenie techniki.	Zajęcia praktyczne	ćwiczenia sprawnościowe	bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-08	Posługiwanie się sprzętem ratowniczym, symulowane akcje ratownicze.	Zajęcia praktyczne	ćwiczenia sprawnościowe	bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece): 1. Kopta A., Mierzejewski J., Kołodziej G., (red.), Kwalifikowana pierwsza pomoc dla jednostek współpracujących z systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2023. 2. Hartmann-Sobczyńska R., Ślęzak D., Żuratyński P., Zasady transportu pacjenta z obrażeniami wielonarządowymi, PWSZ, Piła, 2012. 3. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6 marca 2012 r. w sprawie sposobu oznakowania i zabezpieczania obszarów wodnych oraz wzorów znaków zakazu, nakazu oraz znaków informacyjnych i flag (Dz.U. z 2012 r. poz. 286) 5. 4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 27 lutego 2012 r. w sprawie wymagań dotyczących wyposażenia wyznaczonych obszarów wodnych w sprzęt ratunkowy i pomocniczy, urządzenia sygnalizacyjne i ostrzegawcze oraz sprzęt medyczny, leki i artykuły sanitarne (Dz.U. z 2012 r. poz. 261)				
Literatura uzupełniająca: 1. Roman A., Ratownictwo wodne w systemie bezpieczeństwa publicznego, Wydawnictwo Towarzystwa Zapobiegania Tonięciom i Ratowania Tonących w Białymstoku, Białystok 2022. 2. Kołodziej R., Tabaczek-Bejster I., Dudziak A., Ratownictwo wodne: wybrane zagadnienia - wyd. 2 zm. - Rzeszów: Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2014. 3. Hartmann-Sobczyńska R., Ślęzak D., Żuratyński P., Zasady transportu pacjenta z obrażeniami wielonarządowymi, PWSZ, Piła, 2012.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	

Praca własna studenta		30	
SUMA GODZIN:		60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta		1
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1.	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie się do zajęć pod względem sprawności fizycznej i umiejętności na podstawie ćwiczeń wykonywanych na wcześniejszych zajęciach	B.W57., B.W61. B.U23.	zaliczenie na ocenę obserwacja
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: Zaliczenie na ocenę pozytywną, co najmniej dostateczną każdej umiejętności przypisanej do zajęć praktycznych realizowanych na pływalni.			
Ocena podsumowująca: Zaliczenie praktyczne: 1. Pływanie kraulem ratowniczym na dystansie 25m po skoku ratowniczym (wybrany) – ocena techniki i szybkości 2. Techniki wykonania i skuteczności: - wybranego skoku ratowniczego - wybranego sposobu holowania osoby zmęczonej - wybranego sposobu holowania osoby nieprzytomnej - ewakuacji poszkodowanego z wody.			
Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia: 100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0) 90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5) 80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0) 70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5) 60% - 51% ogólnej liczby punktów– ocena dostateczna (3,0) 50% i mniej – ocena niedostateczna (2,0)			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: B19 Zajęcia sprawnościowe z elementami ratownictwa specjalistycznego		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym	
Rok studiów: II		Semestr: 4	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:	30	Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Podstawowa sprawność fizyczna i wydolność fizyczna pozwalająca na podejmowanie aktywności fizycznej o umiarkowanej intensywności.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Przygotowanie studentów do planowania, programowania i prowadzenia aktywności fizycznej w terenie. Przygotowanie studentów do działań ratowniczych w trudnych warunkach terenowych. Zapoznanie studentów ze strukturami organizacyjnymi jednostek ratowniczych GOPR, LPR. Zdobycie umiejętności współpracy w zespole ratowniczym oraz współpracy w ramach różnych jednostek ratowniczych.			

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW				
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:			Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie				
B.W57.	sposoby zwiększania swojej sprawności fizycznej			K_W02
B.W61.	techniki stosowane przez specjalistyczne jednostki ratownicze			K_W02
Umiejętności - potrafi				
B.U23.	ocenić poziom swojej sprawności fizycznej i dobrać właściwą formę aktywności do potrzeb swojego organizmu i warunków pracy			K_U03
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K04	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole, w tym z osobami wykonującymi inne zawody medyczne oraz w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym			K_K04
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych			K_K05
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Zajęcia praktyczne		
TP-01	Zajęcia topograficzne z wykorzystaniem mapy, kompasu i GPS. Zapoznanie z terenem działania (Góry Sanocko-Turczańskie, Bieszczady).	Zajęcia praktyczne	ćwiczenia sprawnościowe w terenie	rozwiązanie wskazanego zadania terenowego, ocena aktywności studenta
TP-02	Marszobieg w terenie. Umiejętność poruszania się w trudnych warunkach terenowych (wyżynnych, górskich, leśnych).	Zajęcia praktyczne	ćwiczenia sprawnościowe w terenie	rozwiązanie wskazanego zadania terenowego, ocena aktywności studenta

TP-03	Zasady i sposoby funkcjonowania Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego oraz Lotniczego Pogotowia Ratunkowego. Wykorzystywany sprzęt i infrastruktura.	Zajęcia praktyczne	ćwiczenia oparte o różne źródła wiedzy	prezentacja
TP-04	Sposoby powiadamiania o zdarzeniach. Aplikacja „Na ratunek”.	Zajęcia praktyczne	ćwiczenia oparte o różne źródła wiedzy	prezentacja
TP-05	Zasady organizacji i przeprowadzania górskiej akcji ratowniczej w różnych okresach roku (lato, zima) i porach dnia (dzień, noc). Analiza i charakterystyka niezbędnego sprzętu.	Zajęcia praktyczne	ćwiczenia oparte o różne źródła wiedzy	prezentacja
TP-06	Sposoby transportu poszkodowanego z wykorzystaniem sprzętu specjalistycznego i improwizowanego.	Zajęcia praktyczne	ćwiczenia oparte o różne źródła wiedzy	prezentacja
TP-07	Sposoby współpracy jednostek ratowniczych GOPR, LPR oraz Straży Granicznej podczas akcji poszukiwawczych oraz ratunkowych.	Zajęcia praktyczne	ćwiczenia oparte o różne źródła wiedzy	prezentacja
TP-08	Symulacja dziennej akcji ratunkowej w górach.	Zajęcia praktyczne	ćwiczenia sprawnościowe w terenie	obserwacja studenta podczas zaliczenia praktycznego akcji ratowniczej
TP-09	Symulacja nocnej akcji ratunkowej w górach.	Zajęcia praktyczne	ćwiczenia sprawnościowe w terenie	obserwacja studenta podczas zaliczenia praktycznego akcji ratowniczej
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece): 1. Kopta A., Mierzejewski J., Kołodziej G., (red.), Kwalifikowana pierwsza pomoc dla jednostek współpracujących z systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2023. 2. Hartmann-Sobczyńska R., Ślęzak D., Żuratyński P., Zasady transportu pacjenta z obrażeniami wielonarządowymi, PWSZ, Piła, 2012. 3. USTAWA z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie i ratownictwie w górach i na zorganizowanych terenach narciarskich.				
Literatura uzupełniająca: 1. Mrozowicz K., Halemba P., Ratownictwo górskie: psychologiczne i organizacyjne aspekty zarządzania bezpieczeństwem w górach, AWF Katowice, 2012. 2. Gałązkowski R., (red.), Lotnicze Pogotowie Ratunkowe, Media Press, Warszawa 2010. 3. Styka L., (red.), Ewakuacja i transport poszkodowanego: podręcznik, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2010. 4. Beattie R., Sztuka przetrwania i pierwsza pomoc, Muza, Warszawa 2007.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				

Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30	
Praca własna studenta		30	
SUMA GODZIN:		60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta		1
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	czytanie wskazanej literatury, zapoznanie ze scenariuszami pozorowanych akcji ratowniczych wykonywanych podczas zajęć	B.W57., B.W61., B.U23.	zaliczenie na ocenę obserwacja
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: Zaliczenie na ocenę pozytywną, co najmniej dostateczną każdej umiejętności przypisanej do zajęć praktycznych realizowanych w terenie.			
Ocena podsumowująca: Zaliczenie praktyczne: Czynny udział w pozorowanej akcji ratowniczej wykonywanej w trakcie zajęć. Właściwe zrealizowanie powierzonego zadania.			
Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia: 100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0) 90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5) 80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0) 70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5) 60% - 51% ogólnej liczby punktów– ocena dostateczna (3,0) 50% i mniej – ocena niedostateczna (2,0)			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: B19 Zajęcia sprawnościowe z elementami ratownictwa specjalistycznego		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym	
Rok studiów: III		Semestr: 5	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:	30	Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Podstawowa sprawność fizyczna i wydolność fizyczna pozwalająca na podejmowanie aktywności fizycznej o umiarkowanej intensywności			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Przekazanie zaawansowanej wiedzy i wykształcenie umiejętności z zakresu technik samoobrony			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)		
Wiedzy - zna i rozumie				
B.W57.	sposoby zwiększania swojej sprawności fizycznej	K_W02		
B.W61.	techniki stosowane przez specjalistyczne jednostki ratownicze	K_W02		
Umiejętności - potrafi				
B.U23.	ocenić poziom swojej sprawności fizycznej i dobrać właściwą formę aktywności do potrzeb swojego organizmu i warunków pracy	K_U03		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K04	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole, w tym z osobami wykonującymi inne zawody medyczne oraz w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	K_K04		
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
			Zajęcia praktyczne	
TP-01	Podstawy i poruszanie się w walce, techniki wyprowadzania ciosów i kopnięć oraz sposoby ich blokowania. Pady i przewroty w walce wręcz sprowadzenia do parteru z wykorzystaniem podcięć, chwytów. Uwalnianie się z chwytów, obchwyty i duszenia. Miejsca wrażliwe na ciele.	zajęcia praktyczne	instruktaż, praktyczne ćwiczenia ruchowe	obserwacja studenta w zakresie stosowania odpowiednich technik samoobrony
TP-02	Obrona przed atakiem nożem lub niebezpiecznym przedmiotem, obrona przed atakiem bronią palną.	zajęcia praktyczne	instruktaż, praktyczne ćwiczenia ruchowe	obserwacja studenta w zakresie stosowania odpowiednich technik samoobrony

TP-03	Samoobrona w praktyce i współdziałanie w różnych sytuacjach taktycznych. Praktyczne stosowanie technik samoobrony w sytuacjach zagrożenia życia lub zdrowia.	zajęcia praktyczne	instruktaż, praktyczne ćwiczenia ruchowe – symulacja zdarzeń losowych	obserwacja studenta w zakresie stosowania odpowiednich technik samoobrony
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Kopta A., Mierzejewski J., Kołodziej G., (red.), Kwalifikowana pierwsza pomoc dla jednostek współpracujących z systemem Państwowe Ratownictwo Medyczne, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2023.				
2. Schifferle M., Kalistenika: skuteczny trening siłowy z wykorzystaniem własnej masy ciała. Proste ćwiczenia na zdrowie i kondycję bez wychodzenia z domu, Vital, Białystok, 2021.				
3. Boyle M., przekład Podlecka N., Ziewiec A., Nowoczesny trening funkcjonalny. Trenuj efektywniej i zmniejsz ryzyko kontuzji. Filmy prezentujące 71 ćwiczeń na stronie www, Galaktyka, Łódź 2019.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Lepioszka M., Górecka K., (red.), Samoobrona i walka wręcz Fbi, U. S. A. F. & Canadian Provost Corps, Wydawnictwo Wojownicy 2023.				
2. Dougherty M.J., Sztuka samoobrony, Wydawnictwo MAK, 2014.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			30	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ		Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1
		Praca własna studenta		1
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				
Praca własna studenta				
Lp.	Forma pracy własnej studenta		Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1.	czytanie wskazanej literatury, przygotowanie się do zajęć pod względem sprawności fizycznej i umiejętności na podstawie ćwiczeń wykonywanych na wcześniejszych zajęciach		B.W57., B.W61. B.U23.	zaliczenie na ocenę obserwacja
KRYTERIA OCENIANIA				
Ocena kształtująca:				
- obserwacja pracy studenta				
- ocena aktywności w czasie zajęć				

Ocena podsumowująca:

Zaliczenie praktyczne:

pokaz technik poznanych na zajęciach oraz wiedzy z zakresu bezpieczeństwa osobistego.

Student uzyskuje ocenę adekwatną do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do zdobycia:

100% - 91% ogólnej liczby punktów – ocena bardzo dobra (5,0)

90%-81% ogólnej liczby punktów – ocena plus dobra (4,5)

80%-71% ogólnej liczby punktów – ocena dobra (4,0)

70%-61% ogólnej liczby punktów – ocena plus dostateczna (3,5)

60% - 51% ogólnej liczby punktów – ocena dostateczna (3,0)

50% i mniej – ocena niedostateczna (2,0)

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: B20 Język migowy		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki społeczne i humanizm w ratownictwie medycznym	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Student ma wiedzę o budowie i czynności aparatu słuchu, patologii aparatu słuchu umiejętności nawiązywania kontaktu z osobą głuchą, potrafi przeprowadzić rozmowę z osobą głuchą dotyczącą jego życia codziennego, stanu zdrowia i rodziny.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: 1.Główny cel kształcenia ma charakter praktyczny, jest nim wykształcenie u Studenta umiejętności interakcji z osobami Głuchymi poprzez uświadomienie sobie i przyjęcie ich kulturowej perspektywy, a zwłaszcza systemu wartości i sposobu doświadczania się Polskim Językiem Migowym. Studenci kontaktujący się z niesłyszącymi w życiu zawodowym będą mogli skutecznie rozwiązywać problemy komunikacyjne . 2. Zapoznanie studenta ze specyfiką funkcjonowania osoby głuchej w słyszącym społeczeństwie oraz zwrócenie uwagi na punkty krytyczne w komunikacji między słyszącymi i niesłyszącymi. 3..Zapoznanie z tematem kulturv głuchvch i komunikacji międzvkulturowei.			

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW				
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)		
Wiedzy - zna i rozumie				
B.W7.	znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w procesie komunikowania się z pacjentem oraz pojęcie zaufania w interakcji z pacjentem	K_W05		
B.W60.	podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta	K_W05		
Umiejętności - potrafi				
B.U17.	posługiwać się językiem migowym i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem niedosłyszącym i niesłyszącym	K_U10		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K03	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K03		
K_K07	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	K_K07		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Ćwiczenia		
TP-01	Przedstawienie alfabetu.	ćwiczenia	pokaz, opis znaków, ćwiczenia	zaliczenie ustne
TP-02	Pokaz liczebników.	ćwiczenia	pokaz, opis znaków, ćwiczenia	zaliczenie ustne
TP-03	Pokaz dni tygodnia , kolorów , pory roku, nazwy miesięcy.	ćwiczenia	pokaz, opis znaków, ćwiczenia	zaliczenie ustne

TP-04	Podstawowe zwroty w języku migowym.	ćwiczenia	pokaz, opis znaków, ćwiczenia	zaliczenie ustne
TP-05	Znaki o tematyce rodziny.	ćwiczenia	pokaz, opis znaków, ćwiczenia	zaliczenie ustne
TP-06	Pobyt w szpitalu.	ćwiczenia	pokaz, opis znaków, ćwiczenia	zaliczenie ustne
TP-07	Znaki dotyczące samopoczucia.	ćwiczenia	pokaz, opis znaków, ćwiczenia	zaliczenie ustne
TP-08	Rzeczy użytku codziennego.	ćwiczenia	pokaz, opis znaków, ćwiczenia	zaliczenie ustne
TP-09	Nazwy wybranych miast.	ćwiczenia	pokaz, opis znaków, ćwiczenia	zaliczenie ustne
TP-10	Higiena i części ciała.	ćwiczenia	pokaz, opis znaków, ćwiczenia	zaliczenie ustne
TP-11	Znaki dotyczące żywności i przygotowania posiłku.	ćwiczenia	pokaz, opis znaków, ćwiczenia	zaliczenie ustne
TP-12	Znaki dotyczące choroby.	ćwiczenia	pokaz, opis znaków, ćwiczenia	zaliczenie ustne
TP-13	Pobyt w szpitalu.	ćwiczenia	pokaz, opis znaków, ćwiczenia	zaliczenie ustne
TP-14	Choroby i ich objawy.	ćwiczenia	pokaz, opis znaków, ćwiczenia	zaliczenie ustne
TP-15	Aspekty prozdrowotne	ćwiczenia	pokaz, opis znaków, ćwiczenia	zaliczenie ustne
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Szczepankowski Bogdan , Język migowy w Terapii . Łódź 2008				
Literatura uzupełniająca:				
1. Czajkowska – Kisil.: Język Migowy jako przedmiot nauczania. Audiofonologia , 2000, T.XII83-101				
2. Hendzel J.K.: Słownik polskiego języka migowego , Rakiel , Olsztyn 2006.				
3. Grzesiak I.: Głusi jako mniejszość narodowa posługująca się językiem migowym , Polska polityka komunikacyjno – językowa wobec wyzwań XXI wieku , red.: S Gajda, A. Markowski , J. Porajski -Pomsta , s 355-361,				

III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30	
Praca własna studenta		30	
SUMA GODZIN:		60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta		1
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć	B.W7., B.W60., B.U17.	zaliczenie ustne
2	Przygotowanie do zaliczenia	B.W7., B.W60., B.U17.	zaliczenie ustne
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>ćwiczenia</u> – obserwacja studenta w czasie zajęć			
Ocena podsumowująca: <u>ćwiczenia</u> – zaliczenie na ocenę pozytywną sprawdzianu ustnego znajomości znaków, umiejętności tworzenia zdań i umiejętności odczytywania zdań w Polskim Języku Migowym. Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia Do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C21 Pediatria		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	30	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:	15	Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:	15	Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	60	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
1. Student ma wiedzę o budowie i czynnościach poszczególnych narządów i układów organizmu człowieka, patologii poszczególnych narządów i układów, potrzebach zdrowotnych jednostki i ich zaspokajaniu, metodach gromadzenia informacji o pacjencie, udziale ratownika w procesie diagnozowania, leczenia, wiedzę o zasadach i technikach wykonywania podstawowych czynności ratowniczych i zabiegów medycznych.			
2. Student posiada umiejętności wykonywania podstawowych czynności pielęgnacyjnych i zabiegów medycznych.			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:		
1. Zapoznanie studenta z etiologią, objawami, diagnostyką, metodami leczenia oraz opieki w wybranych schorzeniach pediatrycznych. 2. Przygotowanie studenta do samodzielnego przeprowadzenia badania podmiotowego i przedmiotowego dziecka, interpretacji badań dodatkowych oraz postawienia wstępnego rozpoznania. 3. Przygotowanie studenta w zakresie umiejętności do udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej i lekarskiej noworodkowi, niemowlęciu i dziecku starszemu. 4. Kształtowanie postaw etycznych niezbędnych w sprawowaniu opieki ratowniczej.		
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
C.W1.	zasady postępowania w najczęstszych chorobach dzieci, z uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku	K_W01
C.W2.	podstawowe normy rozwojowe w badaniu fizykalnym dziecka	K_W01
C.W3.	wybrane choroby układu oddechowego, układu krążenia i układu pokarmowego oraz choroby neurologiczne u dzieci	K_W02
C.W4.	najczęstsze choroby zakaźne wieku dziecięcego	K_W02
C.W5.	odrębności morfologiczno-fizjologiczne poszczególnych narządów i układów organizmu człowieka w wieku rozwojowym	K_W02
C.W6.	fizjologię i patofizjologię okresu noworodkowego	K_W02
C.W7.	wybrane wady wrodzone i choroby uwarunkowane genetycznie	K_W02
Umiejętności - potrafi		
C.U3.	postępować z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych	K_U02
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02
C.U5.	dostosować sposób postępowania do wieku dziecka	K_U02
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K01	aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem	K_K01
K_K02	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	K_K02

K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06		
K_K07	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	K_K07		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Badanie fizykalne w okresie rozwojowym. Narzędzia do oceny rozwoju fizycznego dziecka – siatki centylowe, kalkulatory.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-02	Wybrane choroby układu oddechowego, układu krążenia i przewodu pokarmowego oraz choroby neurologiczne u dzieci	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-03	Wybrane choroby zakaźne wieku dziecięcego.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-04	Fizjologia i patofizjologia okresu noworodkowego i niemowlęcego.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-05	Wybrane wady wrodzone i choroby uwarunkowane genetycznie.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
		Laboratorium w CSM		

TP-01	Badanie podmiotowe i przedmiotowe dziecka. Ocena rozwoju psychofizycznego dziecka, wykrywanie zaburzeń w rozwoju, skale, testy w pediatrii.	Laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-02	Rozpoznawanie stanów nagłego zagrożenia zdrowia i życia u dziecka. Postępowanie z dzieckiem w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego.	Laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-03	Metody diagnostyczne i pobieranie materiału do badań w pediatrii.	Laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-04	Dostęp do naczyń oraz wkłucie doszpikowe.	Laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych

TP-05	Podawanie leków w pediatrii. Obliczanie dawek, drogi podawania.	Laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
		Zajęcia praktyczne		
TP-01	Badanie podmiotowe i przedmiotowe w najczęstszych chorobach wieku dziecięcego.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-02	Stany zagrożenia życia. Postępowanie z dzieckiem w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego. RKO według wytycznych ERC.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-03	Zaburzenia świadomości. Neuroinfekcje. Drgawki, stany drgawkowe.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych

TP-04	Choroby przewodu pokarmowego ostre i przewlekłe. Bieguna ostra i stany odwodnienia.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-05	Wybrane zaburzenia krzepnięcia – skazy osoczowe, naczyniowe, płytkowe.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-06	Zaburzenia odżywiania w okresie rozwojowym.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-07	Wstrząs. Posocznica.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych

TP-08	Wybrane choroby zakaźne wieku dziecięcego – oспа wietrzna, odra, różyczka, krztusiec, płonica, świnka.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-09	Wybrane zatrucia u dzieci.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-10	Zespół dziecka maltretowanego – rozpoznanie, postępowanie.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych

ZAŁECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Pediatria. 1 / redakcja naukowa Wanda Kawalec, Ryszard Grenda, Marek Kulus, Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2021
2. Pediatria. 2 / redakcja naukowa Wanda Kawalec, Ryszard Grenda, Marek Kulus, Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2021
3. Kleszczyński J.: Stany nagłe u dzieci. PZWL, Warszawa 2017.

Literatura uzupełniająca:

1. Carroll W., Lissauer T.: Pediatria. Edra Urban & Partner, Wrocław, 2021.
2. Obuchowicz A.: Badanie podmiotowe i przedmiotowe w pediatrii. PZWL, Warszawa 2010.
3. Pietrzyk J (red.): ABC zabiegów w pediatrii; podręcznik dla studentów medycyny, pielęgniarek i lekarzy. Medycyna Praktyczna, Kraków, 2010.
4. Gucwa J.: Postępowanie w stanach nagłych u dzieci Medycyna Praktyczna, Kraków, 2024.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		60	
Praca własna studenta		30	
SUMA GODZIN:		90	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	2
	Praca własna studenta		1
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć	C.W1. C.W2. C.W3. C.W4. C.W5. C.W6. C.W7. C.U3. C.U4. C.U5. C.U68.	zaliczenie pisemne, przygotowanie pisemnej pracy zaliczeniowej, zaliczenie umiejętności praktycznych według check-list
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U3. C.U4. C.U5. C.U68.	zaliczenie pisemne, przygotowanie pisemnej pracy zaliczeniowej, dyskusja dydaktyczna
3	Przygotowanie do egzaminu	C.W1. C.W2. C.W3. C.W4. C.W5. C.W6. C.W7.	egzamin pisemny, testowy
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
laboratorium w CSM - zaliczenia cząstkowe z części teoretycznej w formie pisemnej lub ustnej oraz każdej umiejętności wynikającej z sylabusu przedmiotu			
zajęcia praktyczne - zaliczenia cząstkowe z części teoretycznej w formie pisemnej lub ustnej oraz każdej umiejętności wynikającej z sylabusu przedmiotu			
wykład - brak			

Ocena podsumowująca:

laboratorium w CSM - średnia ocen z zaliczeń częściowych z części teoretycznej w formie pisemnej lub ustnej oraz każdej umiejętności wynikającej z sylabusu przedmiotu

zajęcia praktyczne - średnia ocen z zaliczeń częściowych z części teoretycznej w formie pisemnej lub ustnej oraz każdej umiejętności wynikającej z sylabusu przedmiotu

wykład – egzamin pisemny, testowy

Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach egzaminu

Do 50% - ocena 2,0

> 50% – 60% - ocena 3.0

> 60% – 70% ocena 3.5

> 70% – 80% ocena 4.0

> 80% – 90% ocena 4.5

powyżej 90% – ocena 5.0

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C22 Choroby wewnętrzne z elementami onkologii		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 4		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	30	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:	30	Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:	30	Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	90	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
1. Student ma wiedzę o budowie i czynnościach poszczególnych narządów i układów organizmu człowieka, patologii poszczególnych narządów i układów, potrzebach zdrowotnych jednostki i ich zaspokajaniu, metodach gromadzenia informacji o pacjencie, udziale ratownika medycznego w procesie diagnozowania, leczenia i rehabilitacji, wiedzę o zasadach i technikach wykonywania podstawowych zabiegów medycznych.			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:		
1. Kształtowanie oraz doskonalenie umiejętności sprawowania profesjonalnej opieki nad chorymi wymagającymi leczenia internistycznego z elementami onkologii oraz przygotowania chorych do samoopieki. 2. Kształtowanie postaw etycznych niezbędnych w sprawowaniu opieki określonych w Kodeksie Etyki Ratownika Medycznego.		
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
C.W8.	problemy wynikające z niepełnosprawności i chorób przewlekłych	K_W02
C.W14.	uwarunkowania środowiskowe i epidemiologiczne najczęstszych nowotworów	K_W02
C.W15.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w opiece paliatywnej i najczęstsze problemy medycyny paliatywnej	K_W01
C.W16.	zasady postępowania ratunkowego w przypadku pacjenta w stanie terminalnym	K_W01
C.W23.	stany nagłego zagrożenia zdrowotnego w chorobach nowotworowych i hematologicznych, zaburzeniach układu krzepnięcia, zespole wykrzepiania wewnątrznaczyniowego i ostrej białaczce oraz zasady postępowania przedszpitalnego w tych stanach	K_W01 K_W02
C.W32.	wybrane choroby przewodu pokarmowego	K_W02
C.W33.	zagadnienia śpiączki metabolicznej i stanów nagłego zagrożenia zdrowotnego w endokrynologii	K_W02
C.W34.	metody oceny stanu odżywienia	K_W02
C.W36.	produkty lecznicze stosowane w nagłych chorobach internistycznych, neurologicznych i psychicznych	K_W02
C.W89.	stany nagłego zagrożenia zdrowotnego w chorobach nowotworowych oraz postępowanie przedszpitalne i w SOR w przypadku takich zagrożeń	K_W01
C.W116.	zasady diagnostyki za pomocą badań obrazowych, w szczególności oceny ultrasonograficznej w zakresie protokołów ratunkowych	K_W01
Umiejętności - potrafi		
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	K_U02
C.U32.	monitorować czynności życiowe pacjenta podczas badania diagnostycznego	K_U02

C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02		
C.U69.	dostosować postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K01	aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem	K_K01		
K_K02	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	K_K02		
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Najczęstsze choroby wewnętrzne i onkologiczne – przyczyny, objawy, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-02	Stany nagłe pochodzenia wewnętrznego i onkologicznego.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-03	Przyczyny, objawy, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne w chorobach przewodu pokarmowego.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-04	Przyczyny, objawy, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne w wybranych stanach zagrożenia życia pochodzenia endokrynnego.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy

TP-05	Farmakoterapia najczęstszych chorób wewnętrznych i onkologicznych.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-06	Przyczyny, objawy, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne w zaburzeniach układu krzepnięcia, zespole wykrzepiania wewnątrznaczyniowego i ostrej białaczce.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-07	problemy wynikające z niepełnosprawności i chorób przewlekłych	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-08	Ocena stanu odżywienia i sposobów odżywiania.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-09	Pacjent w stanie terminalnym. Główne procesy patofizjologiczne towarzyszące bólowi, duszności i wyniszczeniu nowotworowemu oraz patofizjologii gojenia się ran i odleżyn. Zasady przekazywania informacji o niepomyślnym rokowaniu oraz właściwej komunikacji z najbliższymi nieuleczalnie chorego.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
TP-10	Przyczyny, objawy, zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych problemach medycyny paliatywnej.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – testowy
		Laboratorium w CSM		
TP-01	Wybrane choroby układu oddechowego – przyczyny, objawy, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne. Ostra i przewlekła niewydolność oddechowa. Astma oskrzelowa i stan astmatyczny. Przewlekła obturacyjna choroba płuc i jej zaostrzenie.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	zaliczenie bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych

TP-12	Wybrane stany zagrożenia życia w onkologii oraz medycynie paliatywnej – przyczyny, objawy, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	zaliczenie bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
		Zajęcia praktyczne		
TP-01	Specyfika oddziału chorób wewnętrznych. Wywiad i badanie fizykalne w chorobach wewnętrznych i onkologii, ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-02	Symptomatologia i diagnostyka różnicowa stanów zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych i onkologii.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, studium przypadku, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-03	Wybrane choroby układu pokarmowego – przyczyny, objawy, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne. Krwawienia z przewodu pokarmowego.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, studium przypadku, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych

TP-04	Wybrane stany zagrożenia życia w hematologii. Przyczyny, objawy, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne w przypadku pacjenta z: zaburzeniami krzepnięcia; stanami zakrzepowo-krwotocznymi (zespół rozsianego wykrzepiania wewnątrznaczyniowego); nowotworem układu krwiotwórczego (ostra białaczka); zaburzeniami odporności (granulocytopenia, agranulocytoza); niedokrwistością.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, studium przypadku, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-05	Ostra i przewlekła niewydolność nerek. Stany zagrożenia życia pochodzenia nerkowego – przyczyny, objawy, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, studium przypadku, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-06	Wybrane stany zagrożenia życia pochodzenia endokrynnego. Cukrzyca, nadczynność i niedoczynność tarczycy (przełom tarczycowy, śpiączka hipometaboliczna), choroby przytarczyc (przełom hiperkalcemiczny, tężyczka), choroby nadnerczy.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, studium przypadku, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-07	Wybrane internistyczne choroby przewlekłe – przyczyny, objawy, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, studium przypadku, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych

TP-08	Badania diagnostyczne i laboratoryjne w chorobach wewnętrznych.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, studium przypadku, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Duda Król W., Welnicki M.: Choroby wewnętrzne: przypadki kliniczne. PZWL, Warszawa 2019.				
2. Szczeklik A., Piotr G.: Interna Szczeklika 2021. Medycyna Praktyczna 2021.				
3. Kordek R., Jassem J.: Onkologia: Podręcznik dla studentów i lekarzy. Via Medica,Gdańsk 2013.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Johannes-Martin H; [tłumaczenie: Anna Starczewska].Wyd. 1 pol. / red. nauk. Anna Skoczyńska.: Checklist choroby wewnętrzne. med. Pharm Polska, Wrocław 2015.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			90	
Praca własna studenta			30	
SUMA GODZIN:			120	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 4	3
	Praca własna studenta			1
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				

Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć,	C.U4., C.U10., C.U32., C.U68., C.U69.	- zaliczenie umiejętności praktycznych według check-list, - zaliczenie udziału w symulacji, - zaliczenie kompetencji społecznych
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U4., C.U10., C.U32., C.U68., C.U69.	- zaliczenie umiejętności praktycznych według check-list, - zaliczenie kompetencji społecznych
3	Przygotowanie do egzaminu	C.W8., C.W14., C.W15., C.W16., C.W23., C.W32., C.W33., C.W34., C.W36., C.W89., C.W116.	- egzamin pisemny – test
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>laboratorium w CSM</u> - zaliczenia częściowe <u>zajęcia praktyczne</u> - zaliczenia częściowe <u>wykład</u> - brak			
Ocena podsumowująca: <u>laboratorium w CSM</u> - średnia ocen z zaliczeń częściowych <u>zajęcia praktyczne</u> - średnia ocen z zaliczeń częściowych <u>wykład</u> – egzamin pisemny Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach egzaminu Do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C23 Neurologia		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 5	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:	15	Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:	15	Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	45	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Student ma wiedzę: o budowie i czynności układu nerwowego, o patologii układu nerwowego, o lekach działających na ośrodkowy i obwodowy układ nerwowy, o zasadach postępowania przy wykonywaniu czynności medycznych. Student zna techniki zabiegów medycznych i posiada umiejętności wykonywania podstawowych zabiegów medycznych.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Student zapamięta i zrozumie podstawowe wiadomości na temat chorób układu nerwowego. Student potrafi samodzielnie udzielać profesjonalnej pomocy osobom z chorobami neurologicznymi.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
C.W36.	produkty lecznicze stosowane w nagłych chorobach internistycznych, neurologicznych i psychicznych		K_W02	
C.W37.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego (ból głowy, choroby naczyniowe mózgu, w szczególności udar mózgu i padaczka) oraz ich przyczyny i objawy		K_W01 K_W02	
C.W38.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo-rdzeniowych oraz ich przyczyny i objawy		K_W01 K_W02	
C.W39.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w chorobach ośpiewnych oraz ich przyczyny i objawy		K_W01 K_W02	
Umiejętności - potrafi				
C.U8.	ocenić stan świadomości pacjenta		K_U02	
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu		K_U02	
C.U17.	ocenić stan neurologiczny pacjenta		K_U02	
C.U54.	oceniać nagłe stany neurologiczne u pacjenta		K_U01 K_U06	
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza		K_U02	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych		K_K05	
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem		K_K06	
K_K07	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu		K_K07	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		

TP-01	Najczęstsze choroby układu nerwowego – przyczyny, objawy, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-02	Farmakoterapia najczęstszych chorób układu nerwowego.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-03	Przyczyny, objawy, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne w bólach głowy i chorobach naczyniowych mózgu.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-04	Przyczyny, objawy, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne w zakażeniach układu nerwowego.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-05	Przyczyny, objawy, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne w chorobach otępiennych.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
		Laboratorium w CSM		
TP-01	Rozpoznawanie stanów zaburzenia przytomności i świadomości pacjenta.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych CSM

TP-02	Rozpoznawanie, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne u chorego po urazie czaszkowo-mózgowym, urazie kręgosłupa i rdzenia kręgowego.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych CSM
TP-03	Rozpoznawanie, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne u chorego z padaczką.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych CSM
TP-04	Rozpoznawanie, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne u chorego z chorobą ośrodkowego układu nerwowego na przykładzie: mózgu i zespołów ciasnoty wewnątrzczaszkowej.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych CSM
		Zajęcia praktyczne		
TP-01	Rozpoznawanie najczęstszych klinicznych objawów i zespołów patologicznych w chorobach układu nerwowego oraz stanów naglących w przebiegu chorób ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, studium przypadku, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych

TP-02	Ocena stanu świadomości i stanu neurologicznego pacjenta.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, studium przypadku, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-03	Rozpoznawanie, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne u chorego z chorobą ośrodkowego układu nerwowego na przykładzie: chorób i wad naczyniowych mózgu (udar mózgu, tętniak, naczyniak).	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, studium przypadku, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-04	Rozpoznawanie, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne u chorego z zespołami bólowymi głowy, bólami kręgosłupowo-korzeniowymi.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, studium przypadku, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-05	Rozpoznawanie, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne u chorego z neuralgiami i ostrymi uszkodzeniami wielonerwowymi.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, studium przypadku, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych

TP-6	Rozpoznawanie, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne u chorego z zespołami otępiennymi, zespołami ubytkowymi neurologicznymi.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, studium przypadku, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Fiszer U., Michałowska M.: Współczesna neurologia. Gdańsk, VM Media, 2018.				
2. Sienkiewicz – Jarosz H.: Stany nagłe:neurologia. Warszawa, Medical Tribune Polska, 2020.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Kozubski W. (red. nauk.), Liberski P.: Neurologia: podręcznik dla studentów medycyny. T. 1, T.2. Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2017.				
2. Kozubski W. (red. nauk.): Neurologia: kompendium. Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2017.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			45	
Praca własna studenta			15	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 2	1,5
	Praca własna studenta			0,5
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				

Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć,	C.U8., C.U10., C.U17., C.U54., C.U68.	egzamin pisemny – test kolokwium ustne – aktywny udział w symulacji bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność praktyczną oraz bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.W36., C.W37., C.W38., C.W39., C.U8., C.U10., C.U17., C.U54., C.U68.	egzamin pisemny – test kolokwium ustne – aktywny udział w symulacji,
3	Przygotowanie do egzaminu	C.W36., C.W37., C.W38., C.W39.	egzamin pisemny – test
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>laboratorium w CSM</u> - zaliczenia częściowe <u>zajęcia praktyczne</u> - zaliczenia częściowe <u>wykład</u> - brak			
Ocena podsumowująca: <u>laboratorium w CSM</u> - średnia ocen z zaliczeń częściowych <u>zajęcia praktyczne</u> - średnia ocen z zaliczeń częściowych <u>wykład</u> – egzamin pisemny – test Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach egzaminu Do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C24 Psychiatria		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: II		Semestr: 4	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:	15	Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:	15	Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	45	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
1. Student ma wiedzę o budowie i czynnościach poszczególnych narządów i układów organizmu człowieka, patologii poszczególnych narządów i układów, potrzebach zdrowotnych jednostki i ich zaspokajaniu, wiedzę o zasadach i technikach wykonywania podstawowych czynności pielęgnacyjnych i zabiegów medycznych			
2. Student posiada umiejętności wykonywania podstawowych czynności pielęgnacyjnych i zabiegów medycznych			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:		
1. Zapoznanie studenta z etiologią, objawami, diagnostyką, metodami leczenia oraz pielęgnowania chorych w wybranych zaburzeniach psychicznych. 2. Kształtowanie oraz doskonalenie umiejętności sprawowania profesjonalnej opieki nad chorymi wymagającymi leczenia psychiatrycznego, przygotowania chorych do samoopieki oraz rodzin chorych do świadczenia opieki nieprofesjonalnej. 3. Kształtowanie postaw etycznych niezbędnych w sprawowaniu opieki nad pacjentami z zaburzeniami psychicznymi określonych w Ustawie o ochronie zdrowia psychicznego.		
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
C.W9.	symptomatologię ogólną zaburzeń psychicznych i zasady ich klasyfikacji według głównych systemów klasyfikacyjnych	K_W02
C.W10.	objawy najczęstszych chorób psychicznych, zasady ich diagnozowania i postępowania terapeutycznego	K_W01
C.W11.	specyfikę zaburzeń psychicznych u dzieci, młodzieży i osób starszych	K_W02
C.W12.	regulacje prawne dotyczące ochrony zdrowia psychicznego, z uwzględnieniem zasad przyjęcia do szpitala psychiatrycznego	K_W04
C.W13.	rodzaje środków przymusu bezpośredniego i zasady ich stosowania w systemie ochrony zdrowia	K_W01 K_W04
C.W36.	produkty lecznicze stosowane w nagłych chorobach internistycznych, neurologicznych i psychicznych	K_W02
C.W39.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w chorobach otępiennych oraz ich przyczyny i objawy	K_W01 K_W02
C.W118.	mechanizmy, cele i zasady leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych	K_W02
Umiejętności - potrafi		
C.U8.	ocenić stan świadomości pacjenta	K_U02
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	K_U02
C.U15.	ocenić i opisać stan somatyczny i psychiczny pacjenta	K_U02
C.U16.	przeprowadzić analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych produktów leczniczych oraz interakcji między nimi	K_U02
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02
C.U69.	dostosować postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta	K_U02

C.U77.	stosować środki przymusu bezpośredniego w systemie ochrony zdrowia	K_U02		
C.U80.	współdziałać w zespole interprofesjonalnym w opiece nad pacjentem pobudzonym psychoruchowo w upojeniu alkoholowym	K_U04		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06		
K_K07	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	K_K07		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Psychopatologia ogólna - objawy psychopatologiczne, pojęcie normalności w psychiatrii. Zasady klasyfikacji zaburzeń psychicznych.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – testowe
TP-02	Organiczne zaburzenia psychiczne - ośpienia.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – testowe
TP-03	Schizofrenia, zaburzenia schizotypowe i zaburzenia urojeniowe.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – testowe
TP-04	Zaburzenia afektywne. Zaburzenia lękowe.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – testowe

TP-05	Zaburzenia występujące pod postacią somatyczną, zaburzenia dysocjacyjne.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – testowe
TP-06	Zaburzenia psychiczne u dzieci i młodzieży.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – testowe
TP-07	Zaburzenia osobowości.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – testowe
TP-08	Zaburzenia psychiczne związane z używaniem substancji psychoaktywnych.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – testowe
TP-09	Stany nagłe w psychiatrii (ocena ryzyka samobójstwa, zachowania agresywne i gwałtowne, zaburzenia świadomości). Zasady stosowania przymusu bezpośredniego	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – testowe
TP-10	Aspekty prawne w psychiatrii - Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – testowe
		laboratorium w CSM		
TP-01	Agresja u pacjentów z zaburzeniami psychicznymi.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, udział w symulacji medycznej
TP-02	Zastosowanie przymusu bezpośredniego - bezpieczeństwo pacjenta.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, udział w symulacji medycznej

TP-03	Opieka zespołu interprofesjonalnego nad pacjentem pobudzonym psychoruchowo w upojeniu alkoholowym	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, udział w symulacji medycznej
		Zajęcia praktyczne		
TP-01	Badanie psychiatryczne – ocena stanu psychicznego pacjenta. Zasady kontaktu z osobą z zaburzeniami psychicznymi.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-02	Ocena stanu psychicznego, diagnostyka i terapia pacjenta z zaburzeniem depresyjnym nawracającym.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-03	Ocena stanu psychicznego, diagnostyka i terapia pacjenta z zaburzeniem afektywnym dwubiegunowym.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-04	Ocena stanu psychicznego, diagnostyka i terapia pacjenta z zaburzeniem urojeniowym.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-05	Ocena stanu psychicznego, diagnostyka i terapia pacjenta ze schizofrenią.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-06	Ocena stanu psychicznego, diagnostyka i terapia pacjenta z zaburzeniem lękowym.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-07	Ocena stanu psychicznego, diagnostyka i terapia pacjenta z zaburzeniem psychicznym związanym ze stosowaniem substancji psychoaktywnych.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-08	Sytuacje traumatyczne, wypadkowe, urazowe – ocena świadomości, stanu emocjonalnego oraz funkcji poznawczych poszkodowanego.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-09	Przedawkowanie i zatrucia lekami oraz ostre zespoły polekowe. Zespoły odstawienia (abstynencyjne).	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-10	Ocena ryzyka samobójstwa i zachowań agresywnych u pacjenta z zaburzeniami psychicznymi.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Gałęcki P., Szulc A.: Psychiatria. Edra, Urban & Partner, Wrocław 2018.				
2. Pużyński S., Rybakowski J., Wciórka J./red/: Psychiatria. Edra, Urban & Partner ,Wrocław 2017.				
3. Heitzman J.: Psychiatria. Podręcznik dla studiów medycznych. PZWL, Warszawa 2007.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Namysłowska I./red/ Badura MadejW.: Psychiatria dzieci i młodzieży. PZWL, Warszawa 2016.				
2. Marwick K., Birrell S., Sidorowicz S.K./red polskiego wydania/: Psychiatria. Elsevier, Urban&Partner 2014.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			45	
Praca własna studenta			15	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 2	1,5
	Praca własna studenta			0,5
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				
Praca własna studenta				
Lp.	Forma aktywności studenta	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej	

1	czytanie wskazanej literatury przygotowanie do zaliczenia testu	C.W9., C.W10., C.W11., CW12., C.W13., C.W36.,C.W39., C.W118	- zaliczenie pisemne – test
2	przygotowanie do zajęć, - czytanie wskazanej literatury, - zapoznanie z check-listami umiejętności wykonywanych podczas zajęć, - zapoznanie się z scenariuszem zajęć	C.U8., C.U10., C.U15., C.U16., C.U68., C.U69., C.U77., C.U80.	- zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, - zaliczenie udziału w symulacji medycznej
3	przygotowanie do zajęć, - czytanie wskazanej literatury, - zapoznanie z check-listami umiejętności wykonywanych podczas zajęć, - zapoznanie się z scenariuszem zajęć, - pisemne opracowanie procesu pielęgnowania	C.U8., C.U10., C.U15., C.U16., C.U68., C.U69., C.U77., C.U80.	- zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych - zaliczenie pisemnie opracowanego procesu pielęgnowania
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>laboratorium w CSM</u> - zaliczenia częściowe <u>zajęcia praktyczne</u> - zaliczenia częściowe <u>wykład</u> - brak			
Ocena podsumowująca: <u>laboratorium w CSM</u> - średnia ocen z zaliczeń częściowych <u>zajęcia praktyczne</u> - średnia ocen z zaliczeń częściowych <u>wykład</u> – zaliczenie pisemne – test Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach egzaminu Do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C25 Choroby zakaźne		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 5	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:	15	Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Wiedza z zakresu biologii, mikrobiologii, fizjologii, chorób wewnętrznych.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: 1. Celem kształcenia w zakresie chorób zakaźnych jest zdobycie wiedzy na temat wybranych chorób zakaźnych, ich rozpoznawania, w tym stanów zagrożenia życia w chorobach zakaźnych. 2. Poznanie zasad postępowania ratowniczego i podstaw leczenia w stanach zagrożenia życia w chorobach zakaźnych. 3. Poznanie zasad postępowania po ekspozycji na materiał zakaźny, HBV, HIV			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)		
Wiedzy - zna i rozumie				
C.W4.	najczęstsze choroby zakaźne wieku dziecięcego	K_W02		
C.W35.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego oraz profilaktycznego w najczęstszych chorobach bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i grzybicach, w tym zakażeniach pneumokokowych i meningokokowych, wirusowym zapaleniu wątroby (WZW), w zespole nabytego niedoboru odporności AIDS, sepsie i zakażeniach szpitalnych oraz ich przyczyny i objawy	K_W01 K_W02		
C.W53.	zasady zabezpieczania materiału biologicznego do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych	K_W01		
C.W100.	zasady postępowania profilaktycznego w przypadku zakażeń w SOR	K_W01		
Umiejętności - potrafi				
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02		
C.U69.	dostosować postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
Wykład				
TP-01	Wstęp do chorób zakaźnych – etiologia, epidemiologia, zakażenia szpitalne, immunologia chorób zakaźnych. COVID-19 jako przykład nowo powstałej choroby zakaźnej o zasięgu pandemicznym	Wykład	Wykład podający, Wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test

TP-02	Zatrucie pokarmowe. Różnicowanie biegunek z uwzględnieniem zakażenia <i>Clostridioides difficile</i> . Stany zagrożenia życia w chorobach zakaźnych: tężec, zatrucie jadem kiełbasianym	Wykład	Wykład podający, Wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-03	Wirusowe zapalenia wątroby. Różnicowanie żółtaczek. Stany zagrożenia życia w chorobach zakaźnych: śpiączka wątrobowa	Wykład	Wykład podający, Wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-04	Stany zagrożenia życia w chorobach zakaźnych: inwazyjna choroba meningokokowa, inwazyjna choroba pneumokokowa, posocznica. Różnicowanie stanów gorączkowych.	Wykład	Wykład podający, Wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-05	Zakażenie HIV. Profilaktyka poekspozycyjna HIV.	Wykład	Wykład podający, Wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
		laboratorium w CSM		
TP-01	Procedura pobierania wymazu w kierunku diagnostyki COVID-19	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, symulacja medyczna	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć
TP-02	Udział w rozpoznaniu pacjenta z podejrzeniem zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, symulacja medyczna	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć

TP-03	Pacjent gorączkujący, interpretacja wyników badań, diagnostyka różnicowa, zasady leczenia.	laboratorium w CSM	instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć
TP-04	Pacjent z biegunką, interpretacja wyników badań, diagnostyka różnicowa, zasady leczenia.	laboratorium w CSM	instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć
TP-05	Pacjent z żółtaczką, interpretacja wyników badań, diagnostyka różnicowa, zasady leczenia.	laboratorium w CSM	instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć
TP-06	Pacjent z wysypką, interpretacja wyników badań, diagnostyka różnicowa, zasady leczenia.	laboratorium w CSM	instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć
TP-07	Pacjent z neuroinfekcją, interpretacja wyników badań, diagnostyka różnicowa, zasady leczenia.	laboratorium w CSM	instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece): 1. Duszczyk E., Dziubek Z.: Choroby zakaźne i pasożytnicze. PZWL, Warszawa 2017. 2. Wróblewska M., Dzieciatkowski T., Borszewska-Kornacka M.: Choroby wirusowe w praktyce klinicznej. PZWL, Warszawa 2017.				
Literatura uzupełniająca: 1. Afeltowicz Ł., Wróblewski M.: Socjologia epidemii: wyłaniające się choroby zakaźne w perspektywie nauk społecznych. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2021.				

III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30	
Praca własna studenta		30	
SUMA GODZIN:		60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta		1
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć,	C.U4., C.U69.	zaliczenie ustne, zaliczenie umiejętności praktycznych
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U4., C.U69.	zaliczenie ustne, zaliczenie umiejętności praktycznych
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.W4., C.W35., C.W53., C.W100.	zaliczenie pisemne
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>laboratorium w CSM</u> - zaliczenia częściowe <u>zajęcia praktyczne</u> - zaliczenia częściowe <u>wykład</u> - brak			
Ocena podsumowująca: <u>laboratorium w CSM</u> - średnia ocen z zaliczeń częściowych <u>zajęcia praktyczne</u> - średnia ocen z zaliczeń częściowych <u>wykład</u> – zaliczenie pisemne – test Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach egzaminu Do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C26 Kardiologia		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: II		Semestr: 4	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:	10	Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:	10	Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	35	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
Wymagania wstępne anatomia prawidłowa i patologiczna, fizjologia i patofizjologia układu krążenia, stany nagłe w kardiologii - zakres podstawowy.			
Student ma wiedzę na temat chorób układu krążenia. Zna metody diagnozowania oraz leczenia farmakologicznego oraz zabiegowego w chorobach układu krążenia. Wie jak należy postępować w stanach zatrzymania krążenia, w ostrych zespołach wieńcowych: niestabilnej dławicy piersiowej, NSTEMI, STEMI. W ostrych zespołach aortalnych. Ostrej niewydolności serca w obrzęku płuc. Ostrej zatorowości płucnej w zaostrzeniu przewlekłej niewydolności serca. Potrafi rozpoznać tachykardię, bradykardię. Potrafi podjąć działania farmakologiczne w przełomie nadciśnieniowym i omdleniu.			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Cel przedmiotu Realizacja przedmiotu ma na celu zaznajomienie studenta z objawami chorób oraz postępowaniem diagnostycznym a także metodami leczenia schorzeń kardiologicznych ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych, a także doskonalenie praktycznych umiejętności wykorzystywanych w nagłym zatrzymaniu krążenia.		
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
C.W27.	przyczyny i rodzaje bólu w klatce piersiowej oraz jego diagnostykę	K_W02
C.W28.	problematykę ostrego zespołu wieńcowego, zawału serca, nadciśnienia tętniczego, rozwarstwienia aorty, niewydolności krążenia, ostrego niedokrwienia kończyny, obrzęku płuc i zatorowości płucnej	K_W02
C.W68.	wskazania do defibrylacji manulanej oraz kardiowersji i elektrostymulacji u pacjentów z niestabilnością hemodynamiczną i techniki ich wykonywania	K_W01
C.W91.	procedury specjalistyczne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego pochodzenia wewnętrznego, w szczególności takie jak pierwotna przeszkońska interwencja wieńcowa (Percutaneous coronary intervention, PCI), kontrapulsacja wewnątrzaoortalna (Intra-aortic balloon pump, IABP), dializa i formy krążenia pozaustrojowego	K_W01
Umiejętności - potrafi		
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	K_U02
C.U13.	wykonać badanie elektrokardiograficzne (EKG) i zinterpretować jego zapis w podstawowym zakresie	K_U02
C.U14.	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi	K_U02
C.U53.	wykonać kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca	K_U02
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05

K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06		
K_K07	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	K_K07		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Choroba niedokrwienna serca. Ostre zespoły wieńcowe. Zawał serca.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-02	Wstrząs kardiogeny. Obrzęk płuc.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-03	Nadciśnienie tętnicze. Rozwarstwienie aorty. Ostre niedokrwienie kończyny.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-04	Żylna choroba zakrzepowo-zatorowa. Zatorowość płucna.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-05	Procedury specjalistyczne w stanach nagłych pochodzenia wewnętrznego.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
		laboratorium w CSM		

TP-01	Wywiad i badanie fizykalne w kardiologii, ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć
TP-02	Diagnostyka stanów nagłych w kardiologii.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć
TP-03	Wybrane choroby i stany zagrożenia życia pochodzenia sercowo-naczyniowego.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć
TP-04	Elektrokardiograficzne rozpoznawanie chorób serca.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć
TP-05	Procedury specjalistyczne w stanach nagłych w kardiologii.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć
		Zajęcia praktyczne		

TP-01	Wywiad i badanie fizykalne w kardiologii, ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bieżąca kontrola na zajęciach dyskusja obserwacja i ocena aktywności na zajęciach obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta
TP-02	Diagnostyka stanów nagłych w kardiologii.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bieżąca kontrola na zajęciach dyskusja obserwacja i ocena aktywności na zajęciach obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta
TP-03	Wybrane choroby i stany zagrożenia życia pochodzenia sercowo-naczyniowego.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bieżąca kontrola na zajęciach dyskusja obserwacja i ocena aktywności na zajęciach obserwacje i ocena umiejętności praktycznych student
TP-04	Elektrokardiograficzne rozpoznawanie chorób serca.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bieżąca kontrola na zajęciach dyskusja obserwacja i ocena aktywności na zajęciach obserwacje i ocena umiejętności praktycznych student
TP-05	Procedury specjalistyczne w stanach nagłych w kardiologii.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bieżąca kontrola na zajęciach dyskusja obserwacja i ocena aktywności na zajęciach obserwacje i ocena umiejętności praktycznych student

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)			
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):			
1. Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych. Red. Krystyn Sosada, PZWL, 2017			
2. Interna Szczeklika - mały podręcznik 2023/2024. Piotr Gajewski, Roman Jaeschke Wydawca Medycyna Praktyczna. Kraków, 2023.			
Literatura uzupełniająca:			
1. Stany nagłe - kardiologia - Tomasz Hryniewiecki, Piotr Pruszczyk. Wydawca: Medical Tribune Polska. Warszawa, 2020.			
2. Interna Szczeklika 2022. Andrzej Szczeklik, Piotr Gajewski. Wydawca Medycyna Praktyczna. Kraków, 2022.			
3. Kardiologia - kompendium. David Laflamme - red. wyd. pol. Grzegorz Opolski. Wydawca PZWL. Warszawa, 2023.			
4. Interpretacja EKG. Kurs podstawowy. Małgorzata Kurpesa, Bartosz Szafran. Wydawca PZWL. Warszawa, 2018.			
5. Elektrokardiografia dla lekarza praktyka. Tomasz Tomasik, Adam Windak, Anna Skalska, Jolanta Kulczycka-Życzkowska, Jozef Kocemba. Wydawca Vesalius. Kraków 1998.			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		35	
Praca własna studenta		25	
SUMA GODZIN:		60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1,2
	Praca własna studenta		0,8
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć,	C.U4., C.U10., C.U13., C.U14., C.U53., C.U68.	zaliczenie ustne zaliczenie umiejętności praktycznych
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U4., C.U10., C.U13., C.U14., C.U53., C.U68.	zaliczenie ustne zaliczenie umiejętności praktycznych
3	Przygotowanie do egzaminu	C.W27., C.W28., C.W68., C.W91.	egzamin pisemny - test
KRYTERIA OCENIANIA			

Ocena kształtująca: <u>laboratorium w CSM</u> - zaliczenia częściowe <u>zajęcia praktyczne</u> - zaliczenia częściowe <u>wykład</u> - brak
Ocena podsumowująca: <u>laboratorium w CSM</u> - średnia ocen z zaliczeń częściowych <u>zajęcia praktyczne</u> - średnia ocen z zaliczeń częściowych <u>wykład</u> – egzamin pisemny – test Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach egzaminu Do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C27 Medycyna katastrof		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 6	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Podstawowa znajomość zasad udzielania pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy oraz znajomość medycznych czynności ratunkowych.			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:		
1. Przygotowanie studentów do interpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej zasad prowadzenia akcji ratunkowej w wypadkach masowych i katastrofach oraz zasad udzielania pomocy poszkodowanym w miejscu w zdarzeniach o charakterze masowym. 2. Przygotowanie studentów do planowania działań ratowniczych, oceny ryzyka oraz prowadzenia akcji ratunkowej w zdarzeniach masowych oraz współpracy z innymi służbami. 3. Ukształtowanie postawy w trosce o zdrowie i życie poszkodowanych w zdarzeniach masowych oraz odpowiedzialności za ich bezpieczeństwo.		
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
C.W21.	zasady dekontaminacji	K_W02
C.W43.	zasady ewakuacji poszkodowanych z pojazdu	K_W01
C.W44.	zasady udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków	K_W01
C.W45.	zasady udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy	K_W01
C.W46.	zasady i technikę wykonywania opatrunków	K_W01
C.W81.	zasady podejmowania działań zabezpieczających w celu ograniczenia skutków zdrowotnych zdarzenia	K_W01
C.W82.	zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji medycznej szpitalnej z wykorzystaniem systemów informatycznych, a także zasady zarządzania akcją medyczną w trakcie zdarzenia z dużą liczbą poszkodowanych	K_W01
C.W93.	procedury medyczne i działania ratunkowe w stanach zagrożeń środowiskowych	K_W01
C.W94.	rodzaje katastrof, procedury medyczne i działania ratunkowe podejmowane w zdarzeniach z dużą liczbą poszkodowanych	K_W01 K_W03
C.W95.	procedury medyczne i działania ratunkowe związane z wystąpieniem zagrożenia terrorystycznego, chemicznego, biologicznego, radiacyjnego lub nuklearnego	K_W01
C.W96.	rodzaje zagrożeń terrorystycznych oraz zasady przeciwstawiania się atakom terrorystycznym i bioterrorystycznym, a także prawne uwarunkowania zarządzania kryzysowego	K_W03 K_W04
C.W97.	etyczne aspekty postępowania ratowniczego w zdarzeniach z dużą liczbą poszkodowanych	K_W04
C.W111.	zasady funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne	K_W03
C.W112.	rolę i znaczenie Lotniczego Pogotowia Ratunkowego w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne	K_W03

C.W124.	podstawy dysponowania zespołami ratownictwa medycznego i koordynacji działań w systemie Państwowe Ratownictwo Medyczne	K_W03		
Umiejętności - potrafi				
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02		
C.U25.	identyfikować na miejscu zdarzenia sytuację narażenia na czynniki szkodliwe i niebezpieczne	K_U01		
C.U26.	przygotować pacjenta do transportu	K_U04		
C.U63.	dokonać segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji medycznej szpitalnej z wykorzystaniem systemów informatycznych	K_U02 K_U03		
C.U64.	działać zespołowo, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego	K_U04		
C.U74.	wdrażać procedury medyczne i działania ratunkowe w przypadku zdarzenia z dużą liczbą poszkodowanych	K_U04		
C.U75.	wdrażać procedury medyczne i działania ratunkowe w przypadku wystąpienia zagrożenia terrorystycznego, chemicznego, biologicznego, radiacyjnego lub nuklearnego	K_U04		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K02	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	K_K02		
K_K04	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole, w tym z osobami wykonującymi inne zawody medyczne oraz w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	K_K04		
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		

TP-01	Medycyna katastrof – definicje, klasyfikacje, przedmiot i zakres działań.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-02	Organizacja pomocy medycznej w wypadku masowym i katastrofie.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-03	Czynniki masowego rażenia: rodzaje, objawy, skutki działania.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-04	Charakterystyka chorób wywołanych przez niektóre czynniki biologiczne.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-05	Zespoły popromienne. Podstawowe zasady ochrony radiologicznej.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-06	Terroryzm i bioterroryzm.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-07	Międzynarodowe prawo humanitarne konfliktów zbrojnych.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-08	Prawa człowieka w sytuacjach nadzwyczajnych.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-09	Psychologiczne następstwa zdarzenia masowego i katastrofy.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-10	Uwarunkowania środowiskowe w medycynie katastrof: niebezpieczne materiały, urazy termiczne, katastrofy chemiczne.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test

		Ćwiczenia		
TP-01	Organizacja akcji ratunkowej w wypadku masowym i katastrofie. Rola i zadania szpitalnego oddziału ratunkowego w warunkach wypadku masowego i katastrofy.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny katastrof - prezentacja, ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć
TP-02	Medyczne czynności ratunkowe i zasady ewakuacji poszkodowanych w wypadku masowym i katastrofie.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny katastrof - prezentacja, ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć
TP-03	Wstępne i wtórne badanie urazowe pacjenta w wypadku masowym i katastrofie.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny katastrof - prezentacja, ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć
TP-04	Segregacja medyczna w wypadku masowym i katastrofie.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny katastrof - prezentacja, ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć

TP-05	Dekontaminacja w wypadku masowym i katastrofie.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny katastrof - prezentacja, ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć
TP-06	Specyfika wybranych obrażeń w wypadku masowym i katastrofie.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny katastrof - prezentacja, ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć
TP-07	Postępowanie służb ratowniczych w przypadku ataku terrorystycznego.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny katastrof - prezentacja, ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć
TP-08	Zasady współpracy i pomocy międzynarodowej w przypadku katastrof.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny katastrof - prezentacja, ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć
TP-09	Medyczne zabezpieczenie imprezy masowej.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny katastrof - prezentacja, ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć

TP- 10	Wsparcie psychologiczne w służbach ratowniczych.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny katastrof - prezentacja, ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Mackway-Jones K., Marsden J., Windle J. (red.): Triage : ratunkowa segregacja medyczna / Wyd. 1 pol. (red.) Jakubaszko J./ Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2020.				
2. Zawadzki A.(red.): Medycyna ratunkowa i katastrof : podręcznik dla studentów uczelni medycznych; (aut. Andrzej Basiński i in.). - Wyd. 1, (dodr.). PZWL, Warszawa 2009.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Podlasin A., Stępka A.: Zdarzenia masowe i konflikty zbrojne. Organizacja i procedury postępowania. PZWL, Warszawa 2022				
2. Trzos A.: Szpitalny Oddział Ratunkowy w zdarzeniu masowym. Elamed Katowice 2019.				
3. Trzos A.: Ratownictwo medyczne wobec współczesnych zagrożeń. Elamed Katowice 2019				
4. Skoczek K.: Znaczenie ćwiczeń służb oraz podmiotów funkcjonujących w dziedzinie bezpieczeństwa dla ich gotowości operacyjnej do działań ratowniczych w wypadkach masowych i katastrofach. Oficyna Wydawnicza AFM, Kraków 2018.				
5. Medycyna wypadków w transporcie / pod red. Krzysztofa Klukowskiego ; aut. Wiesław Błady [i in.]. - Warszawa : Wydaw. Lekarskie PZWL, cop. 2005.				
6. Łyziński K.:Wypadki mnogie i masowe, akty terroru, segregacja rannych [w : bezpieczeństwo oraz taktyka działań.]. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			30	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta			1
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				

Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć	C.U4., C.U25., C.U26., C.U63., C.U64., C.U74., C.U75.	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny katastrof- prezentacja, ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U4., C.U25., C.U26., C.U63., C.U64., C.U74., C.U75.	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny katastrof- prezentacja, ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.W21., C.W43., C.W44., C.W45., C.W46., C.W81., C.W82., C.W93., C.W94., C.W95., C.W96., C.W97., C.W111., C.W112., C.W124.	zaliczenie pisemne - test
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
1. <u>Wykład</u> : brak			
2. <u>Ćwiczenia</u> : obserwacja studenta w czasie zajęć			
Ocena podsumowująca:			
1. <u>Ćwiczenia</u> : Uzyskanie oceny pozytywnej – co najmniej dostatecznej z przygotowania i przedstawienia opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny katastrof			
2. <u>Wykłady</u> : Zaliczenie pisemne - test			
Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia			
Do 50% - ocena 2,0			
> 50% – 60% - ocena 3.0			
> 60% – 70% ocena 3.5			
> 70% – 80% ocena 4.0			
> 80% – 90% ocena 4.5			
powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C28 Toksykologia kliniczna		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Student zna przyczyny zatruć, zaliczony przedmiot Farmakologia z toksykologią			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: zapoznanie studenta z mechanizmami działania toksyn, właściwościami; student pozna działania niepożądane leków oraz interakcje zachodzące między lekami i związane z tym zasady stosowania leków			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
C.W18.	mechanizmy działania podstawowych grup produktów leczniczych podawanych samodzielnie przez ratownika medycznego	K_W02
C.W19.	skale oceny bólu i metody ograniczania bólu	K_W02
C.W24.	mechanizmy działania, wskazania, przeciwwskazania, interakcje i dawkowanie produktów leczniczych stosowanych w stanach zagrożenia zdrowotnego, w szczególności produktów leczniczych anestetycznych, zwiotczających, analgetycznych, wpływających na profil krzepnięcia krwi, fibrynolityków, amin presyjnych i antybiotyków	K_W01
C.W72.	zasady podawania produktów leczniczych zgodnie z charakterystyką produktu leczniczego oraz aktualną wiedzą medyczną	K_W01
C.W99.	zaburzenia równowagi kwasowo-zasadowej i wodno-elektrolitowej oraz zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w takich zaburzeniach	K_W01
C.W118.	mechanizmy, cele i zasady leczenia uzależnień od substancji psychoaktywnych	K_W02
Umiejętności – potrafi		
C.U16.	przeprowadzić analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych produktów leczniczych oraz interakcji między nimi	K_U02
C.U29.	stosować leczenie przeciwbólowe	K_U02
C.U33.	zinterpretować wyniki podstawowych badań toksykologicznych	K_U02
C.U34.	rozpoznać toksydromy	K_U02
C.U35.	ocenić wskazania do transportu pacjenta do jednostki wyspecjalizowanej, w szczególności do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego lub kardiologii inwazyjnej oraz do centrum leczenia oparzeń	K_U04
C.U36.	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych i w różnych stanach klinicznych	K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA		

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
Wykład				
TP-01	Wprowadzenie do toksykologii. Podstawowe pojęcia z zakresu toksykologii. Ogólne zasady leczenia ostrych zatruc. Mechanizmy działania podstawowych grup leków i leków podawanych samodzielnie przez ratownika medycznego	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-02	Zatrucie alkoholem etylowym – objawy, diagnostyka, zasady postępowania terapeutycznego.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-03	Zatrucie substancjami psychoaktywnymi – objawy, diagnostyka, zasady postępowania terapeutycznego	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-04	Trujące rośliny. Grzyby trujące. Grupy toksyczności roślin. Zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-05	Zwierzęta jadowite. Zasady postępowania w przypadku ukąszenia przez żmiję zygzakowatą. Zootoksyny.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
Ćwiczenia				
TP-01	Mechanizmy działania leków i toksyn. Leki ratujące życie. Interakcje i niepożądane działania leków. Toksydromy.	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda trybunału	zaliczenie z oceną
TP-02	Toksykologia szczegółowa. Zatrucia gazami – objawy, zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego.	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda trybunału	zaliczenie z oceną

TP-03	Toksykologia szczegółowa. Zatrucia lekami działającymi depresyjnie na OUN – objawy, zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego.	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda trybunału	zaliczenie z oceną
TP-04	Toksykologia szczegółowa. Zatrucia lekami działającymi na układ sercowo – naczyniowy – objawy, zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego.	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda trybunału	zaliczenie z oceną
TP-05	Toksykologia szczegółowa. Zatrucia środkami ochrony roślin oraz środkami żrącymi i innymi związkami stosowanymi w gospodarstwie domowym – objawy, zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego.	Ćwiczenia	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda trybunału	zaliczenie z oceną
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Toksykologia współczesna / pod red. Witolda Seńczuka ; aut. Tadeusz Bogdanik [et al.].				
2. Farmakologia i farmakoterapia dla ratowników medycznych / redakcja naukowa Katarzyna A. Mitręga, Tadeusz F. Krzeniński.				
3. Farmakologia / red. nauk. Grażyna Rajtar-Cynke ; [aut. Stanisław Czuczwar et al.].				
Literatura uzupełniająca:				
1. Toksykologia. 1; 2 / redakcja naukowa Kamil Jurowski, Wojciech Piekoszewski.				
2. Farmakologia: podręcznik dla studentów i absolwentów wydziałów pielęgniarstwa i nauk o zdrowiu akademii medycznych / red. Grażyna Rajtar-Cynke.				
3. Farmakologia: podstawy farmakoterapii : podręcznik dla studentów medycyny i lekarzy. 1; 2 / pod redakcją Wojciecha Kostowskiego i Zbigniewa S. Hermana.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			30	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1	
	Praca własna studenta		1	

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć	C.U16, C.U29., C.U33, C.U34, C.U35, C.U36	ćwiczenia - zaliczenie z oceną
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U16, C.U29., C.U33, C.U34, C.U35, C.U36	ćwiczenia - zaliczenie z oceną
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.W18, C.W19, C.W24., C.W72., C.W99, C.W118	wykład – zaliczenie pisemne - test

KRYTERIA OCENIANIA

Ocena kształtująca:

ćwiczenia – oceniany jest udział w dyskusjach

5.0 – znakomita wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne

4.5 – bardzo dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne

4.0 – dobra wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne

3.5 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale ze znacznymi niedociągnięciami

3.0 – zadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne, ale z licznymi błędami

2.0 – niezadowalająca wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne.

wykład – brak

Ocena podsumowująca:

ćwiczenia – treści programowe wchodzą w zakres zaliczenia pisemnego

ocena:

< 51% - ocena 2,0

51% – 60% - ocena 3.0

61% – 70% ocena 3.5

71% – 80% ocena 4.0

81% – 90% ocena 4.5

90% < – ocena 5.0

wykład – zaliczenie pisemne, test jedno/wielokrotnego wyboru

ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia

< 51% - ocena 2,0

51% – 60% - ocena 3.0

61% – 70% ocena 3.5

71% – 80% ocena 4.0

81% – 90% ocena 4.5

90% < – ocena 5.0

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C29 Podstawowe zabiegi medyczne		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:	75	Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	75	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Podstawowa wiedza i umiejętności na temat zapobiegania zakażeniom oraz z zakresu biologii			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Student posiada wiedzę do realizacji podstawowych zabiegów medycznych oraz umiejętności i postawy społeczne niezbędne do wykonywania podstawowych zabiegów medycznych			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)

Umiejętności - potrafi		
C.U8.	oceniać stan świadomości pacjenta	K_U01 K_U02
C.U11.	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii	K_U01 K_U02
C.U13.	wykonywać badanie elektrokardiograficzne (EKG) i zinterpretować jego zapis w podstawowym zakresie	K_U01 K_U02
C.U14.	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi	K_U01 K_U02
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi	K_U01 K_U02
C.U19.	obliczać dawki produktów leczniczych oraz przygotowywać do podania i podawać produktu lecznicze pacjentowi	K_U11
C.U21.	oznaczать stężenie glukozy	K_U01 K_U02
C.U22.	zakładać zgłębnik dożołądkowy	K_U02
C.U23.	zakładać cewnik do pęcherza moczowego	K_U02
C.U27.	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego	K_U07
C.U45.	wdrożyć tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech	K_U01 K_U02
C.U46.	stosować zasady aseptyki i antyseptyki	K_U02
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K01	aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem;	K_K01
K_K02	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	K_K02
K_K03	wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb	K_K03
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K.05
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	K_K06
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA		

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
Laboratorium				
TP-01	Organizacja zajęć w pracowni umiejętności. Zasady BHP. Zasady oceniania zadania praktycznego. Higieniczne mycie rąk, dezynfekcja rąk. Zakładanie i zdejmowanie rękawic jednorazowego użytku. Segregacja odpadów medycznych. Stosowanie środków ochrony osobistej. Procedura poekspozycyjna.	laboratorium	pokaz, opis, instruktaż, symulacja medyczna niskiej i pośredniej wierności	zaliczenie umiejętności praktycznych w oparciu o check-listy i kompetencji społecznych
TP-02	Badanie, ocena i monitorowanie czynności układu oddechowego: pomiar oddechu, saturacji, pomiar stężenia dwutlenku węgla w powietrzu wydechowym	laboratorium	pokaz, opis, instruktaż, symulacja medyczna niskiej i pośredniej wierności	zaliczenie umiejętności praktycznych w oparciu o check-listy i kompetencji społecznych
TP-03	Badanie, ocena i monitorowanie czynności układu krążenia: pomiar tętna, ciśnienia tętniczego krwi	laboratorium	pokaz, opis, instruktaż, symulacja medyczna niskiej i pośredniej wierności	zaliczenie umiejętności praktycznych w oparciu o check-listy i kompetencji społecznych
TP-04	Badanie, ocena i monitorowanie podstawowych funkcji życiowych organizmu tj. temperatury ciała	laboratorium	pokaz, opis, instruktaż, symulacja medyczna niskiej i pośredniej wierności	zaliczenie umiejętności praktycznych w oparciu o check-listy i kompetencji społecznych
TP-05	Ocena świadomości pacjenta z wykorzystanie skal Glasgow (GCS) i AVPU	laboratorium	pokaz, opis, instruktaż, symulacja medyczna niskiej i pośredniej wierności	zaliczenie umiejętności praktycznych w oparciu o check-listy i kompetencji społecznych
TP-06	Oznaczanie stężenia glukozy we krwi włosniczkowej z użyciem glukometru.	laboratorium	pokaz, opis, instruktaż, symulacja medyczna niskiej i pośredniej wierności	zaliczenie umiejętności praktycznych w oparciu o check-listy i kompetencji społecznych

TP-07	Zasady podawania i przechowywania leków. Przygotowywanie leków. Zasady postępowania w przypadku wystąpienia wstrząsu anafilaktycznego. Prowadzenie dokumentacji ratownika medycznego (KMCR), odnotowanie wykonania zleceń w karcie zleceń lekarskich.	laboratorium	pokaz, opis, instruktaż, symulacja medyczna niskiej i pośredniej wierności	zaliczenie umiejętności praktycznych w oparciu o check-listy i kompetencji społecznych
TP-08	Przygotowanie i podawanie leków przez przewód pokarmowy: podawanie leków drogą doustną, drogą doodbytniczą.	laboratorium	pokaz, opis, instruktaż, symulacja medyczna niskiej i pośredniej wierności	zaliczenie umiejętności praktycznych w oparciu o check-listy i kompetencji społecznych
TP-09	Zasady tlenoterapii. Przygotowanie i podawanie tlenu w zależności od potrzeb pacjenta.	laboratorium	pokaz, opis, instruktaż, symulacja medyczna niskiej i pośredniej wierności	zaliczenie umiejętności praktycznych w oparciu o check-listy i kompetencji społecznych
TP-10	Przygotowanie i podawanie leków donosowo i przez układ oddechowy z zastosowaniem inhalatora: ciśnieniowego MDI, proszkowego DPI, pneumatycznego do nebulizacji.	laboratorium	pokaz, opis, instruktaż, symulacja medyczna niskiej i pośredniej wierności	zaliczenie umiejętności praktycznych w oparciu o check-listy i kompetencji społecznych
TP-11	Zakładanie i usuwanie zgłębnika żołądkowego. Płukanie żołądka.	laboratorium	pokaz, opis, instruktaż, symulacja medyczna niskiej i pośredniej wierności	zaliczenie umiejętności praktycznych w oparciu o check-listy i kompetencji społecznych
TP-12	Wykonywanie elektrokardiogramu (EKG) i interpretowanie zapisu w podstawowym zakresie.	laboratorium	pokaz, opis, instruktaż, symulacja medyczna niskiej i pośredniej wierności	zaliczenie umiejętności praktycznych w oparciu o check-listy i kompetencji społecznych
TP-13	Cewnikowanie pęcherza moczowego u kobiety i u mężczyzny. Usunięcie cewnika z pęcherza moczowego. Płukanie pęcherza moczowego	laboratorium	pokaz, opis, instruktaż, symulacja medyczna niskiej i pośredniej wierności	zaliczenie umiejętności praktycznych w oparciu o check-listy i kompetencji społecznych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):			
1. Dziechciaż M., (red.), Podstawowe czynności pielęgnacyjne i zabiegi medyczne. Podstawy teoretyczne i katalog check-list, PZWL, Warszawa, 2023			
2. Podlewski. R. (red.) Medyczne czynności ratunkowe w praktyce ratownika medycznego Tom 1. PZWL, Warszawa, 2025			
3. Thomas Semmel ABCDE Ocena pacjentów w stanach nagłych, Edra Urban & Partner, Wrocław, 2025			
Literatura uzupełniająca:			
1. Ilczak T. (red.) Procedury ratunkowe Przedszpitalne Tom 1, PZWL, Warszawa, 2022			
2. Czekirda M.: Obliczanie dawek leków. PZWL, Warszawa, 2019.			
3. Ślusarska B., Zarzycka D., Majda A. (red.): Podstawy pielęgniarstwa. Tom 2. PZWL, Warszawa 2019			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		75	
Praca własna studenta		15	
SUMA GODZIN:		90	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	2,5
	Praca własna studenta		0,5
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	czytanie wskazanej literatury, zapoznanie z check-listami umiejętności wykonywanych podczas zajęć	C.U8., C.U11., C.U13., C.U14., C.U18., C.U19., C.U21., C.U22., C.U23., C.U27., C.U45., C.U46., C.U68.	zaliczenie na ocenę – umiejętności praktycznych wg check - list i kompetencji społecznych
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
Forma i warunki zaliczenia <u>laboratorium</u> :			
• zaliczenie na ocenę pozytywną, co najmniej dostateczną z umiejętności praktycznych, kompetencji społecznych oraz efektów uczenia się z zakresu wiedzy przypisanych do zajęć.			

Ocena podsumowująca:

Forma i warunki zaliczenia laboratorium:

Na ocenę końcową składa się :

- średnia arytmetyczna ocen częściowych z wiedzy, umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych zaliczonych na ocenę pozytywną, co najmniej dostateczną.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C29 Podstawowe zabiegi medyczne		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 4		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:	75	Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	75	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Podstawowa wiedza i umiejętności na temat zapobiegania zakażeniom, z zakresu anatomii człowieka oraz podstawowych zabiegów zdobytych w pierwszym semestrze w ramach przedmiotu podstawowe zabiegi medyczne.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Student posiada wiedzę do realizacji podstawowych zabiegów medycznych oraz umiejętności i postawy społeczne niezbędne do wykonywania podstawowych zabiegów medycznych			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Umiejętności - potrafi		
C.U19.	obliczać dawki produktów leczniczych oraz przygotowywać do podania i podawać produkty lecznicze pacjentowi	K_U11
C.U27.	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego	K_U07
C.U46.	stosować zasady aseptyki i antyseptyki	K_U02
C.U56.	pobrać krew oraz zabezpieczyć materiał biologiczny do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych	K_U02
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02
C.U72.	wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliznie oraz inne obowiązkowe i zalecane szczepienia ochronne zgodnie z przepisami prawa	K_U02 K_U08
C.U73.	rozpoznawać i klasyfikować NOP oraz charakteryzować miejscowe i uogólnione reakcje organizmu występujące u pacjenta	K_U02 K_U08
C.U79.	wykonać kaniulację żył obwodowych kończyn górnych i dolnych oraz żyły szyjnej zewnętrznej	K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K01	aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem;	K_K01
K_K02	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	K_K02
K_K03	wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb	K_K03
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K.05
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	K_K06
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA		

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Laboratorium		
TP-01	Pobieranie krwi żyłnej do badań laboratoryjnych. Pobieranie i zabezpieczanie materiału do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych.	laboratorium	pokaz, opis, instruktaż, symulacja medyczna niskiej i pośredniej wierności	zaliczenie umiejętności praktycznych w oparciu o check-listy i kompetencji społecznych
TP-02	Zasady przygotowywania i podawania leków różnymi drogami dotkankowymi. Podawanie leków drogą dotkankową: obliczanie dawki leku, nabieranie leku z ampułki i fiolki, podawanie leków podskórnym, podawanie insuliny i heparyny drobnocząsteczkowej, wykonanie wstrzyknięć śródskórnych, podawanie leków domięśniowo.	laboratorium	pokaz, opis, instruktaż, symulacja medyczna niskiej i pośredniej wierności	zaliczenie umiejętności praktycznych w oparciu o check-listy i kompetencji społecznych
TP-03	Zasady przygotowywania i podawania szczepień przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, inne obowiązkowe i zalecane szczepienia ochronne zgodnie z przepisami prawa oraz zasady rozpoznawania i klasyfikacji NOP.	laboratorium	pokaz, opis, instruktaż, symulacja medyczna niskiej i pośredniej wierności	zaliczenie umiejętności praktycznych w oparciu o check-listy i kompetencji społecznych
TP-04	Zakładanie kaniuli do żyły obwodowej i jej usunięcie. Założenie kaniuli do żyły szyjnej zewnętrznej i jej usunięcie. Zasady pielęgnacji miejsca wkłucia.	laboratorium	pokaz, opis, instruktaż, symulacja medyczna niskiej i pośredniej wierności	zaliczenie umiejętności praktycznych w oparciu o check-listy i kompetencji społecznych
TP-05	Podawanie leków drogą dożylną za pomocą igły iniekcyjnej. Podawanie leków przez wkłucie obwodowe.	laboratorium	pokaz, opis, instruktaż, symulacja medyczna niskiej i pośredniej wierności	zaliczenie umiejętności praktycznych w oparciu o check-listy i kompetencji społecznych

TP-06	Przygotowanie, podłączenie i odłączenie kroplowego wlewu dożylnego. Przygotowanie i podłączenie leku z wykorzystaniem pompy infuzyjnej.	laboratorium	pokaz, opis, instruktaż, symulacja medyczna niskiej i pośredniej wierności	zaliczenie umiejętności praktycznych w oparciu o check-listy i kompetencji społecznych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Dziechciaż M., (red.), Podstawowe czynności pielęgnacyjne i zabiegi medyczne. Podstawy teoretyczne i katalog check-list, PZWL, Warszawa 2023.				
2. Podlewski. R. (red.) Medyczne czynności ratunkowe w praktyce ratownika medycznego Tom 1. PZWL, Warszawa 2025.				
3. Czekirda M.: Obliczanie dawek leków. PZWL, Warszawa, 2019.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Ilczak T. (red.) Procedury ratunkowe Przedszpitalne Tom 1, PZWL, Warszawa, 2022.				
2. Ciechaniewicz W., Cybulska A. M., Grochans E., Łoś E.: Wstrzyknięcia śródskórna, podskórne, domięśniowe i dożylnie. PZWL, Warszawa, 2022.				
3. Aktualny komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego w sprawie Programu Szczepień Ochronnych na rok 2025 (Dz. U. z 2024 r. poz. 924).				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			75	
Praca własna studenta			45	
SUMA GODZIN:			120	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 4	2,5	
	Praca własna studenta		1,5	
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				
Praca własna studenta				
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:	
1	czytanie wskazanej literatury, zapoznanie z check-listami umiejętności wykonywanych podczas zajęć	C.U19., C.U27., C.U46., C.U56., C.U68., C.U72., C.U73., C.U79.	zaliczenie na ocenę – umiejętności praktycznych wg check - list i kompetencji społecznych	

KRYTERIA OCENIANIA	
Ocena kształtująca: Forma i warunki zaliczenia <u>laboratorium</u> : • zaliczenie na ocenę pozytywną, co najmniej dostateczną umiejętności praktycznych, kompetencji społecznych oraz efektów uczenia się z zakresu wiedzy przypisanych do zajęć.	
Ocena podsumowująca: Forma i warunki zaliczenia <u>laboratorium</u> : • Egzamin praktyczny OSCE w semestrze II w sesji egzaminacyjnej. • Warunkiem dopuszczenia do egzaminu praktycznego OSCE jest: zaliczenie na ocenę pozytywną wszystkich umiejętności praktycznych kompetencji społecznych oraz wiedzy przypisanych do zajęć. Na ocenę końcową składa się : • średnia arytmetyczna ocen z wiedzy, umiejętności praktycznych, kompetencji społecznych zaliczonych na ocenę pozytywną, co najmniej dostateczną. • ocena pozytywna z egzaminu OSCE.	
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ	
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość	

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C30 Techniki zabiegów medycznych		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:	75	Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	75	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Posiadanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych w ramach przedmiotów Podstawowe zabiegi medyczne oraz Procedury ratunkowe przedszpitalne.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Pozyskanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z zakresu technik zabiegów medycznych.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)		
Wiedzy - zna i rozumie				
C.W51.	techniki zabiegów medycznych wykonywanych samodzielnie przez ratownika medycznego	K_W01		
Umiejętności - potrafi				
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02		
C.U11.	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii	K_U02		
C.U13.	wykonać badanie elektrokardiograficzne (EKG) i zinterpretować jego zapis w podstawowym zakresie	K_U02		
C.U19.	obliczać dawki produktów leczniczych oraz przygotowywać do podania i podawać produkty lecznicze pacjentowi	K_U02		
C.U45.	wdrożyć tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech	K_U02		
C.U47.	zaopatrywać rany, z uwzględnieniem ich rodzaju i charakterystyki	K_U02		
C.U52.	wykonać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego	K_U02		
C.U58.	stabilizować i unieruchomić kręgosłup	K_U02		
C.U79.	wykonać kaniulację żył obwodowych kończyn górnych i dolnych oraz żyły szyjnej zewnętrznej	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Laboratorium		

TP-01	Badanie fizykalne w ZRM.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-02	Obliczanie, przygotowanie i podanie leków przeciwbólowych, które ratownik medyczny może samodzielnie podać.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Obserwacja studenta wykonującego zaliczenie czynność w warunkach symulowanych, zaliczenie pisemne
TP-03	Monitorowanie czynności układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii i kaptometrii	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-04	Wykonanie badania elektrokardiograficznego (EKG) i interpretacja jego zapisu w podstawowym zakresie.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-05	Wdrożenie tlenoterapii zależnie od potrzeb pacjenta i wspomaganie oddechu. Tlenoterapia czynna i bierna.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-06	Zaopatrywanie ran, z uwzględnieniem ich rodzaju i charakterystyki. Techniki bandażowania różnych okolic ciała.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej, zaliczenie czynność zgodnie z check-list
TP-07	Wykonanie defibrylacji elektrycznej z użyciem defibrylatora manualnego.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej, zaliczenie czynność zgodnie z check-list

TP-08	Techniki stabilizacji i unieruchomienia kręgosłupa: - kołnierz Schantza, - deska ortopedyczna, - nosze podbierakowe, - materac próżniowy, - kamizelka KED.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej, zaliczenie czynność zgodnie z check-list
TP-09	Wykonanie kaniulacji żył obwodowych kończyn górnych i dolnych oraz żyły szyjnej zewnętrznej.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej.

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece)

1. Procedury ratunkowe przedszpitalne tom 1. Tomasz Ilczak, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, wyd. 2022r.
2. Procedury ratunkowe wewnątrzszpitalne Tom 2. Szymon Białka, Tomasz Ilczak, Wydawnictwo: PZWL rok wyd.2023r.
3. Techniki pracy w ratownictwie medycznym. F. Flake, Edra Urban & Partner, wyd. Wrocław, 2024r.
4. Badania fizykalne w pielęgniarstwie. Dyk D. PZWL, Warszawa 2020r.
5. Leki w ratownictwie medycznym / redakcja naukowa Jacek Kleszczyński, Marcin Zawadzki. - Wydanie 2 - 5 dodruk.Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2019.

Literatura uzupełniająca:

1. Farmakologia : podstawy farmakoterapii : podręcznik dla studentów medycyny i lekarzy. 2 / pod redakcją Wojciecha Kostowskiego i Zbigniewa S. Hermana.
2. Intensywna terapia i medycyna ratunkowa : wybrane zagadnienia / Wojciech Gaszyński.Wyd. 2 poprawione - 1 dodruk - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2017
3. Wytyczne resuscytacji 2021. Polska Rada Resuscytacji. Janusz Andres, wyd.2022r.
4. International trauma life support = Ratownictwo przedszpitalne w urazach / [redakcja] Roy L. Alson, PhD, MD, FACEP, FAEMS, Kyee Han, MBBS, FRCS, FRCER, John E. Campbell, MD, FACEP. - V wydanie polskie / [redakcja: Jarosław Gucwa, Paweł Kukla, Maciej Ostrowski, Bartosz Wróbel, Iwona Żurek ; tłumaczenie: Joanna Fąferek, Jerzy Jaskuła, Cezary Kułak, Marcin Maciejewski, Andrzej Mącznik, Jakub Mierzejewski, Przemysław Pomianek, Bartosz Wróbel] Kraków : Medycyna Praktyczna, 2022. - XXIV,

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	75
Praca własna studenta	15
SUMA GODZIN:	90

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

	Liczba punktów ECTS

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	2,5
	Praca własna studenta		0,5
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć,	C.W51., C.U4., C.U11., C.U13., C.U19., C.U45., C.U47., C.U52., C.U58., C.U79.	Zaliczenie wykonanego zabiegu medycznego
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.W51., C.U4., C.U11., C.U13., C.U19., C.U45., C.U47., C.U52., C.U58., C.U79.	Zaliczenie wykonanego zabiegu medycznego
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.W51., C.U4., C.U11., C.U13., C.U19., C.U45., C.U47., C.U52., C.U58., C.U79.	Zaliczenie wykonanego zabiegu medycznego
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: laboratorium - zaliczenie na ocenę pozytywną umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych przypisanych do zajęć.			
Ocena podsumowująca: laboratorium - ocenę z zaliczenia zajęć stanowi średnia ocen każdej umiejętności i kompetencji społecznej przypisanej do zajęć.			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C30 Techniki zabiegów medycznych		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: II		Semestr: 4	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:	75	Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	75	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Posiadanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych w ramach przedmiotów Podstawowe zabiegi medyczne oraz Procedury ratunkowe przedszpitalne.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Pozyskanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z zakresu technik zabiegów medycznych.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)		
Wiedzy - zna i rozumie				
C.W51.	techniki zabiegów medycznych wykonywanych samodzielnie przez ratownika medycznego	K_W01		
C.W71.	zasady wykonywania dostępu doszpikowego przy użyciu gotowego zestawu	K_W01		
Umiejętności - potrafi				
C.U19.	obliczać dawki produktów leczniczych oraz przygotowywać do podania i podawać produkty lecznicze pacjentowi	K_U02		
C.U27.	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego	K_U02		
C.U43.	wykonać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej u pacjenta ze stwierdzonym nagłym zatrzymaniem krążenia	K_U02		
C.U44.	wykonywać konikopunkcję	K_U02		
C.U50.	przewodzić wentylację zastępczą z użyciem respiratora transportowego	K_U02		
C.U55.	wykonać dostęp doszpikowy przy użyciu gotowego zestawu	K_U02		
C.U59.	wdrożyć odpowiednie postępowanie w odmie opłucnowej zagrażającej życiu	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
Laboratorium				

TP-01	Obliczanie, przygotowanie i podanie leków, które ratownik medyczny może samodzielnie podać.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Zaliczenie pisemne
TP-02	Identyfikowanie błędów i zaniedbań w praktyce ratownika medycznego.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Udział w symulacji medycznej, obserwacja studenta wykonującego czynność
TP-03	Wykonanie intubacji dotchawiczej u pacjenta dorosłego i pediatrycznego ze stwierdzonym nagłym zatrzymaniem krążenia.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej, zaliczenie czynność zgodnie z check-list
TP-05	Konikopunkcja- wskazania i technika wykonania.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Obserwacja studenta wykonującego czynność, zaliczenie czynność zgodnie z check-list
TP-06	Prowadzenie wentylacji zastępczej z użyciem respiratora transportowego.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Obserwacja studenta wykonującego czynność, zaliczenie czynność zgodnie z check-list
TP-07	Dostęp doszypikowy – zasady i technika wykonania.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Obserwacja studenta wykonującego czynność, zaliczenie czynność zgodnie z check-list
TP-08	Wdrożenie odpowiedniego postępowania w odmie płucnowej.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Obserwacja studenta wykonującego czynność, zaliczenie czynność zgodnie z check-list
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece)			
1. Procedury ratunkowe przedszpitalne tom 1. Tomasz Ilczak, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, wyd. 2022r.			
2. Procedury ratunkowe wewnątrzszpitalne Tom 2. Szymon Białka, Tomasz Ilczak, Wydawnictwo: PZWL rok wyd.2023r.			
3. Techniki pracy w ratownictwie medycznym. F. Flake, Edra Urban & Partner, wyd. Wrocław, 2024r.			
4. Badania fizyczne w pielęgniarstwie. Dyk D. PZWL, Warszawa 2020r.			
5. Leki w ratownictwie medycznym / redakcja naukowa Jacek Kleszczyński, Marcin Zawadzki. - Wydanie 2 - 5 dodruk.Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2019.			
Literatura uzupełniająca:			
1. Farmakologia : podstawy farmakoterapii : podręcznik dla studentów medycyny i lekarzy. 2 / pod redakcją Wojciecha Kostowskiego i Zbigniewa S. Hermana.			
2. Intensywna terapia i medycyna ratunkowa : wybrane zagadnienia / Wojciech Gaszyński.Wyd. 2 poprawione - 1 dodruk - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2017			
3. Wytyczne resuscytacji 2021. Polska Rada Resuscytacji. Janusz Andres, wyd.2022r.			
4. International trauma life support = Ratownictwo przedszpitalne w urazach / [redakcja] Roy L. Alson, PhD, MD, FACEP, FAEMS, Kyee Han, MBBS, FRCS, FRCER, John E. Campbell, MD, FACEP. - V wydanie polskie / [redakcja: Jarosław Gucwa, Paweł Kukla, Maciej Ostrowski, Bartosz Wróbel, Iwona Żurek ; tłumaczenie: Joanna Fąferek, Jerzy Jaskuła, Cezary Kułak, Marcin Maciejewski, Andrzej Mącznik, Jakub Mierzejewski, Przemysław Pomianek, Bartosz Wróbel] Kraków : Medycyna Praktyczna, 2022. – XXIV.			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		75	
Praca własna studenta		15	
SUMA GODZIN:		90	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	2,5
	Praca własna studenta		0,5
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć,	C.W51., C.W71., C.U19., C.U27., C.U43., C.U44., C.U50., C.U55., C.U59.	Zaliczenie wykonanego zabiegu medycznego
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.W51., C.W71., C.U19., C.U27., C.U43., C.U44., C.U50., C.U55., C.U59.	Zaliczenie wykonanego zabiegu medycznego
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.W51., C.W71., C.U19., C.U27., C.U43., C.U44., C.U50., C.U55., C.U59.	Zaliczenie wykonanego zabiegu medycznego

KRYTERIA OCENIANIA	
Ocena kształtująca:	
<u>laboratorium</u> - zaliczenie na ocenę pozytywną umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych przypisanych do zajęć.	
Ocena podsumowująca:	
<u>laboratorium</u> - ocenę z zaliczenia zajęć stanowi średnia ocen każdej umiejętności i kompetencji społecznej przypisanej do zajęć.	
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ	
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość	

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C31 Medycyna ratunkowa		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 5	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:	15	Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:	15	Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	45	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
Podstawowa znajomość anatomii i fizjologii, podstawowych zabiegów medycznych, kwalifikowanej pierwszej pomocy, technik zabiegów medycznych.			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:		
1. Celem kształcenia w zakresie medycyny ratunkowej jest przygotowanie studenta do interpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej istoty medycznych czynności ratunkowych, stanów zagrożenia życia. 2. Poznanie zasad postępowania w stanach zagrożenia życia, standardów postępowania ratowniczego w stanach zagrożenia życia, przygotowanie studenta w zakresie umiejętności do wykorzystania ogólnych zasad, standardów i algorytmów i procedur postępowania ratowniczego w stanach zagrożenia życia. 3. Przygotowanie studentów do podejmowania medycznych czynności ratunkowych, kształtowanie postawy studenta do pogłębiania wiedzy i doskonalenia umiejętności z zakresu medycznych czynności ratunkowych.		
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
C.W54.	zasady oceny stanu pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania i podjęcia medycznych czynności ratunkowych albo odstąpienia od nich, w tym w przypadku rozpoznania śmierci	K_W01
C.W80.	procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, ze uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie produktów leczniczych	K_W01
C.W82.	zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji medycznej szpitalnej z wykorzystaniem systemów informatycznych, a także zasady zarządzania akcją medyczną w trakcie zdarzenia z dużą liczbą poszkodowanych	K_W01
C.W83.	techniki przygotowania pacjenta do transportu i opieki medycznej podczas transportu	K_W01
C.W94.	rodzaje katastrof, procedury medyczne i działania ratunkowe podejmowane w zdarzeniach z dużą liczbą poszkodowanych	K_W01
C.W97.	etyczne aspekty postępowania ratowniczego w zdarzeniach z dużą liczbą poszkodowanych	K_W01
C.W102.	procedury specjalistyczne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR	K_W01
C.W103.	rodzaje obrażeń ciała, ich definicje oraz zasady kwalifikowania do centrum urazowego i centrum urazowego dla dzieci	K_W01
C.W104.	zasady funkcjonowania centrum urazowego i centrum urazowego dla dzieci	K_W01
C.W105.	zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w obrażeniach czaszkowo-mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu	K_W01
Umiejętności - potrafi		

C.U1.	Ocenić stan pacjenta	K_U02		
C.U8.	ocenić stan świadomości pacjenta	K_U02		
C.U9.	ułożyć pacjenta w pozycji właściwej do jego stanu lub odniesionych obrażeń ciała	K_U02		
C.U26.	przygotować pacjenta do transportu	K_U02		
C.U59.	wdrożyć odpowiednie postępowanie w odmie opłucnowej zagrażającej życiu	K_U02		
C.U63.	dokonać segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji medycznej szpitalnej z wykorzystaniem systemów informatycznych	K_U02		
C.U66.	identyfikować obrażenia ciała i wdrażać postępowanie ratunkowe, z uwzględnieniem obrażeń wielomiejscowych i wielonarządowych	K_U02		
C.U67.	identyfikować wskazania do transportu do centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci i zgłaszać spełnienie kryteriów kwalifikacji kierownikowi zespołu urazowego lub kierownikowi zespołu urazowego dziecięcego	K_U02 K_U04		
C.U74.	wdrażać procedury medyczne i działania ratunkowe w przypadku zdarzenia z dużą liczbą poszkodowanych	K_U02 K_U04		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		

TP-01	procedury specjalistyczne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR;.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne - test
TP-02	rodzaje obrażeń ciała, ich definicje oraz zasady kwalifikowania do centrum urazowego i centrum urazowego dla dzieci;.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne - test
TP-03	zasady funkcjonowania centrum urazowego i centrum urazowego dla dzieci;	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne - test
TP-04	zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w obrażeniach czaszkowo-mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu;	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne - test
TP-05	zasady oceny stanu pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania i podjęcia medycznych czynności ratunkowych albo odstąpienia od nich, w tym w przypadku rozpoznania śmierci;	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne - test

TP-06	procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, ze uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie produktów leczniczych;	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne - test
TP-07	zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji medycznej szpitalnej z wykorzystaniem systemów informatycznych, a także zasady zarządzania akcją medyczną w trakcie zdarzenia z dużą liczbą poszkodowanych;	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne - test
TP-08	techniki przygotowania pacjenta do transportu i opieki medycznej podczas transportu	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne - test
TP-09	rodzaje katastrof, procedury medyczne i działania ratunkowe podejmowane w zdarzeniach z dużą liczbą poszkodowanych	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne - test
TP-10	etyczne aspekty postępowania ratowniczego w zdarzeniach z dużą liczbą poszkodowanych;	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne - test
		Laboratorium w CSM		

TP-01	Zasady Triage w zdarzeniach mnogich i masowych	Laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-02	Zadania i rola Kierującego Akcją Medyczną (KAM)	Laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej zaliczenie pisemne
TP-03	Prowadzenie działań ratowniczych na miejscu zdarzenia mnogiego i masowego	Laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-04	Przygotowanie do transportu pacjenta oraz kwalifikacja do Centrum Urazowego/SOR	Laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
		Zajęcia praktyczne		
TP-01	Zasady Triage w zdarzeniach mnogich i masowych	Zajęcia praktyczne	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej

TP-02	Zadania i rola Kierującego Akcją Medyczną (KAM)	Zajęcia praktyczne	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej zaliczenie pisemne
TP-03	Prowadzenie działań ratowniczych na miejscu zdarzenia mnogiego i masowego	Zajęcia praktyczne	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-04	Przygotowanie do transportu pacjenta oraz kwalifikacja do Centrum Urazowego/SOR	Zajęcia praktyczne	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Triage : ratunkowa segregacja medyczna. Kevin Mackway-Jones, Janet Marsden, Jill Windle. Wydania II Juliusz Jakubaszko.				
2. International Trauma Life Support - Ratownictwo przedszpitalne w urazach / International trauma life support = Ratownictwo przedszpitalne w urazach / Roy L. Alson, Kyee H. Han, John E. Campbell; redakcja wydania polskiego Jarosław Gucwa, Paweł Kukła, Maciej Ostrowski, Bartosz Wróbel, Iwona Żurek - Kraków : Medycyna Praktyczna, 2022.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Stany zagrożenia życia i zdrowia. Warszawa, wyd. 1, 2019r. Roland Podlewski Wydawca: PZWL Wydawnictwo Lekarskie				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			45	
Praca własna studenta			15	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				

			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1,5	
	Praca własna studenta		0,5	
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				
Praca własna studenta				
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:	
1	Przygotowanie do zajęć,	C.W54., C.W80., C.W82., C.W83., C.W94., C.W97., C.W102., C.W103., C.W104., C.W105. C.U1., C.U8., C.U9., C.U26., C.U59., C.U63., C.U66., C.U67., C.U74.	Zaliczenie pisemne - test	
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.W54., C.W80., C.W82., C.W83., C.W94., C.W97., C.W102., C.W103., C.W104., C.W105. C.U1., C.U8., C.U9., C.U26., C.U59., C.U63., C.U66., C.U67., C.U74.	Zaliczenie pisemne - test	
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.W54., C.W80., C.W82., C.W83., C.W94., C.W97., C.W102., C.W103., C.W104., C.W105. C.U1., C.U8., C.U9., C.U26., C.U59., C.U63., C.U66., C.U67., C.U74.	Zaliczenie pisemne - test	
KRYTERIA OCENIANIA				
Ocena kształtująca: <u>laboratorium w CSM</u> - zaliczenia częściowe <u>zajęcia praktyczne</u> - zaliczenia częściowe <u>wykład</u> - brak				

Ocena podsumowująca:

laboratorium w CSM - średnia ocen z zaliczeń częściowych - zaliczenie na ocenę pozytywną, każdej umiejętności przypisanej do zajęć praktycznych realizowanych w CSM

zajęcia praktyczne - średnia ocen z zaliczeń częściowych - zaliczenie na ocenę pozytywną, każdej umiejętności przypisanej do zajęć praktycznych realizowanych w kontakcie z pacjentem standaryzowanym

wykład – zaliczenie pisemne - test

Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia

do 50% - ocena 2,0

> 50% – 60% - ocena 3.0

> 60% – 70% ocena 3.5

> 70% – 80% ocena 4.0

> 80% – 90% ocena 4.5

powyżej 90% – ocena 5.0

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C32 Medyczne czynności ratunkowe		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 5	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 4		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:	100	Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	100	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Posiadanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych w ramach przedmiotów Podstawowe zabiegi medyczne, Procedury ratunkowe przedszpitalne oraz chorób wewnętrznych, chirurgii, kardiologii i pediatrii.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Pozyskanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z zakresu medycznych czynności ratunkowych.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
C.W20.	możliwości wdrożenia leczenia przeciwbólowego przez ratownika medycznego z uwzględnieniem farmakoterapii dzieci	K_W01
C.W92.	wskazania do leczenia hiperbarycznego	K_W01
C.W98.	zastosowanie symulacji medycznej w nauczaniu procedur zabiegowych	K_W01
Umiejętności - potrafi		
C.U1.	ocenić stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego	K_U01 K_U02
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02
C.U7.	przeprowadzić wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych	K_U02 K_U10
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	K_U02
C.U11.	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii	K_U02
C.U17.	ocenić stan neurologiczny pacjenta	K_U02
C.U28.	monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportu	K_U02
C.U29.	stosować leczenie przeciwbólowe	K_U02 K_U11
C.U30.	ocenić stopień nasilenia bólu według skal oceny bólu	K_U02
C.U39.	prować zaawansowane czynności resuscytacyjne u dorosłych, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację	K_U02
C.U40.	prować zaawansowane czynności resuscytacyjne u dzieci, w tym niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację	K_U02
C.U53.	wykonać kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca	K_U02
C.U54.	oceniać nagłe stany neurologiczne u pacjenta	K_U02
C.U59.	wdrożyć odpowiednie postępowanie w odmie opłucnowej zagrażającej życiu	K_U02
C.U62.	decydować o niepodejmowaniu resuscytacji krążeniowo-oddechowej lub o zaprzestaniu jej przeprowadzenia	K_U02 K_U10

C.U65.	transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych	K_U02		
C.U66.	identyfikować obrażenia ciała i wdrażać postępowanie ratunkowe, z uwzględnieniem obrażeń wielomiejscowych i wielonarządowych	K_U02		
C.U69.	dostosować postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta	K_U02		
C.U70.	przewodzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych	K_U02		
C.U71.	rozpoznać pewne znamiona śmierci i stwierdzić zgon pacjenta	K_U02 K_U10		
C.U76.	przewodzić medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe udzielane przez ratownika medycznego z zachowaniem regulacji prawnych dotyczących wykonywania zawodu ratownika medycznego	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	K_K06		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		laboratorium w CSM		
TP-01	Postępowanie ratunkowe w obrażeniach: - Czaszkowo- mózgowych -Klatki piersiowej -Jamy brzusznej Kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, oraz miednicy u pacjenta dorosłego	laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej

TP-02	Postępowanie ratunkowe w obrażeniach - czaszkowo- mózgowych -klatki piersiowej -Jamy brzusznej Kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, oraz miednicy u pacjenta pediatrycznego	laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-03	Postępowanie ratunkowe w przypadku oparzeń - termicznych - chemicznych - elektrycznych u dorosłego i dziecka	laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-04	Postępowanie ratunkowe w maszynych krwotokach	laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-05	Odwracalne przyczyny NZK. RKO według ERC. Opieka poresuscytacyjna	laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-06	Postępowanie ratunkowe u pacjenta we wstrząsie - hipowolemicznym - neurogennym	laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej

TP-07	Poszkodowany z mnogimi obrażeniami ciała. Skale ciężkości obrażeń.	laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Procedury ratunkowe przedszpitalne tom 1. Tomasz Ilczak, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, wyd. 2022r.				
2. Techniki pracy w ratownictwie medycznym. F. Flake, Edra Urban & Partner, wyd. Wrocław, 2024r.				
3. Badania fizyczne w pielęgniarstwie. Dyk D. PZWL, Warszawa 2020r.				
Literatura uzupełniająca:				
5. Farmakologia : podstawy farmakoterapii : podręcznik dla studentów medycyny i lekarzy. 2 / pod redakcją Wojciecha Kostowskiego i Zbigniewa S. Herman				
6. Wytyczne resuscytacji 2021. Polska Rada Resuscytacji. Janusz Andres, wyd.2022r.				
7. International trauma life support = Ratownictwo przedszpitalne w urazach / [redakcja] Roy L. Alson, PhD, MD, FACEP, FAEMS, Kyee Han, MBBS, FRCS, FRCEM, John E. Campbell, MD, FACEP. - V wydanie polskie / [redakcja: Jarosław Gucwa, Paweł Kukła, Maciej Ostrowski, Bartosz Wróbel, Iwona Żurek ; tłumaczenie: Joanna Fąferek, Jerzy Jaskuła, Cezary Kułak, Marcin Maciejewski, Andrzej Mącznik, Jakub Mierzejewski, Przemysław Pomianek, Bartosz Wróbel] Kraków : Medycyna Praktyczna, 2022. - XXIV,				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			100	
Praca własna studenta			20	
SUMA GODZIN:			120	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 4	3,3
	Praca własna studenta			0,7
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				

Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć,	C.W20., C.W92., C.W98., C.U1., C.U4., C.U7., C.U10., C.U11., C.U17., C.U28., C.U29., C.U30., C.U39., C.U40., C.U53., C.U54., C.U59., C.U62., C.U65., C.U66., C.U69., C.U70., C.U71., C.U76.,	Zaliczenie symulacji medycznej
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.W20., C.W92., C.W98., C.U1., C.U4., C.U7., C.U10., C.U11., C.U17., C.U28., C.U29., C.U30., C.U39., C.U40., C.U53., C.U54., C.U59., C.U62., C.U65., C.U66., C.U69., C.U70., C.U71., C.U76.,	Zaliczenie symulacji medycznej
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.W20., C.W92., C.W98., C.U1., C.U4., C.U7., C.U10., C.U11., C.U17., C.U28., C.U29., C.U30., C.U39., C.U40., C.U53., C.U54., C.U59., C.U62., C.U65., C.U66., C.U69., C.U70., C.U71., C.U76.,	Zaliczenie symulacji medycznej
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>laboratorium w CSM</u> - zaliczenie na ocenę pozytywną umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych przypisanych do zajęć.			
Ocena podsumowująca: <u>laboratorium w CSM</u> - ocenę z zaliczenia zajęć stanowi średnia ocen każdej umiejętności i kompetencji społecznej przypisanej do zajęć.			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C32 Medyczne czynności ratunkowe		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 6	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 4		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:	100	Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	100	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Posiadanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych w ramach przedmiotów Podstawowe zabiegi medyczne, Procedury ratunkowe przedszpitalne oraz chorób wewnętrznych, chirurgii, kardiologii i pediatrii.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Pozyskanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z zakresu medycznych czynności ratunkowych.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
C.W20.	możliwości wdrożenia leczenia przeciwbólowego przez ratownika medycznego z uwzględnieniem farmakoterapii dzieci	K_W01
C.W98.	zastosowanie symulacji medycznej w nauczaniu procedur zabiegowych	K_W01
Umiejętności - potrafi		
C.U1.	ocenić stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego	K_U01 K_U02
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02
C.U7.	przeprowadzić wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych	K_U02 K_U10
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	K_U02
C.U11.	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii	K_U02
C.U17.	ocenić stan neurologiczny pacjenta	K_U02
C.U28.	monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportu	K_U02
C.U29.	stosować leczenie przeciwbólowe	K_U02 K_U11
C.U30.	ocenić stopień nasilenia bólu według skal oceny bólu	K_U02
C.U35.	ocenić wskazania do transportu pacjenta do jednostki wyspecjalizowanej, w szczególności do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego lub kardiologii inwazyjnej oraz do centrum leczenia oparzeń	K_U04
C.U39.	przewodzić zaawansowane czynności resuscytacyjne u dorosłych, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację	K_U02
C.U40.	przewodzić zaawansowane czynności resuscytacyjne u dzieci, w tym niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację	K_U02
C.U44.	wykonywać konikopunkcję	K_U02
C.U53.	wykonać kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca	K_U02
C.U59.	wdrożyć odpowiednie postępowanie w odmie płucnowej zagrażającej życiu	K_U02

C.U62.	decydować o niepodejmowaniu resuscytacji krążeniowo - oddechowej lub o zaprzestaniu jej przeprowadzenia	K_U02 K_U10		
C.U63.	dokonać segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji medycznej szpitalnej z wykorzystaniem systemów informatycznych	K_U04 K_U13		
C.U65.	transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych	K_U02		
C.U66.	identyfikować obrażenia ciała i wdrażać postępowanie ratunkowe, z uwzględnieniem obrażeń wielomiejscowych i wielonarządowych	K_U02		
C.U69.	dostosować postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta	K_U02		
C.U70.	prowadzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych	K_U02		
C.U71.	rozpoznać pewne znamiona śmierci i stwierdzić zgon pacjenta	K_U02 K_U10		
C.U76.	prowadzić medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe udzielane przez ratownika medycznego z zachowaniem regulacji prawnych dotyczących wykonywania zawodu ratownika medycznego	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		laboratorium w CSM		

TP-01	Postępowanie ratunkowe w zaburzeniach rytmu serca -tachyarytmie - bradyarytmie -bloki przedsionkowo komorowe	laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-02	Postępowanie ratunkowe w Ostrych zespołach wieńcowych (OZW)	laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-03	Odwracalne przyczyny NZK. RKO według ERC. Opieka poresuscytacyjna	laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-04	Postępowanie ratunkowe we wstrząsie - kardiogennym -anafilaktycznym	laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-05	. Postępowanie ratunkowe w Obrzęku płuc Zaostrzenie POCHP Stanu Astmatycznego Zatruciem tlenkiem węgla	laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-06	Postępowanie ratunkowe w hipotermii	laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej

TP-07	Postępowanie ratunkowe w - ostrym brzuchu -krwawienie z przewodu pokarmowego	laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-08	Stwierdzanie zgonu,	laboratorium w CSM	Pokaz, opis, symulacja medyczna, dyskusja	Obserwacja studenta wykonującego zaliczenie czynność w warunkach symulowanych, zaliczenie pisemne
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne i wybrane stany nagłe. Jarosław Gucwa, Maciej Ostrowski, wyd. Kraków, 2023				
2. Techniki pracy w ratownictwie medycznym. F. Flake, Edra Urban & Partner, wyd. Wrocław, 2024r.				
3. Badania fizyczne w pielęgniarstwie. Dyk D. PZWL, Warszawa 2020r.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Farmakologia : podstawy farmakoterapii : podręcznik dla studentów medycyny i lekarzy. 2 / pod redakcją Wojciecha Kostowskiego i Zbigniewa S. Hermana.				
2. Wytyczne resuscytacji 2021. Polska Rada Resuscytacji. Janusz Andres, wyd.2022r.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			100	
Praca własna studenta			20	
SUMA GODZIN:			120	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 4	3,3
	Praca własna studenta			0,7
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				

Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć	C.W20., C.W98., C.U1., C.U4., C.U7., C.U10., C.U11., C.U17., C.U28., C.U29., C.U30., C.U35., C.U39., C.U40., C.U44., C.U53., C.U59., C.U62., C.U63., C.U65., C.U66., C.U69., C.U70., C.U71., C.U76.	Zaliczenie symulacji medycznej
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.W20., C.W98., C.U1., C.U4., C.U7., C.U10., C.U11., C.U17., C.U28., C.U29., C.U30., C.U35., C.U39., C.U40., C.U44., C.U53., C.U59., C.U62., C.U63., C.U65., C.U66., C.U69., C.U70., C.U71., C.U76.	Zaliczenie symulacji medycznej. Zaliczenie egzaminu praktycznego.
3	Przygotowanie do egzaminu	C.W20., C.W98., C.U1., C.U4., C.U7., C.U10., C.U11., C.U17., C.U28., C.U29., C.U30., C.U35., C.U39., C.U40., C.U44., C.U53., C.U59., C.U62., C.U63., C.U65., C.U66., C.U69., C.U70., C.U71., C.U76.	Zaliczenie egzaminu praktycznego.
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>laboratorium w CSM</u> - zaliczenie na ocenę pozytywną umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych przypisanych do zajęć.			

Ocena podsumowująca:

laboratorium w CSM

- egzamin praktyczny OSCE;

- warunkiem dopuszczenia do egzaminu praktycznego OSCE jest: zaliczenie na ocenę pozytywną zajęć laboratoryjnych. Ocenę z zaliczenia zajęć stanowi średnia ocen każdej umiejętności i kompetencji społecznej przypisanej do laboratorium.

- warunkiem zaliczenia egzaminu praktycznego jest zaliczenie wybranych czynności zgodnie z regulaminem egzaminu na ocenę pozytywną.

Ocenę końcową egzaminu z laboratorium stanowi średnia ocen z zajęć laboratoryjnych oraz egzaminu praktycznego OSCE.

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C33 Procedury ratunkowe przedszpitalne 1		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:	30	Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	45	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Podstawowa wiedza z zakresu anatomii i fizjologii wyniesiona ze szkoły ponadpodstawowej.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Pozyskanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania pierwszej pomocy.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
C.W17.	mechanizmy prowadzące do stanów nagłego zagrożenia zdrowotnego	K_W01
C.W19.	skale oceny bólu i metody ograniczania bólu	K_W01
C.W22.	techniki symulacji medycznej w niezabiegowych dziedzinach medycyny	K_W01
C.W25.	zasady badania podmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i świadczeń medycznych innych niż medyczne czynności ratunkowe	K_W01
C.W40.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w hipotermii oraz jej przyczyny i objawy	K_W01
C.W41.	zasady łańcucha przeżycia	K_W01
C.W42.	zasady udzielania pierwszej pomocy pacjentom nieurazowym	K_W01
C.W43.	zasady ewakuacji poszkodowanych z pojazdu	K_W01
C.W44.	zasady udzielania pierwszej pomocy ofiarom wypadków	K_W01
C.W46.	zasady i technikę wykonywania opatrunków	K_W01
C.W56.	wskazania do ułożenia pacjenta w pozycji właściwej do jego stanu lub odniesionych obrażeń	K_W01
C.W57.	przyczyny i objawy nagłego zatrzymania krążenia	K_W01
C.W58.	zasady prowadzenia podstawowej resuscytacji krążeniowo-oddechowej u dorosłych i dzieci	K_W01
C.W62.	wskazania bezprzryadowego przywracania drożności dróg oddechowych i techniki jego wykonania	K_W01
C.W67.	wskazania do defibrylacji zautomatyzowanej i półautomatycznej oraz techniki ich wykonywania	K_W01
C.W85.	postępowanie przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u dorosłych	K_W01
C.W86.	postępowanie przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u dzieci	K_W01
C.W90.	zasady transportu pacjenta z obrażeniami ciała	K_W01
Umiejętności - potrafi		
C.U1.	ocenić stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego	K_U02
C.U5.	dostosować sposób postępowania do wieku dziecka	K_U02
C.U8.	ocenić stan świadomości pacjenta	K_U02
C.U9.	ułożyć pacjenta w pozycji właściwej do jego stanu lub odniesionych obrażeń ciała	K_U02

C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	K_U02		
C.U37.	powiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby	K_U02		
C.U38.	przewodząc podstawowe czynności resuscytacyjne u dorosłych i dzieci, w tym niemowląt i noworodków	K_U02		
C.U41.	udrażniać drogi oddechowe metodami bezprzyrządowymi	K_U02		
C.U48.	tamować i zaopatrywać krwawienia lub krwotoki z użyciem opatrunków zwykłych, hemostatycznych i opaski uciskowej	K_U02		
C.U51.	wykonać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora zautomatyzowanego	K_U02		
C.U57.	unieruchomić kończynę po urazie	K_U02		
C.U58.	stabilizować i unieruchomić kręgosłup	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	K_K06		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Ogólne zasady postępowania na miejscu zdarzenia. Zasady bezpieczeństwa ratującego i ratowanego. Rozpoznanie sytuacji zagrażającej zdrowiu lub życiu człowieka. Łańcuch przeżycia.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny

TP-02	Przyczyny i mechanizmy nagłego zatrzymania krążenia (NZK).	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
TP-03	Badanie podmiotowe – zasady, zakres niezbędny do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
TP-04	Resuscytacja krążeniowo-oddechowa osób dorosłych według wytycznych Europejskiej Rady Resuscytacji (ERC).	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
TP-05	Resuscytacja krążeniowo-oddechowa dzieci według wytycznych Europejskiej Rady Resuscytacji (ERC).	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
TP-06	Automatyczna defibrylacja zewnętrzna.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
TP-07	Niedrożność dróg oddechowych spowodowana ciałem obcym. Rozpoznanie. Pierwsza pomoc.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
TP-08	Obrażenia poszczególnych okolic ciała. Rany. Zasady unieruchamiania złamań kości długich. Postępowanie w skręceniach lub zwichnięciach.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
TP-09	Ból w Klatce piersiowej, udar mózgu - rozpoznanie, pierwsza pomoc.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny

TP-10	Obrażenia spowodowane czynnikami fizycznymi: tonięcie, porażenie prądem elektrycznym i piorunem.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
TP-11	Obrażenia spowodowane czynnikami fizycznymi: oparzenie, odmrożenie.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
TP-12	Pierwsza pomoc na miejscu wypadku komunikacyjnego. Sposoby wyciągania, wynoszenia i transportowania rannych.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
		Laboratorium		
TP-01	Badanie przedmiotowe poszkodowanego.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-02	Ocena stanu świadomości poszkodowanego. Zabezpieczenie drożności dróg oddechowych, pozycja bezpieczna.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-03	Podstawowe czynności resuscytacyjne u osób dorosłych. Wraz z wykorzystaniem automatycznego defibrylatora (AED)	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej

TP-04	Podstawowe czynności resuscytacyjne u dzieci i niemowlaków. Wraz z wykorzystaniem Automatycznego defibrylatora (AED)	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-05	Podstawowe czynności resuscytacyjne u osób dorosłych i dzieci w sytuacjach szczególnych: kobieta ciężarna, podtopienie, zatrucia wziewne	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-06	Ciało obce w drogach oddechowych u osoby dorosłej, dziecka, niemowlaka. Rozpoznanie. Pierwsza pomoc.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-07	Pierwsza pomoc w przegrzaniu, wychłodzeniu, oparzeniu, odmrożeniu, porażeniu prądem i piorunem, wstrząsie anafilaktycznym.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-08	Pierwsza pomoc na miejscu wypadku komunikacyjnego. Chwyt Rauteka.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):			
1. Andres J., (red.), Wytyczne resuscytacji 2021, Europejska Rada Resuscytacji, Polska rada Resuscytacji, Kraków, 2022.			
2. Ilczak T., (red.), Procedury ratunkowe: przedszpitalne, T.1, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2023.			
Literatura uzupełniająca:			
1. Goniewicz M., Pierwsza pomoc: podręcznik dla studentów, Wydawnictwo PZWL, Warszawa, 2016.			
2. Guła P., Machała W., Postępowanie przedszpitalne w obrażeniach ciała, Wydawnictwo PZWL, Warszawa, 2021.			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		45	
Praca własna studenta		15	
SUMA GODZIN:		60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1,5
	Praca własna studenta		0,5
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć	C.W17., C.W19., C.W22., C.W25., C.W40., C.W41., C.W42., C.W43., C.W44., C.W46., C.W56., C.W57., C.W58., C.W62., C.W67., C.W85., C.W86., C.W90., C.U1., C.U5., C.U8., C.U9., C.U10., C.U37., C.U38., C.U41., C.U48., C.U51., C.U57., C.U58.	Zaliczenie umiejętności
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.W17., C.W19., C.W22., C.W25., C.W40., C.W41., C.W42., C.W43., C.W44., C.W46., C.W56., C.W57., C.W58., C.W62., C.W67., C.W85., C.W86., C.W90.	Egzamin pisemny
3	Przygotowanie do egzaminu	C.W17., C.W19., C.W22., C.W25., C.W40., C.W41., C.W42., C.W43., C.W44., C.W46., C.W56., C.W57., C.W58., C.W62., C.W67., C.W85., C.W86., C.W90.	Egzamin pisemny
KRYTERIA OCENIANIA			

Ocena kształtująca: <u>laboratorium</u> - zaliczenie na ocenę pozytywną umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych przypisanych do laboratorium <u>wykład</u> - brak
Ocena podsumowująca: <u>laboratorium</u> - ocenę z zaliczenia zajęć stanowi średnia ocen każdej umiejętności i kompetencji społecznej przypisanej do laboratorium. <u>wykład</u> – egzamin pisemny Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach egzaminu do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C34 Procedury ratunkowe przedszpitalne 2		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:	30	Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	45	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Posiadanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych w ramach przedmiotu Procedury ratunkowe przedszpitalne – pierwsza pomoc			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Pozyskanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania kwalifikowanej pierwszej pomocy			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
C.W17.	mechanizmy prowadzące do stanów nagłego zagrożenia zdrowotnego	K_W01
C.W19.	skale oceny bólu i metody ograniczania bólu	K_W01
C.W22.	techniki symulacji medycznej w niezabiegowych dziedzinach medycyny	K_W01
C.W25.	zasady badania podmiotowego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i świadczeń medycznych innych niż medyczne czynności ratunkowe	K_W01
C.W26.	zasady badania fizykalnego w zakresie niezbędnym do prowadzenia medycznych czynności ratunkowych i udzielania świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe	K_W01
C.W41.	zasady łańcucha przeżycia	K_W01
C.W45.	zasady udzielania kwalifikowanej pierwszej pomocy	K_W01
C.W46.	zasady i technikę wykonywania opatrunków	K_W01
C.W56.	wskazania do ułożenia pacjenta w pozycji właściwej do jego stanu lub odniesionych obrażeń	K_W01
C.W57.	przyczyny i objawy nagłego zatrzymania krążenia	K_W01
C.W59.	zasady prowadzenia zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej u dorosłych	K_W01
C.W60.	zasady prowadzenia zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej u dzieci, w tym niemowląt i noworodków	K_W01
C.W63.	wskazania przyrządowego przywracania drożności dróg oddechowych i techniki jego wykonywania	K_W01
C.W67.	wskazania do defibrylacji zautomatyzowanej i półautomatycznej oraz techniki ich wykonywania	K_W01
C.W74.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności chorób wieku dziecięcego oraz ich przyczyny i objawy	K_W01
C.W83.	techniki przygotowania pacjenta do transportu i opieki medycznej podczas transportu	K_W01
C.W85.	postępowanie przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u dorosłych	K_W01
C.W86.	postępowanie przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u dzieci	K_W01
C.W87.	rodzaje terapii inwazyjnych stosowanych w ramach postępowania przedszpitalnego	K_W01
C.W90.	zasady transportu pacjenta z obrażeniami ciała	K_W01
Umiejętności - potrafi		

C.U1.	ocenić stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego	K_U02
C.U5.	dostosować sposób postępowania do wieku dziecka	K_U02
C.U7.	przeprowadzić wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych	K_U02
C.U8.	ocenić stan świadomości pacjenta	K_U02
C.U9.	ułożyć pacjenta w pozycji właściwej do jego stanu lub odniesionych obrażeń ciała	K_U02
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	K_U02
C.U11.	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii	K_U02
C.U26.	przygotować pacjenta do transportu	K_U02
C.U28.	monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportu	K_U02
C.U37.	powiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby	K_U02
C.U38.	przewodzić podstawowe czynności resuscytacyjne u dorosłych i dzieci, w tym niemowląt i noworodków	K_U02
C.U41.	udrażniać drogi oddechowe metodami bezprzyrządowymi	K_U02
C.U42.	udrażniać drogi oddechowe przyrządowymi metodami nadgłośniowymi	K_U02
C.U45	wdrożyć tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech	K_U02
C.U48.	tamować i zaopatrywać krwawienia lub krwotoki z użyciem opatrunków zwykłych, hemostatycznych i opaski uciskowej	K_U02
C.U49.	przewodzić wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego	K_U02
C.U51.	wykonać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora zautomatyzowanego	K_U02
C.U57.	unieruchomić kończynę po urazie	K_U02
C.U58.	stabilizować i unieruchomić kręgosłup	K_U02
C.U60.	ocenić obrażenia przy zastosowaniu skal urazowych	K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	K_K05

K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;			K_K06
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Kwalifikowana pierwsza pomoc – podstawy prawne. Stany nagłego zagrożenia zdrowotnego u osób dorosłych i dzieci. Taktyka działań ratowniczych. Współpraca systemu PRM z KRSRG.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
TP-02	Ocena miejsca zdarzenia i mechanizmy urazu, ocena stanu poszkodowanego, badanie wstępne ITLS. Segregacja medyczna przedszpitalna.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
TP-03	Kwalifikowana Pierwsza Pomoc – zaopatrywanie poszkodowanego z obrażeniami ciała; układanie w pozycji właściwej dla jego stanu lub odniesionych obrażeń; ewakuacja z miejsca zdarzenia.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
TP-04	Postępowanie z poszkodowanym nieprzytomnym. Przyrządowe i bezprzyrządowe techniki udrażniania dróg oddechowych w KPP.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
TP-05	Resuscytacja krążeniowo-oddechowa - dorosłych, dzieci i niemowląt w KPP.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny

TP-06	Ciała obce w drogach oddechowych - postępowanie według aktualnych wytycznych KPP.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
TP-07	Psychologiczne aspekty wsparcia poszkodowanych.	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
TP-8	Wdrożyć tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech	Wykład	Wykład podający	Egzamin pisemny
		Laboratorium		
TP-01	Bezpieczeństwo własne, poszkodowanego, miejsca zdarzenia. Taktyka działań ratowniczych w wypadkach mnogich, masowych, i katastrofach. Segregacja medyczna przedszpitalna.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-02	Ocena stanu poszkodowanego: badanie ABC, skale przytomności, wywiad SAMPLE.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej, zaliczenie pisemne
TP-03	Szybkie badanie urazowe, badanie miejscowe, Szybkie rozpoznanie stanów bezpośredniego zagrożenia zdrowotnego.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej

TP-04	Bezprzyrządowe udrażnianie dróg oddechowych, Przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych: - rurka ustno-gardłowa - maska krtaniowa - rurka krtaniowa	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-06	Resuscytacja krążeniowo-oddechowa - dorosłych, dzieci i niemowląt w kwalifikowanej pierwszej pomocy (KPP).	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-08	Postępowanie w obrażeniach ciała, zaopatrywanie obrażeń narządu ruchu w kwalifikowanej pierwszej pomocy (KPP).	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-09	Ewakuacja poszkodowanego przy pomocy sprzętu do tego przeznaczonego.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-10	Wdrożyć tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech.	Laboratorium	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Andres J., (red.), Wytyczne resuscytacji 2021, Europejska Rada Resuscytacji, Polska rada Resuscytacji, Kraków, 2022.
2. Ilczak T., (red.), Procedury ratunkowe: przedszpitalne, T.1, Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2023.
3. International trauma life support = Ratownictwo przedszpitalne w urazach / [redakcja] Roy L. Alson, PhD, MD, FACEP, FAEMS, Kyee Han, MBBS, FRCS, FRCEM, John E. Campbell, MD, FACEP. - V wydanie polskie / [redakcja: Jarosław Gucwa, Paweł Kukła, Maciej Ostrowski, Bartosz Wróbel, Iwona Żurek ; tłumaczenie: Joanna Fąferek, Jerzy Jaskuła, Cezary Kułak, Marcin Maciejewski, Andrzej Mącznik, Jakub Mierzejewski, Przemysław Pomianek, Bartosz Wróbel] Kraków : Medycyna Praktyczna, 2022. - XXIV,

Literatura uzupełniająca:

1. Gabriela Kołodziej, Andrzej Kopta, Jakub Mierzejewski, Kwalifikowana pierwsza pomoc, Wydawnictwo PZWL, wyd. 1, 2016
2. Guła P., Machała W., Postępowanie przedszpitalne w obrażeniach ciała, Wydawnictwo PZWL, Warszawa, 2021.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	45
Praca własna studenta	15
SUMA GODZIN:	60

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1,5
	Praca własna studenta		0,5

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć,	C.W17., C.W19., C.W22., C.W25., C.W26., C.W41., C.W45., C.W46., C.W56., C.W57., C.W59., C.W60., C.W63., C.W67., C.W74., C.W83., C.W85., C.W86., C.W87., C.W90. C.U1., C.U5., C.U7., C.U8., C.U9., C.U10., C.U11., C.U26., C.U28., C.U37., C.U38., C.U41., C.U42., C.U45., C.U48., C.U49., C.U51., C.U57., C.U58., C.U60.	Zaliczenie umiejętności
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.W17., C.W19., C.W22., C.W25., C.W26., C.W41., C.W45., C.W46., C.W56., C.W57., C.W59., C.W60., C.W63., C.W67., C.W74., C.W83., C.W85., C.W86., C.W87., C.W90.	Egzamin pisemny
3	Przygotowanie do egzaminu	C.W17., C.W19., C.W22., C.W25., C.W26., C.W41., C.W45., C.W46., C.W56., C.W57., C.W59., C.W60., C.W63., C.W67., C.W74., C.W83., C.W85., C.W86., C.W87., C.W90.	Egzamin pisemny
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>laboratorium</u> - zaliczenie na ocenę pozytywną umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych przypisanych do zajęć na podstawie check-list; <u>wykład</u> - brak			
Ocena podsumowująca: <u>laboratorium</u> - ocenę z zaliczenia zajęć stanowi średnia ocen każdej umiejętności i kompetencji społecznej przypisanej do zajęć, zaliczonych pozytywnie. <u>wykład</u> – egzamin pisemny Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach egzaminu do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C35 Procedury ratunkowe wewnątrzszpitalne		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:	30	Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:	45	Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	75	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Podstawowa wiedza i umiejętności z zakresu anatomii oraz podstawowych zabiegów medycznych.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Pozyskanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania procedur ratunkowych wewnątrzszpitalnych.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
C.W69.	wskazania do kaniulacji żył obwodowych kończyn górnych i dolnych oraz żyły szyjnej zewnętrznej i techniki jej wykonywania	K_W01
C.W80.	procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, ze uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie produktów leczniczych	K_W01
C.W101.	zasady monitorowania stanu pacjenta w SOR	K_W01
Umiejętności - potrafi		
C.U1.	ocenić stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego	K_U02
C.U2.	ułożyć pacjenta do badania obrazowego oraz monitorować jego stan podczas wykonywania badania	K_U02
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02
C.U8.	ocenić stan świadomości pacjenta	K_U02
C.U11.	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii	K_U02
C.U12.	zinterpretować wyniki badań pacjenta z przewlekłą niewydolnością oddechową	K_U02
C.U13.	wykonać badanie elektrokardiograficzne (EKG) i zinterpretować jego zapis w podstawowym zakresie	K_U02
C.U14.	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi	K_U02
C.U16.	przeprowadzić analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych produktów leczniczych oraz interakcji między nimi	K_U02
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi	K_U02
C.U21.	oznaczyć stężenie glukozy	K_U02
C.U30.	ocenić stopień nasilenia bólu według skal oceny bólu	K_U02
C.U32.	monitorować czynności życiowe pacjenta podczas badania diagnostycznego	K_U02
C.U56.	pobrać krew oraz zabezpieczyć materiał biologiczny do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych	K_U02
C.U65.	transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych	K_U02

C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02		
C.U70	przewodzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych	K_U02		
C.U79.	wykonać kaniulację żył obwodowych kończyn górnych i dolnych oraz żyły szyjnej zewnętrznej	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	K_K06		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Laboratorium w CSM		
TP-01	Wykorzystanie technik symulacji medycznej w nauczaniu procedur zabiegowych;	Laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-02	BHP w SOR. Zapobieganie zakażeniom wewnątrzszpitalnym. Zakres zadań ratownika medycznego w SOR.	Laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej

TP-03	Diagnozowanie stanu pacjenta w SOR. Ocena stanu pacjenta. Wywiad SAMPLE Szybkie badanie urazowe wg ITLS	Laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-04	Monitorowanie czynności układu krążenia metodami nieinwazyjnymi – EKG (wykonanie), pomiar ciśnienia tętniczego, tętna, nawrót kapilarny.	Laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-05	Monitorowanie czynności układu oddechowego metodami nieinwazyjnymi – Ocena oddechu, pulsoksymetria.	Laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-06	Wykonanie kaniulacji żył obwodowych , Pobieranie materiału do badań laboratoryjnych, pomiar glukozy gleukometrem.	Laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-07	Podawanie leków i płynów różnymi drogami podania na zlecenie lekarskie	Laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej

		Zajęcia praktyczne		
TP-01	BHP w SOR. Zapobieganie zakażeniom wewnątrzszpitalnym. Zakres zadań ratownika medycznego w SOR.	Zajęcia praktyczne	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-02	Diagnozowanie stanu pacjenta w SOR. Ocena stanu pacjenta. Wywiad SAMPLE Szybkie badanie urazowe wg ITLS	Zajęcia praktyczne	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-03	Monitorowanie czynności układu krążenia metodami nieinwazyjnymi – EKG (wykonanie), pomiar ciśnienia tętniczego, tętna, nawrót kapilarny.	Zajęcia praktyczne	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-04	Monitorowanie czynności układu oddechowego metodami nieinwazyjnymi – Ocena oddechu, pulsoksymetria.	Zajęcia praktyczne	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej

TP-05	Wykonanie kaniulacji żył obwodowych , Pobieranie materiału do badań laboratoryjnych, pomiar glukozy gleukometrem.	Zajęcia praktyczne	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-06	Podawanie leków i płynów różnymi drogami podania na zlecenie lekarskie	Zajęcia praktyczne	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-07	Transport wewnątrzszpitalny, układanie chorego w zależności od stanu i odniesionych obrażeń.	Zajęcia praktyczne	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-08	Dokumentowanie działań w SOR	Zajęcia praktyczne	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Procedury ratunkowe wewnątrzszpitalne Tom 2. Szymon Białka, Tomasz Ilczak, Wydawnictwo: PZWL rok wyd.2023r.
2. Fleischmann T., Hohenstein Ch., (red.), Medycyna ratunkowa: zabiegi i procedury, Wydawnictwo Edra Urban & Partner, Wrocław 2023.
3. International trauma life support = Ratownictwo przedszpitalne w urazach / [redakcja] Roy L. Alson, PhD, MD, FACEP, FAEMS, Kyee Han, MBBS, FRCS, FRCES, John E. Campbell, MD, FACEP. - V wydanie polskie / [redakcja: Jarosław Gucwa, Paweł Kukła, Maciej Ostrowski, Bartosz Wróbel, Iwona Żurek ; tłumaczenie: Joanna Fąferek, Jerzy Jaskuła, Cezary Kułak, Marcin Maciejewski, Andrzej Mącznik, Jakub Mierzejewski, Przemysław Pomianek, Bartosz Wróbel] Kraków : Medycyna Praktyczna, 2022. - XXIV,

Literatura uzupełniająca:			
1. Podlewski R. (red.), Stany zagrożenia życia i zdrowia, Wydawnictwo PZWL Warszawa, 2019			
2. Procedury ratunkowe przedszpitalne tom 1. Tomasz Ilczak, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, wyd. 2022r.			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		75	
Praca własna studenta		15	
SUMA GODZIN:		90	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	2,5
	Praca własna studenta		0,5
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć,	C.W69., C.W80., C.W101., C.U1., C.U2., C.U4., C.U8., C.U11., C.U12., C.U13., C.U14., C.U16., C.U18., C.U21., C.U30., C.U32., C.U56., C.U65., C.U68., C.U70., C.U79.	zaliczenie wykonywanych czynności
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.W69., C.W80., C.W101., C.U1., C.U2., C.U4., C.U8., C.U11., C.U12., C.U13., C.U14., C.U16., C.U18., C.U21., C.U30., C.U32., C.U56., C.U65., C.U68., C.U70., C.U79.	zaliczenie wykonywanych czynności
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.W69., C.W80., C.W101., C.U1., C.U2., C.U4., C.U8., C.U11., C.U12., C.U13., C.U14., C.U16., C.U18., C.U21., C.U30., C.U32., C.U56., C.U65., C.U68., C.U70., C.U79.	zaliczenie wykonywanych czynności
KRYTERIA OCENIANIA			

Ocena kształtująca: <u>laboratorium w CSM</u> - zaliczenie na ocenę pozytywną umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych przypisanych do zajęć. <u>zajęcia praktyczne</u> - zaliczenie na ocenę pozytywną umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych przypisanych do zajęć.
Ocena podsumowująca: <u>laboratorium w CSM</u> - ocenę z zaliczenia zajęć stanowi średnia ocen każdej umiejętności i kompetencji społecznej przypisanej do zajęć, zaliczonych pozytywnie. <u>zajęcia praktyczne</u> - ocenę z zaliczenia zajęć stanowi średnia ocen każdej umiejętności i kompetencji społecznej przypisanej do zajęć, zaliczonych pozytywnie.
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C35 Procedury ratunkowe wewnątrzszpitalne		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:	30	Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:	45	Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	75	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Podstawowa wiedza i umiejętności z zakresu anatomii oraz podstawowych zabiegów medycznych.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Pozyskanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania procedur ratunkowych wewnątrzszpitalnych.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
C.W69.	wskazania do kaniulacji żył obwodowych kończyn górnych i dolnych oraz żyły szyjnej zewnętrznej i techniki jej wykonywania	K_W01
C.W79.	technikę oznaczania stężeń parametrów krytycznych	K_W01
C.W80.	procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, ze uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie produktów leczniczych	K_W01
C.W101.	zasady monitorowania stanu pacjenta w SOR	K_W01
Umiejętności - potrafi		
C.U1.	ocenić stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego	K_U02
C.U2.	ułożyć pacjenta do badania obrazowego oraz monitorować jego stan podczas wykonywania badania	K_U02
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02
C.U8.	ocenić stan świadomości pacjenta	K_U02
C.U11.	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii	K_U02
C.U12.	zinterpretować wyniki badań pacjenta z przewlekłą niewydolnością oddechową	K_U02
C.U13.	wykonać badanie elektrokardiograficzne (EKG) i zinterpretować jego zapis w podstawowym zakresie	K_U02
C.U14.	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi	K_U02
C.U16.	przeprowadzić analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych produktów leczniczych oraz interakcji między nimi	K_U02
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi	K_U02
C.U21.	oznaczyć stężenie glukozy	K_U02
C.U30.	ocenić stopień nasilenia bólu według skal oceny bólu	K_U02
C.U32.	monitorować czynności życiowe pacjenta podczas badania diagnostycznego	K_U02
C.U56.	pobrać krew oraz zabezpieczyć materiał biologiczny do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych	K_U02
C.U65.	transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych	K_U02

C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02		
C.U70	prowadzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych	K_U02		
C.U79.	wykonać kaniulację żył obwodowych kończyn górnych i dolnych oraz żyły szyjnej zewnętrznej	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Laboratorium w CSM		
TP-01	EKG – wykonywanie, interpretacja wyników, monitorowanie pracy serca.	Laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej.
TP-02	Oznaczanie parametrów krytycznych.	Laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej.

TP-03	Podawanie leków i płynów różnymi drogami podania na zlecenie lekarskie.	Laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej.
TP-04	Transport wewnątrzszpitalny, układanie chorego w zależności od stanu i odniesionych obrażeń.	Laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej.
TP-05	Badanie fizykalne klatki piersiowej i jamy brzusznej	Laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej.
TP-06	Zaopatrywanie ran i unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń	Laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej.
TP-07	Dokumentowanie działań w SOR	Laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej.
		Zajęcia praktyczne		

TP-01	EKG – wykonywanie, interpretacja wyników, monitorowanie pracy serca.	Zajęcia praktyczne	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-02	Oznaczanie parametrów krytycznych.	Zajęcia praktyczne	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-03	Podawanie leków i płynów drogą dożylną, domięśniową, podskórną, wziewną.	Zajęcia praktyczne	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-04	Transport wewnątrzszpitalny, układanie chorego w zależności od stanu i odniesionych obrażeń.	Zajęcia praktyczne	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-05	Badanie fizyczne klatki piersiowej i jamy brzusznej	Zajęcia praktyczne	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-06	Zaopatrywanie ran i unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń	Zajęcia praktyczne	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej

TP-07	Dokumentowanie działań w SOR	Zajęcia praktyczne	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Białka Sz., Ilczak T. Procedury ratunkowe wewnątrzszpitalne. T. 2, Wydawnictwo PZWL, Warszawa, 2023.				
2. Fleischmann T., Hohenstein Ch., (red.), Medycyna ratunkowa: zabiegi i procedury, Wydawnictwo Edra Urban & Partner, Wrocław 2023.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Podlewski R. (red.), Stany zagrożenia życia i zdrowia, Wydawnictwo PZWL Warszawa, 2019				
2. Techniki pracy w ratownictwie medycznym. F. Flake, Edra Urban & Partner, wyd. Wrocław, 2024r.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			75	
Praca własna studenta			15	
SUMA GODZIN:			90	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 3	2,5
	Praca własna studenta			0,5
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				

Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć,	C.W69., C.W79., C.W80., C.W101., C.U1., C.U2., C.U4., C.U8., C.U11., C.U12., C.U13., C.U14., C.U16., C.U18., C.U21., C.U30., C.U32., C.U56., C.U65., C.U68., C.U70., C.U79.	zaliczenie wykonywanych czynności
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.W69., C.W79., C.W80., C.W101., C.U1., C.U2., C.U4., C.U8., C.U11., C.U12., C.U13., C.U14., C.U16., C.U18., C.U21., C.U30., C.U32., C.U56., C.U65., C.U68., C.U70., C.U79.	zaliczenie wykonywanych czynności
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.W69., C.W79., C.W80., C.W101., C.U1., C.U2., C.U4., C.U8., C.U11., C.U12., C.U13., C.U14., C.U16., C.U18., C.U21., C.U30., C.U32., C.U56., C.U65., C.U68., C.U70., C.U79.	zaliczenie wykonywanych czynności
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>laboratorium w CSM</u> - zaliczenie na ocenę pozytywną umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych przypisanych do zajęć. <u>zajęcia praktyczne</u> - zaliczenie na ocenę pozytywną umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych przypisanych do zajęć.			
Ocena podsumowująca: <u>laboratorium w CSM</u> - ocenę z zaliczenia zajęć stanowi średnia ocen każdej umiejętności i kompetencji społecznej przypisanej do zajęć, zaliczonych pozytywnie. <u>zajęcia praktyczne</u> - ocenę z zaliczenia zajęć stanowi średnia ocen każdej umiejętności i kompetencji społecznej przypisanej do zajęć, zaliczonych pozytywnie.			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C35 Procedury ratunkowe wewnątrzszpitalne		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: II		Semestr: 4	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:	30	Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:	45	Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	75	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Podstawowa wiedza i umiejętności z zakresu anatomii oraz podstawowych zabiegów medycznych			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Pozyskanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania procedur ratunkowych wewnątrzszpitalnych			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
C.W59	zasady prowadzenia zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej u dorosłych	K_W01
C.W60	zasady prowadzenia zaawansowanej resuscytacji krążeniowo-oddechowej u dzieci, w tym niemowląt i noworodków	K_W01
C.W69.	wskazania do kaniulacji żył obwodowych kończyn górnych i dolnych oraz żyły szyjnej zewnętrznej i techniki jej wykonywania	K_W01
C.W72.	zasady podawania produktów leczniczych zgodnie z charakterystyką produktu leczniczego oraz aktualną wiedzą medyczną	K_W01
C.W79.	technikę oznaczania stężeń parametrów krytycznych	K_W01
C.W80.	procedury medyczne stosowane przez ratownika medycznego, w szczególności zaopatrywanie ran i oparzeń, tamowanie krwotoków, unieruchamianie złamań, zwichnięć i skręceń oraz unieruchamianie kręgosłupa, ze uwzględnieniem odcinka szyjnego, a także podawanie produktów leczniczych	K_W01
C.W88.	rodzaje terapii inwazyjnych stosowanych w SOR	K_W01
C.W101.	zasady monitorowania stanu pacjenta w SOR	K_W01
Umiejętności - potrafi		
C.U1.	ocenić stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego	K_U02
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02
C.U8.	ocenić stan świadomości pacjenta	K_U02
C.U11.	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii	K_U02
C.U12.	zinterpretować wyniki badań pacjenta z przewlekłą niewydolnością oddechową	K_U02
C.U13.	wykonać badanie elektrokardiograficzne (EKG) i zinterpretować jego zapis w podstawowym zakresie	K_U02
C.U14.	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi	K_U02
C.U16.	przeprowadzić analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych produktów leczniczych oraz interakcji między nimi	K_U02
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi	K_U02
C.U21.	oznaczyć stężenie glukozy	K_U02
C.U30.	ocenić stopień nasilenia bólu według skal oceny bólu	K_U02

C.U32.	monitorować czynności życiowe pacjenta podczas badania diagnostycznego	K_U02		
C.U56.	pobrać krew oraz zabezpieczyć materiał biologiczny do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych	K_U02		
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02		
C.U70	przewodzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych	K_U02		
C.U79.	wykonać kaniulację żył obwodowych kończyn górnych i dolnych oraz żyły szyjnej zewnętrznej	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Laboratorium w CSM		
TP-01	Zaawansowane czynności resuscytacyjne wg ERC	Laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-02	Tlenoterapia bierna i czynna. Wspomaganie oddechu workiem AMBU.	Laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej

TP-03	Opatrywanie ran. Tamowanie krwotoków i krwawień, asystowanie przy zabiegach chirurgicznych.	Laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-04	Wykonywanie defibrylacji elektrycznej z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego	Laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-05	Dokumentowanie działań w SOR	Laboratorium w CSM	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
		Zajęcia praktyczne		
TP-01	Zaawansowane czynności resuscytacyjne wg ERC	Zajęcia praktyczne	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-02	Tlenoterapia bierna i czynna. Wspomaganie oddechu workiem AMBU.	Zajęcia praktyczne	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-03	Opatrywanie ran. Tamowanie krwotoków i krwawień, asystowanie przy zabiegach chirurgicznych.	Zajęcia praktyczne	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej

TP-04	Wykonywanie defibrylacji elektrycznej z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego	Zajęcia praktyczne	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
TP-05	Dokumentowanie działań w SOR	Zajęcia praktyczne	Pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie symulacji medycznej
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Białka Sz., Ilczak T. Procedury ratunkowe wewnątrzszpitalne. T. 2, Wydawnictwo PZWL, Warszawa, 2023.				
2. Fleischmann T., Hohenstein Ch., (red.), Medycyna ratunkowa: zabiegi i procedury, Wydawnictwo Edra Urban & Partner, Wrocław 2023.				
3. Wytoczne resuscytacji 2021. Polska Rada Resuscytacji. Janusz Andres,2022r.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Podlewski R. (red.), Stany zagrożenia życia i zdrowia, Wydawnictwo PZWL Warszawa, 2019r.				
2. Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne.. w.5 - J. Gucwa, M. Ostrowski, 2023r.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			75	
Praca własna studenta			15	
SUMA GODZIN:			90	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 3	2,5
	Praca własna studenta			0,5
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				

Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć,	C.W59., C.W60., C.W69., C.W72., C.W79., C.W80., C.W88., C.W101., C.U1., C.U4., C.U8., C.U11., C.U12., C.U13., C.U14., C.U16., C.U18., C.U21., C.U30., C.U32., C.U56., C.U68., C.U70., C.U79.	zaliczenie wykonywanych czynności
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.W59., C.W60., C.W69., C.W72., C.W79., C.W80., C.W88., C.W101., C.U1., C.U4., C.U8., C.U11., C.U12., C.U13., C.U14., C.U16., C.U18., C.U21., C.U30., C.U32., C.U56., C.U68., C.U70., C.U79.	zaliczenie wykonywanych czynności
3	Przygotowanie do egzaminu	C.W59., C.W60., C.W69., C.W72., C.W79., C.W80., C.W88., C.W101., C.U1., C.U4., C.U8., C.U11., C.U12., C.U13., C.U14., C.U16., C.U18., C.U21., C.U30., C.U32., C.U56., C.U68., C.U70., C.U79.	Egzamin OSCE
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>laboratorium w CSM</u> - zaliczenie na ocenę pozytywną umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych przypisanych do zajęć. <u>zajęcia praktyczne</u> - zaliczenie na ocenę pozytywną umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych przypisanych do zajęć.			
Ocena podsumowująca: <u>laboratorium w CSM</u> - forma i warunki zaliczenia: - Egzamin praktyczny OSCE w sesji egzaminacyjnej. - Warunkiem dopuszczenia do egzaminu praktycznego OSCE jest: zaliczenie na ocenę pozytywną wszystkich umiejętności praktycznych kompetencji społecznych oraz wiedzy przypisanych do zajęć. Na ocenę końcową składa się : - średnia arytmetyczna ocen z wiedzy, umiejętności praktycznych, kompetencji społecznych zaliczonych na ocenę pozytywną, co najmniej dostateczną. - ocena pozytywna z egzaminu OSCE. <u>zajęcia praktyczne</u> - ocenę z zaliczenia zajęć stanowi średnia ocen każdej umiejętności i kompetencji społecznej przypisanej do zajęć, zaliczonych pozytywnie.			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C36 Ginekologia i położnictwo		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 5	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	30	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:	15	Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:	15	Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	60	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: student ma wiedzę o budowie i czynności układu rozrodczego, farmakologii stosowanej w położnictwie i ginekologii, potrzebach zdrowotnych jednostki i ich zaspokajaniu, o udziale ratownika medycznego w procesie diagnozowania, leczenia i rehabilitacji			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Kształtowanie umiejętności samodzielnego rozpoznawania ostrych zagrożeń zdrowotnych. Nauczenie zasad udzielania pomocy medycznej we wszystkich nagłych stanach zagrożenia życia pochodzenia wewnętrznego i środowiskowego zanim nadzór nad pacjentem obejmie lekarz. Opanowanie procedur służących zabezpieczeniu podstawowych czynności życiowych, a także zaopatrzenie ostrych stanów zagrożenia życia w warunkach przedszpitalnych i szpitalnych. Prowadzenie resuscytacji u dorosłych i dzieci zgodnie z wytycznymi Europejskiej Rady Resuscytacji 2021 r.. Ponadto student powinien posiadać wiedzę z zakresu komunikowania się z chorym i jego rodziną, a także mieć poczucie odpowiedzialności za jakość udzielanej pomocy i prezentować właściwą postawę etyczną		
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
C.W6.	fizjologię i patofizjologię okresu noworodkowego	K_W02
C.W7.	wybrane wady wrodzone i choroby uwarunkowane genetycznie	K_W02
C.W17.	mechanizmy prowadzące do stanów nagłego zagrożenia zdrowotnego	K_W02
C.W84.	techniki przyjęcia porodu nagłego w warunkach pozaszpitalnych	K_W01
C.W110.	wybrane stany nagłego zagrożenia zdrowotnego w ginekologii i położnictwie oraz zasady postępowania przedszpitalnego w tym zakresie	K_W02
C.W116.	zasady diagnostyki za pomocą badań obrazowych, w szczególności oceny ultrasonograficznej w zakresie protokołów ratunkowych	K_W01
Umiejętności - potrafi		
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02
C.U6.	ocenić stan noworodka w skali APGAR	K_U02
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	K_U02
C.U46.	stosować zasady aseptyki i antyseptyki	K_U02 K_U06
C.U61.	przyjąć poród nagły w warunkach pozaszpitalnych	K_U01 K_U02
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02
C.U69.	dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta	K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do		

K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych		K_K05	
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem		K_K06	
K_K07	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu		K_K07	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Fizjologia ginekologiczna.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-02	Wybrane stany nagłe w ginekologii endokrynologicznej, onkologicznej, urologicznej.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-03	Prawno-etyczne problemy w ginekologii.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-04	Wybrane stany zagrożenia życia w ginekologii.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-05	Fizjologia i patofizjologia okresu noworodkowego. Ocena stanu ogólnego noworodka bezpośrednio po porodzie.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-06	Anatomiczne i fizjologiczne uwarunkowania porodu. Charakterystyka poszczególnych okresów porodu. Zasady postępowania w poszczególnych okresach porodu.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-07	Wybrane wady wrodzone i choroby uwarunkowane genetycznie.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test

TP-08	Stany zagrożenia zdrowotnego w położnictwie. Postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
		laboratorium w CSM		
TP-01	Diagnostyka ginekologiczna: badanie ginekologiczne, metody diagnostyczne (biofizyczne i biochemiczne).	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć
TP-02	Fizjologia i patofizjologia okresu noworodkowego. Ocena stanu ogólnego noworodka bezpośrednio po porodzie.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć
TP-03	Monitorowanie stanu ciężarnej/rodzącej oraz stanu zdrowia i rozwoju dziecka w przebiegu ciąży fizjologicznej/poszczególnych okresach porodu. Ocena ryzyka położniczego.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć
		Zajęcia praktyczne		
TP-04	Specyfika oddziały ginekologicznego. Badanie ginekologiczne.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych

TP-05	Diagnostyka obrazowa i laboratoryjna w ginekologii.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-06	Stany nagłe w ginekologii: urazy.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-07	Stany nagłe w ginekologii: krwawienie do jamy brzusznej, zapalenia przydatków, zapalenie otrzewnej.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-08	Stany nagłe w ginekologii: torbiele jajników, skręt torbieli jajnika, ciąża pozamaciczna.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-09	Anatomiczne i fizjologiczne uwarunkowania porodu. Poród prawidłowy. Diagnostyka w okresie okołoporodowym.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych

TP-10	Powikłania przebiegu porodu.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-11	Monitorowanie stanu płodu w czasie porodu.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-12	Postępowanie z rodzącą w I, II, III, IV okresu porodu.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-13	Wybrane stany nagłe w poszczególnych okresach porodu. Postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-14	Postępowanie z ciężarną/rodzącą po urazie.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych

TP-15	Poród nagły w warunkach pozaszpitalnych. Ratunkowe cięcie cesarskie.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-16	Wybrane stany zagrożenia życia w okresie okołoporodowym. Postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne. Profilaktyka.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-17	Ocena stanu ogólnego noworodka bezpośrednio po porodzie. Postępowanie z noworodkiem w stanie zagrożenia życia.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-18	Ocena stanu ogólnego noworodka bezpośrednio po porodzie. Postępowaniem z noworodkiem dojrzałym/niedojrzałym podczas porodu i bezpośrednio po urodzeniu.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece): 1. Bremborowicz G.H/red/.: Położnictwo i ginekologia. Repetitorium. PZWL, Warszawa 2019. 2. Bremborowicz G.H/red/.: Sytuacje kliniczne w ginekologii, onkologii ginekologicznej i urologicznej. PZWL, Warszawa 2017. 3. Bałanda-Bałdyga A., Pilewska-Kozak A.B., Kanadys K. M.: Opieka nad noworodkiem urodzonym przedwcześnie. PZWL, Warszawa 2009.				
Literatura uzupełniająca: 1. Bremborowicz G.H/red/.: Medycyna matczyno płodowa. PZWL, Warszawa 2012.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				

BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		60	
Praca własna studenta		30	
SUMA GODZIN:		90	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	2
	Praca własna studenta		1
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć,	C.U4., C.U6., C.U10., C.U46., C.U61., C.U68., C.U69.	zaliczenie ustne zaliczenie umiejętności praktycznych
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U4., C.U6., C.U10., C.U46., C.U61., C.U68., C.U69.	zaliczenie ustne zaliczenie umiejętności praktycznych
3	Przygotowanie do egzaminu	C.W6., C.W7., C.W17., C.W84., C.W110., C.W116.	egzamin pisemny - test
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: laboratorium w CSM - zaliczenia cząstkowe zajęcia praktyczne - zaliczenia cząstkowe wykład - brak			
Ocena podsumowująca: laboratorium w CSM - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych zajęcia praktyczne - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych wykład – egzamin pisemny - test ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia < 51% - ocena 2,0 51% – 60% - ocena 3.0 61% – 70% ocena 3.5 71% – 80% ocena 4.0 81% – 90% ocena 4.5 90% < – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C37 Chirurgia		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 4		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	30	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:	30	Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:	30	Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	90	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
1. Student ma wiedzę o budowie i czynnościach poszczególnych narządów i układów organizmu człowieka, patologii poszczególnych narządów i układów, potrzebach zdrowotnych jednostki i ich zaspokajaniu, opiece nad pacjentami z zaburzeniami podstawowych układów człowieka, metodach gromadzenia informacji o pacjencie, udziale ratownika medycznego w procesie diagnozowania i leczenia, wiedzę o zasadach i technikach wykonywania podstawowych zabiegów medycznych, zasadach etyki zawodowej ratownika medycznego,			
2. Student posiada umiejętności wykonywania podstawowych zabiegów medycznych.			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:		
1. Student będzie posiadał wiedzę o etiologii, objawach, diagnostyce, metodach leczenia oraz opieki nad chorymi w wybranych schorzeniach chirurgicznych. 2. Student nabędzie umiejętności sprawowania profesjonalnej opieki nad chorymi wymagającymi leczenia chirurgicznego oraz przygotowania chorych do samoopieki i samopielęgnacji. 3. Student nabędzie kompetencje społeczne zgodne z zasadami etyki zawodowej ratownika medycznego niezbędne w sprawowaniu opieki nad chorymi wymagającymi leczenia chirurgicznego.		
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
C.W47.	zasady przygotowania do zabiegów medycznych w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	K_W01
C.W52.	zasady aseptyki i antyseptyki	K_W01
C.W74.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności chorób wieku dziecięcego oraz ich przyczyny i objawy	K_W01
C.W77.	objawy i rodzaje odmy opłucnowej	K_W01
C.W78.	objawy krwaka opłucnej, wiotkiej klatki piersiowej i złamania żeber	K_W01
C.W114.	rodzaj badań obrazowych oraz techniki ich wykonywania	K_W01
C.W115.	obraz radiologiczny podstawowych chorób	K_W01
C.W116.	zasady diagnostyki za pomocą badań obrazowych, w szczególności oceny ultrasonograficznej w zakresie protokołów ratunkowych	K_W01
C.W117.	wskazania, przeciwwskazania i przygotowanie pacjenta do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących	K_W01
Umiejętności - potrafi		
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	K_U02
C.U22.	założyć zgłębnik do żołądka	K_U02
C.U23.	założyć cewnik do pęcherza moczowego	K_U02
C.U24.	asystować przy czynnościach przygotowawczych do transplantacji narządów	K_U04
C.U31.	rozpoznać stan nagłego zagrożenia zdrowotnego u pacjenta po przeszczepie narządu	K_U01

C.U32.	monitorować czynności życiowe pacjenta podczas badania diagnostycznego	K_U02		
C.U37.	powiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby	K_U02		
C.U46.	stosować zasady aseptyki i antyseptyki	K_U02 K_U06		
C.U47.	zaopatrywać rany, z uwzględnieniem ich rodzaju i charakterystyki	K_U02		
C.U57.	unieruchomić kończynę po urazie	K_U02		
C.U59.	wdrożyć odpowiednie postępowanie w odmie opłucnowej zagrażającej życiu	K_U02		
C.U66.	identyfikować obrażenia ciała i wdrażać postępowanie ratunkowe, z uwzględnieniem obrażeń wielomiejscowych i wielonarządowych	K_U02		
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K01	aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem	K_K01		
K_K02	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	K_K02		
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06		
K_K07	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	K_K07		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		

TP-01	Propedeutyka chirurgii, aseptyka i antyseptyka.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-02	Podstawy opieki chirurgicznej.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-03	Chirurgia układu pokarmowego.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-04	Chirurgia specjalistyczna – endokrynologiczna; naczyniowa i endowaskularna, serca i klatki piersiowej, urologiczna. Transplantologia.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-05	Podstawowe techniki obrazowe - wskazania, przeciwwskazania. Przygotowanie pacjentów do poszczególnych rodzajów badań obrazowych oraz przeciwwskazania do stosowania środków kontrastujących.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
		laboratorium w CSM		
TP-01	Badanie podmiotowe i przedmiotowe pacjenta. Wywiad z świadkiem/świadkami zdarzenia. Ocena stanu pacjenta i ustalenie sposobu postępowania ratunkowego. Monitorowanie czynności życiowych pacjenta podczas badania diagnostycznego.	laboratorium w CSM	opis, instruktaż, symulacja medyczna, dyskusja	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, udział w symulacji medycznej
TP-02	Wybrane doraźne zabiegi chirurgiczne: zgłębnikowanie żołądka, cewnikowanie pęcherza moczowego.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-03	Zaopatrzenie rany prostej, zakładanie i zmiana jałowego opatrunku chirurgicznego z uwzględnieniem zasad aseptyki i antyseptyki.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-04	Postępowanie diagnostyczno-lecznicze w przypadku krwawienia i krwotoku zewnętrznego oraz urazów kości i stawów.	laboratorium w CSM	opis, instruktaż, symulacja medyczna, dyskusja	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, udział w symulacji medycznej
TP-05	Postępowanie w odmie płucnej zagrażającej życiu.	laboratorium w CSM	opis, instruktaż, symulacja medyczna, dyskusja	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, udział w symulacji medycznej
TP-06	Objawy obrażeń czaszkowo-mózgowych, klatki piersiowej, jamy brzusznej, kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, miednicy oraz postępowanie ratunkowe.	laboratorium w CSM	opis, instruktaż, symulacja medyczna, dyskusja	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, udział w symulacji medycznej
TP-07	Zadania ratownika medycznego w czynnościach przygotowawczych do transplantacji narządów.	laboratorium w CSM	opis, instruktaż, symulacja medyczna, dyskusja	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, udział w symulacji medycznej
TP-08	Postępowanie z pacjentem po przeszczepie narządu, rozpoznawanie stanu zagrożenia życia u pacjenta.	laboratorium w CSM	opis, instruktaż, symulacja medyczna, dyskusja	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, udział w symulacji medycznej

TP-09	Prowadzenie i posługiwanie się dokumentacją medyczną. Interpretacja badań morfologicznych i biochemicznych krwi i moczu.	laboratorium w CSM	opis, instruktaż, symulacja medyczna, dyskusja	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, udział w symulacji medycznej
		Zajęcia praktyczne		
TP-01	Zasady organizacji pracy w oddziale chirurgicznym. Aseptyka i antyseptyka.	Zajęcia praktyczne	dyskusja, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-02	Rany - rodzaje, sposoby zaopatrzenia, gojenie. Zakażenia przyranne (tężec, zgorzel gazowa, róża).	Zajęcia praktyczne	dyskusja, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-03	Ostry brzuch i niedrożność przewodu pokarmowego.	Zajęcia praktyczne	dyskusja, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-04	Chirurgia układu pokarmowego: przełyk, żołądek i dwunastnica, wątroba i drogi żółciowe, trzustka i śledziona.	Zajęcia praktyczne	dyskusja, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-05	Chirurgia układu pokarmowego: jelito cienkie i grube, choroby odbytu i okołodbytnicze.	Zajęcia praktyczne	dyskusja, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-06	Postępowanie chirurgiczne w przypadku obrażeń: czaszkowo-mózgowych, klatki piersiowej, jamy brzusznej, kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego oraz miednicy.	Zajęcia praktyczne	dyskusja, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-07	Zabiegi i badania obrazowe. Dreny stosowane w chirurgii (drenaż grawitacyjny, drenaż podwodny, drenaż ssący, drenaż płuczący).	Zajęcia praktyczne	dyskusja, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-08	Krwawienia i krwotoki w chirurgii. Zasady rozpoznawania. Podstawy kwalifikacji chorego z krwotokiem do leczenia operacyjnego.	Zajęcia praktyczne	dyskusja, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-09	Transplantologia. Wskazania, przeciwwskazania, powikłania transplantacji narządów. Czynności przygotowawcze do transplantacji narządów.	Zajęcia praktyczne	dyskusja, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-10	Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego (wlew oczyszczający jelito grube, zgłębnikowanie żołądka, cewnikowanie pęcherza moczowego). Czynniki ryzyka występujące u chorych chirurgicznych.	Zajęcia praktyczne	dyskusja, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Bączyk G., Kapała W. (red.): Podstawy kliniczne oraz pielęgnowanie chorych w okresie przed- i pooperacyjnym w chirurgii, ortopedii i traumatologii. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego, Poznań 2018.				
2. Dziechciaż M.: Podstawowe czynności pielęgnacyjne i zabiegi medyczne – podstawy teoretyczne i katalog check-list. PZWL, Warszawa 2023.				
3.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Głuszek S. (red.): Chirurgia Podstawy. Wyd. 2. PZWL, Warszawa 2019.				
2. Ścisło L. (red.): Pielęgniarstwo chirurgiczne. PZWL, Warszawa 2020.				
3. Gucwa J., Ostrowski M. (red.): Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne i wybrane stany nagłe. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2018.				
4. Klimczyk A., Niechwiadowicz-Czapka T.: Wybrane zagadnienia z pielęgniarstwa chirurgicznego. Continuo, Wrocław 2008.				
5. Walewska E. (red.): Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego. Wyd. 2. PZWL, Warszawa 2014.				
6. Walewska E., Ścisło L.(red.) Procedury pielęgniarstwa w chirurgii. Wyd. 1. PZWL, Warszawa 2016.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			90	
Praca własna studenta			60	
SUMA GODZIN:			120	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 4	3
	Praca własna studenta		1
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć	C.U4., C.U10., C.U22., C.U23., C.U24., C.U31, C.U32., C.U37., C.U46., C.U47., C.U57., C.U59., C.U66., C.U68.	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych udział w symulacji medycznej
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U4., C.U10., C.U22., C.U23., C.U24., C.U31, C.U32., C.U37., C.U46., C.U47., C.U57., C.U59., C.U66., C.U68.	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych udział w symulacji medycznej
3	Przygotowanie do egzaminu	C.W47., C.W52., C.W74., C.W77., C.W78., C.W114., C.W115., C.W116., C.W117.	egzamin pisemny – test
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>laboratorium w CSM</u> - zaliczenia częściowe umiejętności i kompetencji społecznych przypisanych do zajęć realizowanych w CSM <u>zajęcia praktyczne</u> - zaliczenia częściowe umiejętności i kompetencji społecznych przypisanych do zajęć praktycznych <u>wykład</u> - brak			
Ocena podsumowująca: <u>laboratorium w CSM</u> - średnia ocen z zaliczeń częściowych umiejętności i kompetencji społecznych przypisanych do zajęć realizowanych w CSM <u>zajęcia praktyczne</u> - średnia ocen z zaliczeń częściowych umiejętności i kompetencji społecznych przypisanych do zajęć praktycznych <u>wykład</u> – egzamin Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach egzaminu Do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C38 Ortopedia i traumatologia narządu ruchu		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:	15	Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:	15	Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	45	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Znajomość anatomii i fizjologii narządu ruchu			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem jest przygotowanie studenta w zakresie interpretowania i rozumienia wiedzy dotyczącej: przyczyn, objawów i sposobów leczenia urazów narządu ruchu oraz nabycia praktycznych umiejętności ratowniczych			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
C.W47.	zasady przygotowania do zabiegów medycznych w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	K_W01
C.W75.	wybrane zagadnienia z zakresu traumatologii dziecięcej	K_W02
C.W102.	procedury specjalistyczne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego pochodzenia urazowego stosowane w ramach postępowania przedszpitalnego i w SOR	K_W01
C.W103.	rodzaje obrażeń ciała, ich definicje oraz zasady kwalifikowania do centrum urazowego i centrum urazowego dla dzieci	K_W01
C.W114.	rodzaj badań obrazowych oraz techniki ich wykonywania	K_W01
C.W115.	obraz radiologiczny podstawowych chorób	K_W01
Umiejętności - potrafi		
C.U2.	ułożyć pacjenta do badania obrazowego oraz monitorować jego stan podczas wykonywania badania	K_U02
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	K_U02
C.U37.	powiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby	K_U02
C.U46.	stosować zasady aseptyki i antyseptyki	K_U02 K_U06
C.U47.	zaopatrywać rany, z uwzględnieniem ich rodzaju i charakterystyki	K_U02
C.U57.	unieruchomić kończynę po urazie	K_U02 K_U06
C.U66.	identyfikować obrażenia ciała i wdrażać postępowanie ratunkowe, z uwzględnieniem obrażeń wielomiejscowych i wielonarządowych	K_U02
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06
K_K07	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	K_K07

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Postępowanie z pacjentem urazowym na miejscu wypadku, w transporcie i SOR. Zasady przygotowania do zabiegów medycznych w stanach zagrożenia życia.	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny oraz wykład podający	Zaliczenie w formie pisemnej
TP-02	Postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne w urazach ostrych. Patologia i biologia złamań i urazów stawów.	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny oraz wykład podający	Zaliczenie w formie pisemnej
TP-03	Powikłania w leczeniu złamań kości. Złamania zmęczeniowe i patologiczne.	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny oraz wykład podający	Zaliczenie w formie pisemnej
TP-04	Wybrane zagadnienia z zakresu traumatologii dziecięcej i ortopedii dziecięcej (wady wrodzone, zaburzenia rozwojowe, nowotwory).	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny oraz wykład podający	Zaliczenie w formie pisemnej
TP-05	Rodzaje badań obrazowych, podstawowe techniki obrazowania w ortopedii i traumatologii. Obraz radiologiczny podstawowych chorób ortopedycznych.	Wykład	Wykład konwencjonalny, oraz wykład konwersatoryjny oraz wykład podający	Zaliczenie w formie pisemnej
		laboratorium w CSM		

TP-01	Rozpoznawanie stanów nagłego zagrożenia zdrowotnego.	laboratorium w CSM	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, trening umiejętności	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie wykonywania zadań praktycznych / zaliczenie częstkowe na ocenę z zajęć w CSM
TP-02	Prowadzenie medycznych czynności ratunkowych i udzielanie świadczeń zdrowotnych dotyczących urazów narządu ruchu.	laboratorium w CSM	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, trening umiejętności	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie wykonywania zadań praktycznych / zaliczenie częstkowe na ocenę z zajęć w CSM
TP-03	Trening oceny stanu pacjenta po urazie narządu ruchu w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego.	laboratorium w CSM	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, trening umiejętności	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie wykonywania zadań praktycznych / zaliczenie częstkowe na ocenę z zajęć w CSM

TP-04	Przeprowadzanie badania przedmiotowego pacjenta po urazie narządu ruchu.	laboratorium w CSM	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, trening umiejętności	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie wykonywania zadań praktycznych / zaliczenie częstkowe na ocenę z zajęć w CSM
TP-05	Przeprowadzanie wywiadu medycznego z pacjentem dorosłym oraz z dzieckiem w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych (w obrębie narządu ruchu).	laboratorium w CSM	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, trening umiejętności	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie wykonywania zadań praktycznych / zaliczenie częstkowe na ocenę z zajęć w CSM
TP-06	Przeprowadzanie badania fizykalnego pacjenta dorosłego i dziecka w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu.	laboratorium w CSM	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, trening umiejętności	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie wykonywania zadań praktycznych / zaliczenie częstkowe na ocenę z zajęć w CSM

TP-07	Tamowanie krwotoków zewnętrznych i unieruchamianie kończyn po urazie. Zaopatrywanie ran i krwawień zewnętrznych po urazach.	laboratorium w CSM	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, trening umiejętności	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie wykonywania zadań praktycznych / zaliczenie częstkowe na ocenę z zajęć w CSM
TP-08	Identyfikowanie zagrożeń obrażeń : - klatki piersiowej - jamy brzusznej - kończyn oraz wdrażanie postępowania ratunkowego w przypadku tych obrażeń.	laboratorium w CSM	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, trening umiejętności	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie wykonywania zadań praktycznych / zaliczenie częstkowe na ocenę z zajęć w CSM
TP-09	Identyfikowanie zagrożeń obrażeń : - czaszkowo mózgowych - kręgosłupa i rdzenia kręgowego oraz wdrażanie postępowania ratunkowego w przypadku tych obrażeń.	laboratorium w CSM	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, trening umiejętności	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie wykonywania zadań praktycznych / zaliczenie częstkowe na ocenę z zajęć w CSM

TP-10	Podawanie pacjentowi leków i płynów.	laboratorium w CSM	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, trening umiejętności	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie wykonywania zadań praktycznych / zaliczenie częstkowe na ocenę z zajęć w CSM
TP-11	Układanie pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała.	laboratorium w CSM	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, trening umiejętności	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie wykonywania zadań praktycznych / zaliczenie częstkowe na ocenę z zajęć w CSM
TP-12	Dokonywanie oceny stopnia nasilenia bólu według znanych skal.	laboratorium w CSM	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, trening umiejętności	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie wykonywania zadań praktycznych / zaliczenie częstkowe na ocenę z zajęć w CSM

TP-13	Stosowanie leczenia przeciwbólowego u pacjentów po urazach.	laboratorium w CSM	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, trening umiejętności	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie wykonywania zadań praktycznych / zaliczenie częściowe na ocenę z zajęć w CSM
TP-14	Dokonywanie oceny w zakresie wskazań do transportu pacjenta do specjalistycznych ośrodków: - toksykologii, - leczenia hiperbarycznego, - replantacyjnego i kardiologii inwazyjnej, - centrum leczenia oparzeń, - centrum urazowego - centrum urazowego dla dzieci.	laboratorium w CSM	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, trening umiejętności	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie wykonywania zadań praktycznych / zaliczenie częściowe na ocenę z zajęć w CSM
TP-15	Trening praktyczny w zakresie układania pacjenta do badania obrazowego.	laboratorium w CSM	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, trening umiejętności	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie wykonywania zadań praktycznych / zaliczenie częściowe na ocenę z zajęć w CSM
		Zajęcia praktyczne		

TP-01	Ocenia stanu ogólnego pacjenta urazowego/nieurazowego, ustalenie sposobu postępowania ratunkowego. Zasady aseptyki i antyseptyki, zaopatrywanie ran, rodzaje opatrunków. Unieruchamianie kończyn po urazie, unieruchamianie kręgosłupa i miednicy.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, trening umiejętności	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie wykonywania zadań praktycznych / zaliczenie częściowe na ocenę z zajęć praktycznych
TP-02	Obrażenia czaszkowo-mózgowe, obrażenia klatki piersiowej, jamy brzusznej, miednicy, kręgosłupa i rdzenia kręgowego. Postępowanie ZRM i SOR.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, trening umiejętności	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie wykonywania zadań praktycznych / zaliczenie częściowe na ocenę z zajęć praktycznych
TP-03	Urazy naczyń towarzyszące złamaniom, zwichnięciom – rozpoznawanie, sposoby zaopatrzenia, tamowanie krwotoków zewnętrznych.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, trening umiejętności	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie wykonywania zadań praktycznych / zaliczenie częściowe na ocenę z zajęć praktycznych

TP-04	Specyfika urazów układu kostno-stawowego u dzieci.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, trening umiejętności	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie wykonywania zadań praktycznych / zaliczenie częstkowe na ocenę z zajęć praktycznych
TP-05	Podstawowe techniki obrazowania w ortopedii i traumatologii. Pozycjonowanie pacjenta do badań obrazowych.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, trening umiejętności	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie wykonywania zadań praktycznych / zaliczenie częstkowe na ocenę z zajęć praktycznych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):. - Campbell J.: International Trauma Life Support. Ratownictwo przedszpitalne w urazach. Medycyna Praktyczna. Kraków 2022. - Guła P., Machała W.: Postępowanie w obrażeniach ciała w praktyce SOR. Wydawnictwo Lekarskie PZWL. Warszawa 2021.				
Literatura uzupełniająca: - Gaździk T.S. Ortopedia i traumatologia. T.I, T.II. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2010, - Marczyński W. Ortopedia pediatria : Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2009r. - Tylman D.; Dziak A. Traumatologia narządu ruchu. T.I, T.II. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 1987. Czasopismo naukowe: - Ortopedia, Traumatologia, Rehabilitacja. Vol. Rok: (2020, 2021, 2022, 2023, 2024).				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			45	

Praca własna studenta		15	
SUMA GODZIN:		60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1,5
	Praca własna studenta		0,5
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć	C.U2., C.U10., C.U37., C.U46., C.U47., C.U57., C.U66., C.U68.	1. Aktywny i merytoryczny udział w zajęciach. 2. Udzielanie odpowiedzi na zadawane pytania. 3. Zaliczenie praktyczne umiejętności.
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U2., C.U10., C.U37., C.U46., C.U47., C.U57., C.U66., C.U68.	1. Aktywny i merytoryczny udział w zajęciach. 2. Udzielanie odpowiedzi na zadawane pytania. 3. Zaliczenie praktyczne umiejętności.
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.W47., C.W75., C.W102., C.W103., C.W114., C.W115.	Zaliczenie pisemne
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
laboratorium w CSM - zaliczenia częściowe umiejętności i kompetencji społecznych przypisanych do zajęć realizowanych w CSM			
zajęcia praktyczne - zaliczenia częściowe umiejętności i kompetencji społecznych przypisanych do zajęć praktycznych			
wykład - brak			
Ocena podsumowująca:			
laboratorium w CSM - średnia ocen z zaliczeń częściowych umiejętności i kompetencji społecznych przypisanych do zajęć realizowanych w CSM			
zajęcia praktyczne - średnia ocen z zaliczeń częściowych umiejętności i kompetencji społecznych przypisanych do zajęć praktycznych			
wykład – zaliczenie pisemne			
Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia			
Do 50% - ocena 2,0			
> 50% – 60% - ocena 3.0			
> 60% – 70% ocena 3.5			
> 70% – 80% ocena 4.0			
> 80% – 90% ocena 4.5			
powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C39 Intensywna terapia		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: II		Semestr: 4	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:	15	Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:	15	Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	45	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Student posiada wiedzę z zakresu anatomii, fizjologii, patologii, farmakologii, chorób wewnętrznych, pediatrii, chirurgii oraz ortopedii z traumatologią			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Student ma opanowaną wiedzę na temat: sposobów leczenia chorych na oddziale intensywnej terapii, zasad postępowania adekwatnego do rozpoznanego stanu zdrowia pacjenta, umiejętności obserwacji i monitorowana funkcji życiowych, prowadzenia, podstawowych zabiegów resuscytacyjnych, specjalistycznych metod podtrzymujących, opieki nad chorymi na oddziale intensywnej opieki medycznej, empatii w relacjach z pacjentami.			

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
C.W29.	przyczyny i rodzaje ostrej niewydolności oddechowej	K_W02
C.W30.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zespole ostrej niewydolności oddechowej, zaostrzeniu przewlekłej obturacyjnej choroby płuc, astmie, ostrych stanach zapalnych dróg oddechowych i odmie opłucnowej oraz ich przyczyny i objawy	K_W01 K_W02
C.W47.	zasady przygotowania do zabiegów medycznych w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego	K_W01
C.W49.	zasady wykonywania toalety drzewa oskrzelowego u pacjenta zaintubowanego	K_W01
C.W50.	zasady wykonywania toalety u pacjenta z założoną rurką tracheostomijną i pielęgnacji tracheostomii	K_W01
C.W61.	wskazania do odsysania dróg oddechowych i techniki jego wykonywania	K_W01
C.W64.	wskazania do tlenoterapii biernej lub wentylacji zastępczej manualnej powietrzem lub tlenem oraz techniki ich wykonywania	K_W01
C.W65.	wskazania do wentylacji zastępczej mechanicznej z użyciem respiratora oraz techniki jej wykonywania	K_W01
C.W66.	wskazania do intubacji dotchawiczej w laryngoskopii bezpośredniej przez usta bez użycia środków zwiotczających i do wentylacji zastępczej oraz techniki ich wykonywania	K_W01
C.W70.	zasady monitorowania czynności układu oddechowego i układu krążenia metodami nieinwazyjnymi	K_W01
C.W73.	wybrane skale oceny śpiączki oraz skale urazowe i skale rokownicze	K_W01
C.W76.	wskazania do stosowania intensywnej terapii i zasady jej stosowania	K_W01
C.W107.	procedurę zakładania sondy żołądkowej i płukania żołądka	K_W01
C.W113.	zasady wysuwania podejrzenia śmierci mózgu i jej rozpoznawania	K_W01
Umiejętności - potrafi		
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	K_U02
C.U11.	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii	K_U02
C.U12.	zinterpretować wyniki badań pacjenta z przewlekłą niewydolnością oddechową	K_U02
C.U15.	ocenić i opisać stan somatyczny i psychiczny pacjenta	K_U02

C.U20.	podawać produkty lecznicze stosowane w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, w tym anestetyczne, zwiotczające, analgetyczne, wpływające na profil krzepnięcia krwi, fibrynolityki, aminy presyjne oraz wybrane antybiotyki	K_U11		
C.U24.	asystować przy czynnościach przygotowawczych do transplantacji narządów	K_U04		
C.U29.	stosować leczenie przeciwbólowe	K_U02		
C.U43.	wykonać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej u pacjenta ze stwierdzonym nagłym zatrzymaniem krążenia	K_U02		
C.U44.	wykonywać konikopunkcję	K_U02		
C.U46.	stosować zasady aseptyki i antyseptyki	K_U02 K_U06		
C.U49.	przewodzić wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego	K_U02		
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06		
K_K07	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	K_K07		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Treści programowe (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć, tj. wykład, ćwiczenia, laboratoria, projekty, seminaria i inne):				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Oddział Intensywnej Terapii – organizacja, zadania, wskazania do leczenia w OIT. Monitorowanie chorych w stanie zagrożenia życia.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test

TP-02	Ostre stany zagrożenia życia. Wytyczne ERC.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-03	Ostra niewydolność oddechowa – patofizjologia, objawy, leczenie.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-04	Chory z ostrą niewydolnością oddechową metody udrażniania dróg oddechowych przyrządowe i beprzyrządowe.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-05	Dostępny naczyniowe stosowane w intensywnej terapii.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-06	Tlenoterapia – bierna, czynna, wskazania, przeciwwskazania, powikłania.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-07	Ostra niewydolność nerek w OIT. Ciągła terapia nerkozastępcza.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-08	Komunikacja z pacjentem z zastosowaną wentylacją mechaniczną.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-09	Zasady wysuwania podejrzenia, diagnozowanie. Wybrane skale oceny śpiączki oraz skale urazowe i skale rokownicze. Orzekanie śmierci mózgu.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test
TP-10	Terapia daremna problem intensywnej terapii.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	egzamin pisemny – test

		laboratorium w CSM		
TP-01	Monitorowanie parametrów życiowych u chorych w OIT.	laboratorium w CSM	pokaz, instruktaż, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć
TP-02	Chory z ostrą niewydolnością oddechową w OIT - metody monitorowania i leczenia.	laboratorium w CSM	opis, instruktaż, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć
TP-03	Chory w stanie zagrożenia życia zasady resuscytacji.	laboratorium w CSM	pokaz, instruktaż, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć
TP-04	Respiratoroterapia - podstawowe tryby sztucznej wentylacji płuc i wspomaganie oddychania.	laboratorium w CSM	pokaz, instruktaż, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć
		Zajęcia praktyczne		

TP-01	Metody udrażniania dróg oddechowych przyrządowe i bezprzyrządowe. Sztuczna droga oddechowa.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-02	Metody zastępowania funkcji narządów – techniki, aparatura, wskazania, powikłania. Opieka nad dawcą narządów.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-03	Dostępny naczyniowe – rodzaje, sposoby wykonywania, pielęgnacja.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-04	Ból i jego leczenie w intensywnej terapii.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych

TP-05	Aminy katecholowe w intensywnej terapii.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-06	Sedacja i analgesedacja w intensywnej terapii.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Gaszyński W. Intensywna terapia i medycyna ratunkowa: wybrane zagadnienia. Wydanie 2 poprawione - 2 dodruk Wydawnictwo Lekarskie PZWL Warszawa, 2018				
2. Smith G. F, Yeung J. (red. nauk.); Gaszyński T. (red. nauk. tłumaczenia): Intensywna terapia – wybrane zagadnienia. Wydawnictwo Lekarskie PZWL Warszawa, 2017. Dyk D., Gutysz-Wojnicka A. (red. nauk.) Pielęgniarstwo anestezyjologiczne i intensywnej opieki. Wydawnictwo PZWL Warszawa 2018.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Marino P.L, Intensywna terapia. Kübler A. (red. wyd. polskiego) Wydawnictwo Edra Urban & Partner, Wrocław 2017				
2. Kowalik R., Fojt A., Ozierański K, Główczyńska R. (red. nauk.) Intensywna terapia kardiologiczna. Wydawnictwo Lekarskie PZWL Warszawa 2022				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			45	
Praca własna studenta			15	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1,5	

ZAJĘĆ	Praca własna studenta		0,5
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć,	C.U4., C.U10., C.U11., C.U12., C.U15., C.U20., C.U24., C.U29., C.U43., C.U44., C.U46., C.U49., C.U68	1. Aktywny i merytoryczny udział w zajęciach. 2. Udzielanie odpowiedzi na zadawane pytania. 3. Zaliczenie praktyczne umiejętności.
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U4., C.U10., C.U11., C.U12., C.U15., C.U20., C.U24., C.U29., C.U43., C.U44., C.U46., C.U49., C.U68	1. Aktywny i merytoryczny udział w zajęciach. 2. Udzielanie odpowiedzi na zadawane pytania. 3. Zaliczenie praktyczne umiejętności.
3	Przygotowanie do egzaminu	C.W29., C.W30., C.W47., C.W49., C.W50., C.W61., C.W64., C.W65., C.W66., C.W70., C.W73., C.W76., C.W107., C.W113.	egzamin pisemny – test
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>laboratorium w CSM</u> - zaliczenia częściowe umiejętności i kompetencji społecznych przypisanych do zajęć realizowanych w CSM <u>zajęcia praktyczne</u> - zaliczenia częściowe umiejętności i kompetencji społecznych przypisanych do zajęć praktycznych <u>wykład</u> - brak			
Ocena podsumowująca: <u>laboratorium w CSM</u> - średnia ocen z zaliczeń częściowych umiejętności i kompetencji społecznych przypisanych do zajęć realizowanych w CSM <u>zajęcia praktyczne</u> - średnia ocen z zaliczeń częściowych umiejętności i kompetencji społecznych przypisanych do zajęć praktycznych <u>wykład</u> – egzamin pisemny Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach egzaminu Do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C40 Neurochirurgia		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 6	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Student ma wiedzę: o budowie i czynności układu nerwowego, o patologii układu nerwowego, o lekach działających na ośrodkowy i obwodowy układ nerwowy, o zasadach postępowania przy wykonywaniu czynności medycznych. Student zna techniki zabiegów medycznych i posiada umiejętności wykonywania podstawowych zabiegów medycznych.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Student zapamięta i zrozumie podstawowe wiadomości na temat chorób układu nerwowego. Student potrafi samodzielnie udzielać profesjonalnej pomocy osobom z chorobami neurologicznymi.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
C.W37.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach układu nerwowego (ból głowy, choroby naczyniowe mózgu, w szczególności udar mózgu i padaczka) oraz ich przyczyny i objawy	K_W01 K_W02
C.W105.	zasady postępowania przedszpitalnego i w SOR w obrażeniach czaszkowo-mózgowych, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, kończyn, jamy brzusznej i klatki piersiowej oraz w przypadku wstrząsu	K_W01
C.W114.	rodzaj badań obrazowych oraz techniki ich wykonywania	K_W02
C.W115.	zasady diagnostyki za pomocą badań obrazowych, w szczególności oceny ultrasonograficznej w zakresie protokołów ratunkowych	K_W02
Umiejętności - potrafi		
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	K_U02
C.U66.	identyfikować obrażenia ciała i wdrażać postępowanie ratunkowe, z uwzględnieniem obrażeń wielomiejscowych i wielonarządowych	K_U02
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02
C.U71.	rozpoznać pewne znamiona śmierci i stwierdzić zgon pacjenta	K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06
K_K07	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	K_K07
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA		

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się *	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć #
		Wykład		
TP-01	Podstawowe jednostki chorobowe OUN – diagnostyka, leczenie.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
TP-02	Podstawowe jednostki chorobowe rdzenia kręgowego - diagnostyka, leczenie.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
TP-03	Urazy ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego, postępowanie przedszpitalne i szpitalne.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
TP-04	Wodogłowie oraz wady wrodzone OUN.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
TP-05	Przyszłość w neurotraumatologii. Nowe metody diagnostyki i leczenia.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne
		Ćwiczenia		
TP-01	Stany zagrożenia życia w neurochirurgii. Rokowanie i śmiertelność w neurotraumatologii.	Ćwiczenia	seminarium, metoda przypadków, dyskusja	wypowiedź ustna w trakcie zajęć, zaliczenie pisemne
TP-02	Urazy rdzenia kręgowego.	Ćwiczenia	seminarium, metoda przypadków, dyskusja	wypowiedź ustna w trakcie zajęć, zaliczenie pisemne
TP-03	Urazy nerwów obwodowych.	Ćwiczenia	seminarium, metoda przypadków, dyskusja	wypowiedź ustna w trakcie zajęć, zaliczenie pisemne

TP-04	Krwawienie podpajęczynówkowe. Wzmożone ciśnienie śródczaszkowe.	Ćwiczenia	seminarium, metoda przypadków, dyskusja	wypowiedź ustna w trakcie zajęć, zaliczenie pisemne
TP-05	Postępowanie ratunkowe przedszpitalne i szpitalne z poszkodowanym z urazem układu nerwowego.	Ćwiczenia	seminarium, metoda przypadków, dyskusja	wypowiedź ustna w trakcie zajęć, zaliczenie pisemne
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Sienkiewicz – Jarosz H.: Stany nagłe:neurologia. Warszawa, Medical Tribune Polska, 2020.				
2. Lindsay K. W., Callander R., Bone I., Kozubski W. (red.): Neurologia i neurochirurgia. Wrocław, Elsevier Urban & Partner, 2008.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Kozubski W. (red. nauk.), Liberski P.: Neurologia: podręcznik dla studentów medycyny. T. 1, T.2. Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2017				
2. Kozubski W. (red. nauk.): Neurologia: kompendium. Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2017				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			30	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta			1
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				
Praca własna studenta				
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:	
1	Przygotowanie do zajęć,	C.U10., C.U66., C.U68., C.U71.	wypowiedź ustna w trakcie zajęć, zaliczenie pisemne	
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U10., C.U66., C.U68., C.U71.	wypowiedź ustna w trakcie zajęć, zaliczenie pisemne	
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.W37., C.W105., C.W114., C.W115.	zaliczenie pisemne	

KRYTERIA OCENIANIA	
Ocena kształtująca: <u>ćwiczenia</u> - zaliczenia cząstkowe <u>wykład</u> - brak	
Ocena podsumowująca: <u>ćwiczenia</u> - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych <u>wykład</u> – zaliczenie pisemne Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia Do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0	
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ	
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość	

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C41 Okulistyka		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 5	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:	5	Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:	10	Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
1. Student ma wiedzę o budowie, czynnościach i patologii poszczególnych narządów i układów organizmu człowieka szczególnie narządu wzroku.			
2. Student przestrzega zasady etyczne zawarte w Kodeksie Etyki Zawodowej Ratownika Medycznego.			
3. Student posiada umiejętności wykonywania podstawowych czynności ratunkowych i zabiegów medycznych.			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:				
1. Zapoznanie studenta z etiologią, objawami, diagnostyką, metodami leczenia oraz udzielania pomocy w wybranych schorzeniach okulistycznych.				
2. Kształtowanie oraz doskonalenie umiejętności udzielania pomocy i sprawowania profesjonalnej opieki nad chorymi wymagającymi interwencji/leczenia okulistycznego.				
3. Kształtowanie postaw etycznych niezbędnych w udzielaniu pomocy medycznej				
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW				
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:			Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie				
C.W108.	wybrane stany nagłego zagrożenia zdrowotnego w okulistyce i zasady postępowania przedszpitalnego w tym zakresie			K_W01
Umiejętności - potrafi				
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu			K_U02
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi			K_U02
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza			K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych			K_K05
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem			K_K06
K_K07	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu			K_K07
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		

TP-01	Mechanizmy nagłego zagrożenia zdrowia i życia pacjenta/poszkodowanego. Ocena stanu pacjenta/poszkodowanego okulistycznego.	Wykład	wykład podający/ wykład problemowy	Zaliczenie pisemne
TP-02	Jaskra – objawy, postacie kliniczne, stany nagłe.	Wykład	wykład podający/ wykład problemowy	Zaliczenie pisemne
TP-03	Objawy oczne chorób ogólnoustrojowych (cukrzyca, nadciśnienie tętnicze, RZS).	Wykład	wykład podający/ wykład problemowy	Zaliczenie pisemne
TP-04	Stany nagłe w przebiegu proces w zapalnych.	Wykład	wykład podający/ wykład problemowy	Zaliczenie pisemne
TP-05	Nowoczesne metody leczenia operacyjnego chorób narządu wzroku.	Wykład	wykład podający/ wykład problemowy	Zaliczenie pisemne
		laboratorium w CSM		
TP-01	Badanie narządu wzroku jako element badania fizykalnego poszkodowanego. Rozpoznawanie stanów patologicznych w obrębie oka.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność oraz jego zachowań w trakcie zajęć
TP-02	Postępowanie w stanach nagłych w przebiegu procesów zapalnych w okulistyce.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność oraz jego zachowań w trakcie zajęć
		Zajęcia praktyczne		

TP-01	Badanie narządu wzroku jako element badania fizykalnego poszkodowanego.	zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność oraz jego zachowań w trakcie zajęć praktycznych
TP-02	Nagła utrata widzenia.	zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność oraz jego zachowań w trakcie zajęć praktycznych
TP-03	Przewlekła utrata widzenia.	zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność oraz jego zachowań w trakcie zajęć praktycznych
TP-04	Stany nagłe przebiegające z objawami „czerwonego oka”.	zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność oraz jego zachowań w trakcie zajęć praktycznych
TP-05	Urazy narządu wzroku.	zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność oraz jego zachowań w trakcie zajęć praktycznych

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Brown Anthony F. T., Cadogan Michael D., Medycyna ratunkowa: diagnostyka i leczenie.; redakcja wydania polskiego Ładny J. R., Wojewódzka-Żeleznikowicz M.; [tłumaczenie z języka angielskiego: lek. Sonia Nogalska], Wyd. Edra Urban & Partner, Wrocław 2023, Wydanie VIII.
2. Grzybowski A., Okulistyka, Wrocław: Edra Urban & Partner, 2020.
3. Figurska M., Rękas M., Stany nagłe : okulistyka, Warszawa : Medical Tribune Polska, 2019.

Literatura uzupełniająca:			
1. Allen R.C., Harper R.A., Okulistyka, Wydawca: Edra Urban & Partner, 2020.			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30	
Praca własna studenta		30	
SUMA GODZIN:		60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta		1
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
PRACA WŁASNA STUDENTA			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1.	Przygotowanie do zajęć	C.U10., C.U18., C.U68.	Zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
2.	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.W108., C.U10., C.U18., C.U68.	Zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
3.	Przygotowanie do zaliczenia	C.W108.	Zaliczenie pisemne
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
<u>laboratorium w CSM</u> - zaliczenia częściowe			
<u>zajęcia praktyczne</u> - zaliczenia częściowe			
<u>wykład</u> - brak			

Ocena podsumowująca:

laboratorium w CSM - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych

zajęcia praktyczne - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych

wykład – zaliczenie pisemne

Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia

Do 50% - ocena 2,0

> 50% – 60% - ocena 3.0

> 60% – 70% ocena 3.5

> 70% – 80% ocena 4.0

> 80% – 90% ocena 4.5

powyżej 90% – ocena 5.0

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C42 Laryngologia		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 5	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:	5	Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:	10	Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
1. Student ma wiedzę o budowie i czynnościach i patologii poszczególnych narządów i układów organizmu człowieka szczególnie narządu obszar głowy i szyi, a bardziej konkretnie narządów takich, jak nos, gardło, uszy, krtań, zatoki i drobniejsze, pokrewne części struktur głowy i szyi.			
2. Student posiada umiejętności wykonywania podstawowych czynności ratunkowych, podstawowych i zabiegów medycznych			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:				
1. Zapoznanie studenta z etiologią, objawami, diagnostyką, metodami leczenia oraz udzielania pomocy w wybranych schorzeniach otolaryngologicznych.				
2. Kształtowanie oraz doskonalenie umiejętności udzielania pomocy i sprawowania profesjonalnej opieki nad chorymi wymagającymi interwencji/leczenia otolaryngologicznego.				
3. Kształtowanie postaw etycznych określonych w Kodeksie Etyki Zawodowej Ratownika Medycznego				
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW				
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:			Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie				
C.W109.	wybrane stany nagłego zagrożenia zdrowotnego w laryngologii i zasady postępowania przedszpitalnego w tym zakresie			K_W01
Umiejętności - potrafi				
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu			K_U02
C.U46.	stosować zasady aseptyki i antyseptyki			K_U02 K_U06
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza			K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych			K_K05
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem			K_K06
K_K07	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu			K_K07
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć #
		Wykład		

TP-01	Metody diagnostyczne w otolaryngologii.	Wykład	wykład podający/ wykład problemowy	Zaliczenie pisemne
TP-02	Urazy w obrębie głowy i szyi. Krwawienia w otolaryngologii.	Wykład	wykład podający/ wykład problemowy	Zaliczenie pisemne
TP-03	Duszność krtaniowa i pozakrtaniowa w otolaryngologii.	Wykład	wykład podający/ wykład problemowy	Zaliczenie pisemne
TP-04	Stany zapalne w obrębie głowy i szyi.	Wykład	wykład podający/ wykład problemowy	Zaliczenie pisemne
TP-05	Choroby przewlekłe i nowotworowe w otolaryngologii.	Wykład	wykład podający/ wykład problemowy	Zaliczenie pisemne
		laboratorium w CSM		
TP-01	Metody diagnostyczne stosowane w otolaryngologii.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność oraz jego zachowań w trakcie zajęć
TP-02	Ocena stanu pacjenta i udzielanie pomocy doraźnej w wybranych przypadkach otolaryngologicznych	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność oraz jego zachowań w trakcie zajęć
		Zajęcia praktyczne		

TP-01	Mechanizmy nagłego zagrożenia zdrowia i życia poszkodowanego. Ocena stanu pacjenta w otolaryngologii. Wywiad i badanie laryngologiczne.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność oraz jego zachowań w trakcie zajęć praktycznych
TP-02	Zaopatrywanie krwawienia w obrębie głowy i szyi.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność oraz jego zachowań w trakcie zajęć praktycznych
TP-03	Ocena pacjenta pourazowego i pomoc doraźna po urazach głowy i szyi.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność oraz jego zachowań w trakcie zajęć praktycznych
TP-04	Ocena pacjenta z dusznością i pomoc doraźna. Procedury przywracające drożność dróg oddechowych.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność oraz jego zachowań w trakcie zajęć praktycznych
TP-05	Ciała obce w obrębie głowy i szyi.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność oraz jego zachowań w trakcie zajęć praktycznych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece): 1. Brown Anthony F. T., Cadogan Michael D., Medycyna ratunkowa: diagnostyka i leczenie.; redakcja wydania polskiego Jerzy Robert Ładny, Marzena Wojewódzka-Żeleznikowicz; [tłumaczenie z języka angielskiego: lek. Sonia Nogalska], Wyd. Edra Urban & Partner, Wrocław 2023, Wydanie VIII.				
Literatura uzupełniająca: 1. Czasopisma naukowe, specjalistyczne				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				

Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30	
Praca własna studenta		30	
SUMA GODZIN:		60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta		1
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć,	C.U10., C.U46., C.U68.	Zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.W109., C.U10., C.U46., C.U68.	Zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.W109.	Zaliczenie pisemne
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
laboratorium w CSM - zaliczenia cząstkowe			
zajęcia praktyczne - zaliczenia cząstkowe			
wykład - brak			

Ocena podsumowująca:

laboratorium w CSM - średnia ocen z zaliczeń częściowych

zajęcia praktyczne - średnia ocen z zaliczeń częściowych

wykład – zaliczenie pisemne

Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia

Do 50% - ocena 2,0

> 50% – 60% - ocena 3.0

> 60% – 70% ocena 3.5

> 70% – 80% ocena 4.0

> 80% – 90% ocena 4.5

powyżej 90% – ocena 5.0

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C43 Urologia		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 6	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:	5	Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:	10	Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	3	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
1. Student ma wiedzę o budowie i czynnościach oraz patologii poszczególnych narządów i układów organizmu człowieka szczególnie układu moczowo płciowego mężczyzny i kobiety.			
2. Student posiada umiejętności wykonywania podstawowych czynności i zabiegów medycznych.			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:		
1. Zapoznanie studenta z etiologią, objawami, diagnostyką, metodami leczenia oraz udzielania pomocy w wybranych schorzeniach układu moczowo-płciowego u kobiety i mężczyzny. 2. Kształtowanie oraz doskonalenie umiejętności udzielania pomocy i sprawowania profesjonalnej opieki nad chorymi wymagającymi interwencji/leczenia urologicznego. 3. Kształtowanie postaw etycznych niezbędnych w udzielaniu pomocy medycznej.		
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
C.W31.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w ostrej niewydolności nerek oraz jej przyczyny i objawy	K_W01 K_W02
C.W48.	zasady postępowania z pacjentem z założonym cewnikiem zewnętrznym	K_W01
C.W106.	zasady cewnikowania pęcherza moczowego	K_W01
Umiejętności - potrafi		
C.U4	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	K_U02
C.U23.	założyć cewnik do pęcherza moczowego	K_U02
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K04	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole, w tym z osobami wykonującymi inne zawody medyczne oraz w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	K_K04
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06
K_K07	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	K_K07
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA		

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Symptomatologia chorób urologicznych.	Wykład	wykład podający/ wykład problemowy	Zaliczenie pisemne
TP-02	Przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej zanerkowej niewydolności nerek (ostra kolka nerkowa, kamica nerki, kamica moczowodu, kamica pęcherza moczowego, kamica cewki moczowej)	Wykład	wykład podający/ wykład problemowy	Zaliczenie pisemne
TP-03	Przyczyny, objawy i postępowanie w ostrej zanerkowej niewydolności nerek (łagodny rozrost gruczołu krokowego, neurogenna dysfunkcja dolnych dróg moczowych, urazy układu moczowego i płciowego, nowotwory układu moczowego)	Wykład	wykład podający/ wykład problemowy	Zaliczenie pisemne
TP-04	Cewnikowanie pęcherza moczowego.	Wykład	wykład podający/ wykład problemowy	Zaliczenie pisemne
TP-05	Stany nagłe nieurazowe w urologii.	Wykład	wykład podający/ wykład problemowy	Zaliczenie pisemne
		laboratorium w CSM		

TP-01	Diagnostyka i ocena stanu pacjenta w wybranych schorzeniach urologicznych z uwzględnieniem badania przedmiotowego i podmiotowego.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność oraz jego zachowań studenta w trakcie zajęć
TP-02	Postępowanie przedszpitalne w wybranych schorzeniach urologicznych	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność oraz jego zachowań studenta w trakcie zajęć
TP-03	Cewnikowanie pęcherza moczowego.	laboratorium w CSM	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność oraz jego zachowań studenta w trakcie zajęć
		Zajęcia praktyczne		
TP-01	Ocena stanu pacjenta w schorzeniach urologicznych z uwzględnieniem badania przedmiotowego i podmiotowego.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność oraz jego zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-02	Monitorowanie przyrządowe i bez przyrządowe w stanach zagrożenia życia w urologii	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność oraz jego zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych

TP-03	Działania ratunkowe w ostrym zatrzymaniu moczu.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność oraz jego zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-04	Postępowanie przedszpitalne w obrażeniach nerek, pęcherza, dróg moczowych i narządów płciowych.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność oraz jego zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
TP-05	Podstawowe zabiegi endoskopowe i laparoscopia w urologii.	Zajęcia praktyczne	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność oraz jego zachowań studenta w trakcie zajęć praktycznych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Urologia: ilustrowany podręcznik dla studentów i stażystów / redakcja naukowa Tomasz Drewna, Kajetan Juszcak, Warszawa: PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2022.				
2. Thurtle D., Biers S., Sut M., Armitage J., Urologia na dyżurze; redakcja [naukowa wydania polskiego Antoniewicz A.], Warszawa: PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2022.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Brown Anthony F. T., Cadogan Michael D., Medycyna ratunkowa: diagnostyka i leczenie.; redakcja wydania polskiego Jerzy Robert Ładny, Marzena Wojewódzka-Żeleznikowicz; [tłumaczenie z języka angielskiego: lek. Sonia Nogalska], Wyd. Edra Urban & Partner, Wrocław 2023, Wydanie VIII.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			30	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta		1
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć,	C.U4., C.U10., C.U23., C.U68.	Zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.W31., C.W48. C.W106., C.U4., C.U10., C.U23., C.U68.	Zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.W31., C.W48. C.W106.	Zaliczenie pisemne
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>laboratorium w CSM</u> - zaliczenia cząstkowe <u>zajęcia praktyczne</u> - zaliczenia cząstkowe <u>wykład</u> - brak			
Ocena podsumowująca: <u>laboratorium w CSM</u> - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych <u>zajęcia praktyczne</u> - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych <u>wykład</u> – zaliczenie pisemne Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia Do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C44 Medycyna sądowa		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 6	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	3	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: 1. Znajomość podstaw anatomii topograficznej, fizjologii oraz patomorfologii. 2. Podstawy wiedzy w zakresie patomechanizmu chorób i skutków urazów ciała.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: 1. Zrozumienie roli i zadań medycyny sądowej jako dyscypliny pomostowej. 2. Poznanie podstawowych zasad opiniowania sądowo-lekarskiego. 3. Znajomość zasad dotyczących postępowania na miejscu zdarzenia. 4. Zapoznanie z zasadami zabezpieczania materiału biologicznego do badań dodatkowych. 5. Przygotowanie studenta w zakresie umiejętności do wykorzystania zdobytej wiedzy w ratownictwie medycznym.			

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
C.W43.	zasady ewakuacji poszkodowanych z pojazdu	K_W01
C.W54.	zasady oceny stanu pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania i podjęcia medycznych czynności ratunkowych albo odstąpienia od nich, w tym w przypadku rozpoznania śmierci	K_W01
C.W55.	przyczyny i objawy śmierci oraz zasady jej rozpoznawania oraz zasady stwierdzania zgonu	K_W01
C.W113.	zasady wysuwania podejrzenia śmierci mózgu i jej rozpoznawania	K_W01
C.W119.	podstawowe zagadnienia z zakresu medycyny sądowej	K_W02
C.W125.	zasady prowadzenia dokumentacji medycznej w praktyce ratownika medycznego	K_W04
Umiejętności - potrafi		
C.U33.	zinterpretować wyniki podstawowych badań toksykologicznych	K_U02
C.U34.	rozpoznać toksydromy	K_U02
C.U60.	ocenić obrażenia przy zastosowaniu skal urazowych	K_U02
C.U62.	decydować o niepodejmowaniu resuscytacji krążeniowo-oddechowej lub o zaprzestaniu jej przeprowadzenia	K_U02
C.U70.	przewodzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych	K_U01
C.U71.	rozpoznać pewne znamiona śmierci i stwierdzić zgon pacjenta	K_U01
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA		

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Pojęcie śmierci, znamiona śmierci i zasady postępowania na miejscu znalezienia zwłok.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-02	Oględziny i sekcja zwłok ludzkich, oględziny lekarskie i sekcja sądowo - lekarska.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-03	Wybrane zagadnienia genetyki sądowej.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-04	Wybrane zagadnienia toksykologii sądowej.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-05	Katastrofy komunikacyjne - postępowanie na miejscu zdarzenia. Obrażenia występujące u ofiar wypadków komunikacyjnych.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
		Ćwiczenia		
TP-01	Tanatologia sądowo-lekarska. Rola i udział ratownika medycznego w stwierdzeniu zgonu i udokumentowaniu jego znamion.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny sądowej- prezentacja , ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć

TP-02	Pobieranie i zabezpieczanie materiału biologicznego, który może być przydatny w rozpoznaniu zatrucia oraz innych dowodów rzeczowych do badań toksykologicznych. Pobieranie materiału biologicznego od osób żywych – podstawy prawne i protokół pobrania krwi.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny sądowej- prezentacja , ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć
TP-03	Rodzaje śmierci z uduszenia gwałtownego – mechanizm zgonu, diagnostyka sekcyjna. Broń palna i jej skutki biologiczne. Cechy przyżyciowości obrażeń.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny sądowej- prezentacja , ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć
TP-04	Toksyczność alkoholu etylowego. Prawna definicja stanu nietrzeźwości. Metody oznaczania etanolu w materiale biologicznym i powietrzu wydychanym. Metabolizm alkoholu. Skutki długotrwałego nadużywania i interakcja z innymi związkami chemicznymi. Postępowanie w przypadkach zatrucia. Rodzaje środków działających podobnie jak etanol i ich toksyczność. Inne najczęściej spotykane zatrucia (tlenek węgla, glikol etylenowy, metanol, środki ochrony roślin, siarkowodór, kwasy i zasady). Mechanizmy toksycznego działania.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny sądowej- prezentacja , ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć
TP-05	Sądowo-lekarskie aspekty wypadkowości drogowej. Obrażenia występujące u ofiar wypadków komunikacyjnych. Różnicowanie obrażeń kierowcy i pasażera.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny sądowej- prezentacja , ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):			
1. Błąd medyczny / Zdzisław Marek. Kraków: Krakowskie Wydawnictwo Medyczne, 1999			
2. Transplantacja w prawie polskim: aspekty karnoprawne / Juliusz Duda. Kraków: Zakamycze, 2004			
Literatura uzupełniająca:			
1. Polska medycyna sądowa A.D. 2016 - raport konsultanta krajowego. Archives of Forensic Medicine & Criminology / Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii, 2016, Vol. 66 Issue 4, p262-304, 43p.			
2. Gryglewski R.: Medycyna sądowa PZWL, Warszawa 2015.			
3. Konopka T.: Medycyna sądowa PZWL, Warszawa 2015.			
4. Groszek B.: Znaczenie i interpretacja wyników badań toksykologicznych i biochemicznych w postępowaniu z zatrutym pacjentem; The importance and value of the toxicological and biochemical results in the management of the poisoned patent. Przegląd Lekarski, T. 64, nr 4-5, s. 191-193; Kraków 2007			
5. Krajewski K.: Kryminologia, kryminalistyka, medycyna sądowa; Criminology, criminalistics, forensic medicine, Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii, T. 51, nr 2, s. 83-92.			
6. Medyczno-sądowe oraz prawno-karne aspekty opiniowania i orzekania w przypadkach intoksykacji środkami odurzającymi i działającymi podobnie do etanolu. Archives of Forensic Medicine & Criminology / Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii, 2015			
7. Borowska-Solonyńko A., Dąbkowska A., Moskała A, Teresiński G.: Badania radiologiczne u ofiar katastrof masowych - stanowisko Komisji Badań Obrazowych w Medycynie Sądowej działającej przy Polskim Towarzystwie Medycyny Sądowej i Kryminologii Archives of Forensic Medicine & Criminology/Archiwum Medycyny Sądowej i Kryminologii, 2018.			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30	
Praca własna studenta		30	
SUMA GODZIN:		60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta		1
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			

Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć	C.U33., C.U34., C.U60., C.U62., C.U70., C.U71.	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny sądowej - prezentacja, ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U33., C.U34., C.U60., C.U62., C.U70., C.U71.	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny sądowej - prezentacja, ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.W43., C.W54., C.W55., C.W113., C.W119., C.W125.	zaliczenie pisemne - test
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>ćwiczenia</u> - zaliczenia cząstkowe <u>wykład</u> - brak			
Ocena podsumowująca: <u>ćwiczenia</u> - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych <u>wykład</u> – zaliczenie pisemne Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia Do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C45 Choroby tropikalne		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 5	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Wiedza z zakresu biologii, mikrobiologii, fizjologii, chorób wewnętrznych.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: 1. Celem kształcenia w zakresie chorób tropikalnych jest zdobycie wiedzy na temat wybranych chorób tropikalnych, ich rozpoznawania, w tym stanów zagrożenia życia w chorobach tropikalnych. 2. Poznanie zasad postępowania ratowniczego i podstaw leczenia w stanach zagrożenia życia w chorobach tropikalnych. 3. Poznanie zasad postępowania po ekspozycji na materiał zakaźny, HBV, HIV.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)		
Wiedzy - zna i rozumie				
C.W35.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego oraz profilaktycznego w najczęstszych chorobach bakteryjnych, wirusowych, pasożytniczych i grzybicach, w tym zakażeniach pneumokokowych i meningokokowych, wirusowym zapaleniu wątroby (WZW), w zespole nabytego niedoboru odporności AIDS, sepsie i zakażeniach szpitalnych oraz ich przyczyny i objawy	K_W01 K_W02		
C.W38.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w zakażeniach układu nerwowego, w szczególności w zapaleniu opon mózgowo-rdzeniowych oraz ich przyczyny i objawy	K_W01 K_W02		
C.W53.	zasady zabezpieczania materiału biologicznego do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych	K_W01		
Umiejętności - potrafi				
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	K_U02		
C.U69.	dostosować postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Ćwiczenia		

TP-01	Egzotyczne choroby pasożytnicze i zakaźne importowane do Polski z obszarów odmienniej strefy klimatyczno-środowiskowej i sanitarno-higienicznej o gwałtownym przebiegu klinicznym, bezpośrednio zagrażające życiu lub stanowiące potencjalne zagrożenie epidemiologiczne, ze szczególnym uwzględnieniem malarii, dengi i innych wirusowych gorączek krwotocznych.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja prezentacja multimedialna wybranego zagadnienia	zaliczenie pisemne – test
TP-02	Rola wątroby i śledziony w chorobach pasożytniczych człowieka. Zespoły chorobowe przebiegające z hepatosplenomegalią (m.in. malaria, leishmaniozy, schistosomoza, pelzakowica pozajelitowa, bąblowica jednojamowa, alweokokoza).	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja prezentacja multimedialna wybranego zagadnienia	zaliczenie pisemne – test
TP-03	Cholera, dur brzuszny i dury rzekome, pelzakowica, anizakioza, biegunka podróżników	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja prezentacja multimedialna wybranego zagadnienia	zaliczenie pisemne – test
TP-04	Trąd, owrzodzenie Buruli, dżuma, melioidoza	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja prezentacja multimedialna wybranego zagadnienia	zaliczenie pisemne – test
TP-05	Zasady profilaktyki zdrowotnej przy wyjeździe do krajów strefy międzyzwrotnikowej, subtropikalnej i śródziemnomorskiej.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja prezentacja multimedialna wybranego zagadnienia	zaliczenie pisemne – test

TP-06	Pacjent z gorączką, interpretacja wyników badań, diagnostyka różnicowa, zasady leczenia.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja prezentacja multimedialna wybranego zagadnienia	zaliczenie pisemne – test
TP-07	Pacjent z biegunką, interpretacja wyników badań, diagnostyka różnicowa, zasady leczenia.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja prezentacja multimedialna wybranego zagadnienia	zaliczenie pisemne – test
TP-08	Pacjent z pasożytniczą tkankową, interpretacja wyników badań, diagnostyka różnicowa, zasady leczenia.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja prezentacja multimedialna wybranego zagadnienia	zaliczenie pisemne – test
TP-09	Pacjent z wysypką, interpretacja wyników badań, diagnostyka różnicowa, zasady leczenia.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja prezentacja multimedialna wybranego zagadnienia	zaliczenie pisemne – test
TP-10	Pacjent z neuroinfekcją, interpretacja wyników badań, diagnostyka różnicowa, zasady leczenia.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja prezentacja multimedialna wybranego zagadnienia	zaliczenie pisemne – test
ZAŁECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece): 1. Duszczyk E., Dziubek Z.: Choroby zakaźne i pasożytnicze. PZWL, Warszawa 2017. 2. Wróblewska M., Dzieciatkowski T., Borszewska-Kornacka M.: Choroby wirusowe w praktyce klinicznej. PZWL, Warszawa 2017.				
Literatura uzupełniająca: 1. Korzeniewski K.: Medycyna podróży: compendium. PZWL, Warszawa 2016.				

III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		15	
Praca własna studenta		15	
SUMA GODZIN:		30	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	0,5
	Praca własna studenta		0,5
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć	C.U10., C.U69.	Aktywny i merytoryczny udział w zajęciach
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.W35., C.W38., C.W53., C.U10., C.U69.	Aktywny i merytoryczny udział w zajęciach
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.W35., C.W38., C.W53.	Zaliczenie pisemne – test
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
ćwiczenia - zaliczenia cząstkowe			
Ocena podsumowująca:			
ćwiczenia - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych			
Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia			
Do 50% - ocena 2,0			
> 50% – 60% - ocena 3.0			
> 60% – 70% ocena 3.5			
> 70% – 80% ocena 4.0			
> 80% – 90% ocena 4.5			
powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C46 Medycyna taktyczna		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 6	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Wiedza z zakresu kwalifikowanej pierwszej pomocy i medycyny ratunkowej.			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:		
1. Student będzie znał zagadnieniami dotyczące medycyny taktycznej, różnice pomiędzy udzielaniem pomocy osobom poszkodowanym w warunkach bojowych, taktycznych i cywilnych. 2. Student będzie znał specyfikę i sposoby postępowania z charakterystycznymi obrażeniami ciała powstającymi w wyniku działania materiałów wybuchowych oraz broni palnej. 3. Student będzie znał przyczyny „zgonów do uniknięcia” w warunkach taktycznych i będzie umiał im przeciwdziałać stosując odpowiednie postępowanie i procedury medyczne zależne od miejsca udzielania pomocy. 4. Student będzie znał materiały, środki, urządzenia medyczne oraz leki stosowane w udzielaniu pomocy w warunkach taktycznych. 5. Student będzie znał szczególne uprawnienia i zakres czynności ratownika medycznego SZ RP i MSWiA		
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie		
C.W40.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w hipotermii oraz jej przyczyny i objawy	K_W02
C.W81.	zasady podejmowania działań zabezpieczających w celu ograniczenia skutków zdrowotnych zdarzenia	K_W01
C.W82.	zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji medycznej szpitalnej z wykorzystaniem systemów informatycznych, a także zasady zarządzania akcją medyczną w trakcie zdarzenia z dużą liczbą poszkodowanych	K_W01
C.W85.	postępowanie przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u dorosłych	K_W01
C.W95.	procedury medyczne i działania ratunkowe związane z wystąpieniem zagrożenia terrorystycznego, chemicznego, biologicznego, radiacyjnego lub nuklearnego	K_W02
C.W96.	rodzaje zagrożeń terrorystycznych oraz zasady przeciwstawiania się atakom terrorystycznym i bioterrorystycznym, a także prawne uwarunkowania zarządzania kryzysowego	K_W02
Umiejętności - potrafi		
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02
C.U9.	ułożyć pacjenta w pozycji właściwej do jego stanu lub odniesionych obrażeń ciała	K_U02
C.U25.	identyfikować na miejscu zdarzenia sytuację narażenia na czynniki szkodliwe i niebezpieczne	K_U01
C.U26.	przygotować pacjenta do transportu	K_U04
C.U57.	unieruchomić kończynę po urazie	K_U02 K_U06

C.U63.	dokonać segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji medycznej szpitalnej z wykorzystaniem systemów informatycznych	K_U02 K_U03		
C.U64.	działać zespołowo, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego	K_U04 K_U13		
C.U74.	wdrażać procedury medyczne i działania ratunkowe w przypadku zdarzenia z dużą liczbą poszkodowanych	K_U04		
C.U75.	wdrażać procedury medyczne i działania ratunkowe w przypadku wystąpienia zagrożenia terrorystycznego, chemicznego, biologicznego, radiacyjnego lub nuklearnego	K_U04		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K01	aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem	K_K01		
K_K02	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	K_K02		
K_K04	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole, w tym z osobami wykonującymi inne zawody medyczne oraz w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	K_K04		
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Wykład		
TP-01	Podstawy ratownictwa taktycznego. Różnice pomiędzy ratownictwem taktycznym a medycznym.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test

TP-02	Podstawowe i zaawansowane procedury medyczne na polu walki.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-03	Badanie poszkodowanego w środowisku taktycznym	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-04	Medyczne czynności ratunkowe z podziałem na strefy działania.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
TP-05	Uprawnienia i kompetencje ratownika medycznego Sił Zbrojnych RP w kontekście zapisów ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym i wymogów medycyny pola walki.	Wykład	wykład podający, wykład problemowy	zaliczenie pisemne – test
		Ćwiczenia		
TP-01	Przygotowanie do działań ratowniczych na polu walki. Podział na strefy działania według wytycznych TCCC.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny taktycznej- prezentacja , ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć
TP-02	Algorytm badania poszkodowanego TPA oraz protokół MARCHE.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny taktycznej- prezentacja , ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć

TP-03	Obrażenia na polu walki – wskaźnik „śmierci do uniknięcia”.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny taktycznej- prezentacja , ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć
TP-04	Środki indywidualne i zespołowe w ratownictwie taktycznym.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny taktycznej- prezentacja , ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć
TP-05	Ewakuacja taktyczna (TECEVAC) i ewakuacja medyczna (MEDEVAC).	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny taktycznej- prezentacja , ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece): 1. Podlasin A.: Taktyczne ratownictwo medyczne. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa, 2019. 2. Czerwiński M., Makowiec P.: Podstawy ratownictwa taktycznego. Wydawnictwo Difin, Warszawa, 2014. 3. Sanak, T. J., Dąbrowski, M., Brzozowski, R., Guła, P.: Podstawy ratownictwa taktycznego i taktyczno-ratunkowego postępowania z poszkodowanym [w : podstawy ratownictwa taktycznego i taktyczno-ratunkowego postępowania z poszkodowanym]. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2016.				

Literatura uzupełniająca:

1. Sanak T., Dąbrowski M., Kluj P., Dąbrowska A., Sip M.; Specyfika udzielania pierwszej pomocy medycznej poszkodowanemu w warunkach bojowych w środowisku taktycznym na bazie standardu TCCC Część II. Zapewnienie hemostazy miejscowej podczas wykonywania zabiegów ratowniczych w fazie taktyczno-bojowej opieki nad poszkodowanym na bazie standardu TCCC. Anaesthesiology & Rescue Medicine / Anestezjologia i Ratownictwo, 2013.
2. Browski M., Sanak T., Kluj P., Browka A., Sip M.: Specyfika udzielania pierwszej pomocy medycznej w warunkach bojowych w środowisku taktycznym na bazie standardu TCCC Część I. Przyczyny zgonów oraz odmienności w postępowaniu z poszkodowanym w warunkach bojowych w środowisku taktycznym na bazie standardu TCCC.
3. Anaesthesiology & Rescue Medicine / Anestezjologia i Ratownictwo, 2013.
4. Dąbrowski M., Dąbrowska A., Sanak T., Kluj P., Sip M.: Specyfika udzielania pierwszej pomocy medycznej w warunkach bojowych w środowisku taktycznym na bazie standardu TCCC. Cz. 5. Wstrząs jako stan zagrożenia życia w środowisku taktycznym - rozpoznanie i postępowanie na bazie standardu TCCC, Anestezjologia i Ratownictwo, 2014 :
5. Sip M., Dąbrowski M., Sanak T., Dąbrowska A., Zieliński M., Kluj P.: Specyfika udzielania pierwszej pomocy medycznej w warunkach bojowych w środowisku taktycznym na bazie standardu TCCC. Cz. 6. Zestawy medyczne, jako element wyposażenia medycznego i zabezpieczenia indywidualnego żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych. Anestezjologia i Ratownictwo, 2014
6. Kluj P., Dąbrowski M., Sanak T., Dąbrowska A., Sip M., Gaszyński T.: Specyfika udzielania pierwszej pomocy medycznej w warunkach bojowych w środowisku taktycznym na bazie standardu TCCC. Cz. IV. Zaopatrywanie obrażeń klatki piersiowej podczas wykonywania zabiegów ratowniczych w środowisku taktycznym w oparciu o standard TCCC. Anestezjologia i Ratownictwo, 2014
7. Marek Dąbrowski, Tomasz Sanak, Agata Dąbrowska, Przemysław Kluj, Maciej Sip, Marcin Zieliński : Badanie poszkodowanego w środowisku taktycznym Wyd. Lekarz Wojskowy ,2014
8. Dąbrowski M., Sanak T., Kluj P., Dąbrowska A., Sip M.: Specyfika udzielania pierwszej pomocy medycznej poszkodowanemu w warunkach bojowych w środowisku taktycznym na bazie standardu TCCC Część I. Przyczyny zgonów oraz odmienności w postępowaniu z poszkodowanym w warunkach bojowych w środowisku taktycznym na bazie standardu TCCC, Wyd. Anestezjologia i ratownictwo 2013;

III. INFORMACJE DODATKOWE**BILANS PUNKTÓW ECTS****OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)**

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	30
SUMA GODZIN:	60

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)

		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta		1

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć	C.U4., C.U9., C.U25., C.U26., C.U57., C.U63., C.U64., C.U74., C.U75.	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny taktycznej - prezentacja, ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U4., C.U9., C.U25., C.U26., C.U57., C.U63., C.U64., C.U74., C.U75.	przedstawienie opracowania wskazanego problemu z zakresu medycyny taktycznej - prezentacja, ocena zachowań i zaangażowania studenta w czasie zajęć
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.W40., C.W81., C.W82., C.W85., C.W95., C.W96.	zaliczenie pisemne - test
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>ćwiczenia</u> - zaliczenia częściowe <u>wykład</u> - brak			
Ocena podsumowująca: <u>ćwiczenia</u> - średnia ocen z zaliczeń częściowych <u>wykład</u> – zaliczenie pisemne Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia Do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C47 Zagrożenia epidemiologiczne i szczepienia ochronne		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 6	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Podstawowa wiedza z zakresu anatomii i fizjologii człowieka. Znajomość zasad aseptyki i antyseptyki. Umiejętności w zakresie podstawowych zabiegów medycznych oraz technik zabiegów medycznych.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Zaznajomienie studentów z podstawowymi pojęciami epidemiologicznymi. Przygotowanie w zakresie umiejętności eliminowania czynników szkodliwych w środowisku życia, nauki i pracy człowieka, postępowania w przypadkach zakażeń, zapobiegania procesom zakaźnym. Omówienie roli ratownika medycznego w działaniach profilaktycznych i przeciwepidemicznych. Zrozumienie znaczenia szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych.			

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW				
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:			Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie				
C.W120.	rodzaje szczepionek wynikające z obowiązującego programu szczepień ochronnych w Rzeczypospolitej Polskiej oraz ich działanie immunologiczne			K_W04
C.W121.	zasady kwalifikowania do szczepień ochronnych oraz wykonywania tych szczepień			K_W01 K_W04
C.W122.	standardy przeprowadzania badań kwalifikacyjnych do szczepień ochronnych przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19 i wykonywania szczepień ochronnych przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliźnie oraz innych obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych, zgodnie z przepisami prawa oraz z zapewnieniem bezpieczeństwa pacjentowi oraz sobie			K_W01 K_W04
C.W123.	procedury stosowane w sytuacji wystąpienia NOP oraz zasady prowadzenia sprawozdawczości w zakresie szczepień ochronnych			K_W04
Umiejętności - potrafi				
C.U72.	wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliźnie oraz inne obowiązkowe i zalecane szczepienia ochronne zgodnie z przepisami prawa			K_U08
C.U73.	rozpoznawać i klasyfikować NOP oraz charakteryzować miejscowe i uogólnione reakcje organizmu występujące u pacjenta			K_U08
C.U78.	przeprowadzić badanie kwalifikacyjne do szczepień ochronnych przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19 oraz innych obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych			K_U08
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych			K_K05
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
Wykład				

TP-01	Epidemiologia jako nauka. Rys historyczny. Rola epidemiologii w zdrowiu publicznym. Podstawowe pojęcia epidemiologiczne. Analiza statystyczna w epidemiologii. Standaryzacja bezpośrednia i pośrednia. Epidemiologiczne badania opisowe, analityczne, eksperymentalne.	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test
TP-02	Epidemiologia wybranych chorób zakaźnych (SARS-CoV-2/COVID -19, grypa, zatrucie salmonellą, gruźlica, WZW C, HIV	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test
TP-03	Zasady zapobiegania zakażeniom różnymi chorobami i procedury postępowania sanitarno-epidemiologicznego.	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test
TP-04	Organizacja systemu szczepień ochronnych w Polsce i na świecie. Program Szczepień Ochronnych w Polsce.	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test
TP-06	Rodzaje szczepień ochronnych w Polsce. Szczepienia obowiązkowe: - dzieci i młodzieży według wieku - osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie w związku z przesłankami klinicznymi lub epidemiologicznymi - szczepienia poekspozycyjne. Szczepienia zalecane.	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test
TP-05	Ogólne zasady przeprowadzania i organizacji szczepień w Polsce. Zasady szczepień przeciwko wybranym chorobom zakaźnym.	Wykład	Wykład problemowy dyskusja	zaliczenie pisemne na ocenę – test
Ćwiczenia				
TP-06	Rodzaje szczepionek: żywe, inaktywowane, mRNA, białkowe, wektorowe Obowiązkowe i zalecane szczepienia w Polsce – stan prawny, kalendarz szczepień Szczepienia specyficzne dla personelu medycznego – zalecenia dla ratowników medycznych.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu wiedzy studium przypadku	zaliczenie pisemne

TP-07	Procedura kwalifikacji do szczepienia: Wywiad epidemiologiczny i zdrowotny Wskazania i przeciwwskazania do szczepień (stałe i czasowe) Ocena stanu zdrowia – podstawowe badanie pacjenta Uzyskanie świadomej zgody.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu wiedzy studium przypadku	zaliczenie pisemne
TP-08	Technika przygotowania i podania szczepionek: Dobór miejsca i drogi podania (IM, SC, ID, PO) Przygotowanie szczepionki: wstrząśnięcie, rozpuszczenie, aseptyka Zasady postępowania po szczepieniu (obserwacja pacjenta).	pokaz, ćwiczenia praktyczne	symulacja medyczna	obserwacja studenta wykonującego iniekcję na fantomie
TP-09	Dokumentacja medyczna szczepień: Karta szczepień pacjenta Formularz zgody na szczepienie Dokumentacja zgłoszenia NOP (niepożądanego odczynu poszczepiennego).	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu wiedzy studium przypadku	zaliczenie pisemne
TP-10	Odczyn poszczepienny – łagodny i ciężki (postępowanie ratunkowe) Szczepienie w warunkach wyjazdowych / mobilnych Szczepienie dziecka, seniora, osoby z grupy ryzyka	pokaz, ćwiczenia praktyczne	symulacja medyczna	obserwacja studenta wykonującego symulację
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. <i>Szczepienia ochronne w profilaktyce chorób zakaźnych u dzieci</i> , Bednarek A., Bartkowiak-Emeryk M., Wysocki J., (red.), PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2018.				
2. <i>Komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 31 października 2024 r. w sprawie Programu Szczepień Ochronnych na rok 2025</i> , Warszawa, dnia 31 października 2024 r., https://dziennikmz.mz.gov.pl/legalact/2024/93/				
Literatura uzupełniająca:				
1. <i>Szczepienia ochronne. Obowiązkowe i zalecane od A do Z</i> , Bernatowska E., Grzesiowski P., (red.), PZWL Wydawnictwo Lekarskie, Warszawa 2021.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			30	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 2	1

	Praca własna studenta		1
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
forma zajęć	forma aktywności studenta	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
wykład	Przygotowanie do zaliczenia	C.W120., C.W121., C.W122., C.W123.	Zaliczenie pisemne - test
ćwiczenia	Przygotowanie do zajęć, Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.W120., C.W121., C.W122., C.W123., C.U72., C.U73., C.U78.	Obserwacja studenta w trakcie zajęć Zaliczenie pisemne
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: wykład: Aktywny udział, zadawanie pytań, dyskusja. ćwiczenia: Realizacja zadań cząstkowych. Obserwacja studenta w czasie zajęć. Ocena podsumowująca: wykład: Zaliczenie pisemne – test Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia Do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0 II. Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: – test składający się z pytań obejmujący treści programowe z zakresu ćwiczeń - obserwacja studenta wykonującego powierzone zadania praktyczne (wykonanie iniekcji na fantomie, symulacja sytuacji nagłej).			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C48a. Telemedycyna i teleopieka w praktyce ratownika medycznego		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 5	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:	30	Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Wiedza i umiejętności praktyczne w zakresie informatyki na poziomie szkoły ponadpodstawowej.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Zapoznanie studenta z podstawowymi pojęciami w zakresie telemedycyny i teleopieki w praktyce ratownika medycznego oraz z systemami informatycznymi wykorzystywanymi w e-zdrowiu, a także ukształtowanie umiejętności praktycznych w zakresie obsługi sprzętu i oprogramowania stosowanego w telemedycynie i teleopiece.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)		
Umiejętności - potrafi				
C.U1.	ocenić stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego	K_U02		
C.U7.	przeprowadzić wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych	K_U02		
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi	K_U02		
C.U69.	dostosować postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K04	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole, w tym z osobami wykonującymi inne zawody medyczne oraz w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	K_K04		
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Laboratorium		
TP-01	Obsługa informatycznego systemu dedykowanego telemedycynie i teleopiece.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie ćwiczenia praktycznego
TP-02	Przygotowanie pacjenta do korzystania z urządzeń zdanej diagnostyki.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie ćwiczenia praktycznego

TP-03	Obsługa zdalnych konsultacji medycznych.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie ćwiczenia praktycznego
TP-04	Wykonywanie wybranych badań diagnostycznych w oparciu o system telemedyczny.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie ćwiczenia praktycznego
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Koenner M., Malinowska A. Telemedycyna - aspekty prawne. Wydawnictwo AsteriaMed, Gdańsk 2020				
2. Dokumentacja oprogramowania systemu telemedycznego i teleopieki				
Literatura uzupełniająca:				
1. Maciejewski R., Zubrzycki J. Inżynieria biomedyczna: telemedycyna. Politechnika Lubelska 2015 (dostępna on-line)				
2. Demitrescu T. Telemedycyna. Poradnik dla lekarzy. HELP MED, 2021				
3. Szpor G., Świerczyński M., Lipowicz I. Telemedycyna i e-Zdrowie. Prawo i informatyka. Wolters Kluwer, 2019				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			30	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta			1
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				

Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć	C.U1., C.U7., C.U18., C.U69.	Sprawdzenie wiedzy i umiejętności w trakcie zajęć laboratoryjnych
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U1., C.U7., C.U18., C.U69.	Sprawdzenie wiedzy i umiejętności w trakcie zajęć laboratoryjnych
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.U1., C.U7., C.U18., C.U69.	Prezentacja i omówienie wyników ćwiczeń praktycznych
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>laboratorium</u> - zaliczenia cząstkowe z wykonanych ćwiczeń praktycznych			
Ocena podsumowująca: <u>laboratorium</u> - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia Do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C48b. EKG w ratownictwie medycznym		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 5	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:	30	Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Znajomość zagadnień związanych z budową i funkcją ciała człowieka tj. anatomii, fizjologii oraz patologii, ze szczególnym uwzględnieniem układu krążenia			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć: 1. Przyswojenie i zrozumienie przez studenta podstaw działania wybranych technik diagnostyki w medycynie dotyczącej budowy i funkcjonowania organizmu człowieka. 2. W zakresie umiejętności przygotowanie studenta do: – stosowania procedur przygotowania pacjenta do badań EKG; – interpretacja wyników badań; – wykorzystywanie wyników badań do opisu stanu zdrowia oraz planowanie opieki nad pacjentem. Kształtowanie postawy studenta do pogłębiania wiedzy oraz doskonalenia umiejętności z zakresu diagnostyki EKG i zastosowanie poznanej wiedzy w praktyce zawodowej.		
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Umiejętności - potrafi		
C.U13.	wykonać badanie elektrokardiograficzne (EKG) i zinterpretować jego zapis w podstawowym zakresie	K_U02
C.U14.	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi	K_U02
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi	K_U02
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K03	wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb	K_K03
K_K04	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole, w tym z osobami wykonującymi inne zawody medyczne oraz w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	K_K04
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA		

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Laboratorium		
TP-01	Podstawy elektrografii. Rodzaje, budowa, zastosowanie i obsługa aparatu EKG. Zasady wykonywania EKG.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie ćwiczenia praktycznego
TP-02	Zasady oceny prawidłowego zapisu EKG.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie ćwiczenia praktycznego
TP-03	Nadkomorowe zaburzenia rytmu serca, częstoskurcze nadkomorowe, migotanie i trzepotanie przedsionków.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie ćwiczenia praktycznego
TP-04	Komorowe zaburzenia rytmu. Zaburzenia przewodzenia.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie ćwiczenia praktycznego
TP-05	Elektrokardiograficzna diagnostyka choroby niedokrwiennej serca.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, ćwiczenia praktyczne	zaliczenie ćwiczenia praktycznego
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece): 1. EKG w medycynie ratunkowej i pomocy doraźnej, wydanie polskie / redakcja Wranicz J.K., Wydawnictwo Edra Urban & Partner, Wrocław 2021 2. Interpretacja EKG: kurs podstawowy, redakcja: Kurpesa M., Szafran B.. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2024. 3. Interpretacja EKG: kurs zaawansowany, redakcja: Kurpesa M., Szafran B.. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2021.				
Literatura uzupełniająca: 1. EKG – jasno i zrozumiale, Houghton A.R., Gray D., Wydawnictwo Alfa Medica Press, Bielsko-Biała 2014				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				

Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30	
Praca własna studenta		30	
SUMA GODZIN:		60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta		1
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć	C.U13., C.U14., C.U18., C.U68.	Sprawdzenie wiedzy i umiejętności w trakcie zajęć laboratoryjnych
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U13., C.U14., C.U18., C.U68.	Sprawdzenie wiedzy i umiejętności w trakcie zajęć laboratoryjnych
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.U13., C.U14., C.U18., C.U68.	Prezentacja i omówienie wyników ćwiczeń praktycznych
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
laboratorium - zaliczenia cząstkowe z wykonanych ćwiczeń praktycznych			
Ocena podsumowująca:			
laboratorium - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych			
Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia			
Do 50% - ocena 2,0			
> 50% – 60% - ocena 3.0			
> 60% – 70% ocena 3.5			
> 70% – 80% ocena 4.0			
> 80% – 90% ocena 4.5			
powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C49a Badanie fizykalne w ratownictwie medycznym		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 5	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:	30	Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
1. Student ma wiedzę o budowie i czynnościach poszczególnych układów, metodach gromadzenia informacji (wywiad, obserwacja, pomiar, analiza dokumentacji) oraz o udziale ratownika medycznego w procesie diagnozowania, leczenia i rehabilitacji.			
2. Student posiada podstawowe umiejętności gromadzenia informacji (wywiad, obserwacja, pomiar, analiza dokumentacji).			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:		
1. Zapoznanie studenta z zagadnieniami przeprowadzania badania podmiotowego i przedmiotowego pacjentów w różnym wieku, samodzielnego wykonywania badania fizykalnego i oceny stanu zdrowia, a także interpretacji podstawowych badań diagnostycznych oraz oceny i rozpoznania stanów zagrożenia życia. 2. Kształtowanie oraz doskonalenie umiejętności samodzielnego wykonywania badania fizykalnego i oceny stanu zdrowia, a także interpretacji podstawowych badań diagnostycznych oraz oceny i rozpoznania stanów zagrożenia życia.		
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Umiejętności - potrafi		
C.U1.	ocenić stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego	K_U02
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	K_U02
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02
C.U69.	dostosować postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta	K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K03	wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb	K_K03
K_K04	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole, w tym z osobami wykonującymi inne zawody medyczne oraz w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym	K_K04
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA		

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Laboratorium		
TP-01	Badanie podmiotowe i przedmiotowe.	Laboratorium	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć laboratoryjnych
TP-02	Badanie stanu ogólnego : wzrost, masa ciała, typ budowy, aktywność ruchowa, mowa, parametry życiowe.	Laboratorium	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć laboratoryjnych
TP-03	Elementy badania układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, nerwowego, mięśniowo-szkieletowego, moczowo-płciowego, skóry i węzłów chłonnych	Laboratorium	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć laboratoryjnych
TP-04	Badanie stanu psychicznego	Laboratorium	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie zajęć laboratoryjnych

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)			
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):			
1. Douglas G., Nicol F., Robertson C.: Macleod Badanie kliniczne. Edra Urban & Partner, Wrocław 2017.			
2. Dyk D. (red.): Badania fizykalne w pielęgniarstwie. PZWL, Warszawa 2020.			
3. Maxwell A. Allan., James Marsh., wydanie pod redakcją F. Kokota.: Wywiad i badanie przedmiotowe. Wydawnictwo Medyczne Urban&Partner, Wrocław 2012			
Literatura uzupełniająca:			
1. Kokot F. (red.): Wywiad i badanie przedmiotowe. Urban & Partner, Wrocław 2004.			
2. Kabata J., Kalinowski L., Szczepańska – Konkel M., Angielski S.: Badania laboratoryjne w codziennej praktyce. MAK media, Gdańsk 2005.			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30	
Praca własna studenta		30	
SUMA GODZIN:		60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta		1
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
1	czytanie wskazanej literatury, nabywanie umiejętności wykonywanych podczas zajęć	C.U1., C.U4., C.U10., C.U68., C.U69.	zaliczenie umiejętności praktycznych, obserwacja, zaliczenie kompetencji społecznych, refleksja nad postawą studenta
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
Forma i warunki zaliczenia <u>laboratorium</u> - uzyskanie oceny pozytywnej, co najmniej dostatecznej z każdej umiejętności			
Ocena podsumowująca:			
Forma i warunki zaliczenia <u>laboratorium</u> - zaliczenie na ocenę pozytywną, co najmniej dostateczną każdej umiejętności przypisanej do zajęć z badania fizykalnego, realizowanych w CSM.			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C49b USG w ratownictwie medycznym		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 5	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:	30	Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
1. Kształcenie w diagnostyce obrazowej wymaga znajomości zagadnień związanych z budową i funkcją ciała człowieka tj. anatomii, fizjologii oraz patologii.			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:				
1. Przyswojenie i zrozumienie przez studenta podstaw działania wybranych technik diagnostyki obrazowej w medycynie dotyczącej budowy i funkcjonowania organizmu człowieka.				
2. W zakresie umiejętności przygotowanie studenta do :				
– stosowania procedur przygotowania pacjenta do badań obrazowych;				
– interpretacja wyników badań obrazowych;				
– wykorzystywanie wyników badań do opisu stanu zdrowia oraz planowanie opieki nad pacjentem;				
3. Kształtowanie postawy studenta do pogłębiania wiedzy oraz doskonalenia umiejętności z zakresu diagnostyki obrazowej i zastosowanie poznanej wiedzy w praktyce zawodowej.				
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW				
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:			Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Umiejętności - potrafi				
C.U1.	ocenić stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego			K_U02
C.U2.	ułożyć pacjenta do badania obrazowego oraz monitorować jego stan podczas wykonywania badania			K_U02
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza			K_U02
C.U69.	dostosować postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta			K_U02
C.U76.	prowadzić medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe udzielane przez ratownika medycznego z zachowaniem regulacji prawnych dotyczących wykonywania zawodu ratownika medycznego			K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych			K_K05
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem			K_K06
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć

Laboratorium				
TP-01	Podstawy ultrasonografii. Rodzaje, budowa, zastosowanie i obsługa aparatu ultrasonograficznego.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu wiedzy studium indywidualnego przypadku pokaz praktyczny, instrukcja, praca w parach, dyskusja, prezentacja multimedialna wybranego zagadnienia	Obserwacja podczas zajęć, zaliczenie pisemne
TP-02	Zasady wykonywania badania ultrasonograficznego w stanach nagłych. Charakterystyka wybranych protokołów badań USG. Interpretacja wyników i dokumentowanie badania USG.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu wiedzy studium indywidualnego przypadku pokaz praktyczny, instrukcja, praca w parach, dyskusja, prezentacja multimedialna wybranego zagadnienia	Obserwacja podczas zajęć, zaliczenie pisemne
TP-03	Protokół FAST - wskazania, zasady badania, prezentacja przypadków.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu wiedzy studium indywidualnego przypadku pokaz praktyczny, instrukcja, praca w parach, dyskusja, prezentacja multimedialna wybranego zagadnienia	Obserwacja podczas zajęć, zaliczenie pisemne

TP-04	Protokół FATE - wskazania, zasady badania, prezentacja przypadków.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu wiedzy studium indywidualnego przypadku pokaz praktyczny, instrukcja, praca w parach, dyskusja, prezentacja multimedialna wybranego zagadnienia	Obserwacja podczas zajęć, zaliczenie pisemne
TP-05	Wklucia donaczyniowe pod kontrolą ultrasonografii.	Laboratorium	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu wiedzy studium indywidualnego przypadku pokaz praktyczny, instrukcja, praca w parach, dyskusja, prezentacja multimedialna wybranego zagadnienia	Obserwacja podczas zajęć, zaliczenie pisemne
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece): 1. Rak M.(red.):POCUS-y: ultrasonografia ratunkowa. PZWL, Warszawa 2021 2. Daniel B., Pruszyński B.: Anatomia radiologiczna: Rtg, TK, MR, USG, S.C. PZWL, Warszawa 2005. 3. Brooks A. (red.): Ultrasonografia w medycynie ratunkowej. Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2009.				
Literatura uzupełniająca: 1. Block B.: Anatomia ultrasonograficzna. Kolorowy atlas. PZWL, Warszawa 2023. 2. Görg Ch., Schmidt G.: Ultrasonografia. MediPage, 2021 3. Braun B., Seitz K.: Ultrasonografia Od wskazania do interpretacji. Edra Urban & Partner, 2020.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			30	

SUMA GODZIN:		60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta		1
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
PRACA WŁASNA STUDENTA			
Forma zajęć	Forma aktywności studenta	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
Laboratorium	przygotowanie do zajęć, czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia	C.U1., C.U2., C.U68., C.U69., C.U76.	Obserwacja w trakcie zajęć Zaliczenie pisemne
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
Uzyskanie oceny pozytywnej, co najmniej dostatecznej, z każdej umiejętności realizowanej w czasie zajęć.			
Ocena podsumowująca:			
Forma i warunki zaliczenia laboratorium:			
1) Zaliczenie pisemne na ocenę – pytania testowe oraz krótkie ustrukturyzowane pytania obejmujące treści programowe.			
2) Uzyskanie z zaliczenia pisemnego oceny pozytywnej – co najmniej dostatecznej (powyżej 50% poprawnych odpowiedzi).			
3) Kryteria oceny zaliczenia pisemnego - skala ocen:			
do 50% - ocena 2,0			
> 50% – 60% - ocena 3.0			
> 60% – 70% ocena 3.5			
> 70% – 80% ocena 4.0			
> 80% – 90% ocena 4.5			
powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C50a Techniki położnicze i prowadzenie porodu		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 6	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:	30	Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Podstawowa wiedza z zakresu nauk biologicznych, anatomii i fizjologii człowieka			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:				
• zapoznanie z zakresem i charakterem opieki położniczej okołoporodowej w odniesieniu do rodzącej, położnicy i noworodka • przygotowanie do podstawowej oceny stanu zdrowia i sytuacji położniczej rodzącej a także doboru właściwych metod i technik opieki położniczej dostosowanych do jej stanu • kształtowanie umiejętności wykonywania podstawowych technik położniczych i prowadzenia porodu • kształtowanie postawy odpowiedzialności za wykonywane działania i zrozumienia dla problemów zdrowotnych podopiecznych • kształtowanie umiejętności manualnych niezbędnych do opieki położniczej w sali porodowej – prowadzenia porodu prawidłowego i asystowania podczas porodu zabiegowego poznanie specyfiki pracy położnej z rodzącą (i osobą jej towarzyszącą) w zależności od jej stanu, warunków i organizacji pracy w oddziale				
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW				
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:			Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Umiejętności - potrafi				
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta			K_U02
C.U6.	ocenić stan noworodka w skali APGAR			K_U02 K_U03
C.U38.	prowadzić podstawowe czynności resuscytacyjne u dorosłych i dzieci, w tym niemowląt i noworodków			K_U02
C.U61.	przyjąć poród nagły w warunkach pozaszpitalnych			K_U02
C.U69.	dostosować postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta			K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych			K_K05
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem			K_K06
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Laboratorium		

TP-01	Postępowanie z rodzącą w I, II, III, IV okresie porodu.	Laboratorium	burza mózgów, obserwacja, pokaz, studium przypadku, pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność,
TP-02	Postępowanie w stanach nagłych w poszczególnych okresach porodu.	Laboratorium	burza mózgów, obserwacja, pokaz, studium przypadku, pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność,
TP-03	Ocena stanu ogólnego noworodka i postępowanie z noworodkiem w stanie zagrożenia życia bezpośrednio po urodzeniu.	Laboratorium	burza mózgów, obserwacja, pokaz, studium przypadku, pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność,
TP-04	Monitorowanie stanu płodu w czasie porodu.	Laboratorium	burza mózgów, obserwacja, pokaz, studium przypadku, pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność,

TP-05	Powikłania przebiegu porodu. Postępowanie diagnostyczno- terapeutyczne.	Laboratorium	burza mózgów, obserwacja, pokaz, studium przypadku, pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych, symulacja medyczna, dyskusja	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność,
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Troszyński M., Położnictwo: ćwiczenia, Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2009				
2. Dudenhausen J. W., Pschyrembel W.: Położnictwo praktyczne i operacje położnicze. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Bień A, Iwanowicz-Palus G. (red.): Techniki położnicze i prowadzenie porodu. PZWL Warszawa 2022.				
2. Bręborowicz G. (red.): Położnictwo i ginekologia. Tom I. Położnictwo. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2020.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			30	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta			1
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				

Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć,	C.U4., C.U6., C.U38., C.U61., C.U69.	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność,
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U4., C.U6., C.U38., C.U61., C.U69.	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność,
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.U4., C.U6., C.U38., C.U61., C.U69.	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność,
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>laboratorium</u> - zaliczenia częściowe Forma i warunki zaliczenia laboratorium: Zaliczenie na ocenę pozytywną, co najmniej dostateczną każdej z umiejętności przypisanej do laboratorium w „Dzienniku zajęć praktycznych”. Ocenę końcową wystawia nauczyciel koordynator, który również dokonuje wpisu w protokole w systemie USOS. Ocena końcowa jest średnią ocen ze wszystkich zaliczonych umiejętności i kompetencji społecznych. Szczegółowe zasady realizacji zajęć praktycznych zostały określone regulaminie kształcenia praktycznego			
Ocena podsumowująca: <u>laboratorium</u> - średnia ocen z zaliczeń częściowych Zaliczenie na ocenę pozytywną, co najmniej dostateczną każdej umiejętności przypisanej do zajęć z technik położniczych i prowadzenia porodu. Ocenę końcową z laboratorium stanowi średnia wszystkich ocen częściowych. Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia. do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C50b. Dyspozytor medyczny w systemie ratownictwa medycznego		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 6	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:	30	Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Student posiada wiedzę z zakresu nauk klinicznych oraz posiada wiedzę i umiejętności z praktyk zawodowych ratownika medycznego.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć:			
1. Student potrafi dostosowywać postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta			
2. Student posiada wiedzę w jaki sposób należy identyfikować wskazania transportu poszkodowanego do centrum urazowego.			
3. Student zna kwalifikacje, zadania, sposób i tryb odbywania doskonalenia zawodowego dyspozytora medycznego.			

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW				
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Umiejętności - potrafi				
C.U67.	identyfikować wskazania do transportu do centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci i zgłaszać spełnienie kryteriów kwalifikacji kierownikowi zespołu urazowego lub kierownikowi zespołu urazowego dziecięcego		K_U02	
C.U69.	dostosować postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta		K_U02	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K03	wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb		K_K03	
K_K04	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole, w tym z osobami wykonującymi inne zawody medyczne oraz w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym		K_K04	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Laboratorium		
TP-01	System powiadamiania ratunkowego.	Laboratorium	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, burza mózgów, pokaz, opis, instruktaż,	kolokwium – zaliczenia częściowe,
TP-02	Centrum Powiadamiania Ratunkowego (CPR) - organizacja, zadania, funkcjonowanie.	Laboratorium	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, burza mózgów, pokaz, opis, instruktaż,	kolokwium – zaliczenia częściowe,

TP-03	Dyspozytor medyczny – kwalifikacje, zadania, sposób i tryb odbywania doskonalenia zawodowego.	Laboratorium	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, burza mózgów, pokaz, opis, instruktaż,	kolokwium – zaliczenia częściowe,
TP-04	System Wspomagania Dowodzenia Państwowego Ratownictwa Medycznego (SWD PRM).	Laboratorium	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, burza mózgów, pokaz, opis, instruktaż,	kolokwium – zaliczenia częściowe,
TP-05	Wojewódzki koordynator ratownictwa medycznego.	Laboratorium	dyskusja, metoda sytuacyjna, metoda przypadków, burza mózgów, pokaz, opis, instruktaż,	kolokwium – zaliczenia częściowe,
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Liczak T.: Procedury ratunkowe – przedszpitalne tom1. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2023.				
2. Podlewski R.: Stany zagrożenia życia i zdrowia: schematy postępowania dla ZRM typu P. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2021.				
3. Guła P.; Machała W.: Postępowanie przedszpitalne w obrażeniach ciała. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2021.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Aehlert B., Smereka J.: ACLS zaawansowane czynności resuscytacyjne. Edra Urban & Partner, Wrocław 2023.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			30	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta			1
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć	C.U67., C.U69.	kolokwium – zaliczenia częściowe
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U67., C.U69.	kolokwium – zaliczenia częściowe
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.U67., C.U69.	kolokwium – zaliczenia częściowe
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: 1. <u>laboratorium</u> - zaliczenie wszystkich kolokwium częściowych.			
Ocena podsumowująca: 1. <u>laboratorium</u> - zaliczenie na ocenę co najmniej dostateczną wszystkich zaliczeń częściowych. Oceną końcową jest średnia ocen z wszystkich zaliczeń częściowych.			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C51a. Techniki radzenia sobie ze stresem		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 5	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
1. Wiedza na temat fizjologii stresu z przedmiotu psychologia.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć:			
1. Zapoznanie studenta z problematyką stresu, metodami zapobiegania zaburzeń stresowych wśród służb ratowniczych oraz umiejętnościami radzenia sobie ze stresem.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Umiejętności - potrafi				
C.U27.	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego		K_U12	
C.U64.	działać zespołowo, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego		K_U07 K_U13	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych		K_K05	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Ćwiczenia		
TP-01	Czynniki stresogenne w pracy ratownika medycznego. Określenie własnej odporności na stres.	ćwiczenia	Ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy	Zaliczenie pisemne
TP-02	Konsekwencje fizyczne, psychiczne i społeczne działania stresu.	ćwiczenia	Ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy	Zaliczenie pisemne
TP-03	Style radzenia sobie ze stresem.	ćwiczenia	Ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy	Zaliczenie pisemne
TP-04	Wybrane metody radzenia sobie ze stresem.	ćwiczenia	Ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy	Zaliczenie pisemne
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):															
1. Heszen, I.: Psychologia stresu: korzystne i niekorzystne skutki stresu życiowego. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2016.															
2. Steciwko A., Mastelarz-Migas A.: Stres oraz wypalenie zawodowe: jak rozpoznawać, zapobiegać i leczyć. Wydawnictwo Elsevier Urban & Partner, Wrocław 2012.															
Literatura uzupełniająca:															
1. Lis-Turlejska M.: Stres traumatyczny: występowanie, następstwa, terapia. Wydawnictwo "Żak", Warszawa 2002.															
2. Seyle H.: Stres okiełznany. Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1997															
III. INFORMACJE DODATKOWE															
BILANS PUNKTÓW ECTS															
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)															
Forma aktywności		Liczba godzin *													
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30													
Praca własna studenta		30													
SUMA GODZIN:		60													
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)															
		Liczba punktów ECTS													
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1												
	Praca własna studenta		1												
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;															
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:															
<table border="1"> <tr> <th colspan="4">Praca własna studenta</th> </tr> <tr> <th>Lp.</th> <th>Forma pracy własnej studenta</th> <th>Efekty uczenia się</th> <th>Weryfikacja:</th> </tr> <tr> <td>1</td> <td>Czytanie wskazanej literatury, nabywanie umiejętności wykonywanych podczas zajęć</td> <td>C.U27., C.U64.</td> <td>Zaliczenie pisemne</td> </tr> </table>				Praca własna studenta				Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:	1	Czytanie wskazanej literatury, nabywanie umiejętności wykonywanych podczas zajęć	C.U27., C.U64.	Zaliczenie pisemne
Praca własna studenta															
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:												
1	Czytanie wskazanej literatury, nabywanie umiejętności wykonywanych podczas zajęć	C.U27., C.U64.	Zaliczenie pisemne												
KRYTERIA OCENIANIA															
Ocena kształtująca:															
Ćwiczenia - forma i warunki zaliczenia: obserwacja studenta w czasie zajęć															
Ocena podsumowująca:															
Zaliczenie na ocenę - zaliczenie pisemne.															
Zaliczenie na ocenę pozytywną, co najmniej dostateczną treści programowych realizowanych w ramach ćwiczeń															
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ															
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość															

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C51b. Podstawy transplantologii		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 5	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
1. Wiedza na temat fizjologii stresu z przedmiotu psychologia.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć:			
1. Zapoznanie studenta z problematyką stresu, metodami zapobiegania zaburzeń stresowych wśród służb ratowniczych oraz umiejętnościami radzenia sobie ze stresem.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy – zna i rozumie			

C.W113.	zasady wysuwania podejrzenia śmierci mózgu i jej rozpoznawania	K_W04		
Umiejętności - potrafi				
C.U24.	asystować przy czynnościach przygotowawczych do transplantacji narządów	K_U12		
C.U31.	rozpoznać stan nagłego zagrożenia zdrowotnego u pacjenta po przeszczepie narządu	K_U01		
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U07 K_U13		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Ćwiczenia		
TP-01	Podstawy prawne pobierania i przeszczepiania komórek, tkanek i narządów w Polsce.	ćwiczenia	Ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy	Zaliczenie pisemne
TP-02	Organizacja pobierania i przeszczepiania narządów. Pobieranie narządów od dawców żywych i zmarłych. Zasady leczenia immunosupresyjnego po transplantacjach narządowych.	ćwiczenia	Ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy	Zaliczenie pisemne
TP-03	Podstawy transplantologii narządowej oraz transplantacji komórek krwiotwórczych – wskazania, przeciwwskazania do przeszczepiania.	ćwiczenia	Ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy	Zaliczenie pisemne

TP-04	Przeszczepianie nerek, płuc, wątroby, serca, trzustki – wskazania, przygotowanie biorcy, immunosupresja, zabieg przeszczepienia, zasady opieki po przeszczepieniu, powikłania.	ćwiczenia	Ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy	Zaliczenie pisemne
TP-05	Przeszczepianie szpiku kostnego.	ćwiczenia	Ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy	Zaliczenie pisemne
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Rolka H., Kowalewska B., Jankowiak B., Krajewska-Kułak E.,: Transplantologia i pielęgniarstwo transplantacyjne. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2022.				
2. Nowak P.G.: Etyka, śmierć i transplantacje. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2018.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Cierpka L., Durlik M.: Transplantologia kliniczna: przeszczepy narządowe. Termedia Wydawnictwa Medyczne, Poznań 2015.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			30	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1	
	Praca własna studenta		1	
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				

Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Czytanie wskazanej literatury, nabywanie umiejętności wykonywanych podczas zajęć	C.W113., C.U24., C.U31., C.U68.	Zaliczenie pisemne
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: Ćwiczenia - forma i warunki zaliczenia: obserwacja studenta w czasie zajęć			
Ocena podsumowująca: Zaliczenie na ocenę - zaliczenie pisemne. Zaliczenie na ocenę pozytywną, co najmniej dostateczną treści programowych realizowanych w ramach ćwiczeń			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C52a Stany nagłe u dzieci		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 5	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Posiadanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych uzyskanych w ramach przedmiotu pediatria.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Umiejętność rozpoznawania objawów wskazujących na nagłą lub ciężką patologię w rozwoju dziecka.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)		
Wiedza – zna i rozumie				
C.W1.	zasady postępowania w najczęstszych chorobach dzieci, z uwzględnieniem odrębności uzależnionych od wieku	K_W01		
C.W3.	wybrane choroby układu oddechowego, układu krążenia i układu pokarmowego oraz choroby neurologiczne u dzieci	K_W01		
C.W4.	najczęstsze choroby zakaźne wieku dziecięcego	K_W01		
C.W74.	zasady diagnozowania i postępowania terapeutycznego w najczęstszych chorobach wymagających interwencji chirurgicznej, z uwzględnieniem odrębności chorób wieku dziecięcego oraz ich przyczyny i objawy	K_W01		
C.W75.	wybrane zagadnienia z zakresu traumatologii dziecięcej	K_W01		
C.W86.	postępowanie przedszpitalne w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego u dzieci	K_W01		
C.W104.	zasady funkcjonowania centrum urazowego i centrum urazowego dla dzieci	K_W02		
Umiejętności - potrafi				
C.U1.	ocenić stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego	K_U02		
C.U3.	postępować z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych	K_U02		
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02		
C.U5.	dostosować sposób postępowania do wieku dziecka	K_U02		
C.U69.	dostosować postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	K_K06		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		ćwiczenia		

TP-01	Badanie dziecka w stanie zagrożenia życia.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy	zaliczenie pisemne
TP-02	Niewydolność oddechowa u dzieci.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy	zaliczenie pisemne
TP-03	Niewydolność krążenia i wstrząs u dzieci.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy	zaliczenie pisemne
TP-04	Zaburzenia rytmu serca u dzieci.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy	zaliczenie pisemne
TP-05	Urazy u dzieci.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy	zaliczenie pisemne
TP-06	Oparzenia u dzieci.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy	zaliczenie pisemne
TP-07	Ostre schorzenia jamy brzusznej u dzieci.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy	zaliczenie pisemne
TP-08	Ostre zatrucia u dzieci.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy	zaliczenie pisemne
TP-09	Anafilaksja u dzieci.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy	zaliczenie pisemne
TP-10	Hipotermia u dzieci.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy	zaliczenie pisemne
TP-11	Porażenie prądem elektrycznym i piorunem.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy	zaliczenie pisemne
TP-12	Pokąsania przez węże oraz inne zwierzęta.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy	zaliczenie pisemne
TP-13	Stany nagłe w neurologii dziecięcej.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy	zaliczenie pisemne

TP-14	Stany nagłe w psychiatrii dziecięcej.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy	zaliczenie pisemne
TP-15	Prawne aspekty postępowania z dzieckiem w stanie nagłym.	ćwiczenia	ćwiczenia oparte na różnych źródłach wiedzy	zaliczenie pisemne
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Postępowanie w stanach nagłych u dzieci, Gruba M., Gucwa J., (red.), Medycyna Praktyczna, Warszawa 2024.				
2. Kleszczyński J., Stany nagłe u dzieci, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2018.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Ostre stany zagrożenia życia w obrażeniach ciała, Sosada K., Żurawiński W., Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2022.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			30	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta			1
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				
Praca własna studenta				
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się		Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć,	C.W1., C.W3., C.W4., C.W74., C.W75., C.W86., C.W104. C.U1., C.U3., C.U4., C.U5., C.U69.		Zaliczenie pisemne
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.W1., C.W3., C.W4., C.W74., C.W75., C.W86., C.W104. C.U1., C.U3., C.U4., C.U5., C.U69.		Zaliczenie pisemne
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.W1., C.W3., C.W4., C.W74., C.W75., C.W86., C.W104. C.U1., C.U3., C.U4., C.U5., C.U69.		Zaliczenie pisemne

KRYTERIA OCENIANIA	
Ocena kształtująca:	
<u>ćwiczenia</u> - zaliczenia cząstkowe	
Ocena podsumowująca:	
<u>ćwiczenia</u> - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych	
Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia	
do 50% - ocena 2,0	
> 50% – 60% - ocena 3.0	
> 60% – 70% ocena 3.5	
> 70% – 80% ocena 4.0	
> 80% – 90% ocena 4.5	
powyżej 90% – ocena 5.0	
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ	
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość	

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C52b Stany nagłe w neonatologii		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 5	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Student posiada wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne z zakresu pediatrii.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Student posiada wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne z zakresu stanów nagłych w neonatologii.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)		
Umiejętności - potrafi				
C.U3.	postępować z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych	K_U02		
C.U5.	dostosować sposób postępowania do wieku dziecka	K_U02		
C.U6.	ocenić stan noworodka w skali APGAR	K_U02 K_U03		
C.U38.	prowadzić podstawowe czynności resuscytacyjne u dorosłych i dzieci, w tym niemowląt i noworodków	K_U02		
C.U69.	dostosować postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Ćwiczenia		
TP-01	Badanie noworodka zdrowego i chorego.	Ćwiczenia	Korzystanie z różnych źródeł wiedzy, dyskusja	Zaliczenie pisemne
TP-02	Niewydolność oddechowa i niewydolność krążenia u noworodka. Metody wspomagania oddechu. Przetrwałe nadciśnienie płucne.	Ćwiczenia	Korzystanie z różnych źródeł wiedzy, dyskusja	Zaliczenie pisemne
TP-03	Zakażenia u noworodka - wrodzone, nabyte. Posocznica noworodkowa, zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych.	Ćwiczenia	Korzystanie z różnych źródeł wiedzy, dyskusja	Zaliczenie pisemne

TP-04	Wady wrodzone – rozpoznawanie, ocena dojrzałości noworodka. Wcześnieństwo i jego specyfika.	Ćwiczenia	Korzystanie z różnych źródeł wiedzy, dyskusja	Zaliczenie pisemne
TP-05	Zaburzenia przewodu pokarmowego. Zasady żywienia noworodka zdrowego i chorego. Terapia żywieniowa enteralna i parenteralna.	Ćwiczenia	Korzystanie z różnych źródeł wiedzy, dyskusja	Zaliczenie pisemne
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Kordek A. (red): Stany nagłe: neonatologia. Wyd Medical Tribune Polska. Warszawa 2019.				
2. Świetliński J., Kosmala K., Musialik-Świetlińska E., Pietras K., Wilk-Tyl J.: Neonatologia i opieka nad noworodkiem. 1. PZWL. Warszawa 2016.				
3. Świetliński J., Baranowska E. i wsp.: Neonatologia i opieka nad noworodkiem. 2. PZWL. Warszawa 2017.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Szczapa J. (red): Neonatologia. PZWL. Warszawa 2015				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			30	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1	
	Praca własna studenta		1	
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				

Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć,	C.U3., C.U5., C.U6., C.U38., C.U69	Zaliczenie pisemne
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U3., C.U5., C.U6., C.U38., C.U69	Zaliczenie pisemne
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.U3., C.U5., C.U6., C.U38., C.U69	Zaliczenie pisemne
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>ćwiczenia</u> - zaliczenia częściowe			
Ocena podsumowująca: <u>ćwiczenia</u> - średnia ocen z zaliczeń częściowych Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C53a Ostre zatrucia w praktyce ratownika medycznego		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 5	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
1. Student ma wiedzę o budowie i czynnościach poszczególnych narządów i układów organizmu człowieka, patologii poszczególnych narządów i układów, potrzebach zdrowotnych jednostki i ich zaspokajaniu, opieki nad pacjentami z zaburzeniami podstawowych układów człowieka, metodach gromadzenia informacji o pacjencie, roli ratownika medycznego w procesie diagnozowania i leczenia, wiedzę o zasadach i technikach wykonywania podstawowych zabiegów medycznych, zasadach etyki zawodowej ratownika medycznego;			
2. Student posiada umiejętności wykonywania podstawowych zabiegów medycznych.			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:				
1. Student nabędzie umiejętności sprawowania profesjonalnej opieki nad chorymi wymagającymi postępowania diagnostyczno-terapeutycznego z powodu ostrych zatruc.				
2. Student nabędzie kompetencje społeczne zgodne z zasadami etyki zawodowej ratownika medycznego niezbędne w sprawowaniu opieki nad chorymi wymagającymi postępowania diagnostyczno-terapeutycznego z powodu ostrych zatruc.				
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW				
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)		
Umiejętności - potrafi				
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02		
C.U33.	zinterpretować wyniki podstawowych badań toksykologicznych	K_U02		
C.U34.	rozpoznać toksydromy	K_U02		
C.U35.	ocenić wskazania do transportu pacjenta do jednostki wyspecjalizowanej, w szczególności do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego lub kardiologii inwazyjnej oraz do centrum leczenia oparzeń	K_U04		
C.U36.	szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych i w różnych stanach klinicznych	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegać i rozpoznawać własne ograniczenia, dokonywać samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K06	kierować się dobrem pacjenta	K_K06		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Ćwiczenia		
TP-01	Ostre zatrucia w praktyce ratownika medycznego. Rodzaje. Przyczyny. Toksydromy. Odtrutki.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	Zaliczenie pisemne

TP-02	Ostre zatrucia lekami - zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	Zaliczenie pisemne
TP-03	Ostre zatrucia alkoholami - zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	Zaliczenie pisemne
TP-04	Ostre zatrucia tlenkiem węgla - zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	Zaliczenie pisemne
TP-05	Ostre zatrucia u dzieci - zasady postępowania diagnostyczno-terapeutycznego.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	Zaliczenie pisemne
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Kleszczyński J. (red.): Stany nagłe u dzieci. Wyd. PZWL, Warszawa 2017.				
2. Łukasik-Głębocka M. (red.): Ostre zatrucia w praktyce ratownika medycznego. Wyd. PZWL, Warszawa 2018.				
3. Panasiuk L., Król M., Szponar E., Szponar J.: Ostre zatrucia. Praktyka lekarza rodzinnego. Wyd. PZWL, Warszawa 2022.				
4. Gucwa J., Ostrowski M. (red.): Zaawansowane zabiegi resuscytacyjne i wybrane stany nagłe. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2018.				
5. Ślusarska B., Zarzycka D., Majda A. (red.): Podstawy pielęgniarstwa. Tom 2. Wyd. PZWL, Warszawa 2017.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Gaszyński W.: Intensywna terapia i medycyna ratunkowa: wybrane zagadnienia. PZWL, Warszawa 2018.				
2. Wytyczne Resuscytacji Krążeniowo-Oddechowej (z roku 2021) wersja on-line na stronie www.prc.krakow.pl				
3. Kózka M., Maślanka M., Rumian B. (red.): Pielęgniarstwo ratunkowe. PZWL, Warszawa 2013.				
4. Goniewicz M.: Pierwsza pomoc: podręcznik dla studentów. PZWL, Warszawa 2016 .				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			30	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				

			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1	
	Praca własna studenta		1	
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				
Praca własna studenta				
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:	
1	Przygotowanie do zajęć	C.U4., C.U33., C.U34., C.U35., C.U36.	zaliczenie pisemne	
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U4., C.U33., C.U34., C.U35., C.U36.	zaliczenie pisemne	
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.U4., C.U33., C.U34., C.U35., C.U36.	zaliczenie pisemne	
KRYTERIA OCENIANIA				
Ocena kształtująca: ćwiczenia - zaliczenia cząstkowe				
Ocena podsumowująca: ćwiczenia - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0				
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ				
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość				

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C53b Etyka resuscytacji		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 5	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
- wiedza – zna podstawową terminologię z zakresu podstaw ratownictwa medycznego i psychologii. - umiejętności – potrafi w podstawowym stopniu wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnych źródeł;			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć:			
Celem zajęć jest zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami z zakresu etyki zawodu ratownika medycznego oraz doskonalenie umiejętności rozwiązywania dylematów etycznych.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Umiejętności - potrafi				
C.U38.	prowadzić podstawowe czynności resuscytacyjne u dorosłych i dzieci, w tym niemowląt i noworodków		K_U02	
C.U39.	prowadzić zaawansowane czynności resuscytacyjne u dorosłych, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację		K_U02	
C.U62.	decydować o niepodejmowaniu resuscytacji krążeniowo-oddechowej lub o zaprzestaniu jej przeprowadzenia		K_U02	
C.U71.	rozpoznać pewne znamiona śmierci i stwierdzić zgon pacjenta		K_U01	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych		K_K05	
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem		K_K06	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Ćwiczenia		
TP-01	Uwzględnienie decyzji o niepodejmowaniu RKO w planach leczenia stanów nagłych. Prawa człowieka w kontekście resuscytacji i decyzji końca życia.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu wiedzy studium indywidualnego przypadku	Zaliczenie pisemne
TP-02	Podstawowe zasady etyki medycznej: autonomia pacjenta jako jednostki, działanie na korzyść pacjenta, nieszkodzenie pacjentowi (nieczynienie krzywdy) oraz zasada sprawiedliwości.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu wiedzy studium indywidualnego przypadku	Zaliczenie pisemne

TP-03	Terapia daremna. Oświadczenia woli.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu wiedzy studium indywidualnego przypadku	Zaliczenie pisemne
TP-04	Praktyczne aspekty pozaszpitalnego i wewnątrzszpitalnego NZK.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu wiedzy studium indywidualnego przypadku	Zaliczenie pisemne
TP-05	Komunikacja. Obecność rodziny w czasie RKO. Zawiadamianie o śmierci. Dokumentacja zlecenia DNAR w historii choroby pacjenta.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu wiedzy studium indywidualnego przypadku	Zaliczenie pisemne
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Monge M.A. (red.) Etyka w medycynie: ujęcie interdyscyplinarne Wydawnictwo MediPage, Warszawa 2012.				
2. Andres J. (red): Wytyczne 2015 Resuscytacji Krążeniowo Oddechowej Europejska i Polska Rada Resuscytacji.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Kodeks Etyki Zawodowej Ratownika Medycznego przyjęty na I Ogólnopolskim Kongresie Ratowników Medycznych, 11- 12 października 2013 r.				
2. USTAWA z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym				
3. Napiórkowska-Orkisz M, Olszewska J. Etyka w resuscytacji. Piel Pol. 2017;3(65):514–517.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			30	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta			1

* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;

OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:

Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć,	C.U38., C.U39., C.U62., C.U71.	Obserwacja podczas ćwiczeń Zaliczenie pisemne
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U38., C.U39., C.U62., C.U71.	Obserwacja podczas ćwiczeń Zaliczenie pisemne
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.U38., C.U39., C.U62., C.U71.	Obserwacja podczas ćwiczeń Zaliczenie pisemne

KRYTERIA OCENIANIA

Ocena kształtująca:

ćwiczenia - zaliczenia cząstkowe

1. Zaliczenie na ocenę pozytywną, co najmniej dostateczną każdej umiejętności przypisanej do zajęć

Ocena podsumowująca:

ćwiczenia - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych

Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń:

1. Zaliczenie pisemne na ocenę - uzyskanie z zaliczenia pisemnego oceny pozytywnej – co najmniej dostatecznej (min. 51,0% poprawnych odpowiedzi).

Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia

do 50% - ocena 2,0

> 50% – 60% - ocena 3.0

> 60% – 70% ocena 3.5

> 70% – 80% ocena 4.0

> 80% – 90% ocena 4.5

powyżej 90% – ocena 5.0

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C54a Stany nagłe w geriatricii		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 5	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Student posiada wiedzę i umiejętności i kompetencje społeczne z przedmiotów wchodzących w zakres nauk klinicznych oraz anatomii i fizjologii realizowanych we wcześniejszych semestrach kształcenia.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Pozyskanie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych z zakresu stanów nagłych w geriatricii.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)		
Umiejętności - potrafi				
C.U7.	przeprowadzić wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych	K_U02		
C.U8.	ocenić stan świadomości pacjenta	K_U02		
C.U69.	dostosować postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Ćwiczenia		
TP-01	Podstawy oceny i postępowania w stanach nagłych w geriatrii. Komunikacja z osobą starszą. Problemy komunikacyjne związane z zaburzeniami psychicznymi – demencja, majaczenia, otępienia, depresja starcza.	Ćwiczenia	Zajęcia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja	Zaliczenie pisemne
TP-02	Wybrane stany nagłe: omdlenia, zawroty głowy, udar i przemijające ataki niedokrwienne, duszność, ból w klatce piersiowej.	Ćwiczenia	Zajęcia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja	Zaliczenie pisemne

TP-03	Stany nagłe w przebiegu zaburzeń metabolicznych.	Ćwiczenia	Zajęcia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja	Zaliczenie pisemne
TP-04	Stany nagłe w przebiegu chorób narządów jamy brzusznej.	Ćwiczenia	Zajęcia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja	Zaliczenie pisemne
TP-05	Urazy u osób starszych – postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne.	Ćwiczenia	Zajęcia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja	Zaliczenie pisemne
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Broczek K., Jankowski K. (red): Stany nagłe: geriatria. Wyd. Medical Tribune Polska; Warszawa 2018.				
2. Kostka T.(red.): Stany nagłe w geriatрії. Wyd. Edra Urban & Partner. Wrocław 2017.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Sobieszczańska E.: (red): Geriatria. Wyd. Edra Urban & Partner. Wrocław 2018.				
2. Religa D., Derejczyk J. (red.): Drogowskazy w geriatрії. PZWL, Warszawa 2021				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			30	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta			1
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				

Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Przygotowanie do zajęć,	C.U7., C.U8., C.U69.	Zaliczenie pisemne
2	Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U7., C.U8., C.U69.	Zaliczenie pisemne
3	Przygotowanie do zaliczenia	C.U7., C.U8., C.U69.	Zaliczenie pisemne
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>ćwiczenia</u> - zaliczenia częściowe			
Ocena podsumowująca: <u>ćwiczenia</u> - średnia ocen z zaliczeń częściowych Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: C54b Organizacja systemu ratownictwa medycznego		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: nauki kliniczne	
Rok studiów: III		Semestr: 5	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
1. Student posiada podstawową wiedzę dotyczącą zagadnień związanych z instytucjami i jednostkami funkcjonującymi w ramach systemów ratownictwa. Posiada umiejętność pozyskiwania informacji ze wskazanych źródeł oraz jest gotowy do poszukiwania, systematyzowania oraz prezentowania wiedzy z zakresu ratownictwa medycznego.			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:				
1. Usystematyzowanie studentowi podstawowej wiedzy związanej z zasadami funkcjonowaniem ratownictwa medycznego w Polsce i na świecie oraz zasad współdziałania jednostek ratownictwa niemedycznego (WOPR, TOPR, GOPR, PCK, Straż Pożarna i innych) z zespołami ratownictwa medycznego. Przedstawienie struktura systemu Zintegrowanego Ratownictwa Medycznego.				
2. Przedstawienie studentowi roli i funkcji Szpitalnego Oddziału Ratunkowego w strukturze szpitala.				
3. Zapoznanie studenta z zadaniami i obowiązkami ratownika medycznego w systemie.				
4. Kształtowanie postawy studenta do pogłębiania wiedzy oraz doskonalenia umiejętności z zakresu organizacji systemu ratownictwa medycznego				
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW				
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:			Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Umiejętności - potrafi				
C.U64.	działać zespołowo, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego			K_U04
C.U67.	identyfikować wskazania do transportu do centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci i zgłaszać spełnienie kryteriów kwalifikacji kierownikowi zespołu urazowego lub kierownikowi zespołu urazowego dziecięcego			K_U02
Kompetencje społecznych - jest gotów do				
K_K04	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole, w tym z osobami wykonującymi inne zawody medyczne oraz w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym			K_K04
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych			K_K05
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
Ćwiczenia				
TP-01	Organizacja, funkcjonowanie i finansowanie systemu PRM.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	zaliczenie pisemne – test

TP-02	Jednostki systemu PRM.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	zaliczenie pisemne – test
TP-03	Jednostki współdziałające i jednostki współpracujące z systemem PRM.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	zaliczenie pisemne – test
TP-04	Wojewódzki plan działania systemu PRM.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	zaliczenie pisemne – test
TP-05	Centrum urazowe i centrum urazowe dla dzieci – organizacja, kryteria kwalifikacji.	Ćwiczenia	ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	zaliczenie pisemne – test
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym				
2. Wybrane akty wykonawcze do Ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym – wykaz podany przez prowadzącego				
Literatura uzupełniająca:				
1. Ładny J.R.(red.): Medycyna ratunkowa : zabiegi i procedury. Edra Urban & Partner, Wrocław 2023.				
2. Guła P.(red.): Postępowanie w obrażeniach ciała w praktyce SOR. PZWL, Warszawa 2021.				
3. Guła P.(red.): Postępowanie przedszpitalne w obrażeniach ciała. PZWL, Warszawa 2021.				
4. Jakubaszko J.: ABC postępowania w urazach. Górnicki WM, Wrocław 2003				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			30	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	1
	Praca własna studenta		1
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Forma zajęć	Forma aktywności studenta w ramach pracy własnej	Symbol efektu uczenia się, którego praca własna dotyczy	Metody weryfikacji efektów uczenia się stosowane w ramach pracy własnej
Ćwiczenia	Przygotowanie do zaliczenia Czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł Przygotowanie do zajęć,	C.U64., C.U67.	1. Aktywny i merytoryczny udział w zajęciach. 2. Zaliczenie pisemne – test
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>ćwiczenia</u> - zaliczenia częściowe			
Ocena podsumowująca: <u>ćwiczenia</u> - średnia ocen z zaliczeń częściowych Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia do 50% - ocena 2,0 > 50% – 60% - ocena 3.0 > 60% – 70% ocena 3.5 > 70% – 80% ocena 4.0 > 80% – 90% ocena 4.5 powyżej 90% – ocena 5.0			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: D55 Zespół ratownictwa medycznego – praktyka wakacyjna		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: praktyki zawodowe	
Rok studiów: II		Semestr: 4	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 6		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:	156	Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	156	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Student posiada wiedzę z zakresu anatomii, fizjologii, farmakologii, chorób wewnętrznych, pediatrii, chirurgii, procedur ratunkowych przedszpitalnych, podstawowych zabiegów medycznych oraz posiada wiedzę o zasadach i technikach postępowania przy wykonywaniu czynności ratunkowych			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Opanowanie wiedzy na temat: sposobów podejmowania podstawowych czynności ratunkowych, podstawowych zabiegów resuscytacyjnych, sprawowania opieki nad pacjentem transportowanym przez zespół ratunkowy i okazywania empatii w relacjach z pacjentem			

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Umiejętności - potrafi		
C.U1.	ocenić stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego	K_U01
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02
C.U5.	dostosować sposób postępowania do wieku dziecka	K_U02
C.U7.	przeprowadzić wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych	K_U02
C.U8.	ocenić stan świadomości pacjenta	K_U02
C.U9.	ułożyć pacjenta w pozycji właściwej do jego stanu lub odniesionych obrażeń ciała	K_U02
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi	K_U02
C.U19.	obliczać dawki produktów leczniczych oraz przygotowywać do podania i podawać produkty lecznicze pacjentowi	K_U11
C.U25.	identyfikować na miejscu zdarzenia sytuację narażenia na czynniki szkodliwe i niebezpieczne	K_U01
C.U26.	przygotować pacjenta do transportu	K_U02
C.U28.	monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportu	K_U02
C.U29.	stosować leczenie przeciwbólowe	K_U11
C.U30.	ocenić stopień nasilenia bólu według skal oceny bólu	K_U02
C.U35.	ocenić wskazania do transportu pacjenta do jednostki wyspecjalizowanej, w szczególności do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego lub kardiologii inwazyjnej oraz do centrum leczenia oparzeń	K_U02 K_U04
C.U37.	powiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby	K_U02
C.U38.	przewodzić podstawowe czynności resuscytacyjne u dorosłych i dzieci, w tym niemowląt i noworodków	K_U02
C.U39.	przewodzić zaawansowane czynności resuscytacyjne u dorosłych, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację	K_U02
C.U40.	przewodzić zaawansowane czynności resuscytacyjne u dzieci, w tym niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację	K_U02
C.U41.	udrażniać drogi oddechowe metodami bezprzrządowymi	K_U02
C.U42.	udrażniać drogi oddechowe przyrządowymi metodami nadgłośniowymi	K_U02

C.U43.	wykonać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej u pacjenta ze stwierdzonym nagłym zatrzymaniem krążenia	K_U02
C.U45.	wdrożyć tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech	K_U02
C.U49	przewodzą wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego	K_U02
C.U50.	przewodzą wentylację zastępczą z użyciem respiratora transportowego	K_U02
C.U51.	wykonać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora zautomatyzowanego	K_U02
C.U52.	wykonać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego	K_U02
C.U61.	przyjąć poród nagły w warunkach pozaszpitalnych	K_U02
C.U62.	decydować o niepodejmowaniu resuscytacji krążeniowo-oddechowej lub o zaprzestaniu jej przeprowadzenia	K_U02
C.U64.	działać zespołowo, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego	K_U13
C.U65.	transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych	K_U02
C.U66.	identyfikować obrażenia ciała i wdrażać postępowanie ratunkowe, z uwzględnieniem obrażeń wielomiejscowych i wielonarządowych	K_U01
C.U67.	identyfikować wskazania do transportu do centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci i zgłaszać spełnienie kryteriów kwalifikacji kierownikowi zespołu urazowego lub kierownikowi zespołu urazowego dziecięcego	K_U01
C.U69.	dostosować postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta	K_U01
C.U70.	przewodzą dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych	K_U02
C.U71.	rozpoznać pewne znamiona śmierci i stwierdzić zgon pacjenta	K_U02
C.U76.	przewodzą medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe udzielane przez ratownika medycznego z zachowaniem regulacji prawnych dotyczących wykonywania zawodu ratownika medycznego	K_U02
C.U77.	stosować środki przymusu bezpośredniego w systemie ochrony zdrowia	K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K01	aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem	K_K01
K_K02	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	K_K02

K_K03	wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb	K_K03		
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06		
K_K07	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	K_K07		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Treści programowe (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć, tj. wykład, ćwiczenia, laboratoria, projekty, seminaria i inne):				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Praktyki zawodowe		
TP-01	Organizacja w Zespole Ratownictwa Medycznego (ZRM). Organizacja i współpraca z innymi jednostkami Państwowego Ratownictwa Medycznego (PRM) i jednostkami współpracującymi z systemem PRM. Wyposażenie ZRM, zasady bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-02	Wywiad i badanie fizykalne w ZRM	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-03	Monitorowanie czynności układu krążenia oraz oddechowego metodami nieinwazyjnymi.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-04	Farmakoterapia, leczenie przeciwbólowe w ZRM.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-05	Podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u dorosłych i dzieci, w tym niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-06	Przyrządowe udrażnianie dróg oddechowych metodami nadgłośniowymi.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-07	Wykonanie intubacji dotchawiczej w laryngoskopii bezpośredniej u pacjenta ze stwierdzonym nagłym zatrzymaniem krążenia.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-08	Terapia bierna i czynna. Prowadzenie wentylacji zastępczej z użyciem worka samorozprężalnego oraz z użyciem respiratora transportowego.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-09	Wykonanie defibrylacji elektrycznej z użyciem defibrylatora manualnego i zautomatyzowanego.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-10	Postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne we wstrząsie: kardiogennym, neurogennym, anafilaktycznym, septycznym.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-11	Postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne z pacjentem kardiologicznym.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-12	Przyjęcie porodu nagłego w warunkach pozaszpitalnych.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-13	Stosowanie środków przymusu bezpośredniego ZRM	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-14	Przygotowanie pacjenta do transportu. Transportowanie pacjenta w warunkach przedszpitalnych. Monitorowanie pacjenta podczas transportu.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-15	Rozpoznawanie pewnych znamion śmierci i stwierdzenie zgonu pacjenta.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-16	Prowadzenie dokumentacji medycznej w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Zespół urazowy w praktyce / redakcja naukowa Krzysztof Karwan, Przemysław Guła, Małgorzata Rak. Wydanie I. - Warszawa: PZWL, 2019				
2. Pierwsza pomoc: podręcznik dla studentów / Mariusz Goniewicz. Wyd. 1, 5 dodr.). - Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2016				
3. Intensywna terapia i medycyna ratunkowa: wybrane zagadnienia / Wojciech Gaszyński. Wyd. 2 poprawione - 1 dodruk - Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2017				
Literatura uzupełniająca:				
1. Leki w ratownictwie medycznym / redakcja naukowa Jacek Kleszczyński, Marcin Zawadzki. Wydanie 2 - 5 dodruk. - Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2019				
2. Pielęgniarstwo ratunkowe / red. nauk. Maria Kózka, Barbara Rumian, Marek Maślanka; [aut. Leszek Brongel et al.]. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2013				
3. Intensywna terapia i wybrane zagadnienia medycyny ratunkowej: repetytorium / Wojciech Gaszyński. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2010				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			156	
Praca własna studenta			24	
SUMA GODZIN:			180	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 6	5,2
	Praca własna studenta			0,8
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				

Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	przygotowanie do zajęć, czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U1., C.U4., C.U5., C.U7., C.U8., C.U9., C.U18., C.U19., C.U25., C.U26., C.U28., C.U29., C.U30., C.U35., C.U37., C.U38., C.U39., C.U40., C.U41., C.U42., C.U43., C.U45., C.U49., C.U50., C.U51., C.U52., C.U61., C.U62., C.U64., C.U65., C.U66., C.U67., C.U69., C.U70., C.U71., C.U76., C.U77.	zaliczenie praktyki zawodowej
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>praktyki zawodowe</u> – Zaliczenie z oceną 1. Zaliczenie na ocenę pozytywną umiejętności wymienionych w „Karcie Umiejętności Kształcenia w zawodzie ratownika medycznego” i „Dzienniku Praktyk Zawodowych”			
Ocena podsumowująca: <u>praktyki zawodowe</u> - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych Punktacja i kryteria oceny kompetencji społecznych: 1) 1-3 pkt. – przestrzeganie Regulaminu Kształcenia Praktycznego, 2) 1-3 pkt. – przestrzegania praw pacjenta; 3) 1-3 pkt. – przestrzeganie zasad etyki zawodowej; 4) 1-3 pkt. – ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności oraz uwzględnianie czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 5) 1-3 pkt. – rozpoznawanie własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz zasięganie opinii ekspertów w przypadku trudności w rozwiązywaniu problemów. Skala ocen w odniesieniu do ilości punktów uzyskanych z kompetencji społecznych: 5,0 – bardzo dobry (14-15 pkt.) 4,5 – plus dobry (12-13 pkt.) 4,0 – dobry (11 pkt.) 3,5 – plus dostateczny (10 pkt.) 3,0 – dostateczny (9 pkt. – 60%) 2,0 – niedostateczny (poniżej 9 pkt.).			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: D56 Szpitalny oddział ratunkowy (SOR) – praktyka wakacyjna		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: praktyki zawodowe	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 6		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:	156	Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	156	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
Zaliczenie treści programowych z I roku studiów z zakresu podstawowych zabiegów medycznych, technik zabiegów medycznych, procedur ratunkowych przedszpitalnych oraz medycznych czynności ratunkowych.			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem realizacji zajęć z przedmiotu jest przygotowanie studenta do poszerzenia wiedzy w zakresie sprawowania opieki nad pacjentem w trakcie działań ratunkowych oraz organizacji opieki nad pacjentem w trakcie wykonywania medycznych czynności ratunkowych w warunkach Szpitalnego Oddziału Ratunkowego. Kształtowanie i doskonalenie umiejętności w zakresie techniki zabiegów i medycznych czynności ratunkowych. Kształtowanie postawy studenta do systematycznego pogłębiania wiedzy i doskonalenia umiejętności oraz przekonania o znaczeniu wiedzy i umiejętności z techniki zabiegów w praktyce zawodowej ratownika medycznego.		
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Umiejętności - potrafi		
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	K_U02
C.U13.	wykonać badanie elektrokardiograficzne (EKG) i zinterpretować jego zapis w podstawowym zakresie;	K_U02
C.U14.	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi;	K_U02
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi	K_U02
C.U19.	obliczać dawki produktów leczniczych oraz przygotowywać do podania i podawać produkty lecznicze pacjentowi	K_U02
C.U20.	podawać produkty lecznicze stosowane w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, w tym anestetyczne, zwiotczające, analgetyczne, wpływające na profil krzepnięcia krwi, fibrynolityki, aminy presyjne oraz wybrane antybiotyki	K_U02
C.U21.	oznaczyć stężenie glukozy	K_U02
C.U27.	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego	K_U07
C.U28.	monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportu	K_U02
C.U29.	stosować leczenie przeciwbólowe	K_U02
C.U45.	wdrożyć tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech	K_U02 K_U06
C.U55.	wykonać dostęp doszpikowy przy użyciu gotowego zestawu	K_U02
C.U56.	pobrać krew oraz zabezpieczyć materiał biologiczny do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych;	K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K2.	dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	K_K02
K3.	samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw.	K_K03
K5.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05
K6.	kierowania się dobrem pacjenta	K_K06

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Praktyki zawodowe		
TP-01	Szpitalny oddział ratunkowy - organizacja, wyposażenie, zasady bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych. Dokumentacja medyczna – rodzaje, zasady prowadzenia, ochrona danych osobowych. Aseptyka i antyseptyka.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-02	Wykonywanie badania fizykalnego pacjenta.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-03	Farmakoterapia i płynoterapia w SOR. Leczenie przeciwbólowe w SOR.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-04	Pobieranie krwi do badań laboratoryjnych oraz zabezpieczanie materiału do badań laboratoryjnych, mikrobiologicznych i toksykologicznych.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-05	Oznaczanie glikemii.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-06	Wykonywanie dostępu doszpikowego przy użyciu gotowego zestawu.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-07	Przygotowanie pacjenta do transportu na inny oddział szpitala. Monitorowanie pacjenta podczas transportu.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-08	Monitorowanie czynności układu krążenia metodami nieinwazyjnymi.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-09	Wykonywanie elektrokardiogramu i interpretowanie go w podstawowym zakresie.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-10	Wykonywanie tlenoterapii w tym z użyciem respiratora.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Pielęgniarstwo ratunkowe / red. nauk. Maria Kózka, Barbara Rumian, Marek Maślanka; [aut. Leszek Brongel et al.]. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2013				
2. Intensywna terapia i medycyna ratunkowa: wybrane zagadnienia / Wojciech Gaszyński, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2017				
Literatura uzupełniająca:				
1. Algorytmy diagnostyczne i lecznicze w praktyce SOR / redakcja naukowa Leszek Brongel, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2022				
2. Niezbędnik lekarza dyżurnego SOR = Vademecum doctoris oeci casu emergentiae periclitantium / redakcja naukowa Janusz Springer, Jacek Kleszczyński, PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2021				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			156	
Praca własna studenta			24	
SUMA GODZIN:			180	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 6	5,2
	Praca własna studenta			0,8
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				

Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	przygotowanie do zajęć, czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U10., C.U13., C.U14., C.U18., C.U19., C.U20., C.U21., C.U27., C.U28., C.U45., C.U55., C.U56.,	zaliczenie praktyki zawodowej
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>praktyki zawodowe</u> – Zaliczenie z oceną 1. Zaliczenie na ocenę pozytywną co najmniej dostateczną umiejętności wymienionych w „Karcie Umiejętności Kształcenia w zawodzie ratownika medycznego” i „Dzienniku Praktyk Zawodowych”			
Ocena podsumowująca: <u>praktyki zawodowe</u> - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych Punktacja i kryteria oceny kompetencji społecznych: 1) 1-3 pkt. – przestrzeganie Regulaminu Kształcenia Praktycznego, 2) 1-3 pkt. – przestrzegania praw pacjenta; 3) 1-3 pkt. – przestrzeganie zasad etyki zawodowej; 4) 1-3 pkt. – ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności oraz uwzględnianie czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 5) 1-3 pkt. – rozpoznawanie własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz zasięganie opinii ekspertów w przypadku trudności w rozwiązywaniu problemów. Skala ocen w odniesieniu do ilości punktów uzyskanych z kompetencji społecznych: 5,0 – bardzo dobry (14-15 pkt.) 4,5 – plus dobry (12-13 pkt.) 4,0 – dobry (11 pkt.) 3,5 – plus dostateczny (10 pkt.) 3,0 – dostateczny (9 pkt. – 60%) 2,0 – niedostateczny (poniżej 9 pkt.).			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: D57 Oddział anestezjologii i intensywnej terapii – praktyka wakacyjna		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: praktyki zawodowe	
Rok studiów: II		Semestr: 4	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 4		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:	96	Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	96	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Podstawowa wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne z zakresu anestezjologii i intensywnej terapii uzyskane we wcześniejszych etapach kształcenia.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Student ma opanowaną wiedzę na temat: sposobów leczenia chorych na oddziale intensywnej terapii; poznanie zasad postępowania adekwatnego do rozpoznanego stanu zdrowia pacjenta; nabycie umiejętności obserwacji i monitorowania funkcji życiowych, prowadzenia, podstawowych zabiegów resuscytacyjnych, specjalistycznych metod podtrzymujących życie oraz potrafi sprawować opiekę nad chorymi na oddziale intensywnej opieki medycznej i okazuje empatię w relacjach z pacjentami			

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Umiejętności - potrafi		
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02
C.U9.	ułożyć pacjenta w pozycji właściwej do jego stanu lub odniesionych obrażeń ciała	K_U02
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	K_U02
C.U11.	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii	K_U02
C.U12.	zinterpretować wyniki badań pacjenta z przewlekłą niewydolnością oddechową	K_U02
C.U15.	ocenić i opisać stan somatyczny i psychiczny pacjenta;	K_U02
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi;	K_U02
C.U19.	obliczać dawki produktów leczniczych oraz przygotowywać do podania i podawać produkty lecznicze pacjentowi;	K_U02
C.U22.	założyć zgłębnik do żołądka;	K_U02
C.U23.	założyć cewnik do pęcherza moczowego	K_U02
C.U30.	ocenić stopień nasilenia bólu według skal oceny bólu	K_U02
C.U43.	wykonać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej u pacjenta ze stwierdzonym nagłym zatrzymaniem krążenia	K_U02
C.U44.	wykonywać konikopunkcję	K_U02
C.U45.	wdrożyć tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech	K_U02 K_U06
C.U49.	przewodzą wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego	K_U02
C.U62.	decydować o niepodjęciu resuscytacji krążeniowo-oddechowej lub o zaprzestaniu jej przeprowadzenia	K_U02
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02
C.U71.	rozpoznać pewne znamiona śmierci i stwierdzić zgon pacjenta	K_U01
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K.2.	dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	K_K02
K.3.	samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw.	K_K03
K.5.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05

K.6.	kierowania się dobrem pacjenta			K_K06
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Praktyki zawodowe		
TP-01	Wykonywanie badania fizykalnego pacjenta.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-02	ALS, PALS w OAiOT.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-03	Farmakoterapia i płynoterapia w OAiOT.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-04	Stany zagrożenia życia w OAiIT.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-05	Monitorowanie czynności układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-06	Monitorowanie stanu ogólnego pacjenta metodami nieinwazyjnymi. Interpretowanie wyników badań.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-07	Wykonywanie konikopunkcji.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-08	Wykonywanie intubacji dotchawiczej w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-09	Wykonywanie wentylacji zastępczej z użyciem worka samorozprężalnego i respiratora transportowego.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-10	Wykonywanie tlenoterapii w tym z użyciem respiratora.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-11	Wykonywanie zgłębnikowania żołądka.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-12	Wykonywanie cewnikowania pęcherza moczowego.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece): 1. <i>Anestezjologia i intensywna terapia</i> / red. Bogdan Kamiński, Andrzej Kübler; Janusz Andres [et al.]. Wyd. 1 dodr. - Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2002 2. <i>Anestezjologia i intensywna opieka: klinika i pielęgniarstwo: podręcznik dla studiów medycznych</i> / redakcja naukowa Laura Wołowicka i Danuta Dyk; [autorzy Janusz Andres i 47 pozostałych]. Wydanie 1, 6 dodruk. - Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2014				
Literatura uzupełniająca: 1. <i>Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki</i> / redakcja naukowa Danuta Dyk, Aleksandra Gutysz-Wojnicka. Wydanie 1- 1 dodruk - Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2018 2. <i>Wentylacja mechaniczna: teoria i praktyka</i> / pod redakcją Dariusza Maciejewskiego i Katarzyny Wojnar-Gruszki. [Bielsko-Biała]: Medica Press, 2016				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			96	

Praca własna studenta		24	
SUMA GODZIN:		120	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 4	3,2
	Praca własna studenta		0,8
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	przygotowanie do zajęć, czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U4., C.U9., C.U10., C.U11., C.U12., C.U15., C.U18., C.U19., C.U22., C.U23., C.U30., C.U43., C_U44., C.U45., C.U49., C.U62., C.U68., C_U71	zaliczenie praktyk zawodowych
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
praktyki zawodowe – Zaliczenie z oceną			
1. Zaliczenie na ocenę pozytywną co najmniej dostateczną umiejętności wymienionych w „Karcie Umiejętności Kształcenia w zawodzie ratownika medycznego” i „Dzienniku Praktyk Zawodowych”			
Ocena podsumowująca:			
praktyki zawodowe - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych			
Punktacja i kryteria oceny kompetencji społecznych:			
1) 1-3 pkt. – przestrzeganie Regulaminu Kształcenia Praktycznego,			
2) 1-3 pkt. – przestrzeganie praw pacjenta;			
3) 1-3 pkt. – przestrzeganie zasad etyki zawodowej;			
4) 1-3 pkt. – ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności oraz uwzględnianie czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;			
5) 1-3 pkt. – rozpoznawanie własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz zasięganie opinii ekspertów w przypadku trudności w rozwiązywaniu problemów.			
Skala ocen w odniesieniu do ilości punktów uzyskanych z kompetencji społecznych:			
5,0 – bardzo dobry (14-15 pkt.)			
4,5 – plus dobry (12-13 pkt.)			
4,0 – dobry (11 pkt.)			
3,5 – plus dostateczny (10 pkt.)			
3,0 – dostateczny (9 pkt. – 60%)			
2,0 – niedostateczny (poniżej 9 pkt.).			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: D58 Blok operacyjny – praktyka wakacyjna		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: praktyki zawodowe	
Rok studiów: II		Semestr: 4	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 4		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:	96	Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	96	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
Wiedza i umiejętności z zakresu anatomii, fizjologii oraz chirurgii i anestezjologii			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć:			
Obserwacja pracy zespołu anestezjologicznego oraz chirurgicznego w trakcie przygotowania do wykonywania, a następnie wykonywania procedur operacyjnych. Zdobycie doświadczenia w obsłudze sprzętu medycznego, administracji leków oraz monitorowaniu parametrów życiowych w trakcie zabiegu operacyjnego.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć		Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Umiejętności - potrafi				
C.U24.	asystować przy czynnościach przygotowawczych do transplantacji narządów			K_U13
C.U46.	stosować zasady aseptyki i antyseptyki			K_U13
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza			K_U13
C.U70.	prowadzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych			K_U13
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K03	wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb;			K_K03
K_K04	organizowania pracy własnej i współpracy w zespole, w tym z osobami wykonującymi inne zawody medyczne oraz w środowisku wielokulturowym i wielonarodowościowym;			K_K04
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;			K_K05
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Praktyki zawodowe		
TP-01	Zapoznanie się ze specyfiką pracy na bloku operacyjnym.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-02	Przygotowanie do użytkowania odzieży ochronnej stosowanej na bloku operacyjnym. Zasady aseptyki i antyseptyki.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-03	Zapoznanie z zadaniami osoby instrumentującej i pomagającej w zabiegu operacyjnym.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-04	Przyjęcie pacjenta na blok operacyjny. Udział w ułożeniu pacjenta i przygotowanie pola operacyjnego.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-05	Zapoznanie z narzędziami chirurgicznymi stosowanymi w operacjach. Postępowanie z narzędziami, bielizną operacyjną, sprzętem jednorazowego użytku i materiałami opatrunkowymi przed, w czasie zabiegu i po operacji.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-06	Zapoznanie z aparaturą medyczną stosowaną w obrębie bloku operacyjnego.	Praktyki zawodowe	kształcenie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie,	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece): 1. Dołba A., Blok operacyjny – praktyczne ABC, Medipage, Warszawa 2019. 1. <i>Blok operacyjny XXI wieku – organizacja i funkcjonowanie</i> , Piotrowski M., (red.), Elamed Media Group Warszawa 2020.			
Literatura uzupełniająca: 1. Czarnecka Z., Malińska W., Instrumentarium i przebieg zabiegów w chirurgii, ginekologii i urologii. Wydawnictwo Makmed, Lublin 2006.			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		96	
Praca własna studenta		24	
SUMA GODZIN:		120	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 4	3,2
	Praca własna studenta		0,8
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	przygotowanie do zajęć, czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U24., C.U46., C.U68., C.U70.	zaliczenie praktyki zawodowej
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>praktyki zawodowe</u> – Zaliczenie z oceną 1. Zaliczenie na ocenę pozytywną co najmniej dostateczną umiejętności wymienionych w „Karcie Umiejętności Kształcenia w zawodzie ratownika medycznego” i „Dzienniku Praktyk Zawodowych”			

Ocena podsumowująca:

praktyki zawodowe - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych

Punktacja i kryteria oceny kompetencji społecznych:

- 1) 1-3 pkt. – przestrzeganie Regulaminu Kształcenia Praktycznego,
 - 2) 1-3 pkt. – przestrzeganie praw pacjenta;
 - 3) 1-3 pkt. – przestrzeganie zasad etyki zawodowej;
 - 4) 1-3 pkt. – ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności oraz uwzględnianie czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
 - 5) 1-3 pkt. – rozpoznawanie własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz zasięganie opinii ekspertów w przypadku trudności w rozwiązywaniu problemów.
- Skala ocen w odniesieniu do ilości punktów uzyskanych z kompetencji społecznych:
- 5,0 – bardzo dobry (14-15 pkt.)
- 4,5 – plus dobry (12-13 pkt.)
- 4,0 – dobry (11 pkt.)
- 3,5 – plus dostateczny (10 pkt.)
- 3,0 – dostateczny (9 pkt. – 60%)
- 2,0 – niedostateczny (poniżej 9 pkt.).

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: D59 Oddział psychiatrii lub izba przyjęć szpitala psychiatrycznego – praktyka wakacyjna		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: praktyki zawodowe	
Rok studiów: II		Semestr: 4	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:	30	Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Student powinien posiadać wiedzę i umiejętności z modułów/przedmiotów takich jak: anatomia, fizjologia z elementami fizjologii klinicznej, podstawowe zabiegi medyczne, psychiatria, psychologia, etyka zawodowa, prawo medyczne, które są ujęte w programie kierunku studiów – ratownictwo medyczne.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Rozwijanie umiejętności wykonywania samodzielnego lub w zespołach specjalistycznych czynności ratunkowych i świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe wobec pacjentów hospitalizowanych w oddziałach psychiatrycznych i izbie przyjęć oraz kształtowanie kompetencji społecznych.			

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW				
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:			Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Umiejętności - potrafi				
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta			K_U02
C.U8.	ocenić stan świadomości pacjenta			K_U02
C.U15.	ocenić i opisać stan somatyczny i psychiczny pacjenta			K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K07	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu.			K_K07
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Praktyki zawodowe		
TP-01	Rozpoznanie potrzeb/problemów pacjenta z zaburzeniami psychicznymi.	Praktyki zawodowe	Dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, studium przypadku	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
TP-02	Agresja u pacjentów z zaburzeniami psychicznymi.	Praktyki zawodowe	Dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, studium przypadku	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych

TP-03	Zastosowanie przymusu bezpośredniego- bezpieczeństwo pacjenta.	Praktyki zawodowe	Dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, studium przypadku	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
TP-04	Poznanie topografii szpitala, oddziału, izby przyjęć wyposażenia stanowiska pracy. Poznanie specyfiki pracy w oddziale psychiatrycznym i izbie przyjęć oraz zadań poszczególnych członków zespołu terapeutycznego. Nawiązanie kontaktu z chorym i jego rodziną oraz członkami zespołu terapeutycznego.	Praktyki zawodowe	Dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, studium przypadku.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
TP-05	Uczestniczenie w przyjęciu pacjenta do oddziału psychiatrycznego oraz przyjęć szpitala psychiatrycznego.	Praktyki zawodowe	Dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, studium przypadku	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
TP-06	Ocena stanu chorego na podstawie wywiadu, obserwacji, pomiarów i analizy dokumentacji. Ustalanie zakresu samodzielności pacjenta w zaspokajaniu potrzeb biopsychospołecznych.	Praktyki zawodowe	Dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, studium przypadku	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych

TP-07	Przygotowanie pacjenta do badań diagnostycznych oraz asystowanie lekarzowi podczas badań diagnostycznych. Opieka nad pacjentem po badaniach, zapobieganie powikłaniom. Pobieranie materiału do badań laboratoryjnych.	Praktyki zawodowe	Dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, studium przypadku	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
TP-08	Rozpoznanie potrzeb pacjenta z depresją, zaburzenia lękowymi oraz uzależnionego	Praktyki zawodowe	Dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, studium przypadku	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
TP-09	Dokumentowanie sytuacji zdrowotnej pacjenta oraz realizowanego programu terapeutycznego.	Praktyki zawodowe	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, studium przypadku	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
TP-10	Przygotowanie programu promocji zdrowia psychicznego dostosowanego do potrzeb zdrowotnych pacjenta.	Praktyki zawodowe	Dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, studium przypadku	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych

TP-11	Podsumowanie i ocena zajęć praktycznych: ocena umiejętności studenta, prowadzonej dokumentacji procesu terapeutycznego pacjenta, kompetencji społecznych.	Praktyki zawodowe	Dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, studium przypadku	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
TP-12	Rozpoznanie potrzeb/problemów pacjenta z zaburzeniami psychicznymi.	Praktyki zawodowe	Dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne, studium przypadku	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Gałęcki P., Szulc A.: Psychiatria. Edra, Urban & Partner, Wrocław 2018.				
2. Habrat B./red/.: Zaburzenia uprawiania hazardu i inne tak zwane nałogi behawioralne. Wydawnictwo Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 2016.				
3. Heitzman J.: Psychiatria. Podręcznik dla studiów medycznych. PZWL, Warszawa 2007.				
4. Pużyński S., Rybakowski J., Wciórka J./red/: Psychiatria. Edra, Urban & Partner ,Wrocław 2017.				
5. Górna K., Jaracz K., Kochański A.: (red.): Pielęgniarstwo psychiatryczne. Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2024.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Namysłowska I./red/ Badura MadejW.: Psychiatria dzieci i młodzieży. PZWL, Warszawa 2016.				
2. Marwick K., Birrell S., Sidorowicz S.K./red polskiego wydania/: Psychiatria. Elsevier, Urban&Partner 2014.				
3. Cierpiałkowska L., Sęk H.: Psychologia kliniczna. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2020.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			0	
SUMA GODZIN:			30	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	1
	Praca własna studenta		0
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Brak pracy własnej studenta			
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
praktyki zawodowe – Zaliczenie z oceną			
1. Zaliczenie na ocenę pozytywną co najmniej dostateczną umiejętności wymienionych w „Karcie Umiejętności Kształcenia w zawodzie ratownika medycznego” i „Dzienniku Praktyk Zawodowych”			
Ocena podsumowująca:			
praktyki zawodowe - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych			
Punktacja i kryteria oceny kompetencji społecznych:			
1) 1-3 pkt. – przestrzeganie Regulaminu Kształcenia Praktycznego,			
2) 1-3 pkt. – przestrzegania praw pacjenta;			
3) 1-3 pkt. – przestrzeganie zasad etyki zawodowej;			
4) 1-3 pkt. – ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności oraz uwzględnianie czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;			
5) 1-3 pkt. – rozpoznawanie własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz zasięganie opinii ekspertów w przypadku trudności w rozwiązywaniu problemów.			
Skala ocen w odniesieniu do ilości punktów uzyskanych z kompetencji społecznych:			
5,0 – bardzo dobry (14-15 pkt.)			
4,5 – plus dobry (12-13 pkt.)			
4,0 – dobry (11 pkt.)			
3,5 – plus dostateczny (10 pkt.)			
3,0 – dostateczny (9 pkt. – 60%)			
2,0 – niedostateczny (poniżej 9 pkt.).			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: D60 Oddział chirurgii ogólnej – praktyka śródroczna		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: praktyki zawodowe	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:	30	Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
1. Student ma wiedzę o budowie i czynnościach poszczególnych narządów i układów organizmu człowieka, patologii poszczególnych narządów i układów, potrzebach zdrowotnych jednostki i ich zaspokajaniu, opieki nad pacjentami z zaburzeniami podstawowych układów człowieka, metodach gromadzenia informacji pacjencie, udziale ratownika medycznego w procesie diagnozowania i leczenia pacjentów z wybranymi schorzeniami wymagającymi leczenia chirurgicznego, wiedzę o zasadach i technikach wykonywania podstawowych zabiegów medycznych, zasadach etyki zawodowej ratownika medycznego;			
2. Student posiada umiejętności wykonywania podstawowych zabiegów medycznych oraz sprawowania profesjonalnej opieki nad pacjentami z wybranymi schorzeniami wymagającymi leczenia chirurgicznego, zdobyte podczas zajęć praktycznych z zakresu chirurgii.			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:		
1. Kształtowanie oraz doskonalenie umiejętności sprawowania profesjonalnej opieki nad chorymi wymagającymi leczenia chirurgicznego oraz przygotowania chorych do samoopieki i samopielęgnacji. 2. Kształtowanie oraz doskonalenie kompetencji społecznych zgodnych z zasadami etyki zawodowej ratownika medycznego.		
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Umiejętności - potrafi		
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02
C.U9.	ułożyć pacjenta w pozycji właściwej do jego stanu lub odniesionych obrażeń ciała	K_U02
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	K_U02
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi	K_U02
C.U22.	założyć zgłębnik do żołądka	K_U02
C.U23.	założyć cewnik do pęcherza moczowego	K_U02
C.U24.	asystować przy czynnościach przygotowawczych do transplantacji narządów	K_U02
C.U30.	ocenić stopień nasilenia bólu według skal oceny bólu	K_U02
C.U31.	rozpoznać stan nagłego zagrożenia zdrowotnego u pacjenta po przeszczepie narządu	K_U01
C.U32.	monitorować czynności życiowe pacjenta podczas badania diagnostycznego	K_U02
C.U37.	powiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby	K_U02
C.U46.	stosować zasady aseptyki i antyseptyki	K_U02
C.U47.	zaopatrywać rany, z uwzględnieniem ich rodzaju i charakterystyki	K_U02
C.U48.	tamować i zaopatrywać krwawienia lub krwotoki z użyciem opatrunków zwykłych, hemostatycznych i opaski uciskowej	K_U02
C.U57.	unieruchomić kończynę po urazie	K_U02
C.U59.	wdrożyć odpowiednie postępowanie w odmie opłucnowej zagrażającej życiu	K_U02
C.U60.	ocenić obrażenia przy zastosowaniu skal urazowych	K_U02
C.U66.	identyfikować obrażenia ciała i wdrażać postępowanie ratunkowe, z uwzględnieniem obrażeń wielomiejscowych i wielonarządowych	K_U01
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02

C.U70.	prowadzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych	K_U02		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K02	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	K_K02		
K_K03	wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb	K_K03		
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K07	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	K_K07		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Treści programowe (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć, tj. wykład, ćwiczenia, laboratoria, projekty, seminaria i inne):				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Praktyki zawodowe		
TP-01	Oddział chirurgii – organizacja, wyposażenie, zasady bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych. Dokumentacja medyczna – rodzaje, zasady prowadzenia, ochrona danych osobowych.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-02	Badanie podmiotowe i przedmiotowe w chirurgii, ze szczególnym uwzględnieniem stanów zagrożenia życia.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-03	Leki stosowane u pacjentów chirurgicznych - przede wszystkim w stanach zagrożenia życia.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-04	Rany - rodzaje, sposoby zaopatrzenia, gojenie. Zakażenia przyranne (tężec, zgorzel gazowa, róża), aseptyka i antyseptyka.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-05	Postępowanie chirurgiczne w przypadku obrażeń: czaszkowo-mózgowych, klatki piersiowej, jamy brzusznej, kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego oraz miednicy.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-06	Chirurgia układu pokarmowego: ostry brzuch, niedrożność przewodu pokarmowego, krwawienia do przewodu pokarmowego, zapalenia otrzewnej.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-07	Postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne w odmie płucnowej.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-08	Chirurgia układu pokarmowego: przełyk, żołądek i dwunastnica, wątroba i drogi żółciowe, trzustka, śledziona, jelito cienkie i grube, choroby odbytu i okołodbytnicze.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-09	Zabiegi i badania obrazowe. Dreny stosowane w chirurgii (drenaż grawitacyjny, drenaż podwodny, drenaż ssący, drenaż płuczący).	Zajęcia praktyczne	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-10	Krwawienia i krwotoki w chirurgii. Zasady rozpoznawania. Podstawy kwalifikacji chorego z krwotokiem do leczenia operacyjnego.	Zajęcia praktyczne	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-11	Transplantologia. Wskazania, przeciwwskazania, powikłania transplantacji narządów. Czynności przygotowawcze do transplantacji narządów.	Zajęcia praktyczne	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-12	Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego (wlew oczyszczający jelito grube, zgłębnikowanie żołądka, cewnikowanie pęcherza moczowego). Czynniki ryzyka występujące u chorych chirurgicznych.	Zajęcia praktyczne	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Bączyk G., Kapała W. (red.): Podstawy kliniczne oraz pielęgnowanie chorych w okresie przed- i pooperacyjnym w chirurgii, ortopedii i traumatologii. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego, Poznań 2018.
2. Dziechciaż M.: Podstawowe czynności pielęgnacyjne i zabiegi medyczne – podstawy teoretyczne i katalog check-list. PZWL, Warszawa 2023.
3. Ścisło L. (red.): Pielęgniarstwo chirurgiczne. PZWL, Warszawa 2020.

Literatura uzupełniająca:			
1. Głuszek S. (red.): Chirurgia Podstawy. Wyd. 2. PZWL, Warszawa 2019.			
2. Klimczyk A., Niechwiadowicz-Czapka T.: Wybrane zagadnienia z pielęgniarstwa chirurgicznego. Continuo, Wrocław 2008.			
3. Walewska E. (red.): Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego. Wyd. 2. PZWL, Warszawa 2014.			
4. Walewska E., Ścisło L.(red.) Procedury pielęgniarские w chirurgii. Wyd. 1. PZWL, Warszawa 2016.			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30	
Praca własna studenta		0	
SUMA GODZIN:		30	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	1
	Praca własna studenta		0
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Brak pracy własnej			
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
<u>praktyki zawodowe</u> – Zaliczenie z oceną			
1. Zaliczenie na ocenę pozytywną umiejętności wymienionych w „Karcie Umiejętności Kształcenia w zawodzie ratownika medycznego” i „Dzienniku Praktyk Zawodowych”			

Ocena podsumowująca:

praktyki zawodowe - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych

Punktacja i kryteria oceny kompetencji społecznych:

- 1) 1-3 pkt. – przestrzeganie Regulaminu Kształcenia Praktycznego,
- 2) 1-3 pkt. – przestrzeganie praw pacjenta;
- 3) 1-3 pkt. – przestrzeganie zasad etyki zawodowej;
- 4) 1-3 pkt. – ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności oraz uwzględnianie czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
- 5) 1-3 pkt. – rozpoznawanie własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz zasięganie opinii ekspertów w przypadku trudności w rozwiązywaniu problemów.

Skala ocen w odniesieniu do ilości punktów uzyskanych z kompetencji społecznych:

5,0 – bardzo dobry (14-15 pkt.)

4,5 – plus dobry (12-13 pkt.)

4,0 – dobry (11 pkt.)

3,5 – plus dostateczny (10 pkt.)

3,0 – dostateczny (9 pkt. – 60%)

2,0 – niedostateczny (poniżej 9 pkt.).

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: D61 Oddział ortopedyczno-urazowy – praktyka śródroczna		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: praktyki zawodowe	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:	30	Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
1. Student ma wiedzę o budowie i czynnościach poszczególnych narządów i układów organizmu człowieka, patologii poszczególnych narządów i układów, potrzebach zdrowotnych jednostki i ich zaspokajaniu, opieki nad pacjentami z zaburzeniami podstawowych układów człowieka, metodach gromadzenia informacji o pacjencie, udziale ratownika w procesie diagnozowania i leczenia pacjentów z wybranymi schorzeniami ortopedycznymi oraz urazami wymagającymi leczenia w oddziale urazowo-ortopedycznym, wiedzę o zasadach i technikach wykonywania podstawowych zabiegów medycznych, zasadach etyki zawodowej ratownika medycznego;			
2. Student posiada umiejętności wykonywania podstawowych zabiegów medycznych oraz sprawowania profesjonalnej opieki nad pacjentami ze schorzeniami ortopedycznymi oraz urazami wymagającymi leczenia w oddziale urazowo-ortopedycznym, zdobyte podczas zajęć praktycznych z zakresu ortopedii i traumatologia narządu ruchu.			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:		
1. Kształtowanie i doskonalenie umiejętności sprawowania profesjonalnej opieki nad chorymi wymagającymi leczenia schorzeń narządu ruchu oraz urazów narządu ruchu, czaszkowo-mózgowych, klatki piersiowej, jamy brzusznej, kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego, miednicy i przygotowania chorych do samoopieki i samopielęgnacji. 2. Kształtowanie oraz doskonalenie kompetencji społecznych zgodnych z zasadami etyki zawodowej ratownika medycznego.		
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Umiejętności - potrafi		
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	K_U02
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi	K_U02
C.U30.	ocenić stopień nasilenia bólu według skal oceny bólu	K_U02
C.U37.	powiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby;	K_U02
C.U46.	stosować zasady aseptyki i antyseptyki	K_U02 K_U06
C.U47.	zaopatrywać rany, z uwzględnieniem ich rodzaju i charakterystyki	K_U02
C.U57.	unieruchomić kończynę po urazie	K_U02.
C.U66.	identyfikować obrażenia ciała i wdrażać postępowanie ratunkowe, z uwzględnieniem obrażeń wielomiejscowych i wielonarządowych	K_U02
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K2.	dostrzegania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	K_K02
K3.	samodzielnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw.	K_K03
K5.	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń, dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05
K6.	kierowania się dobrem pacjenta	K_K06
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA		

Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Praktyki zawodowe		
TP-01	Stany nagłe w ortopedii epidemiologia, objawy, przebieg i sposoby postępowania ratunkowego.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-02	Zabiegi podstawowe w ortopedii. Techniki zaopatrywania najczęstszych obrażeń	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-03	Zabiegi podstawowe w ortopedii. Techniki zakładania gipsu i szyny.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-04	Zabiegi podstawowe w ortopedii. Techniki podawania znieczulenia i wykonywania repozycji po urazie.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-05	Zabiegi podstawowe w ortopedii - alternatywne sposoby wykonania poszczególnych zabiegów.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-06	Obrażenia czaszkowo-mózgowe: epidemiologia, mechanizm urazu, objawy, przebieg i sposoby postępowania ratunkowego.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-07	Obrażenia klatki piersiowej, jamy brzusznej: epidemiologia, mechanizm urazu, objawy, przebieg i sposoby postępowania ratunkowego.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-08	Obrażenia kręgosłupa, rdzenia kręgowego, miednicy: epidemiologia, mechanizm urazu, objawy, przebieg i sposoby postępowania ratunkowego.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-09	Leczenie operacyjne w ortopedii: najczęstsze metody w kontekście typowych problemów klinicznych, opieka okołoperacyjna i monitorowanie stanu pacjenta, metody oceny stopnia nasilenia bólu, zasady leczenia ran, aseptyka i antyseptyka, profilaktyka zakażeń.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-10	Nieoperacyjne metody leczenia stosowane w ortopedii.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Bączyk G., Kapała W. (red.): Podstawy kliniczne oraz pielęgnowanie chorych w okresie przed- i pooperacyjnym w chirurgii, ortopedii i traumatologii. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego, Poznań 2018.				
2. Dziechciaż M.: Podstawowe czynności pielęgnacyjne i zabiegi medyczne – podstawy teoretyczne i katalog check-list. PZWL, Warszawa 2023.				
3. Głuszek S. (red.): Chirurgia Podstawy. Wyd. 2. PZWL, Warszawa 2019.				
4. Ścisło L. (red.): Pielęgniarstwo chirurgiczne. PZWL, Warszawa 2020.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Klimczyk A., Niechwiadowicz-Czapka T.: Wybrane zagadnienia z pielęgniarstwa chirurgicznego. Continuo, Wrocław 2008.				
2. Walewska E., Ścisło L.(red.) Procedury pielęgniarские w chirurgii. Wyd. 1. PZWL, Warszawa 2016.				
3. Walewska E. (red.): Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego. Wyd. 2. PZWL, Warszawa 2014.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			0	
SUMA GODZIN:			30	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	

SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	1
	Praca własna studenta		0
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Brak pracy własnej studenta			
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
praktyki zawodowe – Zaliczenie z oceną			
1. Zaliczenie na ocenę pozytywną co najmniej dostateczną umiejętności wymienionych w „Karcie Umiejętności Kształcenia w zawodzie ratownika medycznego” i „Dzienniku Praktyk Zawodowych”			
Ocena podsumowująca:			
praktyki zawodowe - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych			
Punktacja i kryteria oceny kompetencji społecznych:			
1) 1-3 pkt. – przestrzeganie Regulaminu Kształcenia Praktycznego,			
2) 1-3 pkt. – przestrzegania praw pacjenta;			
3) 1-3 pkt. – przestrzeganie zasad etyki zawodowej;			
4) 1-3 pkt. – ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności oraz uwzględnianie czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;			
5) 1-3 pkt. – rozpoznawanie własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz zasięganie opinii ekspertów w przypadku trudności w rozwiązywaniu problemów.			
Skala ocen w odniesieniu do ilości punktów uzyskanych z kompetencji społecznych:			
5,0 – bardzo dobry (14-15 pkt.)			
4,5 – plus dobry (12-13 pkt.)			
4,0 – dobry (11 pkt.)			
3,5 – plus dostateczny (10 pkt.)			
3,0 – dostateczny (9 pkt. – 60%)			
2,0 – niedostateczny (poniżej 9 pkt.).			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: D62 Oddział chorób wewnętrznych – praktyka śródroczna		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: praktyki zawodowe	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:	30	Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Student powinien posiadać wiedzę i umiejętności z modułów/przedmiotów takich jak: anatomia, fizjologia z elementami fizjologii klinicznej, choroby wewnętrzne z elementami onkologii, podstawowe zabiegi medyczne, psychologia, etyka zawodowa, prawo medyczne, które są ujęte w programie kierunku studiów – Ratownictwo medyczne.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Rozwijanie umiejętności wykonywania samodzielnego lub w zespołach specjalistycznych czynności ratunkowych i świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe wobec pacjentów hospitalizowanych w oddziale chorób wewnętrznych oraz kształtowanie kompetencji społecznych.			

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Umiejętności - potrafi		
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02
C.U9.	ułożyć pacjenta w pozycji właściwej do jego stanu lub odniesionych obrażeń ciała	K_U02
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	K_U02
C.U11.	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii	K_U02
C.U12.	zinterpretować wyniki badań pacjenta z przewlekłą niewydolnością oddechową	K_U02
C.U16.	przeprowadzić analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych produktów leczniczych oraz interakcji między nimi	K_U11
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi	K_U02
C.U21.	oznaczyć stężenie glukozy	K_U02
C.U32.	monitorować czynności życiowe pacjenta podczas badania diagnostycznego	K_U02
C.U45.	wdrożyć tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech	K_U02
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02
C.U69.	dostosować postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta	K_U02
C.U70.	prować dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych	K_U02
C.U79.	wykonać kaniulację żył obwodowych kończyn górnych i dolnych oraz żyły szyjnej zewnętrznej	K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K02	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	K_K02
K_K03	wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb	K_K03

K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06
K_K07	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu.	K_K07
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA		
Treści programowe (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć, tj. wykład, ćwiczenia, laboratoria, projekty, seminaria i inne):		
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Praktyki zawodowe
TP-01	Oddział chorób wewnętrznych – organizacja, wyposażenie, zasady bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyka chorób zakaźnych i niezakaźnych. Dokumentacja medyczna – rodzaje, zasady prowadzenia.	Praktyki zawodowe Kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna. Zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-02	Badanie podmiotowe i przedmiotowe w chorobach wewnętrznych i onkologii, ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych.	Praktyki zawodowe Kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna. Zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-03	Leki stosowane w stanach zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych.	Praktyki zawodowe	Kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna.	Zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-04	Symptomatologia i diagnostyka różnicowa stanów zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych i onkologii.	Praktyki zawodowe	Kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna.	Zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-05	Stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych – pulmonologii (obrzęk płuc, zatorowość płucna, stan astmatyczny, zaostrzenie POChP, ostra niewydolność oddechowa- ARDS, ostre uszkodzenie płuc – ALI)).	Praktyki zawodowe	Kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna.	Zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-06	Stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych – w hipertensjologii (przełom nadciśnieniowy, hipotonia), gastroenterologii (ostra biegunka, wymioty).	Praktyki zawodowe	Kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna.	Zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-07	Wybrane stany zagrożenia życia w hematologii. Przyczyny, objawy, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne w przypadku pacjenta z: zaburzeniami krzepnięcia; stanami zakrzepowo-krwotocznymi (zespół rozsianego wykrzepiania wewnątrznaczyniowego); nowotworem układu krwiotwórczego (ostra białaczka); zaburzeniami odporności (granulocytopenia, agranulocytoza); niedokrwistością.	Praktyki zawodowe	Kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna.	Zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-08	Ostra i przewlekła niewydolność nerek. Stany zagrożenia życia pochodzenia nerkowego – przyczyny, objawy, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne.	Praktyki zawodowe	Kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna.	Zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-09	Wybrane stany zagrożenia życia pochodzenia endokrynnego. Cukrzyca, nadczynność i niedoczynność tarczycy (przełom tarczycowy, śpiączka hipometaboliczna), choroby przytarczyc (przełom hiperkalcemiczny, tężyczka), choroby nadnerczy.	Praktyki zawodowe	Kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna.	Zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-10	Postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne w zaburzeniach gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej.	Praktyki zawodowe	Kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna.	Zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-11	Zasady nieinwazyjnego monitorowania pacjenta w oddziale chorób wewnętrznych podczas czynności medycznych i diagnostycznych.	Praktyki zawodowe	Kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna.	Zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
ZALECANA LITERATURA				
Literatura podstawowa:				
1. Szczeklik A., Gajewski P. (red.): Interna Szczeklika. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2021 i 2017.				
2. Duda-Król Wiesława B., Wełnicki M., Mamcarz A. (red.): Choroby wewnętrzne: przypadki kliniczne. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2019.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Szczeklik A., Gajewski P. (red.): Choroby wewnętrzne: na podstawie Interny Szczeklika. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2013.				
2. Januszewicz W., Kokot F., Bartnik W. (red.): Interna. Tom 1,Tom 2, Tom 3. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2004.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			30	
Praca własna studenta			0	
SUMA GODZIN:			30	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 1	1
	Praca własna studenta			0
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				
Praca własna studenta				
Brak pracy własnej studenta				
KRYTERIA OCENIANIA				
Ocena kształtująca:				
praktyki zawodowe – Zaliczenie z oceną				
1. Zaliczenie na ocenę pozytywną umiejętności wymienionych w „Karcie Umiejętności Kształcenia w zawodzie ratownika medycznego” i „Dzienniku Praktyk Zawodowych”				

Ocena podsumowująca:

praktyki zawodowe - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych

Punktacja i kryteria oceny kompetencji społecznych:

- 1) 1-3 pkt. – przestrzeganie Regulaminu Kształcenia Praktycznego,
- 2) 1-3 pkt. – przestrzeganie praw pacjenta;
- 3) 1-3 pkt. – przestrzeganie zasad etyki zawodowej;
- 4) 1-3 pkt. – ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności oraz uwzględnianie czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
- 5) 1-3 pkt. – rozpoznawanie własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz zasięganie opinii ekspertów w przypadku trudności w rozwiązywaniu problemów.

Skala ocen w odniesieniu do ilości punktów uzyskanych z kompetencji społecznych:

5,0 – bardzo dobry (14-15 pkt.)

4,5 – plus dobry (12-13 pkt.)

4,0 – dobry (11 pkt.)

3,5 – plus dostateczny (10 pkt.)

3,0 – dostateczny (9 pkt. – 60%)

2,0 – niedostateczny (poniżej 9 pkt.).

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: D63 SOR – praktyka śródroczna		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: praktyki zawodowe	
Rok studiów: III		Semestr: 6	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 3		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:	90	Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	90	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
Zaliczenie treści programowych z zakresu podstawowych zabiegów medycznych, technik zabiegów medycznych, procedur ratunkowych oraz medycznych czynności ratunkowych.			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:		
1. Celem realizacji zajęć z przedmiotu jest przygotowanie studenta do poszerzenia wiedzy w zakresie sprawowania opieki nad pacjentem w trakcie działań ratunkowych oraz organizacji opieki nad pacjentem w trakcie wykonywania medycznych czynności ratunkowych w warunkach Szpitalnego Oddziału Ratunkowego. 2. Kształtowanie i doskonalenie umiejętności w zakresie techniki zabiegów i czynności medycznych. 3. Kształtowanie postawy studenta do systematycznego pogłębiania wiedzy i doskonalenia umiejętności w zakresie techniki zabiegów w praktyce zawodowej ratownika medycznego.		
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Umiejętności - potrafi		
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	K_U02
C.U11.	monitorować czynność układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii	K_U02
C.U15.	ocenić i opisać stan somatyczny i psychiczny pacjenta	K_U02
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi	K_U02
C.U20.	podawać produkty lecznicze stosowane w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, w tym anestetyczne, zwiotczające, analgetyczne, wpływające na profil krzepnięcia krwi, fibrynolityki, aminy presyjne oraz wybrane antybiotyki	K_U11
C.U22.	założyć zgłębnik do żołądka	K_U02
C.U23.	założyć cewnik do pęcherza moczowego	K_U02
C.U27.	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego	K_U07
C.U30.	ocenić stopień nasilenia bólu według skal oceny bólu	K_U02
C.U43.	wykonać intubację dotchawiczą w laryngoskopii bezpośredniej u pacjenta ze stwierdzonym nagłym zatrzymaniem krążenia	K_U02
C.U45.	wdrożyć tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech	K_U02 K_U06
C.U49.	przewodzą wentylację zastępczą z użyciem worka samorozprężalnego	K_U02
C.U69.	dostosować postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta	K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K02	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	K_K02

K_K03	wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb	K_K03		
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Praktyki zawodowe		
TP-01	Szpitalny oddział ratunkowy - organizacja, wyposażenie, zasady bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych. Dokumentacja medyczna – rodzaje, zasady prowadzenia, ochrona danych osobowych. Aseptyka i antyseptyka.	Praktyki zawodowe	Warunki rzeczywiste, instruktaż , analiza dokumentacji, analiza przypadków, praca z pacjentem.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętności w trakcie praktyk zawodowych, obserwacja postawy studenta
TP-02	Badanie urazowe ITLS. Badanie fizykalne pacjenta nieurazowego.	Praktyki zawodowe	Warunki rzeczywiste, instruktaż , analiza dokumentacji, analiza przypadków, praca z pacjentem.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętności w trakcie praktyk zawodowych, obserwacja postawy studenta

TP-03	Analiza parametrów krytycznych pacjenta. Monitorowanie parametrów życiowych pacjenta.	Praktyki zawodowe	Warunki rzeczywiste, instruktaż , analiza dokumentacji, analiza przypadków, praca z pacjentem.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętności w trakcie praktyk zawodowych, obserwacja postawy studenta
TP-04	Farmakoterapia i płynoterapia w SOR.	Praktyki zawodowe	Warunki rzeczywiste, instruktaż, analiza przypadków, praca z pacjentem.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętności w trakcie praktyk zawodowych, obserwacja postawy studenta
TP-05	Leczenie przeciwbólowe w SOR.	Praktyki zawodowe	Warunki rzeczywiste, instruktaż, analiza przypadków, praca z pacjentem.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętności w trakcie praktyk zawodowych, obserwacja postawy studenta
TP-06	Wykonywanie intubacji dotchawiczej w laryngoskopii bezpośredniej i pośredniej.	Praktyki zawodowe	Warunki rzeczywiste, instruktaż, analiza przypadków, praca z pacjentem.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętności w trakcie praktyk zawodowych, obserwacja postawy studenta
TP-07	Wykonywanie tlenoterapii w tym z użyciem respiratora.	Praktyki zawodowe	Warunki rzeczywiste, instruktaż, analiza przypadków, praca z pacjentem.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętności w trakcie praktyk zawodowych, obserwacja postawy studenta

TP-08	Wykonywanie wentylacji zastępczej z użyciem worka samorozprężalnego i respiratora transportowego.	Praktyki zawodowe	Warunki rzeczywiste, instruktaż, analiza przypadków, praca z pacjentem.	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętności w trakcie praktyk zawodowych, obserwacja postawy studenta
TP-09	Wykonywanie zgłębnikowania żołądka.	Praktyki zawodowe	Warunki rzeczywiste, instruktaż, analiza przypadków, praca z pacjentem	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętności w trakcie praktyk zawodowych, obserwacja postawy studenta
TP-10	Wykonywanie cewnikowania pęcherza moczowego.	Praktyki zawodowe	Warunki rzeczywiste, instruktaż, analiza przypadków, praca z pacjentem	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętności w trakcie praktyk zawodowych, obserwacja postawy studenta
TP-11	Monitorowanie czynności układu oddechowego, z uwzględnieniem pulsoksymetrii, kapnometrii i kapnografii.	Praktyki zawodowe	Warunki rzeczywiste, instruktaż, analiza przypadków, praca z pacjentem	Bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętności w trakcie praktyk zawodowych, obserwacja postawy studenta

ZALECANA LITERATURA

Literatura podstawowa :

1. Intensywna terapia i medycyna ratunkowa: wybrane zagadnienia/Wojciech Gaszyński. Wydanie 2 poprawione -2 dodruk – Warszawa: PZWL, 2018
2. Medycyna ratunkowa na dyżurze red. Franciszek Kokot ,Samuel M.Keim; Tł. Aneta Czupryniak. Warszawa: PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2021
3. Niezbędnik Lekarza dyżurnego SOR redakcja naukowa Janusz Springer, Jacek Kleszczyński. Wydanie I-5 dodruk.-Warszawa: PZWL Wydawnictwo Lekarskie, 2021

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBciążenie pracą studenta (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		90	
Praca własna studenta		0	
SUMA GODZIN:		90	
OBciążenie pracą studenta (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 3	3
	Praca własna studenta		0
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Brak pracy własnej studenta			
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>praktyki zawodowe</u> – Zaliczenie z oceną 1. Zaliczenie na ocenę pozytywną co najmniej dostateczną umiejętności wymienionych w „Karcie Umiejętności Kształcenia w zawodzie ratownika medycznego” i „Dzienniku Praktyk Zawodowych”			
Ocena podsumowująca: <u>praktyki zawodowe</u> - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych Punktacja i kryteria oceny kompetencji społecznych: 1) 1-3 pkt. – przestrzeganie Regulaminu Kształcenia Praktycznego, 2) 1-3 pkt. – przestrzegania praw pacjenta; 3) 1-3 pkt. – przestrzeganie zasad etyki zawodowej; 4) 1-3 pkt. – ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności oraz uwzględnianie czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 5) 1-3 pkt. – rozpoznawanie własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz zasięganie opinii ekspertów w przypadku trudności w rozwiązywaniu problemów. Skala ocen w odniesieniu do ilości punktów uzyskanych z kompetencji społecznych: 5,0 – bardzo dobry (14-15 pkt.) 4,5 – plus dobry (12-13 pkt.) 4,0 – dobry (11 pkt.) 3,5 – plus dostateczny (10 pkt.) 3,0 – dostateczny (9 pkt. – 60%) 2,0 – niedostateczny (poniżej 9 pkt.).			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOżliWOści WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: D64 Oddział neurologii – praktyka śródroczna		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: praktyki zawodowe	
Rok studiów: III		Semestr: 5	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:	30	Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Student powinien posiadać wiedzę i umiejętności z modułów/przedmiotów takich jak: anatomia, fizjologia z elementami fizjologii klinicznej, neurologii, podstawowe zabiegi medyczne, psychologia, etyka zawodowa, prawo medyczne, które są ujęte w programie kierunku studiów – Ratownictwo medyczne			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem realizacji zajęć jest rozwijanie umiejętności samodzielnego wykonywania świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe wobec pacjentów hospitalizowanych w oddziale neurologii oraz kształtowanie kompetencji społecznych.			

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Umiejętności - potrafi		
C.U1.	ocenić stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego	K_U02
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02
C.U7	przeprowadzić wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych	K_U02
C.U8	ocenić stan świadomości pacjenta	K_U02
C.U9.	ułożyć pacjenta w pozycji właściwej do jego stanu lub odniesionych obrażeń ciała	K_U02
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	K_U02
C.U14.	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi	K_U02
C.U16.	przeprowadzić analizę ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych produktów leczniczych oraz interakcji między nimi	K_U02
C.U17	ocenić stan neurologiczny pacjenta	K_U02
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi	K_U02
C.U20.	podawać produkty lecznicze stosowane w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, w tym anestetyczne, zwiotczające, analgetyczne, wpływające na profil krzepnięcia krwi, fibrynolityki, aminy presyjne oraz wybrane antybiotyki	K_U11
C.U30.	ocenić stopień nasilenia bólu według skal oceny ból	K_U02
C.U54.	oceniać nagłe stany neurologiczne u pacjenta	K_U01 K_U06
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K02	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	K_K02
K_K03	wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb	K_K03

K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się *	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć #
		Praktyki zawodowe		
TP-01	Specyfika oddziału neurologicznego. Zasady bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych w oddziale neurologicznym. Dokumentacja medyczna – rodzaje, zasady prowadzenia.	Praktyki zawodowe	instruktaż, studium przypadku, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
TP-02	Rozpoznawanie najczęstszych objawów klinicznych i zespołów patologicznych w chorobach układu nerwowego. Zasady oceny stanu neurologicznego chorego.	Praktyki zawodowe	instruktaż, studium przypadku, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych

TP-03	Stany zagrożenia życia pacjentów z zaburzeniami układu nerwowego. Szybka diagnostyka neurologiczna.	Praktyki zawodowe	instruktaż, studium przypadku, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
TP-04	Pacjent nieprzytomny. Zaburzenia świadomości i śpiączka – badanie podmiotowe, przedmiotowe, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne.	Praktyki zawodowe	instruktaż, studium przypadku, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
TP-05	Ból głowy, omdlenia, zawroty głowy – badanie podmiotowe, przedmiotowe, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne.	Praktyki zawodowe	instruktaż, studium przypadku, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
TP-06	Napady padaczkowe – badanie podmiotowe, przedmiotowe, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne.	Praktyki zawodowe	instruktaż, studium przypadku, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych

TP-07	Nagłe ogniskowe zaburzenia neurologiczne – badanie podmiotowe, przedmiotowe, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne.	Praktyki zawodowe	instruktaż, studium przypadku, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
TP-08	Nagłe uogólnione osłabienie siły mięśniowej – badanie podmiotowe, przedmiotowe, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne.	Praktyki zawodowe	instruktaż, studium przypadku, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
TP-09	Zasady farmakoterapii w stanach zagrożenia życia z zaburzeniami układu nerwowego, z uwzględnieniem analizy ewentualnych działań niepożądanych poszczególnych leków oraz interakcji między nimi.	Praktyki zawodowe	instruktaż, studium przypadku, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
TP-10	Zasady monitorowania metodami nieinwazyjnymi stanu pacjenta z zaburzeniami układu nerwowego oraz układu krążenia, podczas czynności medycznych/diagnostycznych.	Praktyki zawodowe	instruktaż, studium przypadku, ćwiczenia praktyczne	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece): 1. Fiszer U., Michałowska M.: Współczesna neurologia. Gdańsk, VM Media, 2018. 2. Sienkiewicz – Jarosz H.: Stany nagłe:neurologia. Warszawa, Medical Tribune Polska, 2020.				

Literatura uzupełniająca:			
1. Kozubski W. (red. nauk.), Liberski P.: Neurologia: podręcznik dla studentów medycyny. T. 1, T.2. Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2017.			
2. Kozubski W. (red. nauk.): Neurologia: kompendium. Warszawa, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2017.			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30	
Praca własna studenta		0	
SUMA GODZIN:		30	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	1
	Praca własna studenta		0
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Brak pracy własnej studenta			
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
<u>praktyki zawodowe</u> – Zaliczenie z oceną			
1. Zaliczenie na ocenę pozytywną co najmniej dostateczną umiejętności wymienionych w „Karcie Umiejętności Kształcenia w zawodzie ratownika medycznego” i „Dzienniku Praktyk Zawodowych”			

Ocena podsumowująca:

praktyki zawodowe - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych

Punktacja i kryteria oceny kompetencji społecznych:

- 1) 1-3 pkt. – przestrzeganie Regulaminu Kształcenia Praktycznego,
 - 2) 1-3 pkt. – przestrzegania praw pacjenta;
 - 3) 1-3 pkt. – przestrzeganie zasad etyki zawodowej;
 - 4) 1-3 pkt. – ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności oraz uwzględnianie czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
 - 5) 1-3 pkt. – rozpoznawanie własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz zasięganie opinii ekspertów w przypadku trudności w rozwiązywaniu problemów.
- Skala ocen w odniesieniu do ilości punktów uzyskanych z kompetencji społecznych:
- 5,0 – bardzo dobry (14-15 pkt.)
- 4,5 – plus dobry (12-13 pkt.)
- 4,0 – dobry (11 pkt.)
- 3,5 – plus dostateczny (10 pkt.)
- 3,0 – dostateczny (9 pkt. – 60%)
- 2,0 – niedostateczny (poniżej 9 pkt.).

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: D65 Oddział kardiologii – praktyka śródroczna		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: praktyki zawodowe	
Rok studiów: III		Semestr: 6	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:	30	Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Wymagania wstępne anatomia prawidłowa i patologiczna, fizjologia i patofizjologia układu krążenia, stany nagłe w kardiologii - zakres podstawowy Student ma wiedzę na temat chorób układu krążenia. Zna metody diagnozowania oraz leczenia farmakologicznego oraz zabiegowego w chorobach układu krążenia. Wie jak należy postępować w stanach zatrzymania krążenia, w ostrych zespołach wieńcowych: niestabilnej dławicy piersiowej, NSTEMI, STEMI, w ostrych zespołach aortalnych, ostrej niewydolności serca, w obrzęku płuc, ostrej zatorowości płucnej, w zaostrzeniu przewlekłej niewydolności serca. Potrafi rozpoznać tachykardię, bradykardię. Potrafi podjąć działania farmakologiczne w przełomie nadciśnieniowym i omdleniu.			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Doskonalenie zdobytej wiedzy oraz umiejętności praktycznego jej wykorzystania. Praktyki powinny umożliwić zdobycie podstawowego doświadczenia zawodowego niezbędnego w pracy ratownika medycznego. Zapoznanie się z organizacją i charakterem pracy oddziału kardiologii. Poznanie zasad funkcjonowania i prowadzenia dokumentacji medycznej w oddziale, poznanie sprzętu ratowniczego oraz leków będących na wyposażeniu oddziału. Udział w medycznych czynnościach ratunkowych u pacjentów w stanach nagłych kardiologicznych.		
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonych dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Umiejętności - potrafi		
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02
C.U10.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta dorosłego w zakresie niezbędnym do ustalenia jego stanu	K_U02
C.U13.	wykonać badanie elektrokardiograficzne (EKG) i zinterpretować jego zapis w podstawowym zakresie	K_U02
C.U14.	monitorować czynność układu krążenia metodami nieinwazyjnymi	K_U02
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi	K_U02
C.U51.	wykonać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora zautomatyzowanego	K_U02 K_U06
C.U52.	wykonać defibrylację elektryczną z użyciem defibrylatora manualnego	K_U02 K_U06
C.U53.	wykonać kardiowersję i elektrostymulację zewnętrzną serca	K_U02
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K02	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	K_K02
K_K03	wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb	K_K03
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05

K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem			K_K06
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Praktyki zawodowe		
TP-01	Specyfika oddziału kardiologicznego. Zasady bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych w oddziale kardiologicznym. Dokumentacja medyczna – rodzaje, zasady prowadzenia.	Praktyki zawodowe	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bieżąca kontrola na zajęciach dyskusja obserwacja i ocena aktywności na zajęciach obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta
TP-02	Wywiad i badanie fizykalne w kardiologii, ze szczególnym uwzględnieniem stanów nagłych.	Praktyki zawodowe	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bieżąca kontrola na zajęciach dyskusja obserwacja i ocena aktywności na zajęciach obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta

TP-03	Interpretacja podstawowych i specjalistycznych badań dodatkowych w kardiologii.	Praktyki zawodowe	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bieżąca kontrola na zajęciach dyskusja obserwacja i ocena aktywności na zajęciach obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta
TP-04	Leki stosowane w stanach zagrożenia życia w kardiologii.	Praktyki zawodowe	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bieżąca kontrola na zajęciach dyskusja obserwacja i ocena aktywności na zajęciach obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta
TP-05	Symptomatologia, diagnostyka, różnicowanie i leczenie stanów zagrożenia życia pochodzenia sercowo-naczyniowego. Wstrząs kardiogeny. Zaburzenia rytmu i przewodzenia. Choroba niedokrwienna serca. Zawał serca.	Praktyki zawodowe	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bieżąca kontrola na zajęciach dyskusja obserwacja i ocena aktywności na zajęciach obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta
TP-06	Nowotwory serca - badanie podmiotowe, przedmiotowe, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne.	Praktyki zawodowe	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bieżąca kontrola na zajęciach dyskusja obserwacja i ocena aktywności na zajęciach obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta

TP-07	Nadciśnienie tętnicze. Nadciśnienie płucne – badanie podmiotowe, przedmiotowe, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne.	Praktyki zawodowe	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bieżąca kontrola na zajęciach dyskusja obserwacja i ocena aktywności na zajęciach obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta
TP-08	Choroby mięśnia sercowego. Choroby osierdza. Zapalenie wsierdza – badanie podmiotowe, przedmiotowe, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne.	Praktyki zawodowe	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bieżąca kontrola na zajęciach dyskusja obserwacja i ocena aktywności na zajęciach obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta
TP-09	Wady zastawkowe serca nabyte. Wady wrodzone serca u dorosłych – badanie podmiotowe, przedmiotowe, postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne.	Praktyki zawodowe	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bieżąca kontrola na zajęciach dyskusja obserwacja i ocena aktywności na zajęciach obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta
TP-10	Medyczne czynności ratunkowe i elementy procedur specjalistycznych w stanach nagłych w kardiologii – m.in. resuscytacja krążeniowo-oddechowa, monitorowanie czynności układu krążenia, defibrylacja, elektrostymulacja, kardiowersja.	Praktyki zawodowe	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bieżąca kontrola na zajęciach dyskusja obserwacja i ocena aktywności na zajęciach obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta

TP-11	Elektrokardiograficzne rozpoznawanie chorób serca – wykonywanie i interpretacja zapisów EKG.	Praktyki zawodowe	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bieżąca kontrola na zajęciach dyskusja obserwacja i ocena aktywności na zajęciach obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta
TP-12	Zasady nieinwazyjnego monitorowania pacjenta w oddziale, podczas czynności medycznych/diagnostycznych.	Praktyki zawodowe	dyskusja seminaryjna, instruktaż, ćwiczenia praktyczne	bieżąca kontrola na zajęciach dyskusja obserwacja i ocena aktywności na zajęciach obserwacje i ocena umiejętności praktycznych studenta

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Stany nagłe - kardiologia - Tomasz Hryniewiecki, Piotr Pruszczyk. Wydawca: Medical Tribune Polska. Warszawa, 2020.
2. Ostre stany zagrożenia życia w chorobach wewnętrznych. Red. Krystyn Sosada, PZWL, 2021
3. Interna Szczeklika - mały podręcznik 2023/2024. Piotr Gajewski, Roman Jaeschke Wydawca Medycyna Praktyczna. Kraków, 2023.
4. Elektrokardiografia dla lekarza praktyka. Tomasz Tomasik, Adam Windak, Anna Skalska, Jolanta Kulczycka-Życzkowska, Jozef Kocemba. Wydawca Vesalius. Kraków 1998.

Literatura uzupełniająca:

1. Interna Szczeklika 2022. Andrzej Szczeklik, Piotr Gajewski. Wydawca Medycyna Praktyczna. Kraków, 2022.
2. Kardiologia - kompendium. David Laflamme - red. wyd. pol. Grzegorz Opolski. Wydawca PZWL. Warszawa, 2023.
3. Interpretacja EKG. Kurs podstawowy. Małgorzata Kurpesa, Bartosz Szafran. Wydawca PZWL. Warszawa, 2018.

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS

OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)

Forma aktywności	Liczba godzin *
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	30
Praca własna studenta	0
SUMA GODZIN:	30

OBciążenie Pracą Studenta (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	1
	Praca własna studenta		0
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Brak pracy własnej studenta			
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>praktyki zawodowe</u> – Zaliczenie z oceną 1. Zaliczenie na ocenę pozytywną co najmniej dostateczną umiejętności wymienionych w „Karcie Umiejętności Kształcenia w zawodzie ratownika medycznego” i „Dzienniku Praktyk Zawodowych”			
Ocena podsumowująca: <u>praktyki zawodowe</u> - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych Punktacja i kryteria oceny kompetencji społecznych: 1) 1-3 pkt. – przestrzeganie Regulaminu Kształcenia Praktycznego, 2) 1-3 pkt. – przestrzegania praw pacjenta; 3) 1-3 pkt. – przestrzeganie zasad etyki zawodowej; 4) 1-3 pkt. – ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności oraz uwzględnianie czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 5) 1-3 pkt. – rozpoznawanie własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz zasięganie opinii ekspertów w przypadku trudności w rozwiązywaniu problemów. Skala ocen w odniesieniu do ilości punktów uzyskanych z kompetencji społecznych: 5,0 – bardzo dobry (14-15 pkt.) 4,5 – plus dobry (12-13 pkt.) 4,0 – dobry (11 pkt.) 3,5 – plus dostateczny (10 pkt.) 3,0 – dostateczny (9 pkt. – 60%) 2,0 – niedostateczny (poniżej 9 pkt.).			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: D66 Oddział pediatrii – praktyka śródroczna		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: praktyki zawodowe	
Rok studiów: II		Semestr: 3	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:	30	Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
1. Student ma wiedzę o budowie i czynnościach poszczególnych narządów i układów organizmu człowieka, patologii poszczególnych narządów i układów, potrzebach zdrowotnych jednostki i ich zaspokajaniu, metodach gromadzenia informacji o pacjencie, udziale ratownika w procesie diagnozowania, leczenia, wiedzę o zasadach i technikach wykonywania podstawowych czynności ratowniczych i zabiegów medycznych.			
2. Student posiada umiejętności wykonywania podstawowych czynności pielęgnacyjnych i zabiegów medycznych.			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:		
1. Zapoznanie studenta z etiologią, objawami, diagnostyką, metodami leczenia oraz opieki w wybranych schorzeniach pediatrycznych. 2. Przygotowanie studenta do samodzielnego przeprowadzenia badania podmiotowego i przedmiotowego dziecka, interpretacji badań dodatkowych oraz postawienia wstępnego rozpoznania. 3. Przygotowanie studenta w zakresie umiejętności do udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej i lekarskiej noworodkowi, niemowlęciu i dziecku starszemu. 4. Kształtowanie postaw etycznych niezbędnych w sprawowaniu opieki ratowniczej.		
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Umiejętności - potrafi		
C.U1.	ocenić stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego	K_U02
C.U3.	postępować z dzieckiem w oparciu o znajomość symptomatologii najczęstszych chorób dziecięcych	K_U02
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02
C.U5.	dostosować sposób postępowania do wieku dziecka	K_U02
C.U9.	ułożyć pacjenta w pozycji właściwej do jego stanu lub odniesionych obrażeń ciała	K_U02
C.U12.	zinterpretować wyniki badań pacjenta z przewlekłą niewydolnością oddechową	K_U02
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi	K_U02
C.U20.	podawać produkty lecznicze stosowane w stanach nagłego zagrożenia zdrowotnego, w tym anestetyczne, zwiotczające, analgetyczne, wpływające na profil krzepnięcia krwi, fibrynolityki, aminy presyjne oraz wybrane antybiotyki	K_U11
C.U45.	wdrożyć tlenoterapię zależnie od potrzeb pacjenta i wspomagać oddech	K_U02 K_U06
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza	K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K02	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	K_K02
K_K03	wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb	K_K03

K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Praktyki zawodowe		
TP-01	Oddział pediatrii – organizacja, wyposażenie, zasady bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych. Dokumentacja medyczna – rodzaje, zasady prowadzenia, ochrona danych osobowych.	Praktyki zawodowe	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
TP-02	Wywiad i badanie przedmiotowe u dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem stanów zagrożenia życia.	Praktyki zawodowe	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych

TP-03	Interpretacja podstawowych i specjalistycznych badań dodatkowych u dzieci.	Praktyki zawodowe	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
TP-04	Leki stosowane w pediatrii ze szczególnym uwzględnieniem stanów zagrożenia życia.	Praktyki zawodowe	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
TP-05	Podstawy klinicznej symptomatologii pediatricznej.	Praktyki zawodowe	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
TP-06	Stany zagrożenia życia u dzieci - niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, wstrząs, zaburzenia rytmu serca.	Praktyki zawodowe	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych

TP-07	Wybrane stany nagłe w pediatrii - układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowo-płciowy, układ nerwowy.	Praktyki zawodowe	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
TP-08	Choroby cywilizacyjne w wieku rozwojowym.	Praktyki zawodowe	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
TP-09	Farmakoterapia i płynoterapia u dzieci ze szczególnym uwzględnieniem postępowania w stanach zagrożenia życia.	Praktyki zawodowe	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
TP-10	Tlenoterapia i wspomaganie oddechu u dzieci.	Praktyki zawodowe	pokaz, opis, instruktaż, ćwiczenia umiejętności praktycznych	bezpośrednia obserwacja studenta demonstrującego umiejętność, bezpośrednia obserwacja zachowań studenta w trakcie praktyk zawodowych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):			
1. Kleszczyński J.: Stany nagłe u dzieci. PZWL, Warszawa 2017. 2. red. nauk. W. Kawalec, R. Grenda, M. Kulus, Pediatria. 1 / Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2021 3. red. nauk. W. Kawalec, R. Grenda, M. Kulus, Pediatria. 2 / - Warszawa : Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2021			
Literatura uzupełniająca:			
1. Carroll W., Lissauer T.: Pediatria. Edra Urban & Partner, Wrocław, 2021. 2. Obuchowicz A.: Badanie podmiotowe i przedmiotowe w pediatrii. PZWL, Warszawa 2010. 3. Pietrzyk J (red.): ABC zabiegów w pediatrii; podręcznik dla studentów medycyny, pielęgniarek i lekarzy. Medycyna Praktyczna, Kraków, 2010. 4. Gucwa J.: Postępowanie w stanach nagłych u dzieci Medycyna Praktyczna, Kraków, 2024.			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30	
Praca własna studenta		0	
SUMA GODZIN:		30	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	1
	Praca własna studenta		0
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Brak pracy własnej studenta			
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
<u>praktyki zawodowe</u> – Zaliczenie z oceną			
1. Zaliczenie na ocenę pozytywną co najmniej dostateczną umiejętności wymienionych w „Karcie Umiejętności Kształcenia w zawodzie ratownika medycznego” i „Dzienniku Praktyk Zawodowych”			

Ocena podsumowująca:

praktyki zawodowe - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych

Punktacja i kryteria oceny kompetencji społecznych:

- 1) 1-3 pkt. – przestrzeganie Regulaminu Kształcenia Praktycznego,
- 2) 1-3 pkt. – przestrzeganie praw pacjenta;
- 3) 1-3 pkt. – przestrzeganie zasad etyki zawodowej;
- 4) 1-3 pkt. – ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności oraz uwzględnianie czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
- 5) 1-3 pkt. – rozpoznawanie własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz zasięganie opinii ekspertów w przypadku trudności w rozwiązywaniu problemów.

Skala ocen w odniesieniu do ilości punktów uzyskanych z kompetencji społecznych:

5,0 – bardzo dobry (14-15 pkt.)

4,5 – plus dobry (12-13 pkt.)

4,0 – dobry (11 pkt.)

3,5 – plus dostateczny (10 pkt.)

3,0 – dostateczny (9 pkt. – 60%)

2,0 – niedostateczny (poniżej 9 pkt.).

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: D67 Zespół ratownictwa medycznego – praktyka śródroczna		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: praktyki zawodowe	
Rok studiów: III		Semestr: 6	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 4		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:	96	Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	96	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
Student posiada wiedzę z zakresu anatomii, fizjologii, patologii, farmakologii oraz nauk klinicznych			

Cel (cele) kształcenia dla zajęć:		
1. Student potrafi prowadzić podstawowe i zaawansowane czynności resuscytacyjne u osób dorosłych, dzieci, niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację. 2. Student potrafi monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi i inwazyjnymi. 3. Student potrafi prowadzić dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności. 4. Student potrafi układać pacjenta w pozycji właściwej dla rodzaju choroby lub odniesionych obrażeń ciała. 5. Student potrafi decydować o niepodjęciu resuscytacji krążeniowo-oddechowej lub o odstąpieniu od jej przeprowadzenia 6. Student potrafi dokonywać segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji szpitalnej.		
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW		
Symbol efektów uczenia się określonych dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Umiejętności - potrafi		
C.U1.	ocenić stan pacjenta w celu ustalenia sposobu postępowania ratunkowego	K_U02
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta	K_U02
C.U5.	dostosować sposób postępowania do wieku dziecka	K_U02
C.U7.	przeprowadzić wywiad medyczny z pacjentem dorosłym w zakresie niezbędnym do podjęcia medycznych czynności ratunkowych	K_U02
C.U8.	ocenić stan świadomości pacjenta	K_U02
C.U9.	ułożyć pacjenta w pozycji właściwej do jego stanu lub odniesionych obrażeń ciała	K_U02
C.U19.	obliczać dawki produktów leczniczych oraz przygotowywać do podania i podawać produkty lecznicze pacjentowi	K_U11
C.U25.	identyfikować na miejscu zdarzenia sytuację narażenia na czynniki szkodliwe i niebezpieczne	K_U01
C.U26.	przygotować pacjenta do transportu	K_U02
C.U27.	identyfikować błędy i zaniedbania w praktyce ratownika medycznego	K_U12
C.U28.	monitorować stan pacjenta podczas czynności medycznych i transportu	K_U02
C.U29.	stosować leczenie przeciwbólowe	K_U11
C.U30.	ocenić stopień nasilenia bólu według skal oceny bólu	K_U02
C.U35.	ocenić wskazania do transportu pacjenta do jednostki wyspecjalizowanej, w szczególności do ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego lub kardiologii inwazyjnej oraz do centrum leczenia oparzeń	K_U02
C.U37.	powiązać obrazy uszkodzeń tkankowych i narządowych z objawami klinicznymi choroby	K_U02
C.U44.	wykonywać konikopunkcję	K_U02

C.U46.	stosować zasady aseptyki i antyseptyki	K_U02
C.U48.	tamować i zaopatrywać krwawienia lub krwotoki z użyciem opatrunków zwykłych, hemostatycznych i opaski uciskowej	K_U02
C.U54.	oceniać nagłe stany neurologiczne u pacjenta	K_U01
C.U55.	wykonać dostęp doszpicowy przy użyciu gotowego zestawu	K_U02
C.U57.	unieruchomić kończynę po urazie	K_U02
C.U58.	stabilizować i unieruchomić kręgosłup	K_U02
C.U62.	decydować o niepodejmowaniu resuscytacji krążeniowo-oddechowej lub o zaprzestaniu jej przeprowadzenia	K_U02
C.U63.	dokonać segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej i wtórnej oraz segregacji medycznej szpitalnej z wykorzystaniem systemów informatycznych	K_U02
C.U64.	działać zespołowo, udzielając pomocy w trudnych warunkach terenowych oraz w warunkach znacznego obciążenia fizycznego i psychicznego	K_U13
C.U65.	transportować pacjenta w warunkach przedszpitalnych, wewnątrzszpitalnych i międzyszpitalnych	K_U02
C.U66.	identyfikować obrażenia ciała i wdrażać postępowanie ratunkowe, z uwzględnieniem obrażeń wielomiejscowych i wielonarządowych	K_U02
C.U67.	identyfikować wskazania do transportu do centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci i zgłaszać spełnienie kryteriów kwalifikacji kierownikowi zespołu urazowego lub kierownikowi zespołu urazowego dziecięcego	K_U02
C.U69.	dostosować postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta	K_U02
C.U70.	prować dokumentację medyczną w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta, urodzenia dziecka martwego i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych	K_U02
C.U71.	rozpoznać pewne znamiona śmierci i stwierdzić zgon pacjenta	K_U02
C.U74.	wdrażać procedury medyczne i działania ratunkowe w przypadku zdarzenia z dużą liczbą poszkodowanych	K_U02
C.U76.	prować medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe udzielane przez ratownika medycznego z zachowaniem regulacji prawnych dotyczących wykonywania zawodu ratownika medycznego	K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K01	aktywnego słuchania, nawiązywania kontaktów interpersonalnych, skutecznego i empatycznego porozumiewania się z pacjentem	K_K01
K_K02	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	K_K02

K_K03	wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb	K_K03		
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	K_K05		
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	K_K06		
K_K07	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	K_K07		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Praktyki zawodowe		
TP-01	Organizacja w Zespole Ratownictwa Medycznego (ZRM). Organizacja i współpraca z innymi jednostkami Państwowego Ratownictwa Medycznego (PRM) i jednostkami współpracującymi z systemem PRM. Wyposażenie ZRM, zasady bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-02	Wywiad i badanie fizykalne w ZRM	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-03	Monitorowanie czynności układu krążenia oraz oddechowego metodami nieinwazyjnymi.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-04	Farmakoterapia, leczenie przeciwbólowe w ZRM.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-05	Postępowanie na miejscu zdarzenia z pacjentem urazowym. Badanie urazowe ITLS.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-06	Zasady segregacji medycznej przedszpitalnej pierwotnej. Zasady zarządzania akcją medyczną w trakcie zdarzenia z dużą liczbą poszkodowanych.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-07	Postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne w przypadku obrażeń: czaszkowo-mózgowych, klatki piersiowej, jamy brzusznej, kończyn, kręgosłupa i rdzenia kręgowego oraz miednicy.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-08	Postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne w przypadku krwawień, masywnych krwotoków oraz we wstrząsie hipowolemicznym.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-09	Postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne w przypadku oparzeń: termicznych, chemicznych i elektrycznych.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-10	Postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne w przypadku hipotermii.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-11	Wykonywanie konikopunkcji.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-12	Wykonywanie dostępu doszpikowego przy użyciu gotowego zestawu.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-13	Postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne z pacjentem kardiologicznym z uwzględnieniem kardiowersji oraz elektrostymulacji zewnętrznej serca.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-14	Postępowanie diagnostyczno-terapeutyczne z pacjentem neurologicznym.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-15	Identyfikowanie na miejscu zdarzenia kryteriów kwalifikacji do centrum urazowego lub centrum urazowego dla dzieci, ośrodka toksykologicznego, hiperbarycznego, replantacyjnego i kardiologii inwazyjnej oraz centrum leczenia oparzeń.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-16	Przygotowanie pacjenta do transportu. Transportowanie pacjenta w warunkach przedszpitalnych. Monitorowanie pacjenta podczas transportu.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-17	Prowadzenie dokumentacji medycznej w zakresie wykonywanych czynności, w tym w przypadku zgonu pacjenta i odstąpienia od medycznych czynności ratunkowych.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece): 1. Zespół urazowy w praktyce / redakcja naukowa Krzysztof Karwan, Przemysław Guła, Małgorzata Rak. Wydanie I. - Warszawa: PZWL, 2019 2. Pierwsza pomoc: podręcznik dla studentów / Mariusz Goniewicz. Wyd. 1, 5 dodr.). - Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2016 3. Intensywna terapia i medycyna ratunkowa: wybrane zagadnienia / Wojciech Gaszyński. Wyd. 2 poprawione - 1 dodruk - Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2017				
Literatura uzupełniająca: 1. Leki w ratownictwie medycznym / redakcja naukowa Jacek Kleszczyński, Marcin Zawadzki. Wydanie 2 - 5 dodruk. - Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2019 2. Pielęgniarstwo ratunkowe / red. nauk. Maria Kózka, Barbara Rumian, Marek Maślanka; [aut. Leszek Brongel et al.]. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2013 3. Intensywna terapia i wybrane zagadnienia medycyny ratunkowej: repetytorium / Wojciech Gaszyński. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2010				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin	

Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		96	
Praca własna studenta		24	
SUMA GODZIN:		120	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 4	3,2
	Praca własna studenta		0,8
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	przygotowanie do zajęć, czytanie wskazanej literatury, samodzielne poszukiwanie źródeł	C.U1. ,C.U4., C.U5., C.U7., C.U8., C.U9., C.U19., C.U25., C.U26., C.U27., C.U28., C.U29., C.U30., C.U35., C.U37., C.U44., C.U46., C.U48., C.U54., C.U55., C.U57., C.U58., C.U62., C.U63., C.U64., C.U65., C.U66., C.U67., C.U69., C.U70., C.U71., C.U74., C.U76.	zaliczenie praktyki zawodowej
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
praktyki zawodowe – Zaliczenie z oceną			
1. Zaliczenie na ocenę pozytywną umiejętności wymienionych w „Karcie Umiejętności Kształcenia w zawodzie ratownika medycznego” i „Dzienniku Praktyk Zawodowych”			

Ocena podsumowująca:

praktyki zawodowe - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych

Punktacja i kryteria oceny kompetencji społecznych:

- 1) 1-3 pkt. – przestrzeganie Regulaminu Kształcenia Praktycznego,
- 2) 1-3 pkt. – przestrzeganie praw pacjenta;
- 3) 1-3 pkt. – przestrzeganie zasad etyki zawodowej;
- 4) 1-3 pkt. – ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności oraz uwzględnianie czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
- 5) 1-3 pkt. – rozpoznawanie własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz zasięganie opinii ekspertów w przypadku trudności w rozwiązywaniu problemów.

Skala ocen w odniesieniu do ilości punktów uzyskanych z kompetencji społecznych:

5,0 – bardzo dobry (14-15 pkt.)

4,5 – plus dobry (12-13 pkt.)

4,0 – dobry (11 pkt.)

3,5 – plus dostateczny (10 pkt.)

3,0 – dostateczny (9 pkt. – 60%)

2,0 – niedostateczny (poniżej 9 pkt.).

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: D68 Dyspozytornia medyczna lub podmiot obsługujący Wojewódzkiego Koordynatora Ratownictwa Medycznego – praktyka śródroczna		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: praktyki zawodowe	
Rok studiów: III		Semestr: 6	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:	30	Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Student posiada wiedzę z zakresu anatomii, fizjologii, patologii, farmakologii oraz nauk klinicznych.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: 1. Rozwijanie umiejętności wykonywania zadań dyspozytora medycznego, świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Umiejętności - potrafi				
C.U8.	ocenić stan świadomości pacjenta;		K_U02	
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi;		K_U02	
C U25.	identyfikować na miejscu zdarzenia sytuację narażenia na czynniki szkodliwe i niebezpieczne;		K_U02	
C.U38.	prowadzić podstawowe czynności resuscytacyjne u dorosłych i dzieci, w tym niemowląt i noworodków;		K_U02	
C.U76.	prowadzić medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe udzielane przez ratownika medycznego z zachowaniem regulacji prawnych dotyczących wykonywania zawodu ratownika medycznego;		K_U02	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K02	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;		K_K02	
K_K03	wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb;		K_K03	
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;		K_K05	
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;		K_K06	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		praktyki zawodowe		

TP-01	Specyfika pracy na Dyspozytorni Medycznej. Zasady prowadzenia dokumentacji medycznej. Zasady obsługi stanowiska dyspozytora medycznego	praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-02	Postępowanie w przypadku przyjmowania i obsługa zgłoszenia alarmowego lub powiadomienia o zdarzeniu	praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-03	Rola dyspozytora przyjmującego, wysyłającego oraz głównego.	praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-04	Dysponowanie Zespołami Ratownictwa Medycznego.	praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-05	Dysponowanie Jednostkami Wspomagającymi System Państwowego Ratownictwa Medycznego.	praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-06	Postępowanie w przypadku przyjmowania zgłoszenia wraz z nadaniem kodu pilności, odmowy przyjęcia zgłoszenia, ponownego wezwania do wcześniej nieprzyjętego zgłoszenia, utrzymania połączenia telefonicznego z osobą wzywającą oraz ponaglenia do już przyjętego wezwania.	praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-07	Postępowanie w przypadku przyjmowania zgłoszenia alarmowego lub powiadomienia o zdarzeniu spoza rejonu operacyjnego obsługiwanego przez daną dyspozytornię medyczną oraz konieczności użycia zespołu ratownictwa medycznego spoza rejonu operacyjnego.	praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-08	Postępowanie w przypadku wystąpienia zdarzenia z dużą liczbą poszkodowanych.	praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-09	Postępowanie w przypadku przerwania trwającego połączenia telefonicznego z osobą wzywającą.	praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-10	Postępowanie w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia i zdrowia członków ZRM po użyciu przycisku „POMOC”	praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece): Zespół urazowy w praktyce / redakcja naukowa Krzysztof Karwan, Przemysław Guła, Małgorzata Rak. Wydanie I. - Warszawa: PZWL, 2019 Pierwsza pomoc: podręcznik dla studentów / Mariusz Goniewicz. Wyd. 1, 5 dodr.). - Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2016 Intensywna terapia i medycyna ratunkowa: wybrane zagadnienia / Wojciech Gaszyński. Wyd. 2 poprawione - 1 dodruk - Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2017				
Literatura uzupełniająca: Szczeklik A., Gajewski P. (red.): Choroby wewnętrzne: na podstawie Interny Szczeklika. Wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2013. Januszewicz W., Kokot F., Bartnik W. (red.): Interna. Tom 1, Tom 2, Tom 3. Wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2004.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin	

Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30	
Praca własna studenta		0	
SUMA GODZIN:		30	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	1
	Praca własna studenta		0
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Brak pracy własnej studenta			
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>praktyki zawodowe</u> – zaliczenie z oceną 1. Zaliczenie na ocenę pozytywną umiejętności wymienionych w „Karcie Umiejętności Kształcenia w zawodzie ratownika medycznego” i „Dzienniku Praktyk Zawodowych”			
Ocena podsumowująca: <u>praktyki zawodowe</u> - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych Punktacja i kryteria oceny kompetencji społecznych: 1) 1-3 pkt. – przestrzeganie Regulaminu Kształcenia Praktycznego, 2) 1-3 pkt. – przestrzegania praw pacjenta; 3) 1-3 pkt. – przestrzeganie zasad etyki zawodowej; 4) 1-3 pkt. – ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności oraz uwzględnianie czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta; 5) 1-3 pkt. – rozpoznawanie własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz zasięganie opinii ekspertów w przypadku trudności w rozwiązywaniu problemów. Skala ocen w odniesieniu do ilości punktów uzyskanych z kompetencji społecznych: 5,0 – bardzo dobry (14-15 pkt.) 4,5 – plus dobry (12-13 pkt.) 4,0 – dobry (11 pkt.) 3,5 – plus dostateczny (10 pkt.) 3,0 – dostateczny (9 pkt. – 60%) 2,0 – niedostateczny (poniżej 9 pkt.).			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: D69 Oddział ginekologii i położnictwa – praktyka śródroczna		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: praktyki zawodowe	
Rok studiów: III		Semestr: 6	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:	30	Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inna forma (jaka):		Inna forma (jaka):	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Student posiada wiedzę o budowie i czynności układu rozrodczego, farmakologii stosowanej w położnictwie i ginekologii, potrzebach zdrowotnych jednostki i ich zaspokajaniu, o udziale ratownika medycznego w procesie diagnozowania, leczenia i rehabilitacji.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Zapoznanie się z organizacją pracy Izby Przyjęć Położniczej, traktu porodowego oraz oddziału położowego. Pogłębienie wiedzy i umiejętności praktycznych z zakresu ginekologii i położnictwa.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:	Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Umiejętności - potrafi		
C.U4.	przeprowadzić badanie fizykalne pacjenta;	K_U02
C.U5.	dostosować sposób postępowania do wieku dziecka;	K_U02
C.U6.	ocenić stan noworodka w skali APGAR;	K_U02
C.U9.	ułożyć pacjenta w pozycji właściwej do jego stanu lub odniesionych obrażeń ciała;	K_U02
C.U18.	monitorować stan pacjenta metodami nieinwazyjnymi;	K_U02
C.U39.	prować zaawansowane czynności resuscytacyjne u dorosłych, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację;	K_U02
C.U40.	prować zaawansowane czynności resuscytacyjne u dzieci, w tym niemowląt i noworodków, z uwzględnieniem prawidłowego zastosowania urządzeń wspomagających resuscytację;	K_U02
C.U46.	stosować zasady aseptyki i antyseptyki;	K_U02
C.U61.	przyjąć poród nagły w warunkach pozaszpitalnych;	K_U02
C.U68.	wykonywać procedury medyczne pod nadzorem lub na zlecenie lekarza;	K_U02
C.U69.	dostosować postępowanie ratunkowe do stanu pacjenta;	K_U02
C.U76.	prować medyczne czynności ratunkowe i udzielać świadczeń zdrowotnych innych niż medyczne czynności ratunkowe udzielane przez ratownika medycznego z zachowaniem regulacji prawnych dotyczących wykonywania zawodu ratownika medycznego;	K_U02
Kompetencji społecznych - jest gotów do		
K_K02	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	K_K02
K_K03	wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb;	K_K03
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych;	K_K05
K_K06	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	K_K06
K_K07	przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu.	K_K07

TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Praktyki zawodowe		
TP-01	Oddział ginekologii i położnictwa – organizacja, wyposażenie, zasady bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego oraz profilaktyka chorób zakaźnych i niezakaźnych. Dokumentacja medyczna – rodzaje, zasady prowadzenia.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-02	Badanie ginekologiczne, diagnostyka obrazowa i laboratoryjna w ginekologii.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-03	Stany nagłe w ginekologii: urazy, postępowanie z ciążarną/rodzącą po urazie, torbiele jajników, skręt torbieli jajnika, ciąża pozamaciczna.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-04	Stany nagłe w ginekologii: krwotoki i krwawienia, zapalenia przydatków, zapalenie otrzewnej, stan przedrzucawkowy, stan rzucawkowy.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-05	Monitorowanie stanu płodu w czasie porodu.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych

TP-06	Postępowanie z rodzącą w I, II, III, IV okresu porodu.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-07	Powikłania przebiegu porodu.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-08	Poród nagły w warunkach pozaszpitalnych. Ratunkowe cięcie cesarskie.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-09	Farmakoterapia w ginekologii i położnictwie.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-10	Zaawansowane czynności resuscytacyjne u kobiety ciężarnej, noworodka oraz wcześniaka.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
TP-11	Ocena stanu ogólnego noworodka bezpośrednio po porodzie. Postępowanie z noworodkiem w stanie zagrożenia życia. Postępowaniem z noworodkiem dojrzałym/niedojrzałym podczas porodu i bezpośrednio po urodzeniu.	Praktyki zawodowe	kształtowanie umiejętności zawodowych w bezpośrednim kontakcie z pacjentem pod nadzorem opiekuna praktyki zawodowej, praca w grupie, praca indywidualna	zaliczenie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):			
1. Bremborowicz G.H/red.: Położnictwo i ginekologia. Repetitorium. PZWL, Warszawa 2019.			
2. Bremborowicz G.H/red.: Sytuacje kliniczne w ginekologii, onkologii ginekologicznej i urologicznej. PZWL, Warszawa 2017.			
3. Bałanda-Bałdyga A., Pilewska-Kozak A.B., Kanadys K. M.: Opieka nad noworodkiem urodzonym przedwcześnie. PZWL, Warszawa 2009.			
4. Bień A, Iwanowicz-Palus G. (red.): Techniki położnicze i prowadzenie porodu. PZWL Warszawa 2022.			
Literatura uzupełniająca:			
1. Leki w ratownictwie medycznym / redakcja naukowa Jacek Kleszczyński, Marcin Zawadzki. Wydanie 2 - 5 dodruk. - Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2019			
2. Pielęgniarstwo ratunkowe / red. nauk. Maria Kózka, Barbara Rumian, Marek Maślanka; [aut. Leszek Brongel et al.]. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2013			
3. Intensywna terapia i wybrane zagadnienia medycyny ratunkowej: repetytorium / Wojciech Gaszyński. Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2010			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30	
Praca własna studenta		0	
SUMA GODZIN:		30	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	1
	Praca własna studenta		0
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Brak pracy własnej studenta			
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
<u>praktyki zawodowe</u> – Zaliczenie z oceną			
1. Zaliczenie na ocenę pozytywną umiejętności wymienionych w „Karcie Umiejętności Kształcenia w zawodzie ratownika medycznego” i „Dzienniku Praktyk Zawodowych”			

Ocena podsumowująca:

praktyki zawodowe - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych

Punktacja i kryteria oceny kompetencji społecznych:

- 1) 1-3 pkt. – przestrzeganie Regulaminu Kształcenia Praktycznego,
- 2) 1-3 pkt. – przestrzegania praw pacjenta;
- 3) 1-3 pkt. – przestrzeganie zasad etyki zawodowej;
- 4) 1-3 pkt. – ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności oraz uwzględnianie czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;
- 5) 1-3 pkt. – rozpoznawanie własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz zasięganie opinii ekspertów w przypadku trudności w rozwiązywaniu problemów.

Skala ocen w odniesieniu do ilości punktów uzyskanych z kompetencji społecznych:

5,0 – bardzo dobry (14-15 pkt.)

4,5 – plus dobry (12-13 pkt.)

4,0 – dobry (11 pkt.)

3,5 – plus dostateczny (10 pkt.)

3,0 – dostateczny (9 pkt. – 60%)

2,0 – niedostateczny (poniżej 9 pkt.).

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: E70 Podstawy sztucznej inteligencji		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: zajęcia kształcenia ogólnego	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:	15	Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
Wykład:		Wykład:	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
Podstawowa znajomość komputerów i oprogramowania biurowego. Znajomość podstawowych pojęć związanych z technologią informacyjną.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć:			
W ramach ćwiczeń laboratoryjnych studenci zapoznają się z podstawowymi pojęciami sztucznej inteligencji (SI) oraz jej zastosowaniem w technologii informacyjnej. Program zajęć obejmuje wprowadzenie do kluczowych pojęć i narzędzi wykorzystywanych w SI, co pozwoli studentom na zrozumienie podstaw tej dziedziny. Laboratorium skupia się na zastosowaniach sztucznej inteligencji w tworzeniu treści multimedialnych, takich jak obrazy, filmy, grafiki i prezentacje. Studenci nauczą się, jak technologie oparte na SI mogą wspierać procesy tworzenia treści oraz operacje na danych w codziennej pracy.			

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW				
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Umiejętności - potrafi				
E.U1.	wyjaśnić podstawowe pojęcia i koncepcje związane ze sztuczną inteligencją. Potrafi zidentyfikować obszary zastosowania SI w życiu codziennym i technologii informacyjnej. Potrafi wskazać narzędzia wspierane przez SI, które mogą usprawnić i zautomatyzować różnorodne czynności realizowane w codziennej pracy		K_U07	
E.U2.	tworzyć i edytować materiały wizualne: obrazy, animacje, filmy oraz prezentacje multimedialne, wykorzystując narzędzia oparte na SI, a także automatyzować procesy, takie jak montaż, dodawanie napisów czy dostosowywanie treści do potrzeb projektowych		K_U07	
E.U3.	analizować dane tekstowe i liczbowe, generować treści tekstowe oraz poprawiać styl i język za pomocą narzędzi SI. Potrafi integrować różne narzędzia SI w projektach i optymalizować procesy tworzenia treści		K_U07	
Kompetencje społecznych - jest gotów do				
E.K1.	krytycznej analizy wpływu sztucznej inteligencji na różne dziedziny życia, podejmowania świadomych decyzji o jej zastosowaniu i dbanie o etyczne wykorzystanie narzędzi SI. Student jest gotów do współpracy w zespołach i kreatywnego wykorzystywania narzędzi SI w realizowanych zadaniach.		K_K05	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		laboratorium		
TP-01	Wprowadzenie do sztucznej inteligencji (SI): Zapoznanie się z podstawowymi pojęciami sztucznej inteligencji, takimi jak definicja SI, historia jej rozwoju oraz różne podejścia do jej realizacji. Omówienie kluczowych technologii, takich jak uczenie maszynowe (machine learning), sieci neuronowe i głębokie uczenie (deep learning), algorytmy oparte na przetwarzaniu języka naturalnego (NLP) oraz generatywna sztuczna inteligencja (Generative AI).		ćwiczenia oparte na wykorzystywaniu różnych źródeł wiedzy, case study	zaliczenie ustne
TP-02	Wykorzystanie narzędzi SI w wizualizacji, animacji:		warsztaty praktyczne, ćwiczenia	zaliczenie ustne, ocena poprawności

	Generowanie treści wizualnych. Tworzenie obrazów i krótkich animacji na podstawie promptów tekstowych. (DALL-E, RunwayML, Canva) Ekstrakcja tekstu z obrazów za pomocą technologii OCR (Optical Character Recognition). Analiza obrazów zawierających tekst (np. zdjęcia dokumentów, tablic informacyjnych, skany artykułów) oraz ich przetwarzanie w celu uzyskania cyfrowej reprezentacji tekstu. (Tesseract OCR np. w Google Colab).		laboratoryjne, case study	wykonanych ćwiczeń laboratoryjnych, dyskusja nad zastosowanymi technikami i narzędziami
TP-03	Generowanie tekstów za pomocą narzędzi SI: Wprowadzenie do narzędzi generatywnych opartych na sztucznej inteligencji. Tworzenie artykułu na wybrany temat przy użyciu modeli SI. Edycja i optymalizacja wygenerowanego tekstu pod kątem stylu i poprawności językowej z wykorzystaniem edytora tekstu. (ChatGPT, Jasper AI) Streszczanie tekstów z wykorzystaniem technologii SI (GPT-3 Playground): Tworzenie streszczeń na podstawie złożonych tekstów, takich jak artykuły prasowe czy raporty naukowe. Ocena wygenerowanych streszczeń pod kątem zgodności z oryginalnym tekstem, identyfikacja kluczowych informacji i potencjalnych obszarów do poprawy.		warsztaty praktyczne, ćwiczenia laboratoryjne, case study	zaliczenie ustne, ocena poprawności wykonanych ćwiczeń laboratoryjnych, dyskusja nad zastosowanymi technikami i narzędziami
TP-04	Przetwarzanie i analiza danych z wykorzystaniem sztucznej inteligencji (Microsoft Excel z Power Query oraz Google Sheets z dodatkami AI): Zastosowanie technologii SI do automatyzacji procesów analizy i transformacji danych liczbowych. Wykorzystanie funkcji wspierających import, czyszczenie i przekształcanie danych w celu ich optymalnego przygotowania do dalszej analizy.		warsztaty praktyczne, ćwiczenia laboratoryjne, case study	zaliczenie ustne, ocena poprawności wykonanych ćwiczeń laboratoryjnych, dyskusja nad zastosowanymi technikami i narzędziami

	Tworzenie wizualizacji trendów oraz wykorzystywanie funkcji predykcyjnych do przewidywania przyszłych wyników na podstawie danych historycznych. Analiza i prezentacja wyników w formie interaktywnych wykresów. Wykorzystanie narzędzi SI do analizy danych tekstowych, takich jak opinie klientów oraz automatyczne generowanie wniosków na podstawie przetworzonych danych liczbowych i tekstowych. Prezentacja wyników w formie wizualnej, uwzględniając trendy i kluczowe informacje.			
TP-05	Tworzenie multimediów z wykorzystaniem SI: Prezentacja narzędzi do automatycznego generowania wideo z tekstu (Pictory, Synthesia AI). Praktyczne zastosowanie narzędzi SI do tworzenia wideo na podstawie tekstu wygenerowanego przez modele językowe (ChatGPT, Jasper AI lub Writesonic). Integracja efektów wizualnych i dźwiękowych przy użyciu narzędzi opartych na sztucznej inteligencji. Tworzenie prezentacji multimedialnych wspieranych przez SI na podstawie przetworzonych danych tekstowych. Wykorzystanie narzędzi SI do projektowania i tworzenia profesjonalnych i estetycznych materiałów wizualnych (Canva lub Google Slides).		warsztaty praktyczne, projekt zespołowy, case study	zaliczenie ustne, ocena poprawności wykonanych ćwiczeń laboratoryjnych, dyskusja nad zastosowanymi technikami i narzędziami
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece): 1. S. Russell, P. Norvig, Sztuczna inteligencja. Nowe spojrzenie. Wydanie IV. Tom 1 tł. Andrzej Grażyński, wydawnictwo Helon 2023. 2. L. Noble, Excel 2021. Przewodnik po analizie danych, wydawnictwo Helion 2021. 3. Olivier Caelen, Marie-Alice Blete, Developing Apps with GPT-4 and ChatGPT: Build Intelligent Chatbots, Content Generators, and More, Tworzenie aplikacji z wykorzystaniem GPT-4 i ChatGPT. Buduj inteligentne chatboty, generatory treści i fascynujące projekty tł. Andrzej Watrak, wydawnictwo Helion 2024.				
Literatura uzupełniająca: 1. Andrzej Kacprzak, Prompt engineering i ChatGPT. Poradnik skutecznej komunikacji ze sztuczną				

inteligencją, wydawnictwo Helion 2024.			
2. Toby Walsh, Sztuczna inteligencja. Rewolucja, która zmieni świat" Wydawnictwo Helion 2021			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		15	
Praca własna studenta		15	
SUMA GODZIN:		30	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	0,5
	Praca własna studenta		0,5
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Przygotowanie do zajęć, czytanie wskazanej literatury (E.U1.) ćwiczenia praktyczne. Opracowanie i analiza wyników (generowanych treści wizualnych, tekstowych lub przetworzonych danych) (E.U2., E.U3.) ćwiczenia praktyczne. Samodzielnie i zespołowe tworzenie i rozwijanie projektów, wyciąganie wniosków płynących z pracy z narzędziami SI (E.U2., E.U3.).			
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: Bieżącą ocenę realizacji zadań laboratoryjnych: Analiza poprawności, samodzielności oraz kreatywności w wykonywaniu ćwiczeń związanych z generowaniem treści wizualnych, tekstowych oraz przetwarzaniem danych. Aktywność i zaangażowanie: Ocena systematyczności pracy oraz gotowości do uwzględnienia wskazówek prowadzącego. Refleksję nad wynikami: Umiejętność wyciągania wniosków i dokonywania ulepszeń na podstawie analizy uzyskanych rezultatów. Umiejętność współpracy i komunikacji: Efektywna współpraca z innymi, jasne komunikowanie swoich pomysłów oraz wkład w realizację zadania zespołowego.			
Ocena podsumowująca: Na ocenę dostateczną: Student opanował podstawowe umiejętności przekazywane podczas zajęć, zrealizował wymagane ćwiczenia laboratoryjne oraz potrafi w podstawowym zakresie omówić zastosowane techniki i narzędzia, wykazując minimalne zrozumienie ich działania i zastosowania. Na ocenę dobrą: Student opanował większość umiejętności przekazywanych podczas zajęć, wykazał się solidnym przygotowaniem do ćwiczeń laboratoryjnych oraz poprawnie zrealizował zadania praktyczne. Potrafi szczegółowo omówić zastosowane techniki i narzędzia, wskazać ich zalety i ograniczenia oraz dokonać analizy uzyskanych wyników. Na ocenę bardzo dobrą: Student w pełni opanował przekazywane podczas zajęć umiejętności, wykazał się kreatywnością i samodzielnością w realizacji ćwiczeń laboratoryjnych oraz zastosował zaawansowane techniki i funkcje narzędzi SI. Potrafi kompleksowo wyjaśnić proces realizacji zadań, krytycznie ocenić ich efekty oraz zaproponować usprawnienia, a także swobodnie integrować wiedzę i umiejętności w kontekście praktycznych zastosowań narzędzi SI.			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: E71 Efektywne metody skutecznego studiowania		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: zajęcia kształcenia ogólnego	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Brak wymagań			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: 1) Zdobycie przez studenta wiedzy dotyczącej prawidłowości ukierunkowujących proces studiowania. 2) Kształtowanie umiejętności wykorzystywania technik skutecznego studiowania i analizy własnego stylu zdobywania wiedzy. 3) Zdobycie kompetencji w zakresie oceny własnych działań w obszarze skutecznego studiowania oraz kreatywności i twórczości w planowaniu własnego rozwoju.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie			

E.W1.	powiązania pomiędzy wiedzą specyficzną dla studiowanego kierunku a efektywnymi metodami uczenia się oraz potrafi wykorzystać tę wiedzę do analiz zjawisk społecznych	K_W02		
Umiejętności - potrafi				
E.U4.	analizować swój proces uczenia się, potrafi zdiagnozować swoje mocne i słabe strony w obszarze uczenia się oraz korzystać z technik uczenia się	K_U08		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
E.K2.	świadomego poszerzania swojej wiedzy i konieczności uczenia się przez całe życie.	K_K05		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
TP-01	Analiza procesu zapamiętywania. Modele pamięci. Prawa pamięci. Różnice indywidualne w procesie uczenia się. Style uczenia się. Superłącza edukacyjne	ćwiczenia	Pogadanka interakcyjna, dyskusja, prezentacja multimedialna, test: moje superłącza edukacyjne	ćwiczenia na zajęciach zaliczenie ustne
TP-02	Efektywne czytanie: Szybkie czytanie, czytanie ze zrozumieniem i techniki analizy tekstów naukowych.		Mini wykład konwersatoryjny, prezentacja multimedialna, dyskusja	ćwiczenia na zajęciach zaliczenie ustne
TP-03	Identyfikacja mocnych i słabych stron w studiowaniu		Mini wykład problemowy, prezentacja multimedialna, ćwiczenie indywidualne	projekt indywidualny – wykonanie własnej mapy potencjału; zaliczenie ustne
TP-04	Motywacja i samodyscyplina: Jak utrzymać wysoki poziom motywacji i samodyscypliny podczas studiów		Gra dydaktyczna, pogadanka, ćwiczenia w grupach	projekt (grupowy z cytatami dotyczącymi motywacji lub projekt grupowy - wirujące plakaty) zaliczenie ustne
TP-05	Techniki pamięciowe: Mnemotechniki, pałac pamięci, metoda loci i inne techniki na poprawę pamięci.		Pogadanka, metoda inscenizacji, ćwiczenia w grupach	projekt grupowy- (pałac pamięci, łańcuchowa metoda skojarzeń, akronimy, akrostychy lub inne) zaliczenie ustne

TP-06	Współczesne koncepcje inteligencji. Inteligencje wielorakie. Inteligencja emocjonalna i społeczna.		Obserwacja, prezentacja multimedialna, test inteligencji wielorakich	ćwiczenia na zajęciach zaliczenie ustne
TP-07	Zarządzanie stresem: Techniki radzenia sobie ze stresem i utrzymania równowagi między nauką a życiem prywatnym.		Pogadanka interakcyjna, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy (oddechowe, medytacja i mindfulness:), dyskusja	ćwiczenia na zajęciach zaliczenie ustne
TP-08	Wykorzystanie technologii w nauce: Aplikacje i narzędzia wspomagające naukę, takie jak aplikacje do zarządzania czasem, notatki cyfrowe, czy platformy e-learningowe.		Pogadanka interakcyjna, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja	ćwiczenia indywidualne zaliczenie ustne
TP-09	Metody notowania: Porównanie różnych technik notowania, takich jak metoda Cornella, mapy myśli, sketchnoting czy notatki liniowe.		Metoda aktywizująca - notowanie jako sposób na zapamiętywanie, prezentacja multimedialna	projekt grupowy – mapy myśli lub projekt indywidualny notatka Cornella,/ sketchnotka zaliczenie ustne
TP-10	Techniki zarządzania czasem: Jak efektywnie planować i organizować czas na naukę.		Pogadanka interakcyjna, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, dyskusja	Projekt indywidualny - własna macierz Eisenhowera zaliczenie ustne

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):

1. Martin R. *Metody efektywnej nauki: praktyczny podręcznik*, Gliwice: Sensus, 2024
2. Boral B, Boral T., *Techniki zapamiętywania*, Wydanie II, Warszawa: Samo Sedno, 2022.

Literatura uzupełniająca:

1. Knap.K, Mieszkowicz J., *Ucz się efektywnie, szybko i skutecznie: poradnik dla uczniów i studentów*, Rzeszów: Biomedica, 2023
2. Grześlak M., *Jak się uczyć, żeby zapamiętywać. Porady wróżki Mnemozyny*, Wyd.internetowe e-bookowo 2022.
3. Siechniewicz T., *Sorry, memory? Poznaj najlepsze metody zapamiętywania*, Wyd.Psychoskok, 2018.
4. Minge K., Natalia Minge N., *Jak uczyć się szybciej i skuteczniej. Techniki, wskazówki, ćwiczenia*, Wyd. Samo Sedno, 2017.
5. Buzan T., *Mapy twoich myśli: mindmapping, czyli notowanie interaktywne*, Wyd. Aha! 2015.
6. Buzan T. *Pamięć na zawołanie: metody i techniki pamięciowe*. Wyd. Aha! 2015.
7. Gardner H., *Multiple intelligence: new horizons*, Basic Books, 2006.

III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		15	
Praca własna studenta		45	
SUMA GODZIN:		60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS Studia niestacjonarne	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 2	0,5
	Praca własna studenta		1,5
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
(1) przygotowanie do zajęć – E.W1., E.U4. (2) czytanie wskazanej literatury – E.W1., E.U4. (3) przygotowanie do zaliczenia - E.W1., E.U4. (4) Forma weryfikacji: Zaliczenie na ocenę – zaliczenie ustne + prace cząstkowe z poszczególnych zajęć			
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: ćwiczenia: - zaangażowanie studenta w wykonywanie zadań podczas zajęć (udzielanie odpowiedzi na zadane pytania, werbalizacja myśli, opinii, skojarzeń logicznych). Informacja zwrotna - wzmocnienie aktywności i twórczej postawy studenta przez pochwałę, docenienie zaangażowania na forum grupy, odznaczenie aktywności. Dążenie do rozbudzenia zainteresowania studenta podejmowaną problematyką na tyle, aby formułował on pytania, dzielił się refleksjami, uczestniczył w dyskusji oraz zgłaszał własne twórcze pomysły i postulaty. - wyakcentowanie kontekstu wartości etyczno-moralnych jako regulatora działań studenta w trakcie odbywanych zajęć.			
Ocena podsumowująca: ćwiczenia: Ocena bardzo dobra (5.0): student w pełni wykonał swoje zadania, wykazał się wysoką aktywnością i zaangażowaniem podczas zajęć. Ocena plus dobra (4.5): student w pełni wykonał swoje zadania, wykazał się dość wysokim zaangażowaniem podczas zajęć Ocena dobra (4.0): student dość dobrze wykonał swoje zadania, wykazał się przeciętną aktywnością i zaangażowaniem podczas zajęć Ocena plus dostateczna (3.5): student przeciętnie wykonał swoje zadania, wykazał się przeciętną aktywnością i zaangażowaniem podczas zajęć Ocena dostateczna (3.0): student przeciętnie wykonał swoje zadania, nie wykazał się zbyt dużą aktywnością i zaangażowaniem podczas zajęć Ocena niedostateczna (2.0): student nie wykonał swoich zadań.			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: E72 Filozofia		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: zajęcia kształcenia ogólnego	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Brak			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: 1) Zdobyć przez absolwenta umiejętności rozróżniania i opisywania głównych założeń filozofii, jako jednej z podstawowych nauk humanistycznych. 2) Zdobyć przez absolwenta umiejętności dostrzegania problemów współczesnej filozofii. 3) Zdobyć przez absolwenta umiejętności odnajdywania wpływu najważniejszych koncepcji filozoficznych w różnych obszarach kultury. 4) Zdobyć przez absolwenta umiejętności lektury i analizy tekstu filozoficznego oraz zastosowania podstawowych dla filozofii europejskiej pojęć oraz modeli.			

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKÓW STUDIÓW				
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Umiejętności - potrafi				
E.U5.	rozróżnić filozofię od nauk szczegółowych, światopoglądu, mitu, ideologii, religii;		K_U07	
E.U6.	opisać główne poglądy przedstawicieli poszczególnych okresów w rozwoju filozofii;		K_U07	
E.U7.	przedstawić podstawowe problemy filozoficzne i ich głównych przedstawicieli.		K_U07	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
E.K3.	rozwijania i uzasadniania konieczności samodzielnego, krytycznego myślenia.		K_K01	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		ćwiczenia		
TP-01	Filozofia jako „sztuka myślenia” i „pochwała ciekawości”. Czym jest poznanie filozoficzne?	ćwiczenia	Dyskusja, Objasnianie - analiza tekstu źródłowego „Zachęta do filozofii” Arystotelesa	Kolokwium pisemne
TP-02	Analizowanie różnic między filozofią a innymi naukami, światopoglądem, mitem, religią i ideologią.	ćwiczenia	Objasnianie - analiza pojęć	Kolokwium pisemne
TP-03	Wyróżnianie podstawowych problemów filozoficznych.	ćwiczenia	Objasnianie - interpretacja tekstów źródłowych, dyskusja	Ocena studenckich prezentacji, referatów
TP-04	Analiza głównych poglądów przedstawicieli poszczególnych okresów w rozwoju filozofii.	ćwiczenia	Objasnianie - Interpretacja tekstów źródłowych, dyskusja	Ocena studenckich prezentacji, referatów
TP-05	Analiza głównych problemów filozoficznych w kontekście najważniejszych nazwisk filozofii europejskiej od jej greckich początków do połowy XX wieku.	ćwiczenia	Objasnianie - Interpretacja tekstów źródłowych, dyskusja	Ocena studenckich prezentacji, referatów

TP-06	Jakie znaczenie dla współczesnego człowieka ma poznanie filozoficzne? Podsumowanie zajęć	ćwiczenia	Dyskusja	Kolokwium ustne
1. Wyjaśnij pojęcia: mit, światopogląd, ideologia, religia. 2. Czym wyróżnia się poznanie filozoficzne od poznania innych nauk szczegółowych? 3. Proszę opisać główne poglądy przedstawicieli poszczególnych okresów w rozwoju filozofii. 4. Proszę wyjaśnić na czym polegają główne problemy filozoficzne w kontekście najważniejszych nazwisk filozofii europejskiej. 5. Czy można się zgodzić z tym, żeby filozofię nazywać „pochwałą ciekawości?”				
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece): 1.Tatarkiewicz W., <i>Historia filozofii</i> , t. I, II, III, Wyd. PWN, Warszawa 2003. 2. Mikołajko Z., <i>Elementy filozofii</i> , Warszawa 2001.				
Literatura uzupełniająca: 1. Wojtyś J., <i>Filozofia i życie</i> , Kraków 2007. 2. <i>Wprowadzenie do filozofii: przewodnik, T. 3. Rozumieć filozofię i naukę</i> , Gondek P., (red.), Lublin 2000. 3. Alfred J., <i>Filozofia w XX wieku</i> , Wyd. PWN, Warszawa 2000. 4. Miś A., <i>Filozofia współczesna: główne nurty</i> , Warszawa 2000. 5. Świeżawski S., <i>Dzieje europejskiej filozofii klasycznej</i> , Warszawa 2000.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			15	
Praca własna studenta			15	
SUMA GODZIN:			30	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ		Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	0,5
		Praca własna studenta		0,5
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;				
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				
Lp.	Forma pracy własnej studenta		Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Czytanie wskazanej literatury (dotyczącej głównych poglądów przedstawicieli filozofii europejskiej od jej greckich początków do połowy XX wieku)		E.U6., E.U7.	Kolokwium ustne
2	Przygotowanie prezentacji		E.U6., E.U7.	Prezentacja
3	Przygotowanie do zaliczenia pisemnego		E.U5., E.U6., E.U7.	Kolokwium pisemne

KRYTERIA OCENIANIA	
Ocena kształtująca: Forma i warunki zaliczenia ćwiczeń: 1) Ocena z aktywnego udziału w dyskusjach. 2) Zaliczenie ustne prezentacji (referatu). 3) Zaliczenie pisemne – czas 45 minut.	
Ocena podsumowująca: Średnia z ocen uzyskanych w pkt.: 1), 2), 3).	
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ	
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość	

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: E73 Kultura bycia i języka		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim: 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: zajęcia kształcenia ogólnego	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe:			
brak			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć:			
1. Zdobycie przez studenta wiedzy pomocnej w relacjach interpersonalnych.			
2. Zdobycie przez studenta wiedzy z zakresu szeroko rozumianej kultury, w tym kultura bycia i języka, zasad savoir-vivre i kultury języka w perspektywie społecznego współistnienia.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKÓW STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie			
E.W2.	podstawowe pojęcia z zakresu kultury bycia i języka		K_W07

E.W3.	pojęcia z zakresu kultury materialnej i symbolicznej oraz kultury relacji międzyludzkich	K_W07		
E.W4.	kulturę bycia i języka w kontekście komunikacji werbalnej i pozawerbalnej	K_W07		
E.W5.	poprawność i sprawność językową	K_W07		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Formazajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		wykład		
TP-01	Teoretyczne zagadnienia kultury bycia i języka.	wykład	wykład problemowy z prezentacją multimedialną	Zaliczenie pisemne
TP-02	Język w kulturze jako narzędzie komunikacji, samookreślenia i budowania tożsamości społecznej.	wykład	wykład problemowy z prezentacją multimedialną	Zaliczenie pisemne
TP-03	Savoir-vivre akademicki - społeczna rola studenta.	wykład	wykład problemowy z prezentacją multimedialną	Zaliczenie pisemne
TP-04	Czynniki warunkujące efektywność komunikacji werbalnej i niewerbalnej.	wykład	wykład problemowy z prezentacją multimedialną	Zaliczenie pisemne
TP-05	Asertywność, a kultura bycia i języka.	wykład	wykład problemowy z prezentacją multimedialną	Zaliczenie pisemne
TP-06	Elementy retoryki i erystyki.	wykład	wykład problemowy z prezentacją multimedialną	Zaliczenie pisemne
TP-07	Metody wywierania wpływu na innych, wybrane techniki perswazyjne.	wykład	wykład problemowy z prezentacją multimedialną	Zaliczenie pisemne
TP-08	Poprawność językowa warunkiem porozumienia; najczęstsze błędy językowe Polaków.	wykład	wykład problemowy z prezentacją multimedialną	Zaliczenie pisemne
1. Proszę opisać czynniki warunkujące efektywność komunikacji werbalnej i niewerbalnej. 2. Proszę opisać metody wywierania wpływu na innych, wybrane techniki perswazyjne. 3. Proszę opisać najczęstsze błędy językowe Polaków.				

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)			
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):			
1. <i>Wokół języka i kultury: studia interdyscyplinarne</i> , Lankiewicz H.A. (red.), Piła 2009.			
2. Kutnyj P., <i>Sztuka autoprezentacji i wystąpień publicznych: na żywo i online</i> , Warszawa 2021.			
3. <i>Wystąpienia publiczne i profesjonalna korespondencja czyli trudna sztuka budowania wizerunku</i> , Andrzejewski P., Poznań 2005.			
4. Tautz-Wiessner G., <i>Savoir-vivre w życiu zawodowym: dobre obyczaje kluczem do sukcesu</i> , Wrocław 2000.			
Literatura uzupełniająca:			
1. Cialdinini R.B., <i>Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka</i> , Gdańsk 2007.			
2. <i>Przeobrażenia w języku i komunikacji medialnej na przełomie XX i XXI wieku</i> , Karwatowska M., Siwiec A., (red.), Lublin 2010.			
3. Jędrzejko M., <i>Koty, wicki i rezerwa: zwyczaje, obrzędy i język „fali”</i> , Warszawa 2002.			
4. Kamel T., Krool R., Kraśko P., <i>Dyskretny urok wystąpień publicznych czyli jak zmienić koszmar w radość</i> , Warszawa 2002.			
5. Bubrowiecki A., <i>Popraw swoją skuteczność</i> , Warszawa 2009.			
6. <i>Człowiek i kultura w komunikacji medialnej</i> , Karwatowska M., Litwiński R., Siwiec A. (red.), Lublin 2015.			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin*	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		15	
Praca własna studenta		15	
SUMA GODZIN:		30	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	0,5
	Praca własna studenta		0,5
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
E.W2., W.W3., E.W4., E.W5. – przygotowanie do zajęć, czytanie wskazanej literatury, przygotowanie do zaliczenia pisemnego			
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
- aktywność i kreatywność studenta podczas realizacji cząstkowych prac w czasie trwania zajęć (docenienie zaangażowania w wykonywanie bieżących poleceń, zadań, docenienie wysiłku na forum grupy, odznaczenie aktywności plusem; rozbudzenie zainteresowania prezentowaną problematyką do tego stopnia, że uczestnik zaczyna zadawać pytania, dyskutuje, zgłasza własne oryginalne pomysły, dzieli się refleksjami);			
- dążenie, by w czasie zajęć postępowanie studenta regulowane było przez system wartości etyczno-moralnych.			

Ocena podsumowująca:

Forma i warunki zaliczenia wykładów:

Zaliczenie pisemne studenta oceniana jest wg skali:

Ocena bardzo dobra – 93-100% - student płynnie, poprawnie, w sposób kompletny, niewymagający uzupełnień, poprawek, uściśleń, zadawania dodatkowych pytań i w pełni samodzielnie prezentuje wszystkie wskazane w sylabusie efekty uczenia się. Wykazuje się biegłością, operatywnością wiedzy, refleksyjnością i samodzielnością logicznego myślenia, a także przejawia świadomość dążeniem do samorozwoju.

Ocena dobra plus – 85-92% - student potrafi samodzielnie zaprezentować wszystkie wskazane w sylabusie wiadomości i umiejętności (efekty uczenia się).

Ocena dobra – 77-84% - student potrafi samodzielnie zaprezentować wszystkie wskazane w sylabusie wiadomości i umiejętności (efekty uczenia się), korzystając sporadycznie ze wskazówek nauczyciela (jego uzupełnień, uściśleń).

Ocena dostateczny plus – 69%-76% - student prezentuje wskazane przez nauczyciela, kluczowe dla przedmiotu.

Ocena dostateczny – 60-68% - student prezentuje wskazane przez nauczyciela, kluczowe dla przedmiotu wiadomości i umiejętności ze znaczną pomocą wykładowcy.

INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: E74 Współczesne problemy społeczne		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: zajęcia kształcenia ogólnego	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 2		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	15	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Brak			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: 1. Rozumieć socjologiczne aspekty funkcjonowania jednostki w społeczeństwie. 2. Rozumieć przyczyny, przebieg oraz skutki głównych problemów społecznych.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Umiejętności - potrafi			

E.U8.	identyfikować podstawowe współczesne zjawiska społeczne w kontekście problemów społecznych, zarówno na poziomie mikrospołecznym, jak też makrospołecznym w oparciu o wiedzę teoretyczną i pozyskane dane empiryczne	K_U07		
E.U9.	dokonać krytycznej analizy przyczyn powstania i przebiegu rozpoznanych zjawisk społecznych w kontekście problemów społecznych w oparciu o wiedzę teoretyczną i pozyskane dane empiryczne	K_U07		
E.U10.	dokonać prognozy rozwoju zjawisk społecznych w kontekście problemów społecznych na podstawie danych empirycznych i wiedzy teoretycznej	K_U07		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
E.K4.	wykorzystania nabytych kompetencji w pracy zawodowej.	K_K03		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		ćwiczenia		
TP-01	Analiza podstawowych terminów: zjawiska społeczne, problemy społeczne, patologia, dewiacja. Analiza teoretycznych źródeł problemów społecznych (teorie zmiany społecznej).	ćwiczenia	prezentacja, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, metody aktywizujące (np. praca w grupach, dyskusja).	zaliczenie ustne, ocena poprawności wykonanych ćwiczeń
TP-02	Analiza ekonomicznych źródeł problemów społecznych.	ćwiczenia	prezentacja, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, metody aktywizujące (np. praca w grupach, dyskusja).	zaliczenie ustne, ocena poprawności wykonanych ćwiczeń
TP-03	Analiza kulturowych podstaw problemów społecznych.	ćwiczenia	prezentacja, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, metody aktywizujące (np. praca w grupach, dyskusja).	zaliczenie ustne, ocena poprawności wykonanych ćwiczeń
TP-04	Dyskusja na temat skuteczności mechanizmów kontroli społecznej w zakresie zapobiegania problemom społecznym.	ćwiczenia	prezentacja, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, metody aktywizujące (np. praca w grupach, dyskusja).	zaliczenie ustne, ocena poprawności wykonanych ćwiczeń
TP-05	Analiza podstawowych założeń socjologii dewiacji.	ćwiczenia	prezentacja, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, metody aktywizujące (np. praca w grupach, dyskusja).	zaliczenie ustne, ocena poprawności wykonanych ćwiczeń
TP-06	Analiza podstawowych współczesnych problemów społecznych.	ćwiczenia	prezentacja, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, metody aktywizujące (np. praca w grupach, dyskusja).	zaliczenie ustne, ocena poprawności wykonanych ćwiczeń

TP-07	Prognozowanie rozwoju i przeciwdziałanie problemom społecznym.	ćwiczenia	prezentacja, ćwiczenia oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy, metody aktywizujące (np. praca w grupach, dyskusja).	zaliczenie ustne, ocena poprawności wykonanych ćwiczeń
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece):				
1. Boski P., Kulturowe ramy zachowań społecznych. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2022.				
2. Contemporary sociological theory, Craig Calhoun (red.), Malden, MA : John Wiley & Sons, 2012.				
3. Hołyst B., Wiktymologia społeczna. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2021.				
4. Pospieszyl I., Patologie społeczne i problemy społeczne. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe Scholar, 2021.				
5. Słaboń A., Zapobieganie konfliktom społecznym. Aspekty teoretyczne i empiryczne. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2021.				
6. Urbanek A., Zbroczyk D., Grubicka J., Patologie społeczne. Wymiar personalny i strukturalny. Słupsk, Wydawnictwo Naukowe Akademii Pomorskiej w Słupsku, 2021.				
Literatura uzupełniająca:				
1. Giddens A., Nowe zasady metody socjologicznej : pozytywna krytyka socjologii interpretatywnych, Nomos, Kraków 2009.				
2. Frysztacki K., Socjologia problemów społecznych, Wydawnictwo SCHOLAR, Warszawa 2009.				
3. Hołyst B., Wiktymologia społeczna. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2021.				
4. Słaboń A., Zapobieganie konfliktom społecznym. Aspekty teoretyczne i empiryczne. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2021.				
5. Boski P., Kulturowe ramy zachowań społecznych. Warszawa, Wydawnictwo Naukowe PWN, 2022.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności			Liczba godzin	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia			15	
Praca własna studenta			45	
SUMA GODZIN:			60	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)				
			Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		Ogółem: 2	0,5
	Praca własna studenta			1,5
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:				
Przygotowanie do zajęć, czytanie wskazanej literatury, efekty uczenia się (E.U8., E.U9., E.U10.) - weryfikacja podczas zaliczenia ustnego i oceny prezentacji.				
Przygotowanie do zaliczenia ustnego, efekty uczenia się (E.U8., E.U9., E.U10.) - weryfikacja podczas zaliczenia ustnego.				
Przygotowanie prezentacji, efekty uczenia się (E.U8., E.U9., E.U10.) - weryfikacja poprzez ocenę prezentacji.				
KRYTERIA OCENIANIA				
Ocena kształtująca:				
Prezentacja, waga 0,3				
Zaliczenie ustne, waga 0,5				
Aktywność na zajęciach, waga 0,2				

Ocena podsumowująca: 0% - 50% - ocena niedostateczna (2.0) 51% - 60% - ocena dostateczna (3.0) 61% - 70 % - ocena dostateczna plus (3.5) 71% - 80% - ocena dobra (4.0) 81% - 90% - ocena dobra plus (4.5) 91% - 100% - ocena bardzo dobra (5.0)
Na ocenę dostateczną student ma wiedzę Na ocenę dostateczną student zna w stopniu podstawowym zasady funkcjonowania człowieka w społeczeństwie i instytucje społeczne. Student rozumie podstawowe przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych z socjologicznego punktu widzenia w zakresie problemów społecznych.
Na ocenę ponad dostateczną student ma wiedzę Na ocenę ponad dostateczną student zna w stopniu wykraczającym w nieznacznie poza minimum zasady funkcjonowania człowieka w społeczeństwie i instytucje społeczne. Student rozumie podstawowe przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych z socjologicznego punktu widzenia w zakresie problemów społecznych w stopniu wykraczającym w nieznacznie poza minimum.
Na ocenę dobrą student ma wiedzę Na ocenę dobrą student w stopniu rozszerzonym zna determinanty funkcjonowania człowieka w społeczeństwie i instytucjach społecznych. Student rozumie przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych z socjologicznego punktu widzenia w zakresie problemów społecznych w stopniu rozszerzonym.
Na ocenę ponad dobrą student ma wiedzę Na ocenę ponad dobrą student w stopniu pogłębionym zna determinanty funkcjonowania człowieka w społeczeństwie i instytucjach społecznych. Student rozumie w sposób pogłębiony przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych z socjologicznego punktu widzenia w zakresie problemów społecznych identyfikując zjawiska przyczynowo-skutkowe.
Na ocenę bardzo dobrą student ma wiedzę Na ocenę bardzo dobrą student w stopniu znakomitym zna determinanty funkcjonowania człowieka w społeczeństwie i instytucjach społecznych. Student rozumie w stopniu znakomitym przyczyny i przebieg procesów i zjawisk społecznych z socjologicznego punktu widzenia, w zakresie problemów społecznych identyfikując zjawiska przyczynowo-skutkowe w kontekście kulturowym i społeczno-ekonomicznym.
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: E75 Ochrona własności intelektualnej		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: zajęcia kształcenia ogólnego	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 1		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:	15	Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	15	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: brak			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Celem dydaktycznym przedmiotu jest zapoznanie studentów z podstawowymi regulacjami prawnymi z zakresu ochrony własności intelektualnej, w tym przesłankami ochrony poszczególnych dóbr własności intelektualnej oraz kształtowanie odpowiedzialnych postaw i umiejętności w zakresie korzystania z prawa własności intelektualnej.			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKÓW STUDIÓW			
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)

Wiedzy - zna i rozumie				
E.W6.	podstawowe pojęcia oraz zasady z zakresu prawa autorskiego oraz własności przemysłowej, w tym uregulowania prawne poszczególnych przedmiotów tej własności a także zasady odpowiedzialności za naruszenie własności intelektualnej	K_W04		
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
E.K5.	prawidłowego rozstrzygania dylematów związanych z wykorzystaniem elementów cudzego przedmiotu własności intelektualnej w pracy zawodowej oraz dostrzega potrzebę i propaguje przestrzeganie prawa autorskiego i prawa własności przemysłowej	K_K03		
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		wykład		
TP-01	Zakres przedmiotowy i podmiotowy prawa własności intelektualnej: - przedmiot prawa autorskiego (utwór, rodzaje utworów, utwory pracownicze, prawa pokrewne). Pojęcie i treść autorskich praw osobistych. Podmioty prawa autorskiego - przedmiot prawa własności przemysłowej (wynalazek, wzór użytkowy, wzór przemysłowy, znak towarowy, oznaczenie geograficzne, projekt racjonalizatorski, topografia układu scalonego) i podmioty prawa własności przemysłowej.	wykład	Wykład informacyjny, wykład problemowy, elementy wykładu konwersatoryjnego	Zaliczenie pisemne - test
TP-02	Powstanie i charakter ochrony praw własności intelektualnej: - powstanie i charakter ochrony na gruncie prawa autorskiego - powstanie i charakter ochrony na gruncie prawa własności przemysłowej.	wykład	Wykład informacyjny, wykład problemowy, elementy wykładu konwersatoryjnego	Zaliczenie pisemne - test
TP-03	Korzystanie z praw własności intelektualnej: - korzystanie przez uprawnionego (treść prawa autorskiego i prawa własności przemysłowej), - korzystanie za zgodą uprawnionego (licencja otwarta, licencja umowna oraz użytkowanie), - korzystanie legalne bez zgody uprawnionego, -ograniczenia treści praw własności intelektualnej (ograniczenia ustawowe i ograniczenie przez uprawnionego), - wyczerpanie prawa (treść wyczerpania praw autorskich i praw własności przemysłowej).	wykład	Wykład informacyjny, wykład problemowy, elementy wykładu konwersatoryjnego	Zaliczenie pisemne - test

TP-04	Przeniesienie własności intelektualnej: - umowy o przeniesienie praw autorskich i praw pokrewnych (treść, forma i typy umów) - umowy o przeniesienie praw własności przemysłowej (przeniesienie praw do projektów wynalazczych, znaku towarowego oraz z rejestracji na oznaczenie geograficzne) - dziedziczenie praw własności intelektualnej.	wykład	Wykład informacyjny, wykład problemowy, elementy wykładu konwersatoryjnego	Zaliczenie pisemne - test
TP-05	Ochrona programów komputerowych i utworów audiowizualnych. Podmiot i przedmiot ochrony praw autorskich w internecie (treść prawa autorskiego oraz zasady odpowiedzialności za naruszenia). Ochrona baz danych (pojęcie bazy danych, przedmiot ochrony, dozwolony użytek, czas ochrony).	wykład	Wykład informacyjny, wykład problemowy, elementy wykładu konwersatoryjnego	Zaliczenie pisemne - test
TP-06	Naruszenie własności intelektualnej: - naruszenie prawa autorskiego - naruszenie własności przemysłowej.	wykład	Wykład informacyjny, elementy wykładu konwersatoryjnego	Zaliczenie pisemne - test
TP-07	Cywilnoprawna ochrona przedmiotów własności intelektualnej (rodzaje roszczeń cywilnoprawnych)	wykład	Wykład informacyjny, wykład problemowy, elementy wykładu konwersatoryjnego	Zaliczenie pisemne - test
TP-08	Prawnokarna ochrona przedmiotów własności intelektualnej: - odpowiedzialność karna w prawie własności literackiej, artystycznej i naukowej - odpowiedzialność karna w prawie własności przemysłowej.	wykład	Wykład informacyjny, elementy wykładu konwersatoryjnego	Zaliczenie pisemne - test
TP-09	Ustanie ochrony przedmiotów własności intelektualnej: - ustanie praw autorskich - ustanie ochrony praw pokrewnych - ustanie praw własności przemysłowej.	wykład	Wykład informacyjny, elementy wykładu konwersatoryjnego	Zaliczenie pisemne - test
ZAŁECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				
Literatura podstawowa: 1. M. Załucki, <i>Prawo własności intelektualnej: repetytorium</i> , Warszawa 2011. 2. J. Barta, R. Markiewicz, <i>Prawo autorskie i prawa pokrewne</i> , Warszawa 2007.				
Literatura uzupełniająca: 1.M. Poźniak-Niedzielska, J. Szczotka, M. Mozgawa, <i>Prawo autorskie i prawa pokrewne. Zarys wykładu</i> , Bydgoszcz 2007. 2.R. Gola, <i>Prawo autorskie i prawa pokrewne</i> , Warszawa 2006.				
III. INFORMACJE DODATKOWE				
BILANS PUNKTÓW ECTS				
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)				
Forma aktywności		Liczba godzin*		
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		15		

Praca własna studenta		15	
SUMA GODZIN:		30	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 1	0,5
	Praca własna studenta		0,5
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
- czytanie wskazanej literatury i przepisów prawnych: E.W6. - przygotowanie do zaliczenia: E.W6.			
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena podsumowująca: Ocena z testu (zawierającego pytania zamknięte jednokrotnego wyboru oraz zwięzłe pytania otwarte): Student uzyskuje ocenę adekwatnie do liczby zdobytych punktów procentowych ze 100% punktów możliwych do uzyskania: 100% - bdb; 85% - plus db; 70% - db; 55% - plus dst; 50% + 1pkt - dst			
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ			
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość			

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: E76 Wychowanie fizyczne		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim: 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: zajęcia kształcenia ogólnego	
Rok studiów: I		Semestr: 1	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 0		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania ćwiczeń fizycznych o umiarkowanej intensywności.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Rozwój sprawności kondycyjnej i koordynacyjnej oraz dostarczenie wiadomości i umiejętności umożliwiających samokontrolę, samoocenę i samodzielne podejmowanie działań w tym zakresie; wykształcenie umiejętności ruchowych przydatnych w aktywności zdrowotnej, rekreacyjnej i sportowej, wyposażenie w niezbędną wiedzę i umiejętności umożliwiające bezpieczną organizację zajęć ruchowych w różnych warunkach środowiskowych, indywidualnie, w grupie rówieśniczej oraz w rodzinie, ukształtowanie postawy świadomego i permanentnego uczestnictwa w różnych formach aktywności sportowo-rekreacyjnych w czasie nauki oraz po jej ukończeniu dla zachowania zdrowia fizycznego i psychicznego, kształtowanie postaw osobowościowych: poczucia własnej wartości, szacunku dla innych osób, zwłaszcza słabszych i mniej sprawnych, kształtowanie współdziałania w zespole, grupie, akceptacji siebie i innych, kultury kibicowania, stosowania zasady „fair play” w sporcie i w życiu			

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW				
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:			Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie				
E.W7.	różne formy i dyscypliny rekreacyjne oraz możliwości i sposoby prowadzenia zajęć rekreacyjnych z osobami w różnym wieku i o różnej sprawności fizycznej			K_W02
E.W8.	wiadomości będące podstawą działania profilaktycznego w rekreacji i promocji zdrowia			K_W02
Umiejętności – potrafi				
E.U11.	planować, programować oraz prowadzić zajęcia rekreacyjne z różnymi grupami wiekowymi			K_U07
E.U12.	ma umiejętności ruchowe niezbędne w różnych przejawach działalności ludzkiej, tj. rekreacyjnej, sportowej oraz służącej zdrowiu			K_U07
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
E.K6.	rozwoju dyspozycji osobowościowych motywujących i wychowujących do świadomego uczestnictwa w rekreacji ruchowej oraz rozwoju poglądów i przekonań związanych z kulturą fizyczną			K_K03
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
Ćwiczenia				
TP-01	Marszobieg w terenie z wykonywaniem zadań sprawnościowych. Mała zabawa biegowa w terenie z pokonywaniem naturalnych przeszkód	ćwiczenia	aktywne ćwiczenia fizyczne	monitorowanie aktywności studenta, obserwacja podczas zajęć stacjonarnych, dyskusja podsumowująca zajęcia
TP-02	Doskonalenie techniki wykonywania kozłowania, rzutów, chwytów w marszu i biegu. Gra szkolna w piłkę ręczną	ćwiczenia	aktywne ćwiczenia fizyczne	monitorowanie aktywności studenta, obserwacja podczas zajęć stacjonarnych, dyskusja podsumowująca zajęcia

TP-03	Prezentacja poprawnej techniki wykonywania ćwiczeń na poszczególnych przyrządach w siłowniach sportowych. Objaśnienie i pokaz zasad technik asekuracji samodzielnej i współwiczającego. Samodzielne wykonywanie ćwiczeń na poszczególnych stanowiskach.	ćwiczenia	aktywne ćwiczenia fizyczne	monitorowanie aktywności studenta, obserwacja podczas zajęć stacjonarnych, dyskusja podsumowująca zajęcia
TP-04	Ćwiczenia kształtujące koordynację ruchową i wytrzymałość w terenie indywidualne z współwiczającym i w grupie.	ćwiczenia	aktywne ćwiczenia fizyczne	monitorowanie aktywności studenta, obserwacja podczas zajęć stacjonarnych, dyskusja podsumowująca zajęcia
TP-05	Doskonalenie podań piłki w miejscu i biegu. Przyjęcie piłki dolnej łopatką kija, stopą, podeszwą i strzałą na bramkę - unihokej.	ćwiczenia	aktywne ćwiczenia fizyczne	monitorowanie aktywności studenta, obserwacja podczas zajęć stacjonarnych, dyskusja podsumowująca zajęcia
TP-06	Wykonywanie ćwiczeń wzmacniających siłę mięśni ramion, klatki piersiowej, pleców, barków, nóg i brzucha z pomocą sztangi, hantli i maszyn specjalistycznych.	ćwiczenia	aktywne ćwiczenia fizyczne	monitorowanie aktywności studenta, obserwacja podczas zajęć stacjonarnych, dyskusja podsumowująca zajęcia
TP-07	Przewroty pojedyncze i łączone w przód z odbicia dwu i jednonóż – gimnastyka. Doskonalenie techniki wykonywania przewrotów z marszu i rozbiegu.	ćwiczenia	aktywne ćwiczenia fizyczne	monitorowanie aktywności studenta, obserwacja podczas zajęć stacjonarnych, dyskusja podsumowująca zajęcia
TP-08	Nauka i doskonalenie techniki odbić piłki sposobem górnym i dolnym. Doskonalenie techniki wykonywania stałych fragmentów gry w piłce siatkowej.	ćwiczenia	aktywne ćwiczenia fizyczne	monitorowanie aktywności studenta, obserwacja podczas zajęć stacjonarnych, dyskusja podsumowująca zajęcia
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				

Literatura podstawowa:			
1. Anatomia ruchu: podręcznik ćwiczeń / główny konsultant Ken Ashwell; konsultacja naukowa edycji polskiej Bogdan Cizek; [autorzy: Ken Ashwell, Michael Baker, Tim Foulcher, Michael Newton; tłumaczenie: Dorota Borzykowska-Skotnicka, Tadeusz Górecki]. Warszawa: Wydawnictwo Arkady, 2015 2. Modelowanie sylwetki: atlas ćwiczeń dla kobiet / Frédéric Delavier; tł. Ryszard Jasiński, Urszula Zemełko. - Wyd. 1 (dodruk). Warszawa: Wydawnictwo Lekarskie PZWL, 2009 3. Podstawowe problemy teorii wychowania fizycznego / Janusz Bielski. Kraków: Oficyna Wydawnicza Impuls, 2012			
Literatura uzupełniająca:			
1. Delavier F., Gundill M., Metoda Delaviera Atlas treningu siłowego dla kobiet, PZWL, 2019 r. 2. Matella K., Body logistic system, Toruń 2014 r. 3. Michalski, „Kulturystyka muscle IQ”, Toruń 2015 r.			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30	
Praca własna studenta		0	
SUMA GODZIN:		30	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS) -			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 0	0
	Praca własna studenta		0
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;			
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	---	---	---
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca:			
Oceniane jest: aktywność fizyczna i wykonanie ćwiczeń			

Ocena podsumowująca/końcowa z ćwiczeń na koniec procesu kształcenia przedmiotu: 2.0 Nie zapoznanie się z zasadami bezpiecznego korzystania z obiektów, urządzeń, przyrządów sportowych, negatywny stosunek do aktywności fizycznej. 3.0 Zapoznanie się z zasadami bezpiecznego korzystania z obiektów, urządzeń i przyrządów sportowych, brak systematycznego uczestnictwa w zajęciach stacjonarnych, małe zaangażowanie podczas ćwiczeń fizycznych, małe zainteresowanie aktywnością fizyczną. 3.5 Zapoznanie się z zasadami bezpiecznego korzystania z obiektów, urządzeń i przyrządów sportowych, nieregularne uczestnictwo w zajęciach sportowych, umiarkowana aktywność podczas ćwiczeń. 4.0 Zapoznanie się z zasadami bezpiecznego korzystania z obiektów, urządzeń i przyrządów sportowych, widoczne zaangażowanie podczas ćwiczeń fizycznych, regularne uczestnictwo w zajęciach sportowych, systematyczne realizowanie zadań 4.5 Zapoznanie się z zasadami bezpiecznego korzystania z obiektów, urządzeń i przyrządów sportowych, systematyczne uczestnictwo w zajęciach sportowych i duże zaangażowanie podczas zajęć, duża świadomość wpływu aktywności fizycznej na zdrowie, systematyczne realizowanie zlecanych zadań, wysoka jakość ćwiczeń. 5.0 Zapoznanie się z zasadami bezpiecznego korzystania z obiektów, urządzeń i przyrządów sportowych, obecność na wszystkich zajęciach, bardzo duże zaangażowanie podczas zajęć sportowych, wykazywanie dużego zainteresowania kulturą fizyczną i wysoka świadomość wpływu aktywności fizycznej na zdrowie, zrealizowanie wszystkich zlecanych zdalnie zadań
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: E76 Wychowanie fizyczne		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim: 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: zajęcia kształcenia ogólnego	
Rok studiów: I		Semestr: 2	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 0		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail:	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:	30	Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:		Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Brak przeciwwskazań zdrowotnych do wykonywania ćwiczeń fizycznych o umiarkowanej intensywności.			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Rozwój sprawności kondycyjnej i koordynacyjnej oraz dostarczenie wiadomości i umiejętności umożliwiających samokontrolę, samoocenę i samodzielne podejmowanie działań w tym zakresie; wykształcenie umiejętności ruchowych przydatnych w aktywności zdrowotnej, rekreacyjnej i sportowej, wyposażenie w niezbędną wiedzę i umiejętności umożliwiające bezpieczną organizację zajęć ruchowych w różnych warunkach środowiskowych, indywidualnie, w grupie rówieśniczej oraz w rodzinie, ukształtowanie postawy świadomego i permanentnego uczestnictwa w różnych formach aktywności sportowo-rekreacyjnych w czasie nauki oraz po jej ukończeniu dla zachowania zdrowia fizycznego i psychicznego, kształtowanie postaw osobowościowych: poczucia własnej wartości, szacunku dla innych osób, zwłaszcza słabszych i mniej sprawnych, kształtowanie współdziałania w zespole, grupie, akceptacji siebie i innych, kultury kibicowania, stosowania zasady „fair play” w sporcie i w życiu; ukazanie znaczenia turystyki aktywnej w aktywności fizycznej człowieka.			

EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW				
Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:			Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)
Wiedzy - zna i rozumie				
E.W7.	różne formy i dyscypliny rekreacyjne oraz możliwości i sposoby prowadzenia zajęć rekreacyjnych z osobami w różnym wieku i o różnej sprawności fizycznej			K_W02
E.W8.	wiadomości będące podstawą działania profilaktycznego w rekreacji i promocji zdrowia			K_W02
Umiejętności – potrafi				
E.U11.	planować, programować oraz prowadzić zajęcia rekreacyjne z różnymi grupami wiekowymi, w tym zajęcia terenowe			K_U07
E.U12.	ma umiejętności ruchowe niezbędne w różnych przejawach działalności ludzkiej, tj. rekreacyjnej, sportowej oraz służącej zdrowiu			K_U07
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
E.K6.	rozwoju dyspozycji osobowościowych motywujących i wychowujących do świadomego uczestnictwa w rekreacji ruchowej oraz rozwoju poglądów i przekonań związanych z kulturą fizyczną.			K_K03
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
Ćwiczenia				
TP-01	Minimum aktywności fizycznej człowieka jako warunek zdrowego stylu życia. Możliwości i zalety wykorzystania pleneru jako miejsca aktywności fizycznej. Formy aktywności plenerowej - zasady uprawiania, sprzęt i bezpieczeństwo w wybranych dyscyplinach – wprowadzenie do zajęć terenowych.	ćwiczenia	ćwiczenia terenowe	monitorowanie aktywności studenta, obserwacja podczas zajęć dyskusja podsumowująca zajęcia
TP-02	Wskazówki metodyczne prowadzenia zajęć ruchowych z różnymi grupami wiekowymi i społecznymi w plenerze.	ćwiczenia	ćwiczenia terenowe	monitorowanie aktywności studenta, obserwacja podczas zajęć dyskusja podsumowująca zajęcia

TP-03	Bezpieczeństwo prowadzenia zajęć z dziećmi i młodzieżą oraz osobami starszymi w plenerze.	ćwiczenia	ćwiczenia terenowe	monitorowanie aktywności studenta, obserwacja podczas zajęć dyskusja podsumowująca zajęcia
TP-04	Plenerowe formy aktywności ruchowej w cyklu zajęć tygodniowych (rekreacyjne gry ruchowe, mini gry sportowe, biegowo – marszowe formy ruchu, Nordic Walking elementy atletyki terenowej).	ćwiczenia	ćwiczenia terenowe	monitorowanie aktywności studenta, obserwacja podczas zajęć dyskusja podsumowująca zajęcia
TP-05	Plenerowe formy aktywności ruchowej w cyklu zajęć weekendowych (wycieczki w okolicach miejsca zamieszkania – piesze, rowerowe, wycieczki dalsze, zajęcia w parkach rozrywki, organizacyjno – porządkowe formy terenowe, zimowe formy rekreacji, imprezy rekreacyjno – sportowe, itp.	ćwiczenia	ćwiczenia terenowe	monitorowanie aktywności studenta, obserwacja podczas zajęć dyskusja podsumowująca zajęcia
TP-06	Plenerowe formy aktywności ruchowej w cyklu rocznym - wycieczki krótkie (rowerowe, kajakowe, piesze, wycieczki krajoznawczo – wypoczynkowe, wędrówki dalsze z biwakowaniem, zimowe formy rekreacji itp.	ćwiczenia	ćwiczenia terenowe	monitorowanie aktywności studenta, obserwacja podczas zajęć, dyskusja podsumowująca zajęcia
TP-07	Charakterystyka wybranych form turystyki aktywnej. Sposoby i zasady uprawiania. Umiejętność odpowiedniego doboru sprzętu do danej formy turystyki aktywnej.	ćwiczenia	ćwiczenia	monitorowanie aktywności studenta, obserwacja podczas zajęć dyskusja podsumowująca zajęcia
TP-08	Miejsce krajoznawstwa w turystyce aktywnej. Zapoznanie z wybranymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi polskiej części Karpat podczas wycieczki turystyki aktywnej.	ćwiczenia	ćwiczenia terenowe	monitorowanie aktywności studenta, obserwacja podczas zajęć dyskusja podsumowująca zajęcia

ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)

Literatura podstawowa:

1. Błacha R., Bigiel W., 2005, Kultura fizyczna w środowisku przyrodniczym w okresie letnim, AWF, Wrocław.
2. Strugarek J., 2006, Organizacja i prowadzenie imprez sportowych, rekreacyjnych i turystycznych, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań 2006
3. Merski J., Warecka J., 2009, Turystyka kwalifikowana. Turystyka aktywna. Almamer, WSE, Warszawa

Literatura uzupełniająca:

1. Cholewa J., Kunicki M., 2014, Rekreacyjna aktywność fizyczna, AWF Katowice.
2. Rut J., 2002, Turystyka aktywna w Euroregionie Karpackim, Uniwersytet Rzeszowski.
3. Strugarek J., 2009, Plenerowe i halowe gry rekreacyjne, Naukowe UAM Poznań..

III. INFORMACJE DODATKOWE

BILANS PUNKTÓW ECTS															
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)															
Forma aktywności		Liczba godzin *													
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30													
Praca własna studenta		0													
SUMA GODZIN:		30													
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS) -															
		Liczba punktów ECTS													
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 0	0												
	Praca własna studenta		0												
* godziny lekcyjne, czyli 1 godz. oznacza 45 min;															
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:															
<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="4">Praca własna studenta</th> </tr> <tr> <th>Lp.</th> <th>Forma pracy własnej studenta</th> <th>Efekty uczenia się</th> <th>Weryfikacja:</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>---</td> <td>---</td> <td>---</td> </tr> </tbody> </table>				Praca własna studenta				Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:	1	---	---	---
Praca własna studenta															
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:												
1	---	---	---												
KRYTERIA OCENIANIA															
Ocena kształtująca: Oceniane jest: aktywność fizyczna i wykonanie zadań ruchowych podczas zajęć w terenie. Ocena podsumowująca/końcowa z ćwiczeń na koniec procesu kształcenia przedmiotu: 2.0 Nie zapoznanie się z zasadami bezpiecznego prowadzenia zajęć ruchowych w terenie, negatywny stosunek do aktywności fizycznej. 3.0 Zapoznanie się z zasadami bezpiecznego prowadzenia zajęć ruchowych w terenie, brak systematycznego uczestnictwa w zajęciach, małe zaangażowanie podczas ćwiczeń fizycznych, małe zainteresowanie aktywnością fizyczną. 3.5 Zapoznanie się z zasadami bezpiecznego prowadzenia zajęć ruchowych w terenie, nieregularne uczestnictwo w zajęciach, umiarkowana aktywność podczas ćwiczeń. 4.0 Zapoznanie się z zasadami bezpiecznego prowadzenia zajęć ruchowych w terenie, widoczne zaangażowanie podczas zajęć, regularne uczestnictwo w zajęciach, systematyczne realizowanie zadań 4.5 Zapoznanie się z zasadami bezpiecznego prowadzenia zajęć ruchowych w terenie, systematyczne uczestnictwo w zajęciach i duże zaangażowanie podczas zajęć, duża świadomość wpływu aktywności fizycznej na zdrowie, systematyczne realizowanie zlecanych zadań, wysoka jakość ćwiczeń. 5.0 Zapoznanie się z zasadami bezpiecznego prowadzenia zajęć ruchowych w terenie, obecność na wszystkich zajęciach, bardzo duże zaangażowanie podczas zajęć, wykazywanie dużego zainteresowania kulturą fizyczną i wysoka świadomość wpływu aktywności fizycznej na zdrowie, zrealizowanie wszystkich zlecanych zadań															
INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA ODLEGŁOŚĆ															
Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość															

Karta opisu zajęć - Sylabus			
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu			
I. INFORMACJE PODSTAWOWE			
Nazwa zajęć: F77 Warsztaty przygotowujące do egzaminu dyplomowego		Cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026	
Nazwa kierunku studiów, poziom i profil kształcenia: Ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia, profil praktyczny			
Język wykładowy: polski		Rodzaj zajęć: zajęcia dyplomujące	
Rok studiów: III		Semestr: 6	
Liczba punktów ECTS przypisana zajęciom: 5		Koordynator zajęć Imię, nazwisko, tytuł/stopień naukowy, adres e-mail	
Jednostka organizacyjna: Wydział Ochrony Zdrowia			
FORMA PROWADZENIA ZAJĘĆ I LICZBA GODZIN			
Ogólna liczba godzin zajęć dydaktycznych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych z podziałem na formy:			
Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
Wykład:		Wykład:	
Ćwiczenia:		Ćwiczenia:	
Laboratorium:		Laboratorium:	
Zajęcia praktyczne:		Zajęcia praktyczne:	
Laboratorium w CSM:		Laboratorium w CSM:	
Praktyki zawodowe:		Praktyki zawodowe:	
Seminarium:		Seminarium:	
Lektorat:		Lektorat:	
Inne:	30	Inne:	
RAZEM:	30	RAZEM:	
II. INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE			
Wymagania wstępne i dodatkowe: Zaliczenie na oceny pozytywne wszystkich zajęć z semestrów studiów I - V			
Cel (cele) kształcenia dla zajęć: Usystematyzowanie zdobytej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych			
EFEKTY UCZENIA SIĘ OKREŚLONE DLA ZAJĘĆ I ICH ODNIESIENIE DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ OKREŚLONYCH DLA KIERUNKU STUDIÓW			

Symbol efektów uczenia się określonego dla zajęć*	Treść efektu uczenia się. Po zakończeniu zajęć i potwierdzeniu osiągnięcia efektów uczenia się, student w kategorii:		Odniesienie do efektów uczenia się określonych dla kierunku studiów (symbol efektów uczenia się)	
Wiedzy - zna i rozumie				
E.W9.	pojęcia i treści związane z przygotowaniem do wykonywania zawodu ratownika medycznego		K_W02 K_W04	
E.W10.	zasady udzielania logicznych i wyczerpujących odpowiedzi na zadawane pytania		K_W02 K_W04	
Umiejętności – potrafi				
E.U13.	współdziałać w zespole ratownictwa medycznego		K_U13	
Kompetencji społecznych - jest gotów do				
K_K03	wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki ogólnej i zawodowej oraz holistycznego i zindywidualizowanego podejścia do pacjenta, uwzględniającego poszanowanie jego praw i potrzeb		K_K03	
K_K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych		K_K05	
TREŚCI PROGRAMOWE I ICH ODNIESIENIE DO FORM ZAJĘĆ I METOD OCENIANIA				
Treści programowe (uszczegółowione, zaprezentowane z podziałem na poszczególne formy zajęć, tj. wykład, ćwiczenia, laboratoria, projekty, seminaria i inne):				
Symbol treści programowych	Opis treści programowych	Forma zajęć	Metody dydaktyczne prowadzenia zajęć umożliwiające osiągnięcie założonych efektów uczenia się	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć
		Warsztaty		
TP-01	Wiedza specjalistyczna objęta programem studiów kierunku Ratownictwo Medyczne	warsztaty	repetitorium oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy	zaliczenie, prezentacja
TP-02	Umiejętności i kompetencje społeczne objęte programem studiów.	warsztaty	symulacja medyczna	zaliczenie, udział w symulacji medycznej
ZALECANA LITERATURA (w tym pozycje w języku obcym)				

Literatura podstawowa (powinna być dostępna dla studenta w uczelnianej bibliotece): Literatura podstawowa zalecana w całym toku studiów			
Literatura uzupełniająca: Literatura uzupełniająca zalecana w całym toku studiów			
III. INFORMACJE DODATKOWE			
BILANS PUNKTÓW ECTS			
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (godziny)			
Forma aktywności		Liczba godzin *	
Godziny zajęć (według harmonogramu) z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia		30	
Praca własna studenta		120	
SUMA GODZIN:		150	
OBCIĄŻENIE PRACĄ STUDENTA (punkty ECTS)			
		Liczba punktów ECTS	
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS PRZYPISANYCH DO ZAJĘĆ	Praca studenta wymagająca bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim lub inną osobą prowadzącą zajęcia	Ogółem: 5	1
	Praca własna studenta		4
OPIS PRACY WŁASNEJ STUDENTA:			
Praca własna studenta			
Lp.	Forma pracy własnej studenta	Efekty uczenia się	Weryfikacja:
1	Czytanie wskazanej literatury	E.W9., E.W10., E.U13.	reperytorium oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy
2	Przygotowanie do egzaminu dyplomowego	E.W9., E.W10., E.U13.	reperytorium oparte na wykorzystaniu różnych źródeł wiedzy
KRYTERIA OCENIANIA			
Ocena kształtująca: <u>warsztaty</u> - zaliczenia cząstkowe			

Ocena podsumowująca:

warsztaty - średnia ocen z zaliczeń cząstkowych

Ocena zależy od ilości zdobytych punktów w ramach zaliczenia

Do 50% - ocena 2,0

> 50% – 60% - ocena 3.0

> 60% – 70% ocena 3.5

> 70% – 80% ocena 4.0

> 80% – 90% ocena 4.5

powyżej 90% – ocena 5.0

**INFORMACJA O PRZEWIDYWANEJ MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA KSZTAŁCENIA NA
ODLEGŁOŚĆ**

Brak możliwości prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

10. Ukończenie studiów

Procedurę dyplomowania w Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu, określa Regulamin studiów, Zarządzenie Rektora w sprawie zasad dyplomowania oraz Zarządzenie Rektora w sprawie zasad przebiegu egzaminu dyplomowego, jeżeli program studiów pierwszego stopnia nie przewiduje złożenia pracy dyplomowej. Procedura dyplomowania jest także zgodna z zapisami Rozporządzenia Ministra Nauki z dnia 10 października 2024 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowujących do wykonywania zawodu ratownika medycznego.

Studia na kierunku ratownictwo medyczne kończą się egzaminem dyplomowym bez konieczności złożenia pracy dyplomowej, a proces dyplomowania odpowiada praktycznemu profilowi kształcenia i uwzględnia weryfikację osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, zdobytych w całym okresie studiów.

Ukończenie studiów na kierunku ratownictwo medyczne możliwe jest po otrzymaniu pozytywnej oceny z egzaminu dyplomowego. Warunkiem dopuszczenia i przystąpienia do egzaminu dyplomowego jest:

- uzyskanie efektów uczenia się określonych w programie studiów, którym przypisano odpowiednią liczbę punktów ECTS,
- złożenie wszystkich egzaminów przewidzianych w programie studiów,
- uzyskanie zaliczeń ze wszystkich zajęć, w tym praktyk zawodowych,
- złożenie wymaganych dokumentów do Działu Obsługi Studentów.

Egzamin dyplomowy na kierunku ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym poprzedzony jest warsztatami przygotowującymi do egzaminu dyplomowego, które odbywają się w VI semestrze studiów i są prowadzone przez nauczycieli akademickich posiadających co najmniej stopień naukowy doktora, reprezentujących dyscypliny naukowe, do których przypisano kierunek studiów. Celem warsztatów jest usystematyzowanie posiadanej wiedzy i przygotowanie studenta do egzaminu dyplomowego.

Egzamin dyplomowy na studiach pierwszego stopnia na kierunku ratownictwo medyczne składa się z części praktycznej oraz teoretycznej. Część praktyczna poprzedza część teoretyczną egzaminu dyplomowego. Studenci kierunku ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym mają udostępnioną bazę pytań i zadań egzaminacyjnych.

Egzamin dyplomowy przeprowadza komisja powołana przez Dziekana Wydziału Ochrony Zdrowia. W skład komisji wchodzi nauczyciele akademicy posiadający dorobek naukowy lub kompetencje zawodowe i prawo wykonywania zawodu lekarza, pielęgniarki lub położnej, lub wykonujący zawód ratownika medycznego oraz posiadający doświadczenie w zakresie właściwym dla prowadzonych zajęć. Ponadto zgodnie z zarządzeniem Rektora przewodniczący i dwaj członkowie komisji muszą posiadać co najmniej stopień naukowy doktora, a co najmniej jeden z nich musi reprezentować dyscyplinę wiodącą, do której został przyporządkowany kierunek studiów.

Część praktyczna egzaminu dyplomowego, weryfikująca osiągnięte efekty uczenia się w kategorii umiejętności polega na realizacji zadania egzaminacyjnego opisującego sytuację symulowaną z udziałem fantomów z wykorzystaniem check-list według standaryzowanego egzaminu OSCE (*Objective Structured Clinical Examination*).

Do części teoretycznej egzaminu dyplomowego przystępuje student, który uzyskał pozytywną ocenę z części praktycznej egzaminu. Część teoretyczna egzaminu dyplomowego polega na ustnym udzieleniu odpowiedzi na 3 wylosowane pytania egzaminacyjne z uprzednio zatwierdzonej bazy pytań, obejmujące między innymi wiedzę dotyczącą stanów zagrożenia życia pochodzenia wewnętrznego i zewnętrznego przede wszystkim z zakresu chorób wewnętrznych, pediatrii, chirurgii, ginekologii i położnictwa, medycyny ratunkowej i medycyny katastrof.

Warunkiem zaliczenia egzaminu dyplomowego teoretycznego jest uzyskanie oceny pozytywnej za każdą udzieloną odpowiedź. Ocenę końcową z egzaminu dyplomowego teoretycznego stanowi średnia ocen uzyskana z odpowiedzi na każde pytanie egzaminacyjne.

Ocenę końcową z egzaminu dyplomowego stanowi średnia ważona ocen z egzaminu praktycznego (0,6) i teoretycznego (0,4).

Absolwent kierunku ratownictwo medyczne, po pozytywnym zdaniu egzaminu dyplomowego, otrzymuje dyplom ukończenia studiów wyższych i tytułu zawodowy licencjata.

11. Opis infrastruktury niezbędnej do prowadzenia kształcenia

Państwowa Akademia Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu zapewnia studentom kierunku ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym bazę dydaktyczną, niezbędną do osiągnięcia założonych efektów uczenia się.

Uczelnia posiada kilka budynków, których powierzchnia użytkowa wynosi ok. 20 tys. m². Uczelnia dysponuje 26 salami wykładowymi, 13 salami ćwiczeniowymi, 15 pracowniami komputerowymi oraz 21 salami laboratoryjnymi.

Uczelnia posiada także obiekty sportowe usytuowane w obrębie Miasteczka Akademickiego przy ul. Czarnieckiego 16. W obrębie Kampusu znajdują się: boiska sportowe, 3 korty do tenisa ziemnego, hala sportowa, sala gimnastyczna, studio ćwiczeń rehabilitacyjno – rekreacyjnych oraz siłownia. Na terenie uczelni znajduje się także Dom Studencki.

Bazę dydaktyczną Wydziału Ochrony Zdrowia stanowią cztery budynki: trzy usytuowane na terenie Miasteczka Akademickiego przy ul. Czarnieckiego 16 oraz budynek przy ul. Grunwaldzkiej 24.

Budynki usytuowane na terenie Miasteczka Akademickiego to: budynek stanowiący siedzibę Wydziału Ochrony Zdrowia oraz budynek dydaktyczny J3, w którym od roku akademickiego 2018/2019 mieści się Centrum Symulacji Medycznej, a także budynek J2 stanowiący rozbudowę Centrum Symulacji Medycznej, w którym od roku akademickiego 2024/2025 również odbywają się zajęcia z zakresu symulacji medycznej. Dodatkowo na potrzeby kierunku ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym wykorzystywane są laboratoria mikrobiologiczne i chemiczne mieszczące się w budynku Centrum Badawczo-Dydaktycznego – budynek A0.

W budynku Wydziału Ochrony Zdrowia zlokalizowane są pomieszczenia administracyjne, socjalne, gabinet koordynatorów kształcenia praktycznego oraz zakłady: Pracy Socjalnej, Pielęgniarstwa, Pielęgniarstwa Klinicznego i Ratownictwa Medycznego. W budynku mieszczą się również: sale wykładowe (6, na około 90 miejsc każda), sala ćwiczeniowa, Pracownia Anatomiczno-Fizjologiczna, Laboratorium Telemedycyny i Teleopieki oraz 3 pracownie umiejętności praktycznych.

W budynku dydaktycznym J3, w którym mieści się Centrum Symulacji Medycznej znajdują się następujące sale dydaktyczne:

- pracownia wysokiej wierności / pracownia opieki pielęgniarskiej,
- pomieszczenie kontrolne,
- sala debriefingu,
- pracownia ALS / pracownia badań fizykalnych,

- pracownia BLS / pracownia badań fizykalnych,
- trzy pracownie umiejętności praktycznych / pracownia OSCE,
- pracownia umiejętności technicznych,

oraz pokój wykładowców, szatnie studentów, serwerownia i magazyn.

Pracownie umiejętności praktycznych oraz umiejętności technicznych służą do praktycznej nauki zawodu. Pracownie te wyposażone są w niezbędny sprzęt oraz fantomy do praktycznej nauki zawodu z zakresu niskiej i pośredniej wierności. Studenci korzystają ze sprzętu w godzinach zajęć oraz w godzinach konsultacji z osobami prowadzącymi zajęcia.

W salach, w których realizowane są zajęcia z zakresu badań fizykalnych studenci nabywają umiejętności praktyczne z zakresu oceny stanu bio-psycho-społecznego pacjenta z wykorzystaniem badania podmiotowego i przedmiotowego poszczególnych układów. Sale wyposażone są w odpowiedni sprzęt i trenażery do ćwiczeń.

Od roku akademickiego 2024/2025 zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne są także realizowane w budynku J2, w którym powstały dodatkowe specjalistyczne pracownie w ramach rozbudowy Centrum Symulacji Medycznej tj.:

- pracownia geriatryczna,
- pracownia chirurgiczna / Szpitalny Oddział Ratunkowy,
- pracownia kardiologiczno-internistyczna / Oddział Intensywnej Opieki Medycznej,
- pracownia umiejętności ratunkowych / ALS,
- pracownia badań fizykalnych / BLS / pracownia pediatria.

Wszystkie pracownie wyposażone są w symulatory wysokiej wierności, trenażery i specjalistyczny sprzęt medyczny oraz sprzęt audio-wideo. Ponadto w nowo otwartym CSM mieszczą się: dwie sterownie, pomieszczenie wyposażone w symulator karetki pogotowia ratunkowego, sala debriefingu, szatnie dla studentów oraz magazyny i pokój dla nauczycieli akademickich.

Laboratorium Telemedycyny i Teleopieki, znajdujące się w budynku głównym WOZ, wyposażone jest w specjalistyczne oprogramowanie oraz sprzęt monitorujący. W laboratorium tym studenci mogą uczyć się obsługi urządzeń pomiarowych i platformy telemedycznej. Laboratorium wyposażone jest w 10 stanowisk komputerowych oraz w medyczne urządzenia pomiarowe do diagnostyki kardiologicznej (rejestrator EKG, holter), chorób przewlekłych (glukometr, pulsoksymetr, termometr, ciśnieniomierz, waga),

monitorowania stanu zdrowia kobiet w ciąży (KTG), opaski SOS z funkcją teleopieki. Studenci mają również dostęp do aplikacji e-szpital.

Pracownia Anatomiczno-Fizjologiczna wyposażona jest w stół anatomiczny 3D, fantomy, modele oraz różnego rodzaju plansze, niezbędne do nauki anatomii, fizjologii, patologii oraz zajęć specjalistycznych.

Poza salami dydaktycznymi przyporządkowanymi do Wydziału Ochrony Zdrowia, studenci kierunku ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym odbywają zajęcia w innych budynkach Uczelni. Wykłady mogą odbywać się w budynku Biblioteki w dwóch aulach, liczących po 222 miejsc każda oraz w Centrum Kultury Akademickiej w auli liczącej 250 miejsc.

Uczelnia korzysta z systemu MS Teams do obsługi zajęć zdalnych oraz własnego serwera z systemem BigBlueButton. Każda katedra w salach dydaktycznych jest wyposażona w komputer z wbudowaną kamerą i mikrofonem, co pozwala prowadzić zajęcia zdalne. Dodatkowo 6 sal wykładowych wyposażonych jest w kamery typu PTZ pozwalające na automatyczne śledzenie wykładowcy - w tych salach są dostępne mikrofony bezprzewodowe, co pozwala na prowadzenie zajęć hybrydowych. Wydział Ochrony Zdrowia posiada na stanie dwie kamery przenośne USB wraz z zestawami słuchawkowymi, które mogą być wykorzystane poza salami dydaktycznymi. Konta studentów i dydaktyków w systemie MS Teams są utrzymywane na bieżąco przez Centrum Nauczania Zdalnego.

Każdy student i pracownik Uczelni ma dostęp do sieci bezprzewodowej w każdym budynku Uczelni oraz na głównych placach Uczelni. Uczelnia jest podłączona do sieci Pionier i każdy student automatycznie otrzymuje konto w ogólnościatowej sieci eduroam. Konta są synchronizowane z kontami w systemie USOS.

Studenci w pracowniach mogą korzystać z komputerów stacjonarnych z zainstalowanym oprogramowaniem używanym podczas studiów. Do ich dyspozycji są też komputery w czytelni w Bibliotece. Wszystkie komputery pracują w jednej domenie co pozwala na dostęp do nich przez jedno konto. Dodatkowo mogą korzystać z systemów udostępnionych w sieci Internet jak system do obsługi szpitala Comarch Healthcare oraz innych programów dostępnych przez serwis e-Programy.

Baza dydaktyczna Uczelni spełnia warunki dostępności kształcenia dla studentów z niepełnosprawnościami. Budynki wyposażone są w windy/schodołazy, podjazdy i toalety dla osób z niepełnosprawnościami. Dla studentów i pracowników zmotoryzowanych dostępnych jest kilka mniejszych i jeden duży parking - w sumie ok. 330 miejsc parkingowych, w tym 9 miejsc wyznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami.

Biorąc pod uwagę wymogi wynikające z zakładanych efektów uczenia się oraz aktualną liczbę studentów - liczba, wielkość oraz wyposażenie sal dydaktycznych odpowiadają potrzebom kształcenia na kierunku ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym. Baza dydaktyczna jest systematycznie uzupełniana. Ponadto Uczelnia ze środków własnych przed rozpoczęciem każdego semestru zakupuje zużywalne materiały, środki i sprzęt medyczny, niezbędne do nauki umiejętności praktycznych.

Dodatkowo pracownicy Wydziału systematycznie składają zapotrzebowania na zakup nowych podręczników i prenumeratę czasopism.

Poza infrastrukturą Uczelni w procesie kształcenie studentów kierunku ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym istotna jest również infrastruktura i wyposażenie placówek, w których realizowane są zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe. Placówki te zapewniają studentom bazę materialną (materiały, sprzęt), dostęp do dokumentacji oraz opiekę wykwalifikowanych opiekunów podczas praktyk zawodowych. Z każdą placówką zawierana jest odrębna umowa lub porozumienie o organizację kształcenia praktycznego określające: zobowiązania placówki/szpitala, zobowiązania Uczelni, obowiązki studentów, zadania opiekuna, odpłatność, czas obowiązywania umowy. Zawarte umowy umożliwiają realizację kształcenia praktycznego w miejscach wskazanych w standardzie kształcenia dla kierunku ratownictwo medyczne, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym. Liczba placówek kształcenia praktycznego odpowiada liczbie studentów kierunku ratownictwo medyczne.

12. Opinia Samorządu Studenckiego

Jarosław, dnia 10.06.2025 r.

OPINIA SAMORZĄDU STUDENCKIEGO

Uczelniany Samorząd Studencki Państwowej Akademii Nauk Stosowanych im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu wydaje pozytywną opinię w sprawie programu studiów dla kierunku Ratownictwo Medyczne, studia pierwszego stopnia o profilu praktycznym na cykl kształcenia rozpoczynający się w roku akademickim 2025/2026

Przewodniczący
Uczelnianego Samorządu Studenckiego
PANS w Jarosławiu
Fabian Winiarz

Uczelniany Samorząd Studencki
Państwowa Akademia Nauk Stosowanych
im. ks. Bronisława Markiewicza w Jarosławiu

37-500 Jarosław, ul. Czarnieckiego 16
samorzad.studencki@pwste.edu.pl, 660 509 483
www.uss.pwste.edu.pl